

2020

Rocznik Statystyczny Województwa Lubuskiego

Statistical Yearbook of Lubuskie Voivodship

Zespół Redakcyjny Urzędu Statystycznego

Editorial Board of Statistical Office

Przewodniczący, Redaktor Główny

President, Editor-in-Chief

Roman Fedak

Członkowie

Members

Wioletta Bielecka, Marlena Gajewska, Iwona Goździcka, Agnieszka Jankowska, Bożena Pieńkowska, Robert Wróbel

OPRACOWANIE MERYTORYCZNE

CONTENT-RELATED WORKS

Urząd Statystyczny w Zielonej Górze - Lubuski Ośrodek Badań Regionalnych

Statistical Office in Zielona Góra - Lubuskie Regional Research Centre

Zespół autorski

Editorial team

Elżbieta Adamska, Angela Burchardt, Elwira Olczyk, Małgorzata Sadowska, Zuzanna Sikora, Piotr Wawrzusik,

Iwona Surgucka, Beata Szydłowska

pod kierunkiem

supervised by

Iwony Goździckiej

PRACE WYDAWNICZE

EDITORIAL WORKS

Zakład Wydawnictw Statystycznych

Statistical Publishing Establishment

Opracowanie redakcyjne i korekta

Editorial works and proof-reading

pod kierunkiem

supervised by

Iwony Goździckiej

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

pod kierunkiem

supervised by

Edyty Leśniarek

Zdjęcie zamieszczone na okładce

Photograph on the cover

Wschowa – Ratusz (ze zbiorów Głównego Urzędu Statystycznego)

Wschowa – City hall (from the collection of the Statistics Poland)

ISSN 1640-0135

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publications available on website

<http://zielonagora.stat.gov.pl/>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Zakład Wydawnictw
Statystycznych

00-925 WARSZAWA, AL. NIEPODLEGŁOŚCI 208

Informacje w sprawach sprzedaży publikacji – tel.: (22) 608 32 10, 608 38 10
Zam. XXX/2020/nakł. 65

Przedmowa

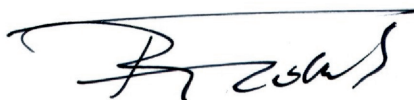
Z przyjemnością przekazujemy Państwu dwudzieste pierwsze wydanie „Rocznika Statystycznego Województwa Lubuskiego”.

Bieżąca edycja została opracowana w nowej formie. Tablice statystyczne uzupełniono mapami i wykresami, które wzbogaciły zawartość merytoryczną Rocznika. Ponadto, zastosowanie graficznej formy prezentacji danych statystycznych pozwala na łatwiejsze zrozumienie informacji statystycznych i przedstawionych za ich pomocą relacji przestrzennych zjawisk. Dzięki temu Rocznik wizualizuje zjawiska i nadaje publikacji charakter poglądowy, zachowując przy tym swoją dotychczasową funkcję informacyjno-poznawczą.

Publikacja zawiera bogaty zestaw informacji charakteryzujących poziom życia społeczeństwa i stan gospodarki województwa. Dane statystyczne zgrupowano w 22 działach tematycznych. Opracowanie kończą dwie tablice przeglądowe zawierające ważniejsze dane o województwie w latach 2000, 2010, 2015 i 2019 oraz wybrane informacje o województwie na tle kraju w 2019 r. Zamieszczony materiał statystyczny uzupełniono uwagami ogólnymi zawierającymi wyjaśnienia dotyczące terminologii, metodologii i zakresu informacji.

Oddając do rąk Państwa „Rocznik Statystyczny Województwa Lubuskiego”, mamy nadzieję, że publikacja okaże się cennym źródłem informacji o rozwoju społeczno-gospodarczym województwa. Jednocześnie dziękujemy wszystkim osobom i instytucjom za przekazane informacje. Będziemy wdzięczni za wnioski oraz uwagi przyczyniające się do kształtowania i wzbogacania jego treści.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze

Roman Fedak

Preface

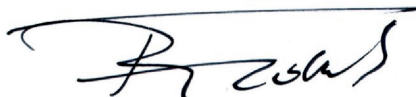
We are pleased to present you the twenty-first edition of the „Statistical Yearbook of the Lubuskie Voivodship”.

The current edition has been developed in a new form. Statistical tables were supplemented with maps and charts, which enriched the substantive content of the Yearbook. Moreover, the use of a graphical form of presentation of statistical data allows for easier understanding of statistical information and the spatial relations of phenomena represented by it. Thanks to this, the Yearbook visualizes the phenomena and gives the publication an illustrative character, while maintaining its informational and cognitive function.

The publication contains a rich set of information characterizing the standard of living of the society and the state of the economy of the voivodship. Statistical data are grouped into 22 thematic sections. The study ends with two review tables containing the most important data on the voivodship in 2000, 2010, 2015 and 2019 and selected information about the voivodship on the background of the country in 2019. The published statistical material was supplemented with general comments containing explanations on the terminology, methodology and scope of information.

Presenting you with the „Statistical Yearbook of the Lubuskie Voivodship”, we hope that the publication will prove to be a valuable source of information on the socio-economic development of the voivodship. We would like to express our gratitude to all people and institutions for the information provided. We will be grateful for your conclusions and comments, which would help us improve the content of this publication.

President
of the Statistical Office in Zielona Góra

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'R. Fedak', with a horizontal line above it.

Roman Fedak

Spis rzeczy

Przedmowa	
Objaśnienia znaków umownych	
Ważniejsze skróty	

Działy

I. Warunki naturalne i ochrona środowiska	
II. Samorząd terytorialny	
III. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości	
IV. Ludność	
V. Rynek pracy	
VI. Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne	
VII. Gospodarstwa domowe. Mieszkania	
VIII. Edukacja i wychowanie	
IX. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	
X. Kultura. Turystyka. Sport	
XI. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne	
XII. Ceny	
XIII. Rolnictwo	
XIV. Leśnictwo i łowiectwo	
XV. Przemysł i budownictwo	
XVI. Transport	
XVII. Handel i gastronomia	
XVIII. Finanse przedsiębiorstw	
XIX. Finanse publiczne	
XX. Inwestycje. Środki trwałe	
XXI. Rachunki regionalne	
XXII. Podmioty gospodarki narodowej	

Tablice przeglądowe

I. Województwo na tle kraju w 2019 r.	
II. Ważniejsze dane o województwie	
Uwagi ogólne	
Uwagi do działów	

Contents

Preface	Str. Page 3, 4
Symbols	6
Major abbreviations	7

Chapters

Environment and environmental protection	8
Local government	24
Public safety. Justice	25
Population	28
Labour market	46
Wages and salaries. Social benefits	56
Households. Dwellings	60
Education	73
Health care and social welfare	82
Culture. Tourism. Sport	94
Science and technology. Information society	104
Prices	109
Agriculture	111
Forestry and hunting	120
Industry and construction	125
Transport	129
Trade and catering	133
Finances of enterprises	135
Public finance	142
Investments. Fixed assets	147
Regional accounts	151
Entities of the national economy	154

Review tables

Voivodship on the background of the country in 2019	156
Major data on voivodship	161
General notes	170
Notes to chapters	173

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero:	(0) zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
	(0,0) zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Znak (Δ)	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 18 na str. xxx categories of applied classification presented in an abbreviated form; full names are given in the general notes to the Yearbook, item 18 on page 172
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Comma (,)	used in figures represents the decimal point

Ważniejsze skróty Major abbreviations

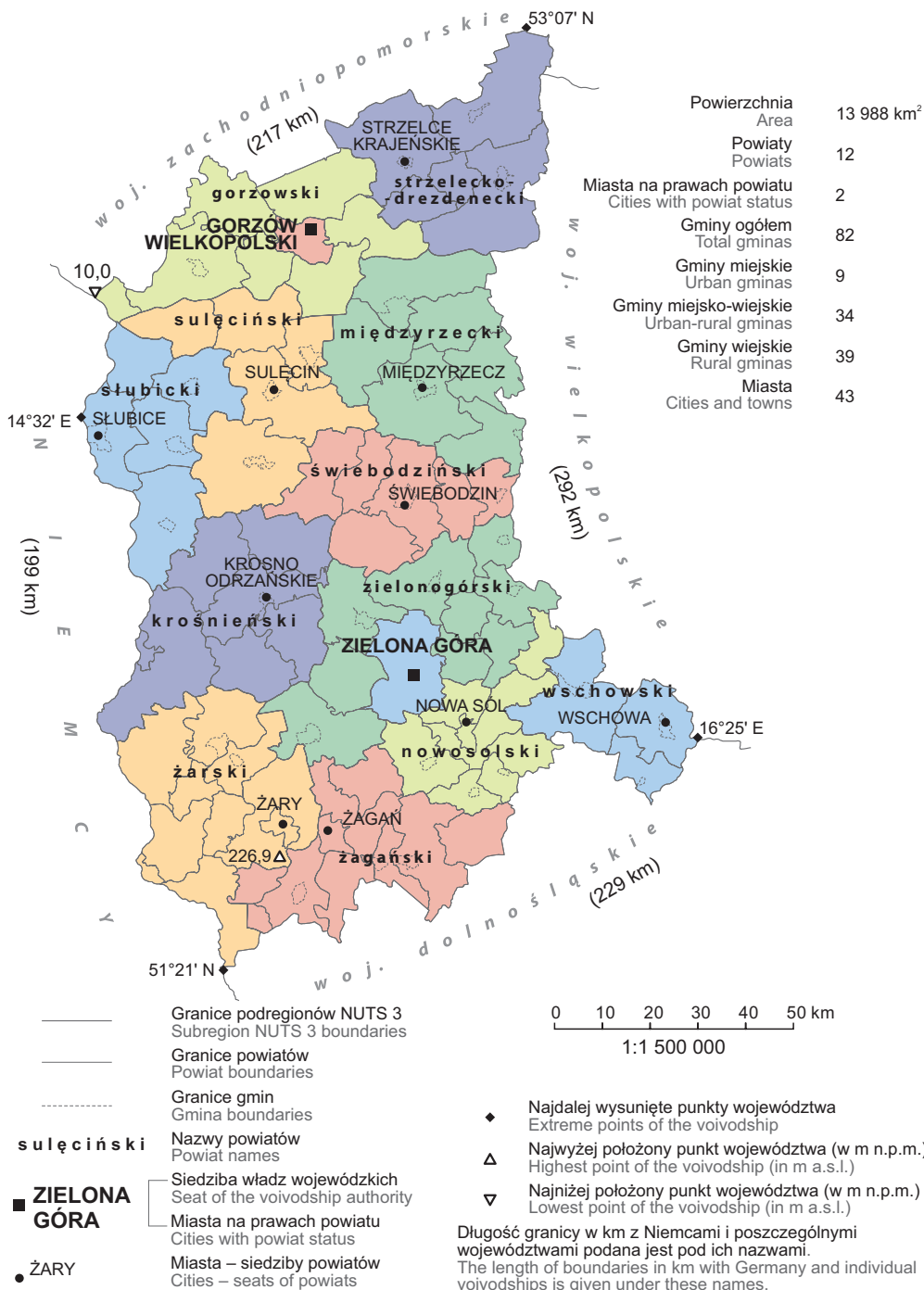
Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc
mln	milion
zł PLN	złoty złoty
szl. pcs	sztuka pieces
wol. vol.	wolumin volume
kg	kilogram kilogram
dt	decytona deciton
t	tona tonne
mm	milimetr millimetre
m	metr metre
km	kilometr kilometre
m ²	metr kwadratowy square metre
ha	hektar hectare
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
l	litr litre
hl	hektolitr hectolitre
m ³	metr sześcienny cubic metre
dam ³	dekametr sześcienny cubic decametre
hm ³	hektometr sześcienny cubic hectometre
kWh	kilowatogodzina kilowatt-hour
GWh	gigawatogodzina gigawatt-hour
TJ	teradžul terajoule
°C	stopień Celsjusza centigrade
s	sekunda second
min	minuta minute
h	godzina hour
d 24 h	doba 24 hours
r.	rok
ceg brick	cegła przeliczeniowa materiałów ściennych standard brick unit expressing the quantity of wall building materials
t/r t/y	ton rocznie tonnes per year

Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning								
art. Art.	artykuł article								
dok. cont.	dokończenie continued								
n.p.m. a.s.l.	nad poziomem morza above the sea level								
nr (Nr) No.	numer number								
pkt	punkt								
p.proc.	punkt procentowy percentage point								
poz.	pozycja								
tabl.	tablica table								
ust.	ustęp								
0° 1' 1" ←	<table style="border: none; margin-left: 20px;"> <tr> <td style="border-left: 1px solid black; padding-left: 5px;">E</td> <td>wschód East</td> </tr> <tr> <td style="border-left: 1px solid black; padding-left: 5px;">N</td> <td>północ North</td> </tr> <tr> <td style="border-left: 1px solid black; padding-left: 5px;">S</td> <td>południe South</td> </tr> <tr> <td style="border-left: 1px solid black; padding-left: 5px;">W</td> <td>zachód West</td> </tr> </table>	E	wschód East	N	północ North	S	południe South	W	zachód West
E	wschód East								
N	północ North								
S	południe South								
W	zachód West								
Dz. U.	Dziennik Ustaw								
Dz. Urz.	Dziennik Urzędowy								
i in.	i inni								
im.	imienia								
itp. etc.	i tym podobne and the like								
m.in. i.a.	między innymi among others								
np. e.g.	na przykład for example								
tj. i.e.	to jest that is								
tzn. i.e.	to znaczy that is								
tzw.	tak zwany								
ww.	wyżej wymieniony								
PKP	Polskie Koleje Państwowe								
ESA	Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej European System of National and Regional Accounts in the European Union								
PKB GDP	produkt krajowy brutto gross domestic product								
EKG ECE	Europejska Komisja Gospodarcza Economic Commission for Europe								
Eurostat	Urząd Statystyczny Unii Europejskiej Statistical Office of the European Union								
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju Organization for Economic Cooperation and Development								
ONZ UN	Organizacja Narodów Zjednoczonych United Nations								
UE EU	Unia Europejska European Union								

Dział I. Warunki naturalne i ochrona środowiska

Chapter I. Environment and environmental protection

MAPA 1. **PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY W 2019 r.**
MAP 1. **ADMINISTRATIVE DIVISION IN 2019**

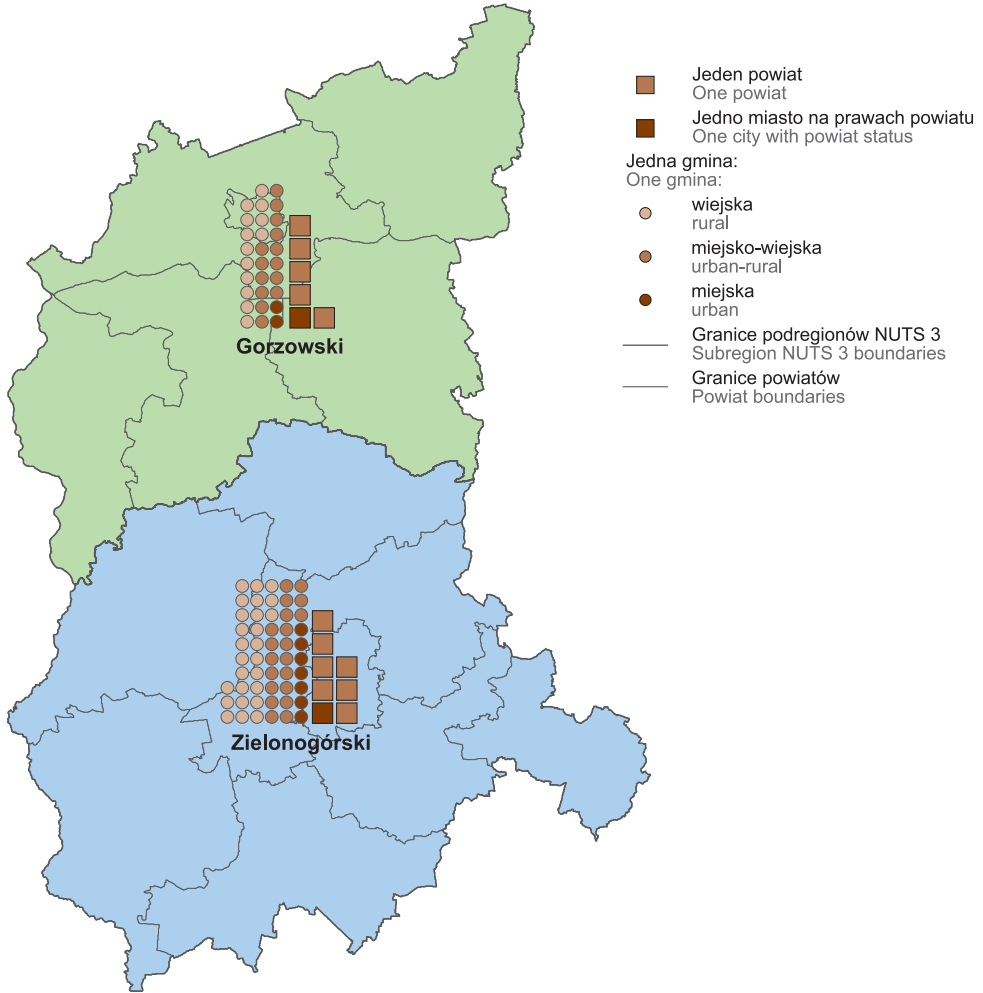

MAPA 2.

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO WEDŁUG KLASYFIKACJI JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CEŁÓW STATYSTYCZNYCH (NUTS) W 2019 r.

MAP 2.

DIVISION OF LUBUSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO THE CLASSIFICATION OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICS (NUTS) IN 2019

PODREGIONY (NUTS 3)
SUBREGIONS (NUTS 3)

PI431 – Gorzowski

Powiaty	
Powiats	
gorzowski	(7)
mędzyrzecki	(6)
słubicki	(5)
strzelecko-drezdenecki	(5)
sulęciński	(5)

Miasto na prawach powiatu	
City with powiat status	
Gorzów Wlkp.	(1)

PL432 – Zielonogórski

Powiaty	
Powiats	
krośnieński	(7)
nowosolski	(8)
świebodziński	(6)
wschowski	(3)
zielonogórski	(9)
żagański	(9)
żarski	(10)

Miasto na prawach powiatu	
City with powiat status	
Zielona Góra	(1)

W nawiasach podano liczbę gmin.
Number of gminas is given in parentheses.

TABL. 1. TEMPERATURY POWIETRZA
AIR TEMPERATURES

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziomem morza w m Station elevation above the sea level in m	Temperatury w °C / Temperatures in °C							
		średnie ^a / average ^a					skrajne / extreme		amplitudy temperatur skrajnych / amplitudes of extreme temperatures
		1971–2000	2001–2005	2006–2010	2001–2010	2019	maksimum / maximum	minimum	
		1971–2019							
Gorzów Wlkp.	72	8,6	9,2	9,4	9,3	10,9	37,4	-24,6	62,0
Zielona Góra	192	8,5	9,1	9,3	9,2	11,0	36,8	-22,2	59,0

a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.

a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute.

 TABL. 2. OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIENIE I ZACHMURZENIE
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziomem morza w m Station elevation above the sea level in m	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm					Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	Usłonecznienie w h Insolation in h	Średnie zachmurzenie w oktantach ^a Average cloudiness in octants ^a
		1971–2000	2001–2005	2006–2010	2001–2010	2019			
		średnie ^b / average ^b					2019		
Gorzów Wlkp.	72	531	553	591	572	556	2,7	1873	5,3
Zielona Góra	192	572	553	628	591	511	3,0	2162	5,1

a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). b Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

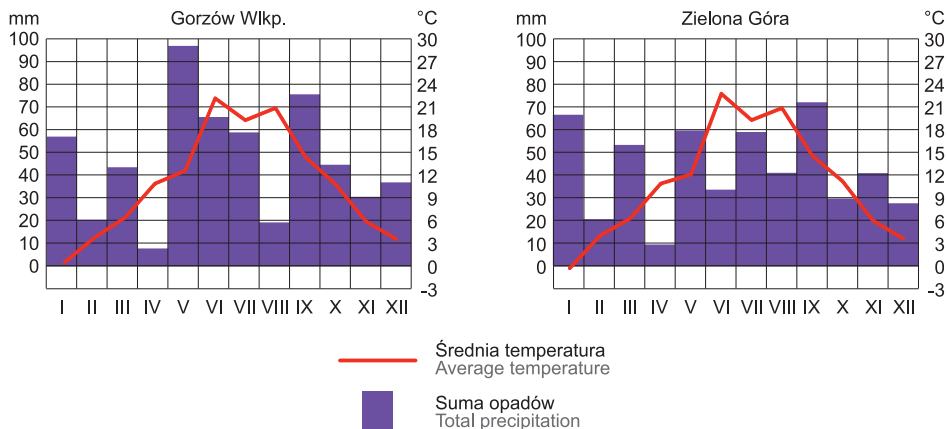
Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.

a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). b Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute.

WYKRES 1. TEMPERATURY POWIETRZA I OPADY ATMOSFERYCZNE W WYBRANYCH STACJACH METEOROLOGICZNYCH W 2019 R.

CHART 1. AIR TEMPERATURES AND ATMOSPHERIC PRECIPITATION IN SELECTED METEOROLOGICAL STATIONS IN 2019

TABL. 3. POWIERZCHNIA GEODEZYJNA WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA
Stan w dniu 1 stycznia
GEODETIC AREA BY THE LAND USE
As of 1 January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2019	2020	odset- kach in per- cent	SPECIFICATION
	w ha in ha					
Powierzchnia ogólna	1398788	1398789	1398793	1398793	100,0	Total area
Użytki rolne	571053	565086	566750 ^a	567545 ^a	40,6	Agricultural land
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	715518	718783	713753	713928	51,0	Forest land as well as woody and bushy land
Grunty pod wodami powierzchniowymi	24727	24899	25944	24752	1,8	Lands under surface waters
Grunty zabudowane i zurbanizowane	60038	63966	66175 ^b	66505 ^b	4,8	Built-up and urbanised areas
Użytki ekologiczne	2743	2969	3440	3437	0,2	Ecological areas
Nieużytki	17576	16975	16841	16797	1,2	Wasteland
Tereny różne	7133	6111	5890	5829	0,4	Miscellaneous land

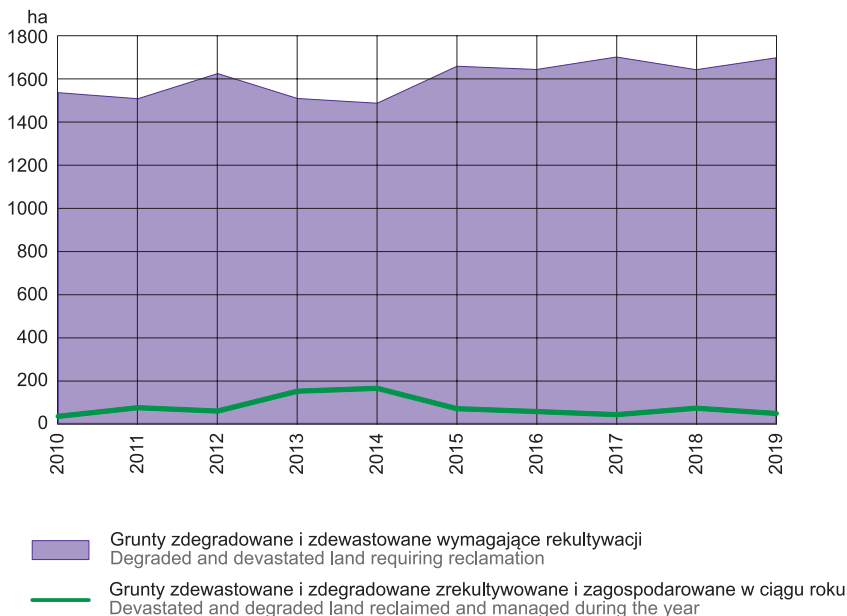
a Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. b Łącznie z gruntami przeznaczonymi na budowę dróg publicznych lub linii kolejowych.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Including woody and bushy land on agricultural land, classified until 2016 in the item "forest land as well as woody and bushy land". b Including areas used for public road construction or railways.

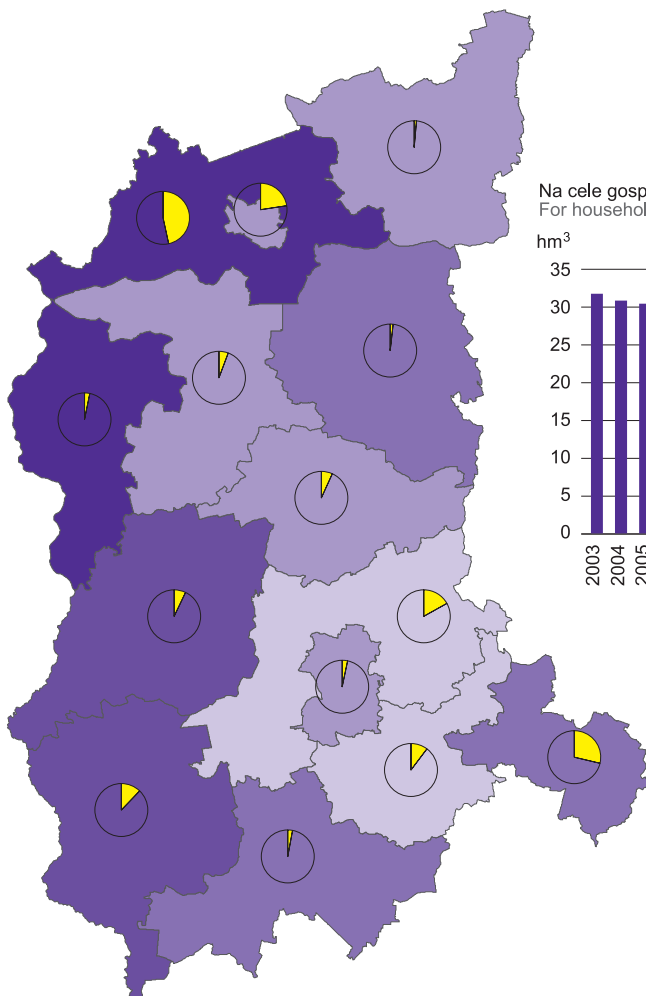
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

WYKRES 2. GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE
CHART 2. DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

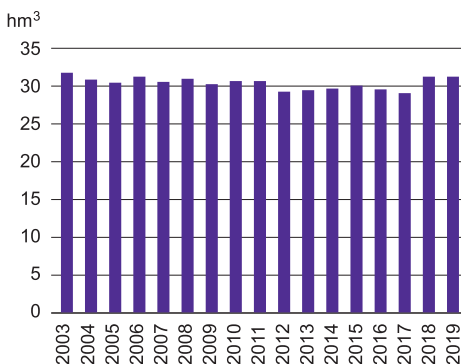

MAPA 3.
MAP 3.

ZUŻYCIĘ WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI W 2019 R.
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION IN 2019

Na cele gospodarstw domowych z sieci wodociągowej
 For household purposes from water supply network

Na 1 mieszkańca w m³
 Per capita in m³

- 125,1 – 136,3
- 100,1 – 125,0
- 60,1 – 100,0
- 50,1 – 60,0
- 40,7 – 50,0

lubuskie = 74,5

W przemyśle w % zużycia wody ogółem
 In industry in % of total water consumption

lubuskie=14,1

TABL. 4.

ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019		SPECIFICATION
	w hm ³		in hm ³	w odsetkach in percent		
O G Ő Ł E M	35,4	36,4	37,9	37,7	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	5,7	5,4	5,8	5,6	14,8	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze	0,5	0,7	0,3	0,3	0,8	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	29,8	30,9	32,1	32,1	85,2	discharged by sewage network
W tym ścieki wymagające oczyszczania	35,0	35,7	37,6	37,4	99,2	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	34,5	35,4	37,4	37,3	98,9	treated
mechanicznie	0,9	0,5	1,0	1,0	2,5	mechanically
chemicznie ^b	1,0	0,9	0,2	0,2	0,6	chemically ^b
biologicznie	11,7	11,6	12,7	12,6	33,4	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	20,9	22,4	23,5	23,6	62,4	with increased biogene removal
nieoczyszczane	0,5	0,3	0,1	0,1	0,3	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	0,5	0,3	0,1	0,1	0,2	discharged by sewage network

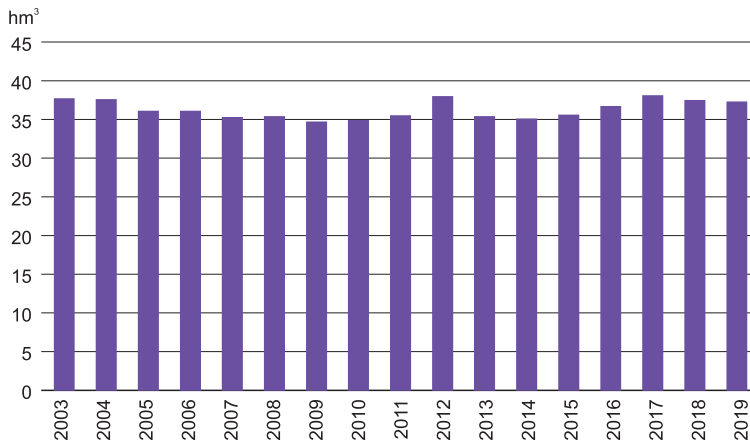
a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. b Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

a Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions as well as from contaminated precipitation water. b Data concern only industrial wastewater.

WYKRES 3.

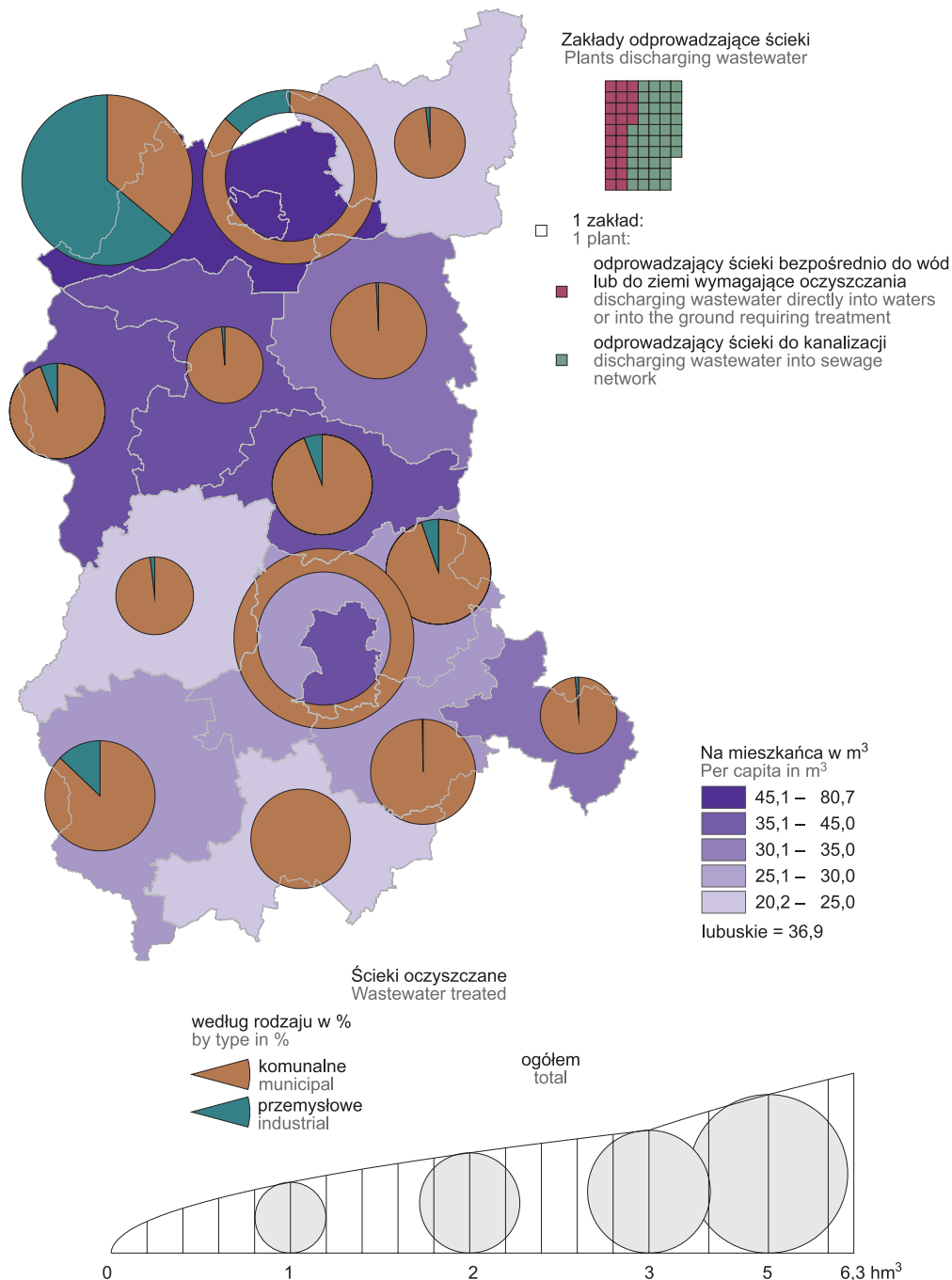
ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA
ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI

CHART 3.

INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT
DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

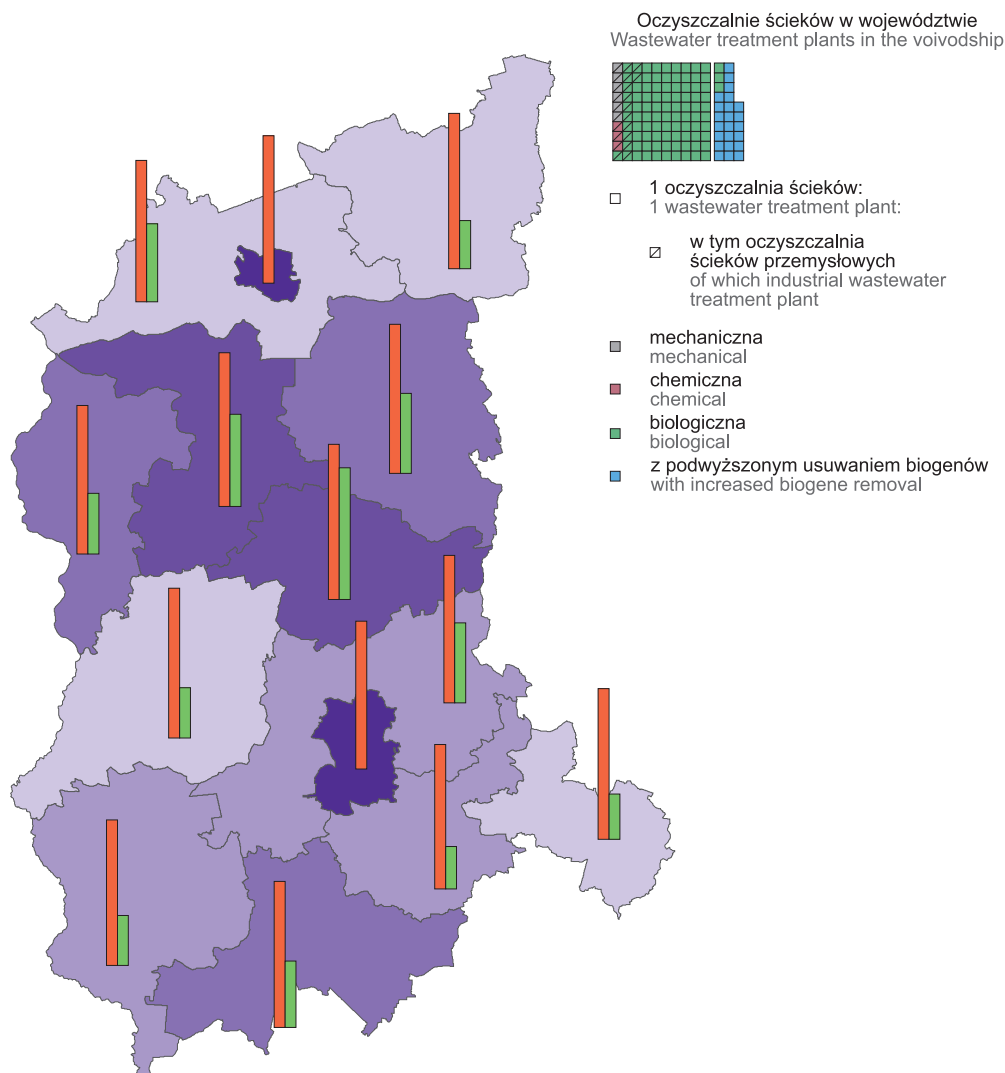
MAPA 4. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA
ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI W 2019 R.

MAP 4. INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT
DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND IN 2019

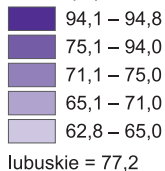

MAPA 5.
MAP 5.

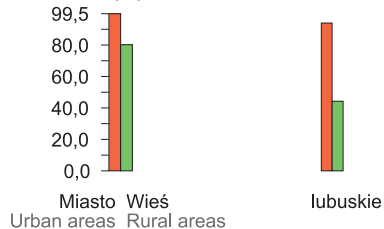
LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W 2019 R.
POPULATION CONNECTED TO WASTEWATER TREATMENT PLANTS IN 2019

Udział w ogólnej liczbie ludności w %
Share in total population in %

Udział w ogólnej liczbie ludności w %
Share in total population in %

TABL. 5. EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Emisja zanieczyszczeń w tys. ton:					Emission of pollutants in thousand tonnes:
pyłowych	1,4	0,9	0,8	0,7	particulates
w tym pyły ze spalania paliw	1,1	0,7	0,6	0,5	of which particulates from the combustion of fuels
gazowych	2080,9	2000,1	2243,9	3320,0	gases
w tym:					of which:
dwutlenek siarki	3,0	2,6	1,9	1,7	sulphur dioxide
tlenek węgla	21,6	8,8	2,6	2,5	carbon oxide
tlenki azotu	2,7	6,1	3,0	4,1	nitrogen oxides
dwutlenek węgla	2052,8	1981,3	2234,9	3310,5	carbon dioxide
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					Pollutants retained in pollutant reduction systems:
w tys. ton:					in thousand tonnes:
pyłowe	117,3	101,5	110,3	91,2	particulates
gazowe (bez dwutlenku węgla)	0,2	9,0	19,4	18,1	gases (excluding carbon dioxide)
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					in % of pollutants produced:
pyłowych	98,8	99,1	99,3	99,2	particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla)	0,8	32,3	68,4	65,7	gases (excluding carbon dioxide)

TABL. 6. URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
URZĄDZENIA – stan w dniu 31 XII		EQUIPMENT – as of 31 XII			
Cyklony	143	126	130	134	Cyclones
Multicyklony	19	16	15	18	Multicyclones
Filtry tkaninowe	98	122	131	131	Fabric filters
Elektrofiltry	6	6	5	6	Electrofilters
Urządzenia mokre	6	5	6	6	Wet air cleaners
Inne	14	38	3	3	Others
PRZEPLÝW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h		WASTE GAS FLOW in dam ³ /h			
Cyklony	6223	3824	4077	3386	Cyclones
Multicyklony	927	234	208	230	Multicyclones
Filtry tkaninowe	3432	4124	5247	5269	Fabric filters
Elektrofiltry	1375	1413	1046	1841	Electrofilters
Urządzenia mokre	219	219	219	219	Wet air cleaners
Inne	218	114	46	46	Others

TABL. 7. POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a
Stan w dniu 31 grudnia
AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019		SPECIFICATION
	w ha		in ha	w % powierzchni ogólnej województwa	na 1 mieszkańca w m ²	
OGÓŁEM	543885,3	542821,0	536650,7	523198,1	37,4	5172
Parki narodowe	13642,8	13642,8	13642,8	13642,8	1,0	135
Rezerwy przyrody	3674,1	3907,7	4028,4	4040,4	0,3	40
Parki krajobrazowe ^b	76933,4	76062,2	75671,2	76232,9	5,4	754
Obszary chronionego krajobrazu ^b	436441,8	435425,2	424692,3	410073,8	29,3	4054
Stanowiska dokumentacyjne	5,6	5,6	53,8	53,8	0,0	1
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	10052,5	10221,9	15387,7	15404,3	1,1	152
Użytki ekologiczne	3135,1	3555,7	3174,4	3750,1	0,3	37

a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych. b Bez powierzchni rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na ich terenie.

a Data do not include information concerning the areas of Nature 2000 network, data include only the part located within the legally protected areas. b Excluding nature reserves and other forms of nature protection located within those areas.

TABL. 8. **PARKI NARODOWE**
Stan w dniu 31 grudnia
NATIONAL PARKS
As of 31 December

LATA YEARS PARKI NARODOWE NATIONAL PARKS	Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha					otuliny (strefy- ochronnej) buffer (protective) zone
	parków narodowych		national parks			
	ogółem grand total	w tym lasów of which forests	z liczby ogółem – pod ochroną ściśle ^b of grand total number – strictly protected ^b			
			razem total	w tym lasów of which forests		
OGÓŁEM TOTAL	2010	13642,8	4792,4	1059,5	306,1	17274,9
	2015	13642,8	4792,4	1059,2	306,1	17274,9
	2018	13642,8	4792,4	1059,5	306,1	17274,9
	2019	13642,8	4792,4	1059,5	306,1	17274,9
Ujście Warty		8074,0	81,7	681,9	–	10453,9
Drawieński		5568,8	4710,7	377,6	306,1	6821,0

a Powierzchnia parku w granicach województwa. b Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

a Area of park in boundaries of the voivodship. b The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

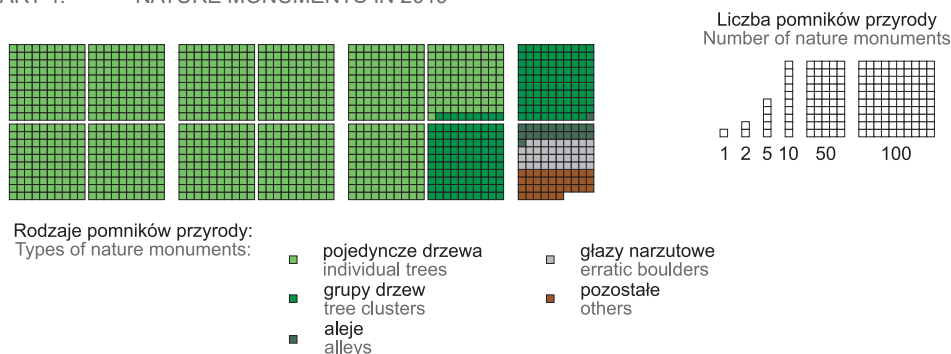
TABL. 9. **PARKI KRAJOBRAZOWE**
Stan w dniu 31 grudnia
LANDSCAPE PARKS
As of 31 December

LATA YEARS ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a SETS AND LANDSCAPE PARKS ^a	Powierzchnia ^b Area ^b				
	ogółem total	w tym of which			
		lasów forests	użytków rolnych agricultural land	wód water	
	w ha		in ha		
OGÓŁEM TOTAL	2010	77500,8	38468,1	27854,2	5082,3
	2015	77167,5	36500,6	27698,5	5082,3
	2018	76904,0	41632,8	25484,8	4466,1
	2019	77328,0	42289,1	24981,6	4681,3
Ujście Warty		17697,9	1031,0	11422,4	1205,0
Łuk Mużakowa		18714,0	11106,0	6114,0	641,0
Barlinecko-Gorzowski		12142,8	11386,2	276,7	389,4
Pszczewski		9724,0	6640,5	1681,0	1310,3
Krzeseński		8546,0	3547,0	4392,0	571,0
Łagowsko-Suleciński		5438,5	3858,4	1010,4	381,6
Gryżyński		3064,8	2720,0	85,1	183,0
Przemęcki		2000,0	2000,00	–	–

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody i innymi formami ochrony przyrody położonymi na terenie parków.

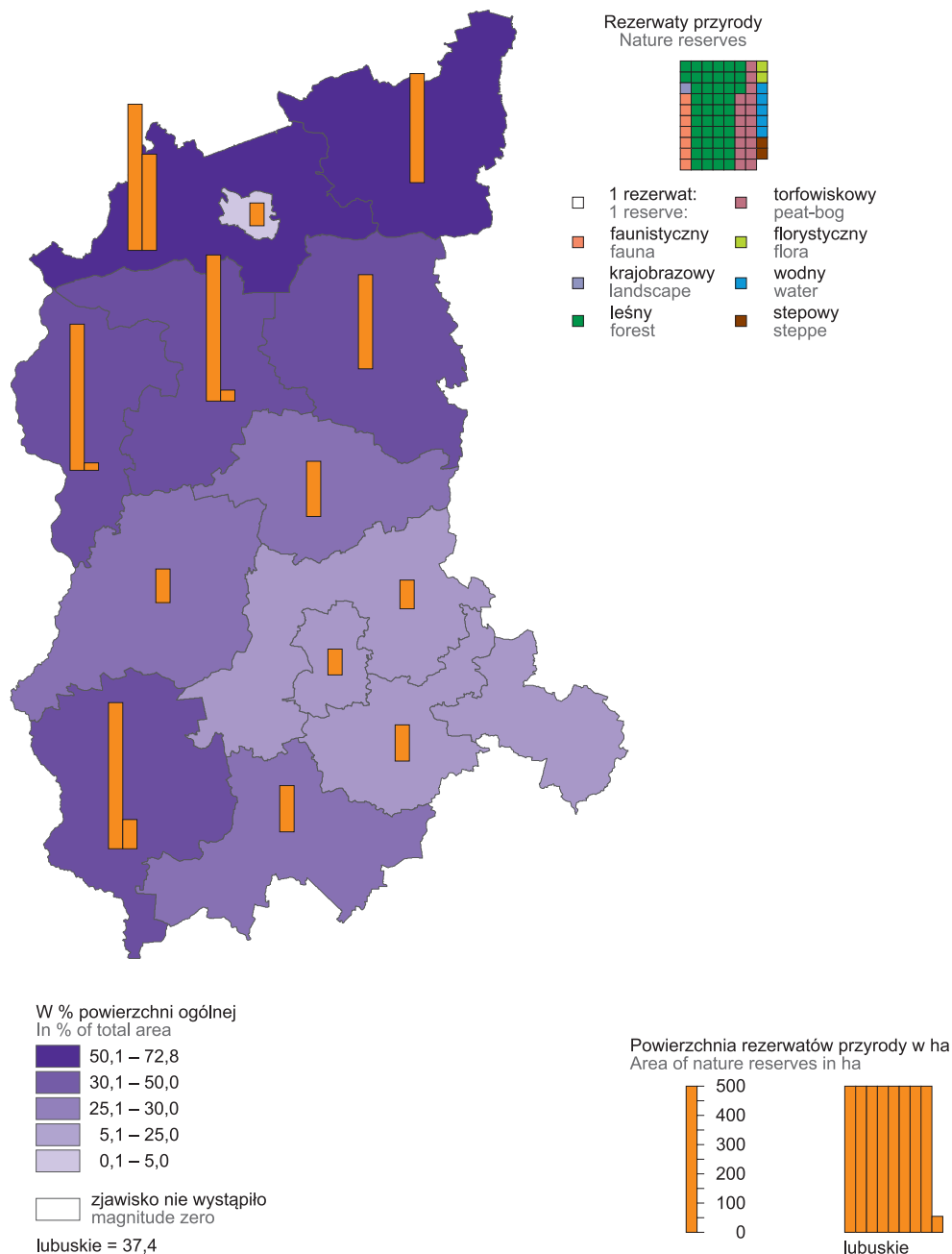
a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. b Including nature reserves and other forms of nature protection located within park.

WYKRES 4. **POMNIKI PRZYRODY W 2019 R.**
CHART 4. **NATURE MONUMENTS IN 2019**

MAPA 6. **POWIERZCHNIA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONYCH^a W 2019 R.**

MAP 6. **AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a IN 2019**

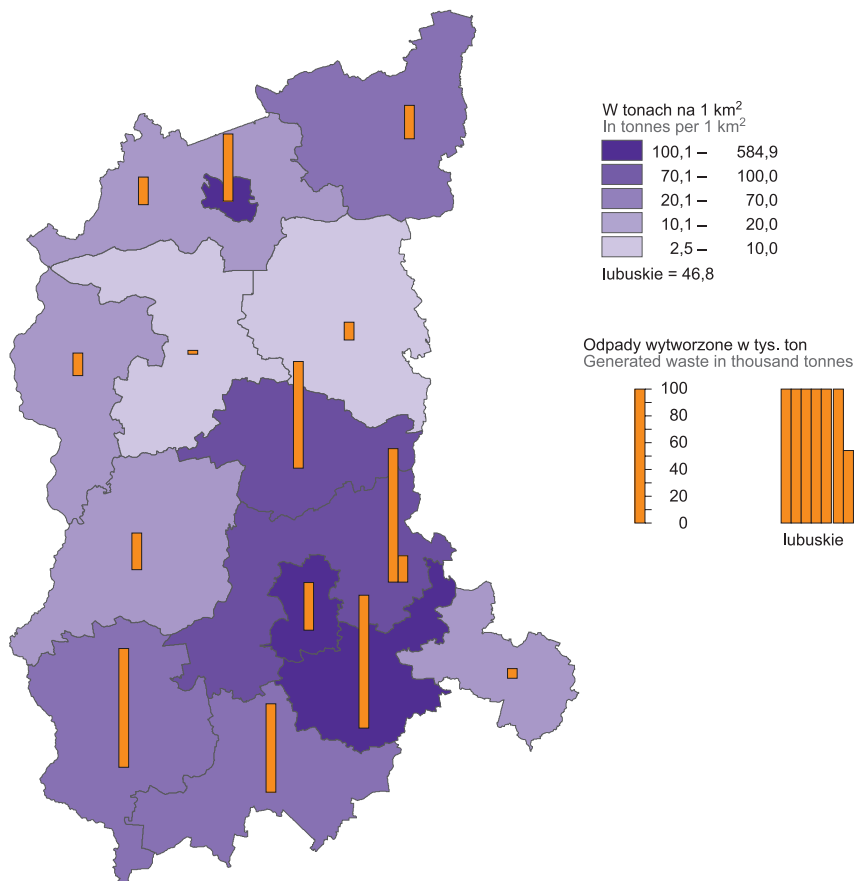

^a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych.

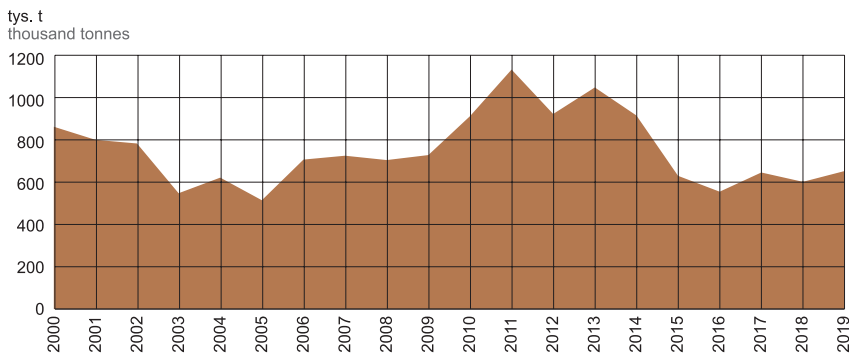
^a Data do not include information concerning the areas of Natura 2000 network, data include only the part located within the others legally protected areas.

MAPA 7.
MAP 7.

ODPADY (Z WYŁĄCZENIEM ODPADÓW KOMUNALNYCH) WYTWORZONE W 2019 R.
WASTE (EXCLUDING MUNICIPAL WASTE) GENERATED IN 2019

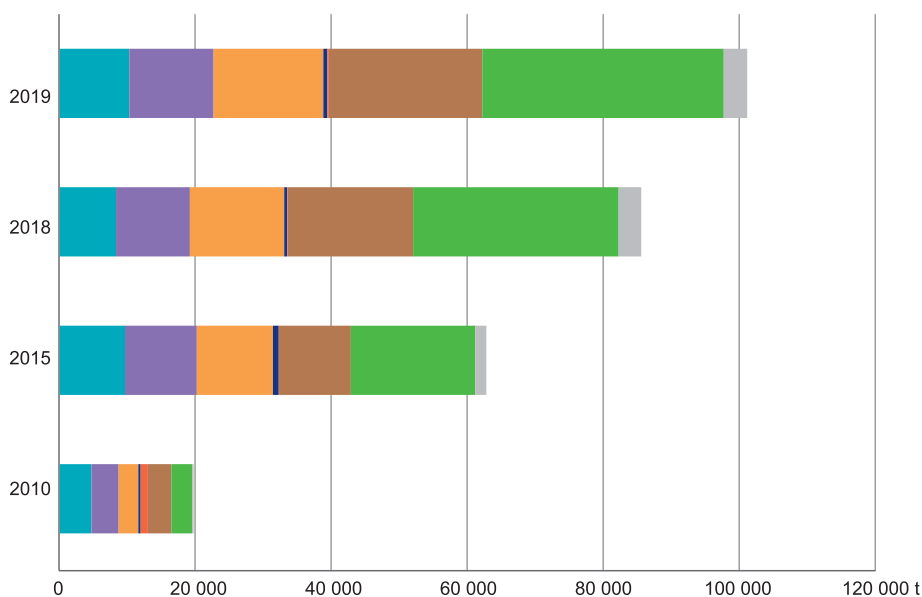
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wytworzone w ciągu roku
Waste (excluding municipal waste) generated during the year

TABL. 10. **ODPADY KOMUNALNE**
 MUNICIPAL WASTE

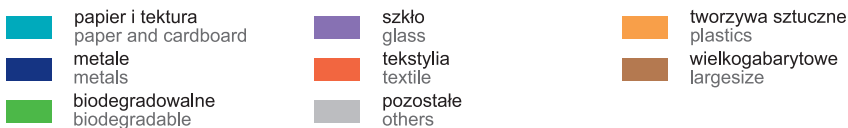
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010 ^a	2015	2018	2019		SPECIFICATION
				ogółem total	z gospodarstw domowych of which from house- holds	
Odpady komunalne zebrane w tys. t	297,1	334,3	366,6	384,5	321,0	Municipal waste collected in thousand tonnes
zmieszane	277,6	271,6	281,0	283,4	229,0	mixed
miasta	210,8	191,0	201,4	200,5	159,7	urban areas
wieś	66,8	80,6	79,6	82,9	69,3	rural areas
zebrane selektywnie	19,7	62,7	85,6	101,1	92,0	collected separately
w tym:						of which:
papier i tektura	4,6	9,6	8,3	10,2	8,5	paper and cardboard
szkło	4,0	10,6	10,9	12,4	11,8	glass
tworzywa sztuczne	2,9	11,2	13,9	16,1	15,3	plastic
metale	0,3	0,9	0,4	0,6	0,6	metals
wielkogabarytowe	3,4	10,6	18,4	22,6	20,9	largesize
biodegradowalne	3,1	18,3	30,3	35,5	32,1	biodegradable

a Dane szacunkowe.
a Estimated data.

 WYKRES 5. **ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE SELEKTYWNI**
 CHART 5. **MUNICIPAL WASTE COLLECTED SEPARATELY**

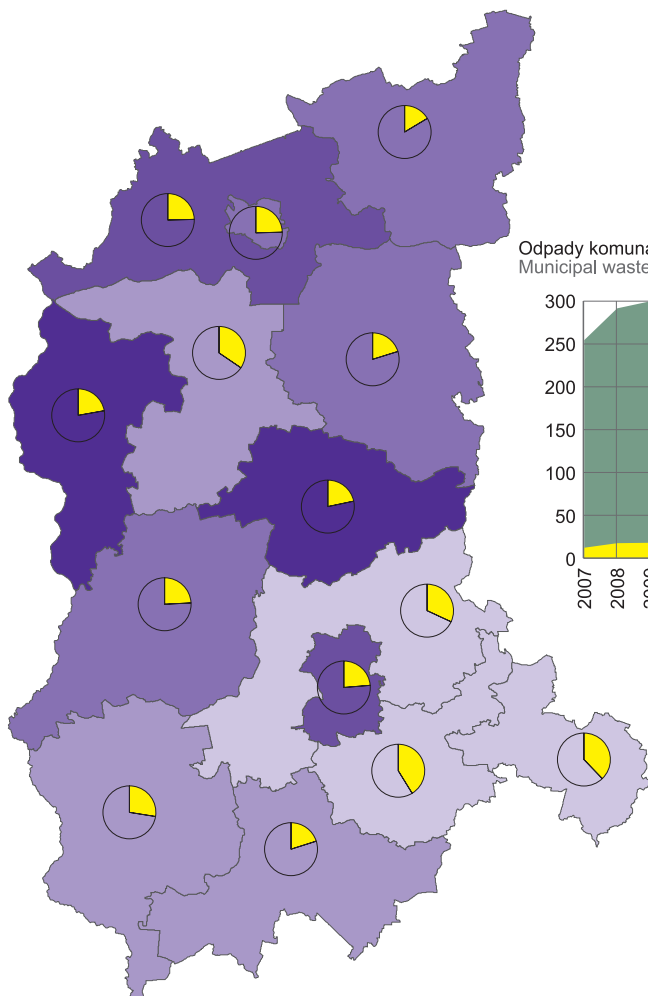
Rodzaj odpadów:

Waste types:

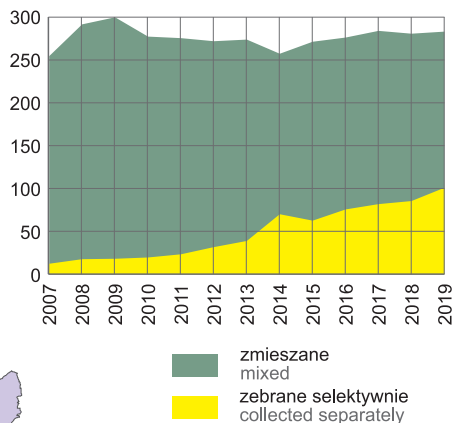

MAPA 8.
MAP 8.

ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE W 2019 R.
MUNICIPAL WASTE COLLECTED IN 2019

Odpady komunalne zebrane w ciągu roku w tys. ton
Municipal waste collected during the year in thousand tonnes

Zmieszane odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca w kg
Mixed municipal waste collected per capita in kg

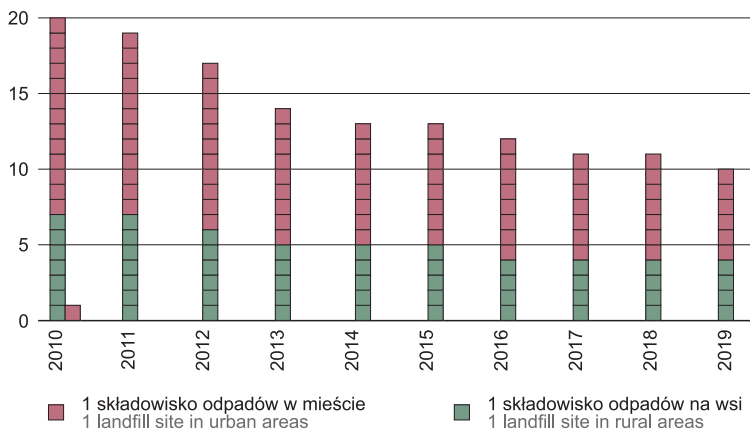
- 315,1 – 328,0
- 300,1 – 315,0
- 280,1 – 300,0
- 250,1 – 280,0
- 217,2 – 250,0

lubuskie = 279,7

Odpady komunalne zebrane selektywnie w % ogółu zebranych odpadów komunalnych
Municipal waste collected separately in % of total collected municipal waste

lubuskie

WYKRES 6. SKŁADOWISKA ODPADÓW
CHART 6. LANDFILL SITESTABL. 11. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w tys. zł in thousand PLN				
Ochrona środowiska	232667,0	429797,7	222706,8	269933,2	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	29547,1	95447,6	41648,7	28240,5	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	14028,3	3468,3	549,8	11741,7	of which outlays on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	187798,1	267188,7	124132,3	175799,4	Wastewater management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	50328,1	41997,4	12881,7	31258,3	municipal wastewater treatment sewage network for the transport of wastewater and precipitation water
Gospodarka odpadami i ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	9133,1	27220,8	7811,8	5161,7	Waste management, protection and recovery of soils, protection of groundwater and surface water
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport w tym selektywne zbieranie odpadów	667,7	4334,4	3246,5	4490,9	waste collection ^b and transportation of which selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	6413,5	12843,5	48,2	563,0	removal and treatment of waste ^b
rekułtywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	324,9	8126,7	1308,0	-	reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfills as well as of other devastated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	16,0	1 174,7	9116,2	2065,5	Protection of biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	-	75,1	550,9	2379,9	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	136145,5	100191,3	44395,1	45622,3	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	36762,2	19023,4	27348,3	26931,6	Water intakes and systems
Budowę i modernizację stacji uzdatniania wody	9606,6	39053,6	13374,8	10572,0	Construction and modernisation of water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	80451,7	5091,4	-	-	Water reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	4921,0	8302,1	-	82,7	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	4404,0	28720,8	3672,0	8036,0	Flood embankments and pump stations

a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. b Przemysłowych i komunalnych.

a By investments locations; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. b Industrial and municipal.

TABL. 12. **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA			ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/y:
pyłowych	506	305	–	107	particulates
gazowych	344	–	50	20	gases
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Wastewater management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewage network in km discharging:
ścieki	157,1	290,6	71,5	83,4	wastewater
wody opadowe	28,4	20,3	27,6	14,3	precipitation water
Oczyszczalnie ścieków:					Wastewater treatment plants:
obiekty	3	1	1	–	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	3	1	1	–	of which municipal
mechaniczne	1	–	–	–	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	2	1	1	–	biological (excluding fermentation tanks)
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	1503	6070	24	–	capacity of treatment plants in m ³ /24 h
w tym oczyszczalni komunalnych	1503	6070	24	–	of which municipal
mechanicznych	150	–	–	–	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	1353	6070	24	–	biological (excluding fermentation tanks)
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (prywatne):					Farmstead treatment facilities (homestead):
obiekty	2	190	533		facilities
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	10	207	1544		capacity of treatment plants in m ³ /24 h
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					Industrial waste pre-treatment plants:
obiekty	–	1	–	–	facilities
przepustowość w m ³ /d	–	160	–	–	capacity of treatment plants in m ³ /24 h
Gospodarka odpadami					Wastes management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					Waste treatment plants:
wydajność w t/r	53	52000	–	–	capacity in t/y
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfills of municipal waste:
obiekty	–	1	–	–	facilities
powierzchnia w ha	0,2	4,0	–	–	area in ha
wydajność w t/r	5	20000	–	–	capacity in t/y
GOSPODARKA WODNA			WATER MANAGEMENT		
Wydajność ujęć wodnych ^a w m ³ /d	1686	1819	–	298	Capacity of water intakes ^a in m ³ /24 h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	2748	6039	840	1819	Water treatment in m ³ /24 h
Sieć wodociągowa w km	108,6	88,8	56,0	53,5	Water supply network in km
Pojemność zbiorników wodnych m ³	–	140000	–	–	Capacity of water reservoirs in m ³
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	20,0	33,5	–	–	Regulation and management of rivers and streams in km
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	4,0	8,0	–	–	Flood embankments in km

a Bez ujęć w energetyce zawodowej.

a Excluding water intakes in the power industry.

Dział II. Samorząd terytorialny Chapter II. Local government

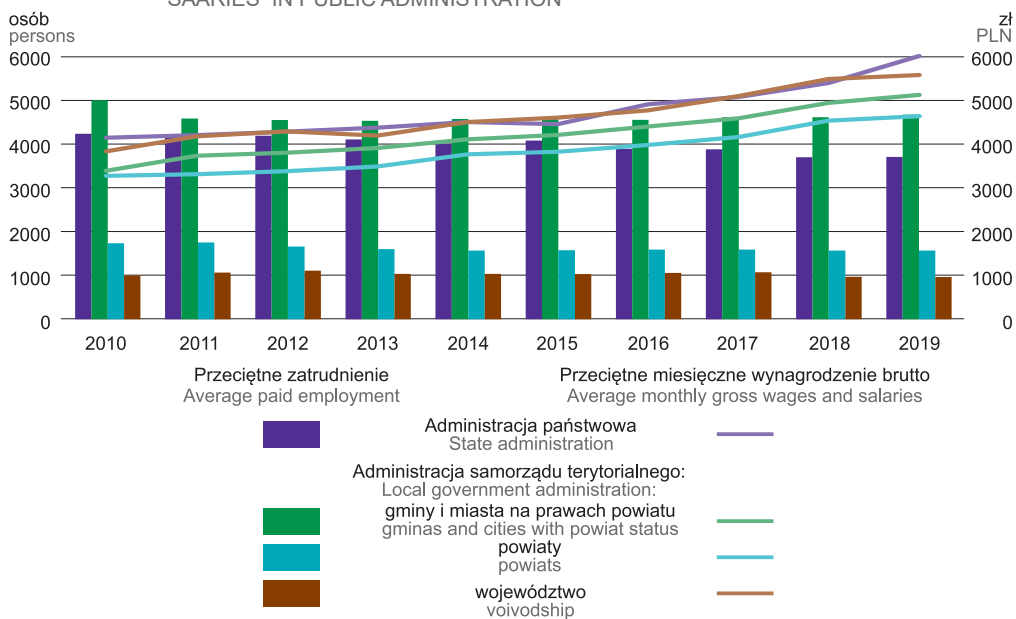
TABL. 1 (13). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2019 R.**
Stan w dniu 31 grudnia
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2019
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city councils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	
O G Ó Ł E M T O T A L					
O G Ó Ł E M	1244	50	213	29	TOTAL
w tym kobiety	433	9	45	10	of which women
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
18–29 lat	44	–	3	1	18–29 years
30–39	235	12	25	1	30–39
40–49	364	20	47	4	40–49
50–59	290	6	67	7	50–59
60 lat i więcej	311	12	71	16	60 and more
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL					
Wyższe	542	46	159	27	Tertiary
Policealne i średnie	494	4	48	2	Post-secondary and secondary
Zasadnicze zawodowe	188	–	6	–	Basic vocational
Gimnazjalne i podstawowe	20	–	–	–	Lower secondary and primary

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.
a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status.

WYKRES 1 (7). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE ORAZ PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIE BRUTTO W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

CHART 1 (7). AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SAARIES IN PUBLIC ADMINISTRATION

Dział III. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości Chapter III. Public safety. Justice

Uwaga do tablicy 1 (14), wykresu 1 (8) na str. 25 i mapy 1 (9) na str. 26.

Dane o przestępstwach stwierdzonych w latach 2014—2019 nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

Note to table 1 (14), chart 1 (8) on page 24 and map 1 (9) on page 25.

Data on ascertained crimes in 2014—2019 do not include punishable acts committed by juveniles.

TABL. 1 (14). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH I WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS AND RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010 ^a	2015	2018	2019	2010 ^a	2015	2018	2019
	przestępstwa stwierdzone przez Policję ascertained crimes by the Police				wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw w % rates of detectability of delinquents in %			
OGÓŁEM TOTAL	39230	26949	25155	25847	76,1	71,2	74,8	72,3
w tym ^b : of which ^b :								
Przeciwko życiu i zdrowiu Against life and health	1153	593	664	624	87,8	83,4	85,1	83,5
Przeciwko bezpieczeństwu poszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji Against public safety and safety in transport	6633	2856	2496	2436	99,4	98,8	97,2	96,4
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania Against freedom, freedom of conscience and religion	1561	1016	1363	1265	96,3	92,5	93,0	92,9
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności Against sexual freedom and morals	227	100	151	146	93,0	89,0	84,1	87,0
Przeciwko rodzinie i opiece Against the family and guardianship	1122	935	3321	2865	100,0	99,8	100,0	100,0
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej Against good name and personal integrity	541	171	220	227	97,2	83,6	83,2	88,1
Przeciwko mieniu ^c Against property ^c	17716	14001	11014	12168	53,1	53,5	52,4	51,1

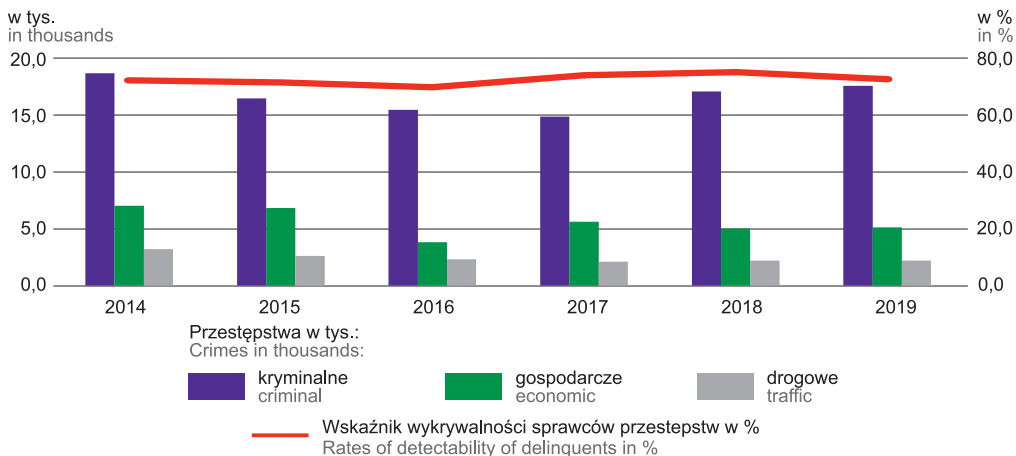
a W 2010 r. łącznie z przestępstwami stwierdzonymi przez prokuraturę. b Artykuły kodeksu karnego, patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 174. c Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

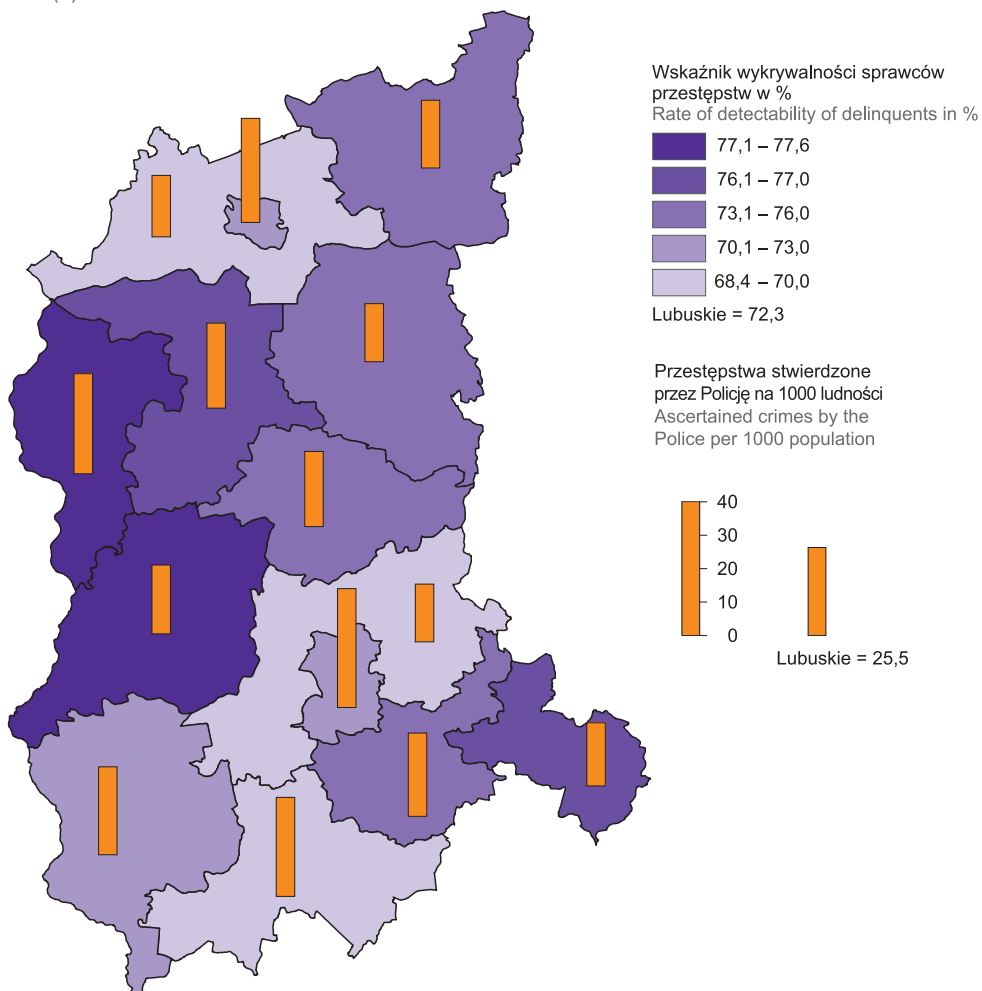
a In 2010 including crimes ascertained by prosecutor's office. b See Criminal Code articles, general notes, item 1 on page 174. c Including theft or appropriation of identification.

Source: data of the National Police Headquarters.

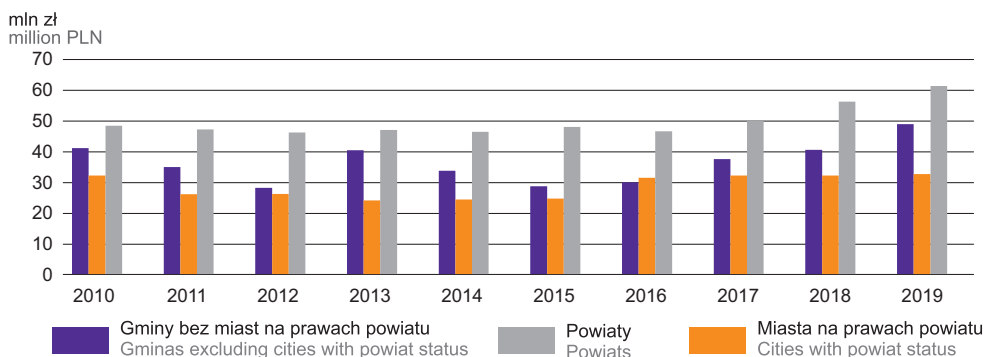
WYKRES 1 (8). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ**
CHART 1 (8). **ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE**

MAPA 1 (9). **ZAGROŻENIE PRZESTĘPCZOŚCIĄ W 2019 R.**
MAP 1 (9). **CRIME RISK IN 2019**

WYKRES 2 (9). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO NA BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONĘ PRZECIWPOŻAROWĄ**
CHART 2 (9). **EXPENDITURE OF BUDGETS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS ON PUBLIC SAFETY AND FIRE PROTECTION**

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
Source: data of the Ministry of Finance.

TABL. 2 (15). ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	14337	9399	7827	7567	T O T A L
O rozwód	3019	2772	2603	2554	By divorce
O separację	201	97	69	40	By separation
O alimenty	4845	3728	2951	2802	By alimony
Nieletnich ^a w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie:					Concerning juveniles ^a in investigation of case in which occur suspicion:
demoralizacji	.	1484	1385	1325	of demoralization
popelnienia czynu karalnego	.	1318	819	846	of committing punishable acts

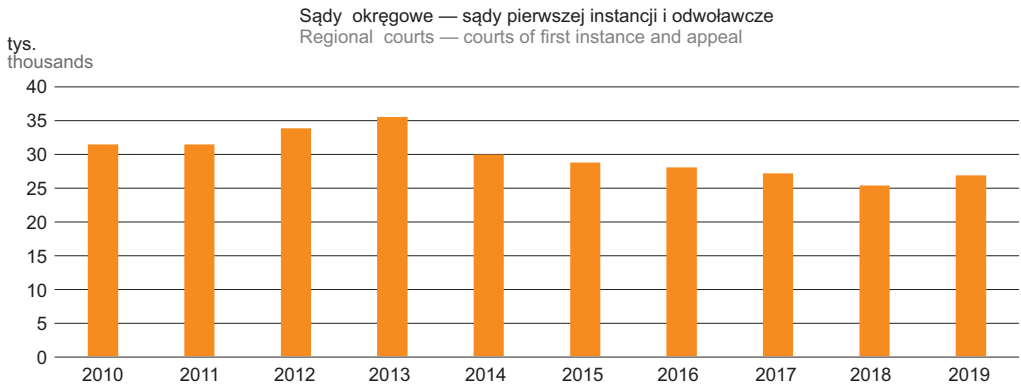
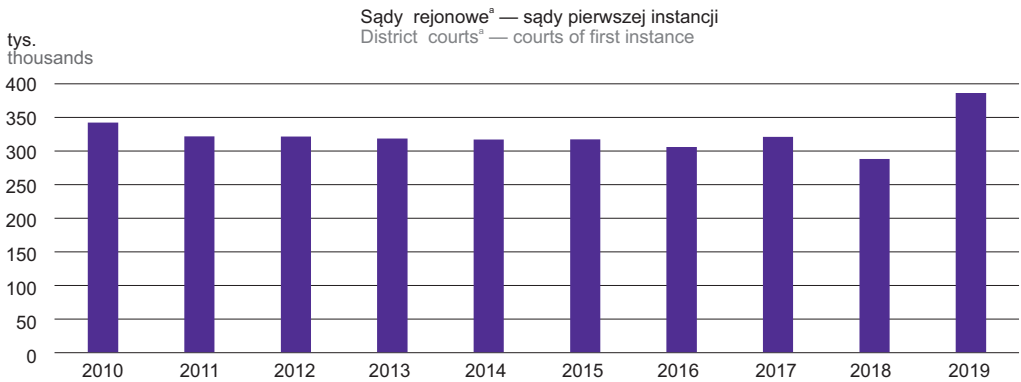
a Dane dotyczą osób.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Data relate to persons.

Source: data of the Ministry of Justice.

WYKRES 3 (10). WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH
CHART 3 (10). INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

a Od 2013 r. dane nie obejmują spraw rejestrowych.

a Since 2013 data do not include register's cases.

Dział IV. Ludność Chapter IV. Population

TABL. 1 (16). **LUDNOŚĆ**
Stan w dniu 31 grudnia
POPULATION
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1023215	1018075	1014548	1011592	T O T A L
na 1 km ²	73	73	73	72	per 1 km ²
mężczyźni	498374	495674	493848	492166	males
kobiety	524841	522401	520700	519426	females
na 100 mężczyzn	105	105	105	106	per 100 males
Miasta	649781	661321	658924	656539	Urban areas
w % ogółu ludności	63,5	65,0	64,9	64,9	in % of total population
Wieś	373434	356754	355624	355053	Rural areas
w % ogółu ludności	36,5	35,0	35,1	35,1	in % of total population

TABL. 2 (17). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 grudnia
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION
As of 31 December

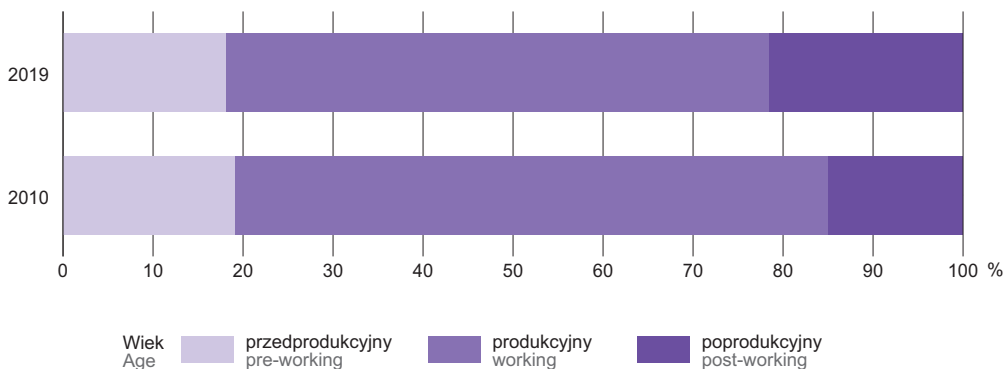
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1023215	1018075	1014548	1011592	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	195704	184524	183315	182801	Pre-working age
mężczyźni	100182	94577	93908	93641	males
kobiety	95522	89947	89407	89160	females
Miasta	115948	114942	115288	115365	Urban areas
Wieś	79756	69582	68027	67436	Rural areas
W wieku produkcyjnym	672779	642638	618604	610173	Working age
mężczyźni	354342	342463	331300	326982	males
kobiety	318437	300175	287304	283191	females
Miasta	429030	412396	394272	387805	Urban areas
Wieś	243749	230242	224332	222368	Rural areas
W wieku poprodukcyjnym	154732	190913	212629	218618	Post-working age
mężczyźni	43850	58634	68640	71543	males
kobiety	110882	132279	143989	147075	females
Miasta	104803	133983	149364	153369	Urban areas
Wieś	49929	56930	63265	65249	Rural areas
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	52,1	58,4	64,0	65,8	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	40,6	44,7	49,1	50,5	Males
Kobiety	64,8	74,0	81,2	83,4	Females

WYKRES 1 (11). **LUDNOŚĆ WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU W 2010 I 2019 R.**

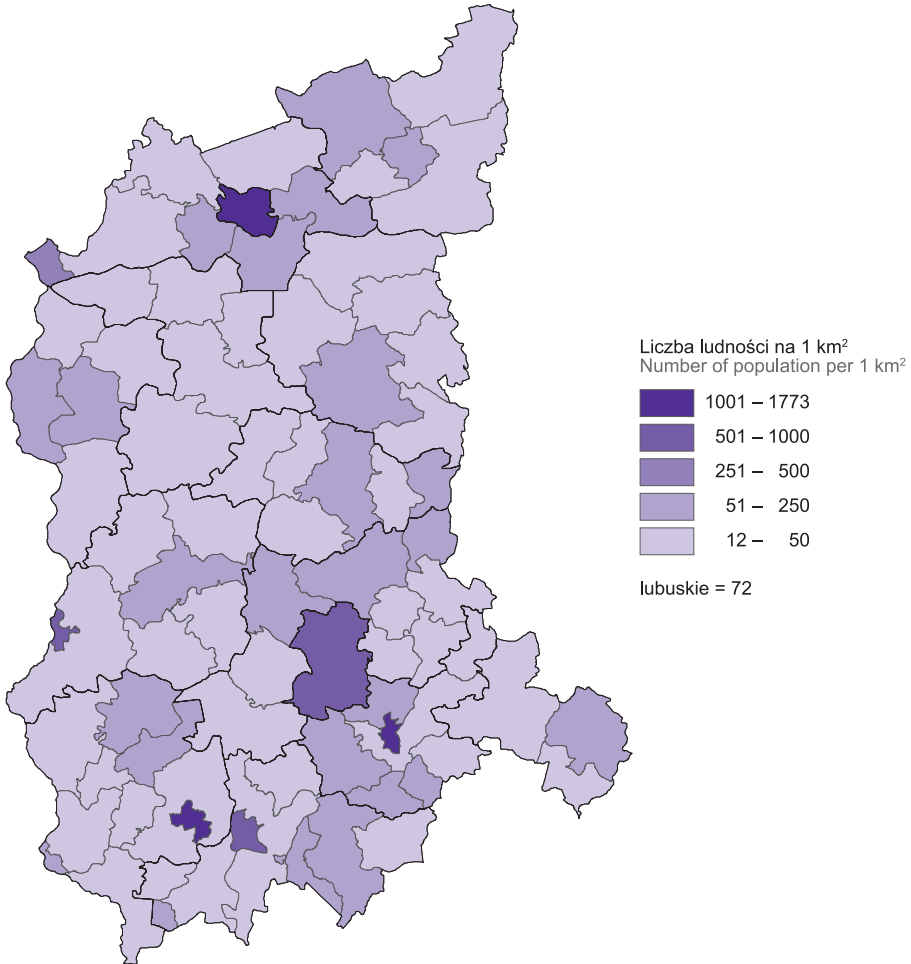
Stan w dniu 31 grudnia

CHART 1 (11). **POPULATION BY ECONOMIC AGE GROUPS IN 2010 AND 2019**

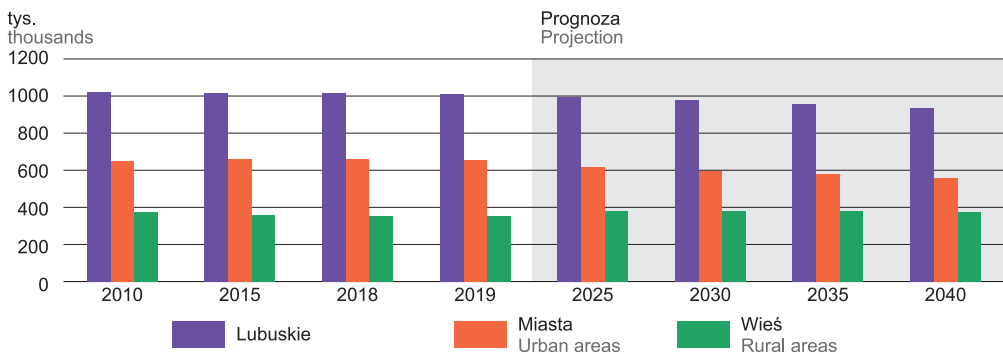
As of 31 December

MAPA 1 (10). **GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA W 2019 R.**
 Stan w dniu 31 grudnia
 MAP 1 (10). **POPULATION DENSITY IN 2019**
 As of 31 December

WYKRES 2 (12) **LUDNOŚĆ WEDŁUG MIEJSCA ZAMIESZKANIA**
 Stan w dniu 31 grudnia
 CHART 2 (12) **POPULATION BY PLACE OF RESIDENCE**
 As of 31 December

MAPA 2 (11)

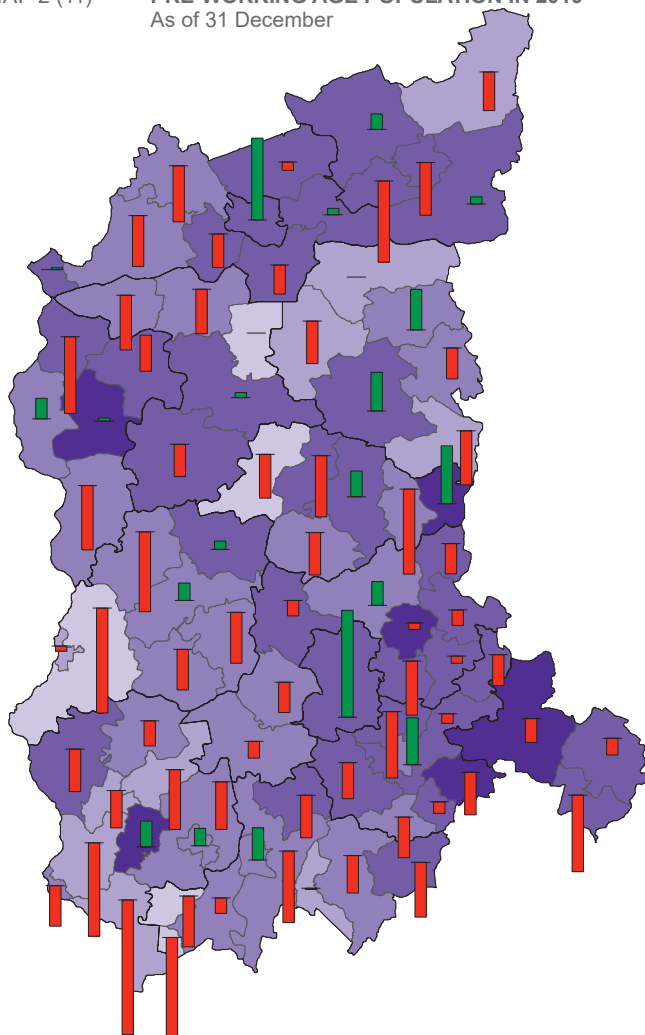
LUDNOŚĆ W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM W 2019 R.

Stan w dniu 31 grudnia

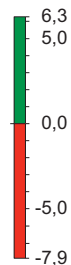
MAP 2 (11)

PRE-WORKING AGE POPULATION IN 2019

As of 31 December

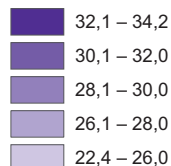

Zmiana w porównaniu z 2010 r.
Change in relation to 2010

lubuskie = 0,9

Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
Number of persons at pre-working age per 100 persons at working age

lubuskie = 30

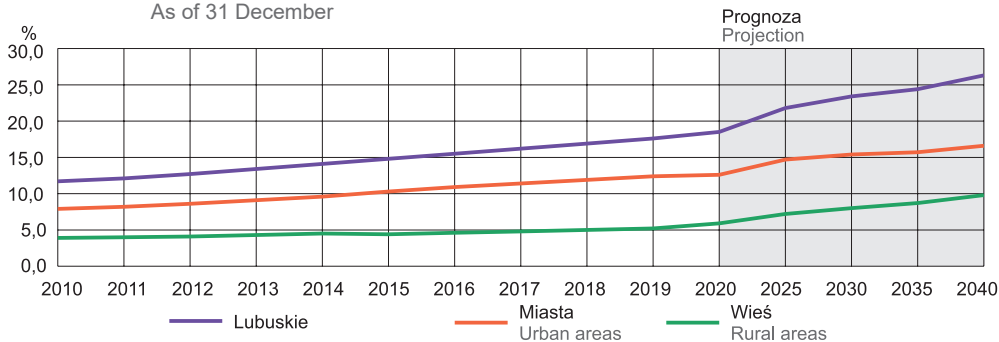
WYKRES 3 (13) WSPÓŁCZYNNIK STAROŚCI DEMOGRAFICZNEJ^a

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 3 (13)

OLD AGE RATE^a

As of 31 December

^a Udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności.
^a Share of population at age 65 and more in the total population.

TABL. 3 (18). MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH
 Stan w dniu 31 grudnia
 TOWNS AND URBAN POPULATION
 As of 31 December

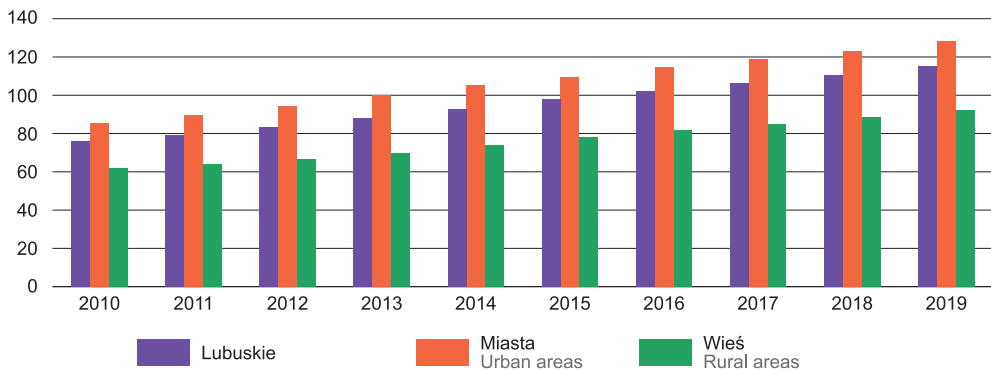
GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION		Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2010	42	649781	63,5
TOTAL	2015	42	661321	65,0
	2018	43	658924	64,9
	2019	43	656539	64,9
Poniżej 2000 Below 2000		2	2911	0,3
2000–4999		17	56805	5,6
5000–9999		7	52267	5,2
10000–19999		11	156423	15,5
20000–49999		4	123302	12,2
50000 i więcej and more		2	264831	26,1

TABL. 4 (19). GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ
 Stan w dniu 31 grudnia
 GMINAS AND RURAL POPULATION
 As of 31 December

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION		Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2010	74	373434	36,5
TOTAL	2015	73	356754	35,0
	2018	73	355624	35,1
	2019	73	355053	35,1
Poniżej 2000 Below 2000		3	3910	0,4
2000–4999		43	153354	15,2
5000–6999		13	79907	7,9
7000–9999		13	105550	10,4
10000 i więcej and more		1	12332	1,2

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie.
^a Rural and urban-rural gminas

WYKRES 4 (14) INDEKS STAROŚCI^a
 Stan w dniu 31 grudnia
 CHART 4 (14) AGEING INDEX^a
 As of 31 December

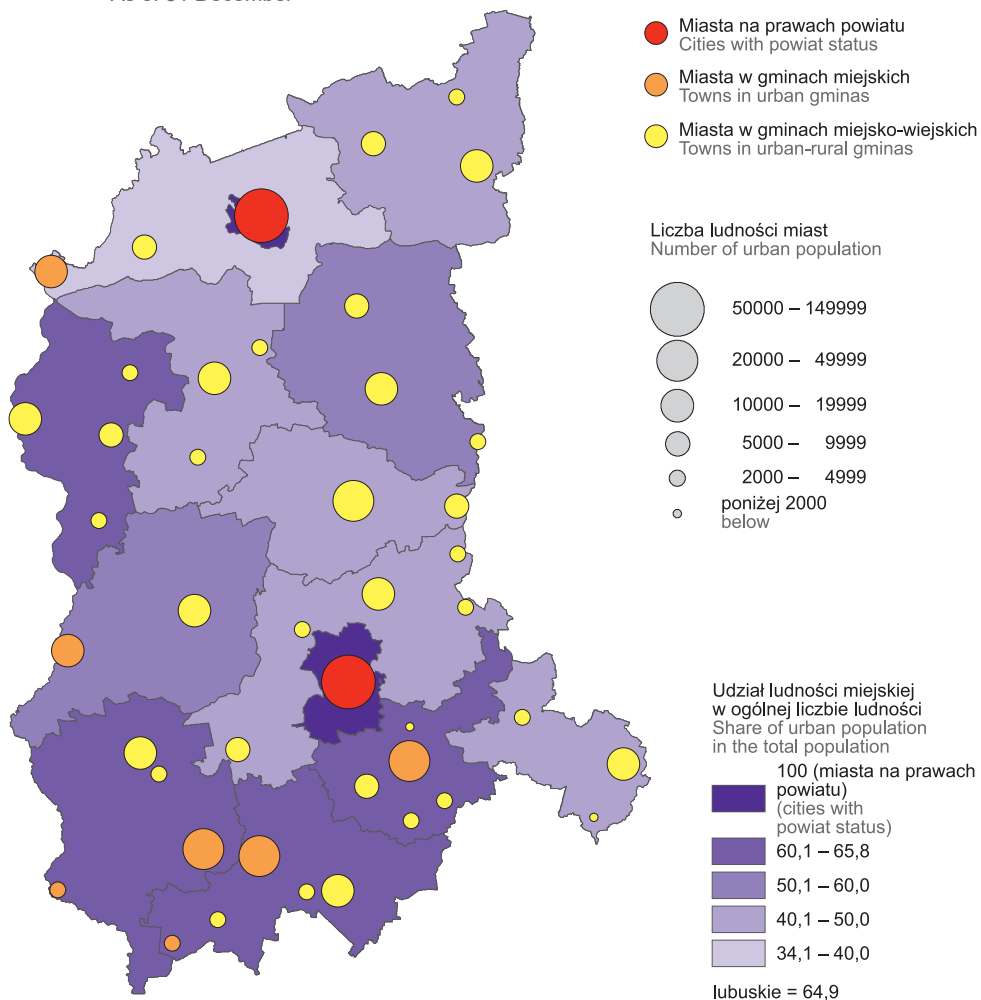
^a Liczba osób w wieku 65 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 0–14 lat.
^a A number of persons aged 65 years and more per 100 persons aged 0–14 years.

MAPA 3 (12) WSKAŹNIK URBANIZACJI W 2019 R.

Stan w dniu 31 grudnia

MAP 3 (12) URBANIZATION RATE IN 2019

As of 31 December

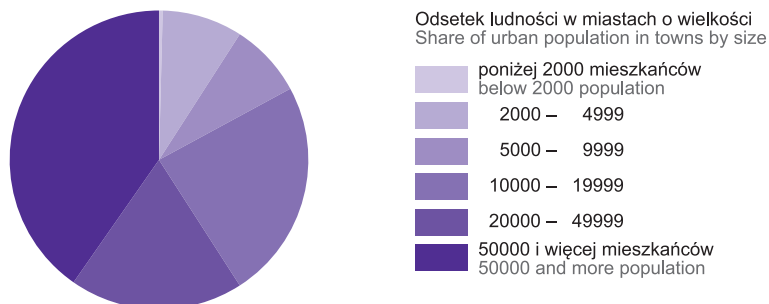

WYKRES 5 (15) LUDNOŚĆ W MIASTACH W 2019 R.

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 5 (15) URBAN POPULATION IN 2019

As of 31 December

TABL. 5 (20). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**

Stan w dniu 31 grudnia
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 31 December

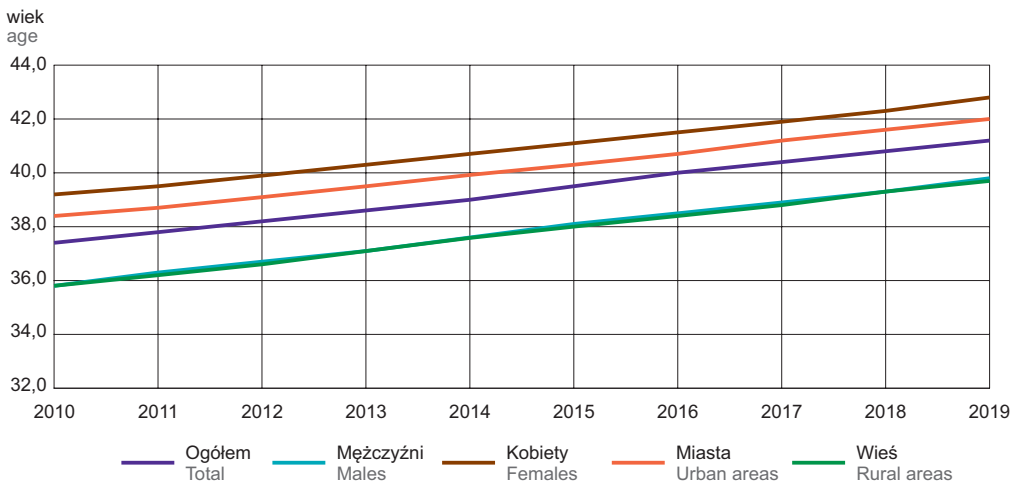
WIEK AGE	2010	2015	2018	2019					
				ogółem grand total	z liczby ogółem of grand total number				
					mężczyźni males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym mężczyźni of which males	razem total	w tym mężczyźni of which males
OGÓŁEM TOTAL	1023215	1018075	1014548	1011592	492166	656539	314132	355053	178034
0–2 lata	34708	28762	29284	28563	14597	18496	9462	10067	5135
3–6	41762	43816	39504	38948	20003	25057	12866	13891	7137
7–12	59115	62372	66901	66789	34186	41703	21361	25086	12825
13–15	34386	28845	28621	30132	15459	18688	9527	11444	5932
16–18	39255	31763	28806	28109	14321	17389	8808	10720	5513
19–24	89317	74807	66490	63764	32638	37747	19324	26017	13314
25–29	89944	74519	67838	65822	33670	40129	20470	25693	13200
30–34	85830	87847	79767	75794	38603	48984	24691	26810	13912
35–39	73419	84368	87080	87155	44397	57660	29017	29495	15380
40–44	60271	72387	80185	82089	41933	53969	27305	28120	14628
45–49	65068	59146	65041	68118	34521	43140	21513	24978	13008
50–54	82744	63345	58343	57639	28815	36268	17740	21371	11075
55–59	81340	79251	67188	63526	30954	40409	19068	23117	11886
60–64	66081	76488	78012	77171	36526	51442	23531	25729	12995
65–69	31120	60505	67681	68554	30976	47579	20709	20975	10267
70–74	31408	27375	41482	47465	20567	33996	14405	13469	6162
75–79	26781	26160	24081	23480	8794	16816	6250	6664	2544
80 lat i więcej and more	30666	36319	38244	38474	11206	27067	8085	11407	3121

WYKRES 6 (16) **MEDIANA WIEKU (WIEK ŚRODKOWY) LUDNOŚCI**

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 6 (16) **MEDIAN AGE (MIDDLE AGE) OF POPULATION**

As of 31 December

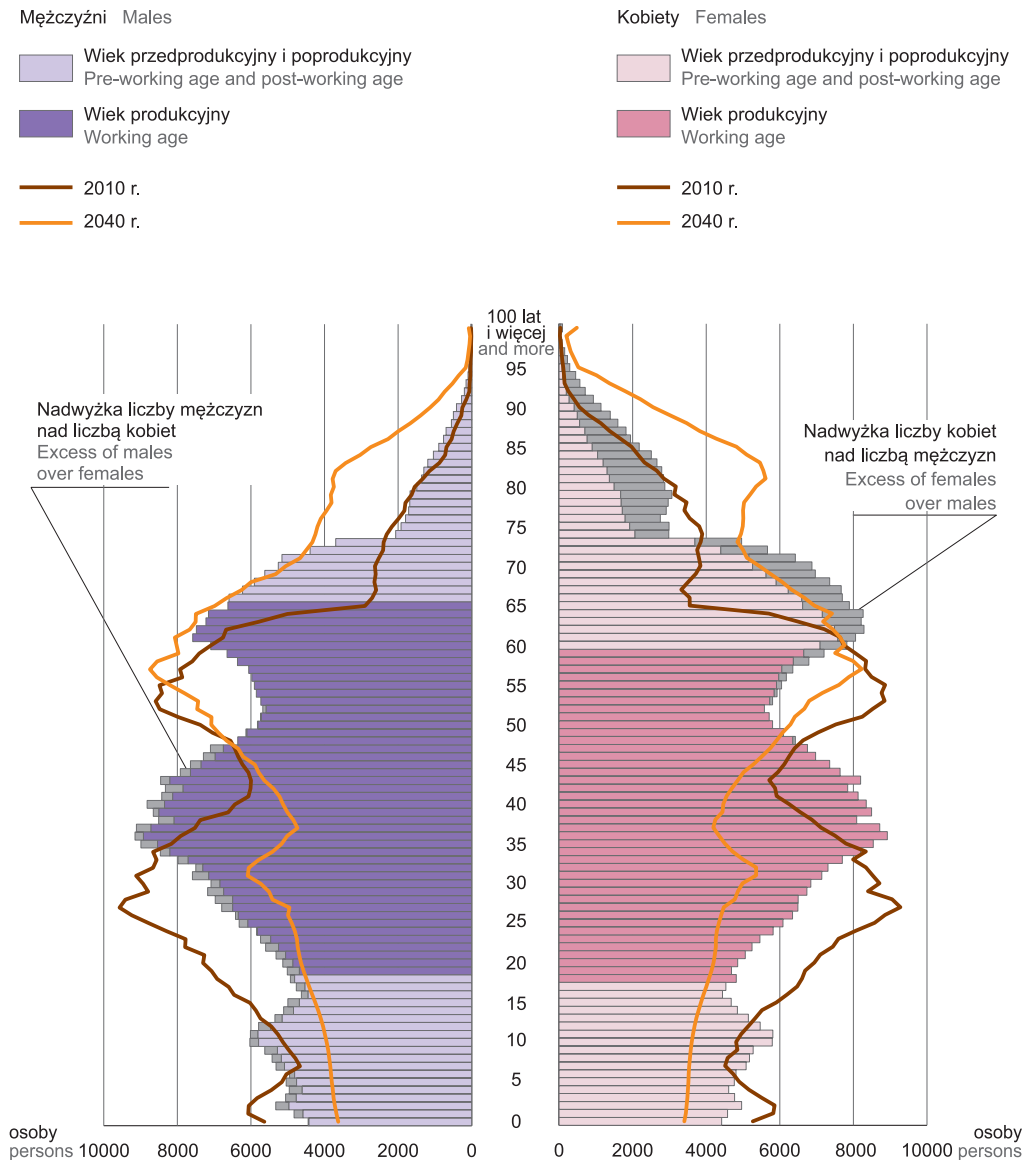

WYKRES 7 (17) LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W LATACH 2010, 2019 I 2040

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 7 (17) POPULATION BY SEX AND AGE IN 2010, 2019 AND 2040

As of 31 December

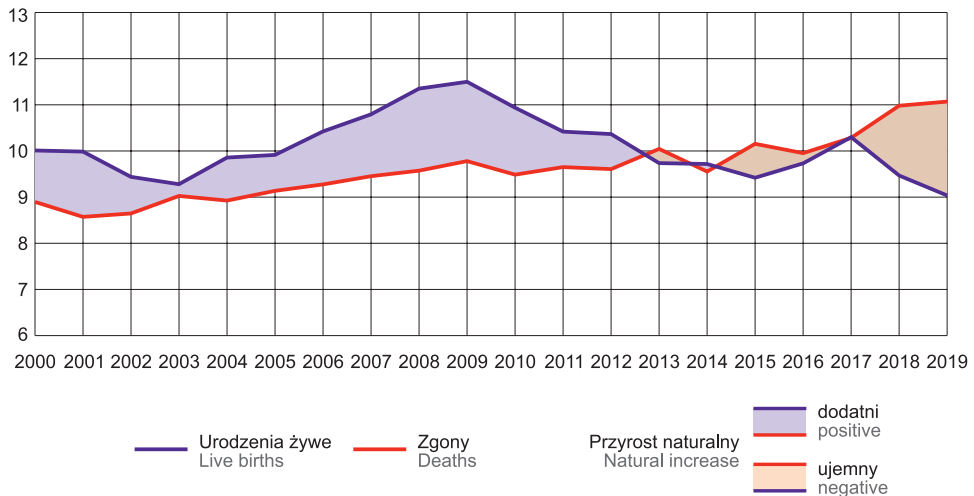
TABL. 6 (21). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase	
		ogółem total	w tym niemowląt of which infants		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH		IN ABSOLUTE NUMBERS			
OGÓŁEM	2010	10939	9488	59	1451
TOTAL	2015	9420	10156	39	-736
	2018	9467	10981	40	-1514
	2019	9036	11070	29	-2034
Miasta	2010	6646	5905	30	741
Urban areas	2015	6063	6716	20	-653
	2018	6158	7280	23	-1122
	2019	5851	7254	17	-1403
Wieś	2010	4293	3583	29	710
Rural areas	2015	3357	3440	19	-83
	2018	3309	3701	17	-392
	2019	3185	3816	12	-631
NA 1000 LUDNOŚCI ^a		PER 1000 POPULATION ^a			
OGÓŁEM	2010	10,69	9,28	5,39	1,42
TOTAL	2015	9,24	9,96	4,14	-0,72
	2018	9,32	10,81	4,23	-1,49
	2019	8,92	10,93	3,21	-2,01
Miasta	2010	10,22	9,08	4,51	1,14
Urban areas	2015	9,15	10,14	3,30	-0,99
	2018	9,33	11,03	3,73	-1,70
	2019	8,89	11,03	2,91	-2,13
Wieś	2010	11,52	9,62	6,76	1,91
Rural areas	2015	9,40	9,64	5,66	-0,23
	2018	9,32	10,42	5,14	-1,10
	2019	8,97	10,74	3,77	-1,78

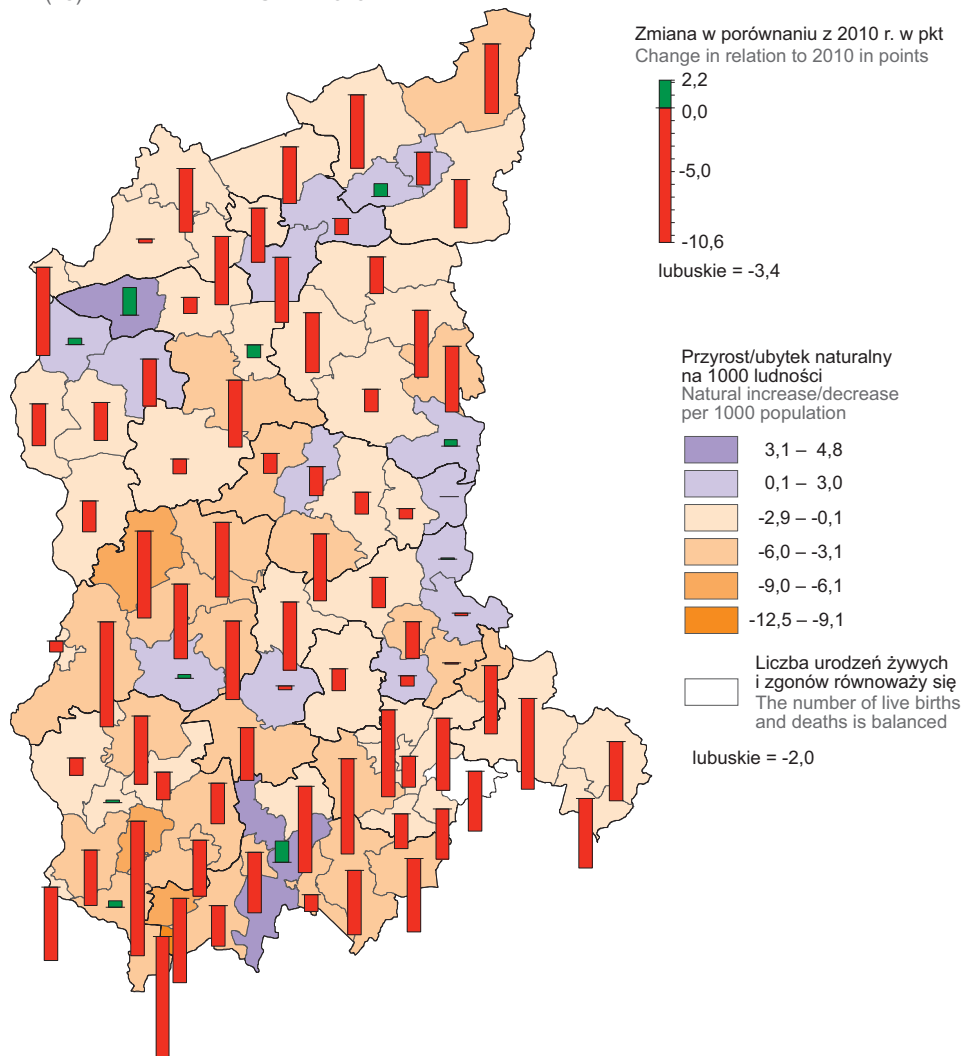
a W przypadku zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych.
a In case of infant deaths – per 1000 live births.

WYKRES 8 (18) **PRZYROST NATURALNY, URODZENIA ŻYWE I ZGONY**
CHART 8 (18) NATURAL INCREASE, LIVE BIRTHS AND DEATHS

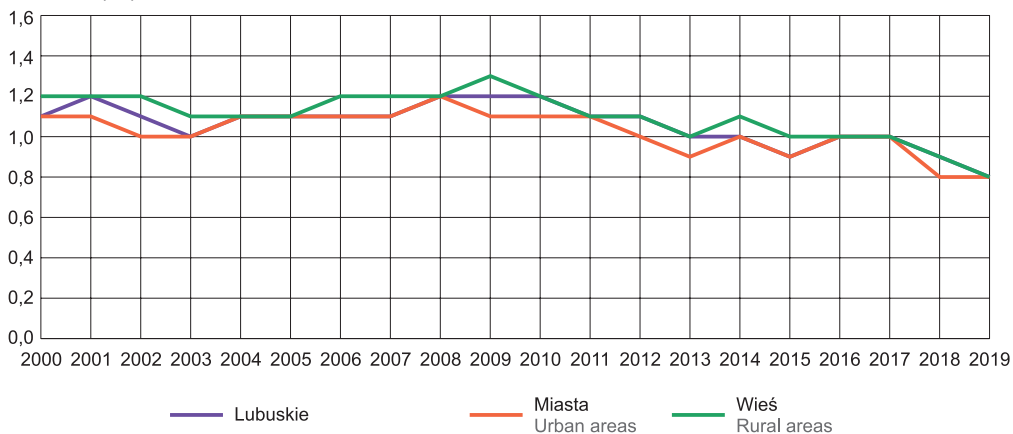
w tys.
in thousands

MAPA 4 (13) RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W 2019 R.
MAP 4 (13) VITAL STATISTICS IN 2019

WYKRES 9 (19) WSPÓŁCZYNNIK DYNAMIKI DEMOGRAFICZNEJ
CHART 9 (19) DEMOGRAPHIC DYNAMICS RATE

TABL. 7 (22). **MAŁŻEŃSTWA, ROZWODY, SEPARACJE**
MARRIAGES, DIVORCES, SEPARATIONS

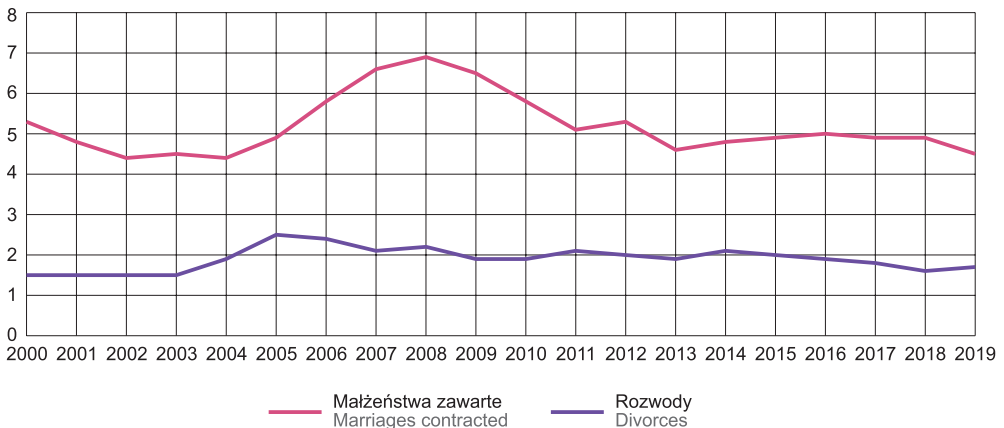
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Małżeństwa zawarte Marriages contracted		Małżeństwa rozwiązane Marriages dissolved				Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi ^b Difference between contracted and dissolved marriages ^b	Separacje Separations	
		ogółem total	w tym wyznaniowe ^a of which religious ^a	przez śmierć by death of		przez rozwód by divorce	na 1000 istniejących małżeństw per 1000 existing marriages			
				męża husband	żony wife		ogółem total			w tym przez rozwód of which by divorce
OGÓŁEM	2010	5926	3549	2907	1101	1937	26,5	8,6	-115	56
TOTAL	2015	5040	2531	2805	1068	2087	26,3	9,2	-1385	32
	2018	4935	2401	3000	1280	1628	26,4	7,3	-1369	8
	2019	4572	2130	2988	1195	1770	26,8	8,0	-1765	26
Miasta	2010	3862	2254	1832	704	1493	28,7	10,6	-1615	45
Urban areas	2015	3271	1583	1881	732	1561	29,4	11,0	-1344	24
	2018	3255	1510	2019	856	1252	29,7	9,0	-1244	5
	2019	3093	1404	1947	811	1310	29,6	9,5	-1421	22
Wieś	2010	2064	1295	1075	397	444	23,1	5,4	804	11
Rural areas	2015	1769	948	924	336	526	21,1	6,2	-41	8
	2018	1680	891	981	424	376	21,1	4,4	-125	3
	2019	1479	726	1041	384	460	22,4	5,5	-344	4

a Ze skutkami cywilnymi. b Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.

a With civil law consequences. b After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

WYKRES 10 (20) **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWODY NA 1000 LUDNOŚCI**

CHART 10 (20) **MARRIAGES CONTRACTED AND DIVORCES PER 1000 POPULATION**

TABL. 8 (23). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a ORAZ WIEKU MATKI**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order						6 i dalsze and over
		1	2	3	4	5		
OGÓŁEM	2010	10939	5416	3950	1040	315	119	99
TOTAL	2015	9420	4178	3594	985	256	91	78
	2018 ^b	9467	.	.	.	.	.	.
	2019	9036	3700	2719	1814	561	172	70
19 lat i mniej Under 20 years		263	227	32	4	-	-	-
20–24		1447	961	285	149	48	4	-
25–29		2897	1394	884	476	110	26	7
30–34		2841	849	1001	716	200	60	15
35–39		1321	229	462	377	161	61	31
40–44		259	38	55	89	41	21	15
45 lat i więcej and more		8	2	-	3	1	-	2

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia. b W 2018 r. brak informacji o urodzeniach żywych według kolejności urodzenia, w związku ze zmianą kart urodzeń wprowadzonych przez Ministerstwo Zdrowia.

a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown. b In 2018 lack of information about live births by birth order due to new birth certificate templates introduced by the Ministry of Health.

TABL. 9 (24). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓLCZYNNIKI REPRODUKCYJNOŚCI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

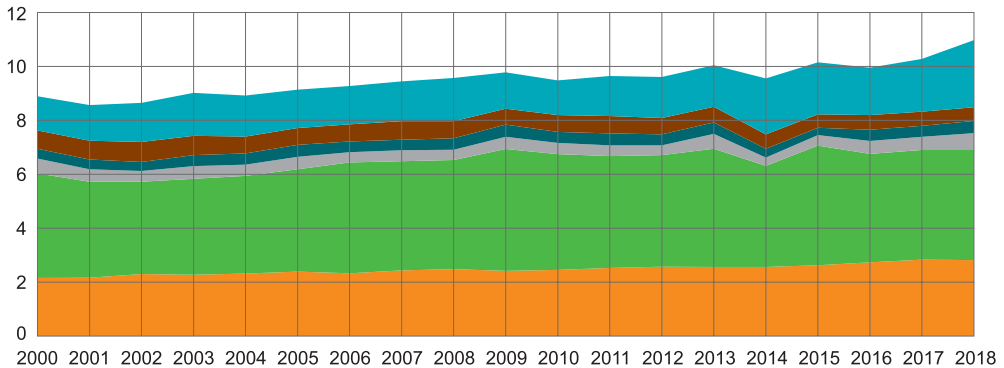
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2018	2019		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku: Fertility – live births per 1000 women aged:						
15–49 lat	43,0	38,7	39,7	38,2	38,6	37,6
15–19	19,6	16,5	13,9	11,3	11,2	11,5
20–24	61,6	54,3	56,8	53,6	51,6	56,6
25–29	91,6	81,8	88,9	88,7	91,5	84,2
30–34	67,5	66,3	73,3	74,4	77,0	69,5
35–39	27,2	28,0	32,0	30,9	31,9	29,1
40–44	4,7	5,3	6,2	6,5	6,9	5,8
45–49 lat	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3	0,1
Współczynniki: Rates:						
Dzietności ogólnej Total fertility	1,352	1,253	1,353	1,326	1,348	1,281
Reprodukcji brutto Gross reproduction	0,653	0,601	0,659	0,660	0,660	0,656
Dynamiki demograficznej Demographic dynamics	1,153	0,928	0,862	0,816	0,807	0,835

TABL. 10 (25). ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas			
				razem total	mężczyźni males	kobiety females	razem total	mężczyźni males	kobiety females	
				OGÓŁEM	2010	9488	5074	4414	5905	3107
TOTAL	2015	10156	5399	4757	6716	3534	3182	3440	1865	1575
	2018	10981	5682	5299	7280	3705	3575	3701	1977	1724
	2019	11070	5844	5226	7254	3741	3513	3816	2103	1713
0 lat		29	14	15	17	8	9	12	6	6
1-4 lata		8	6	2	5	3	2	3	3	-
5-9		2	2	-	1	1	-	1	1	-
10-14		8	5	3	4	2	2	4	3	1
15-19		29	19	10	13	9	4	16	10	6
20-24		30	26	4	18	16	2	12	10	2
25-29		44	35	9	24	19	5	20	16	4
30-34		87	64	23	54	39	15	33	25	8
35-39		125	109	16	84	72	12	41	37	4
40-44		166	126	40	116	90	26	50	36	14
45-49		234	163	71	141	92	49	93	71	22
50-54		364	251	113	199	129	70	165	122	43
55-59		641	439	202	403	277	126	238	162	76
60-64		1170	785	385	745	480	265	425	305	120
65-69		1498	1000	498	959	632	327	539	368	171
70-74		1281	795	486	872	526	346	409	269	140
75-79		1086	549	537	738	357	381	348	192	156
80-84		1377	606	771	947	421	526	430	185	245
85 lat i więcej and more		2891	850	2041	1914	568	1346	977	282	695

WYKRES 11 (21) ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ
CHART 11 (21) DEATHS BY SELECTED CAUSES

tys. osób
thousand persons

Nowotwory
Neoplasms

Choroby układu krążenia
Diseases of the circulatory system

Choroby układu oddechowego
Diseases of the respiratory system

Choroby układu pokarmowego
Diseases of the digestive system

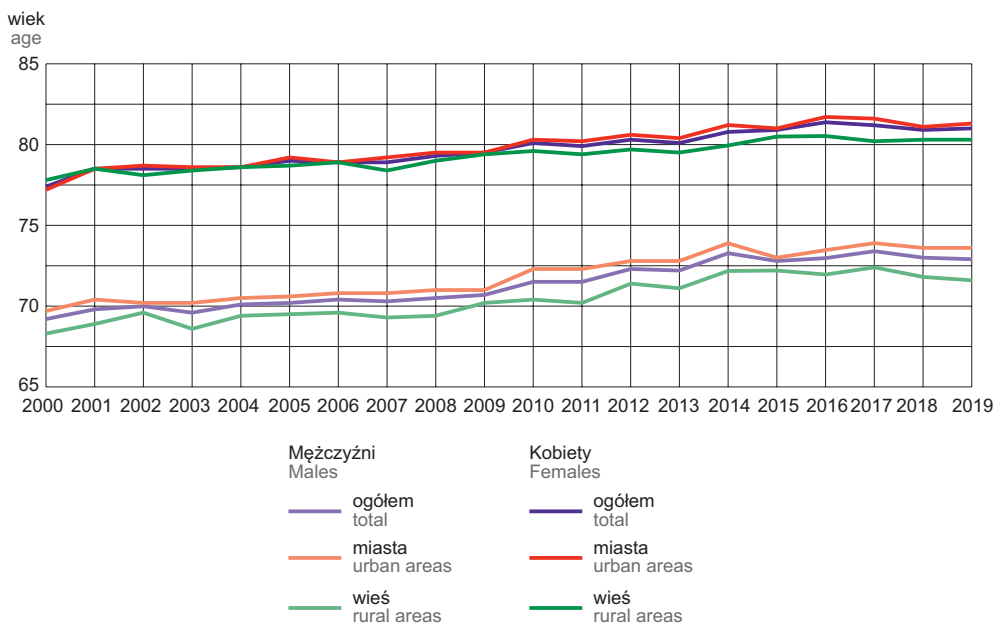
Zewnętrzne przyczyny
External causes

Pozostałe
Others

TABL. 11 (26). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Chłopcy Males	Dziewczęta Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas			
				razem total	chłopcy males	dziewczęta females	razem total	chłopcy males	dziewczęta females	
OGÓŁEM	2010	59	31	28	30	17	13	29	14	15
TOTAL	2015	39	23	16	20	12	8	19	11	8
	2018	40	24	16	23	15	8	17	9	8
	2019	29	14	15	17	8	9	12	6	6
0–27 dni 0–27 days		23	10	13	12	5	7	11	5	6
0–6		16	6	10	9	3	6	7	3	4
w tym 0 of which 0		8	3	5	6	3	3	2	-	2
7–13		3	2	1	1	1	-	2	1	1
14–20		1	-	1	-	-	-	1	-	1
21–27		3	2	1	2	1	1	1	1	-
1 miesiąc 1 month		2	1	1	2	1	1	-	-	-
2		1	1	-	1	1	-	-	-	-
4		2	1	1	2	1	1	-	-	-
6 miesięcy 6 months		1	1	-	-	-	-	1	1	-

WYKRES 12 (22) PRZECIĘTNE TRWANIE ŻYCIA
CHART 12 (22) LIFE EXPECTANCY

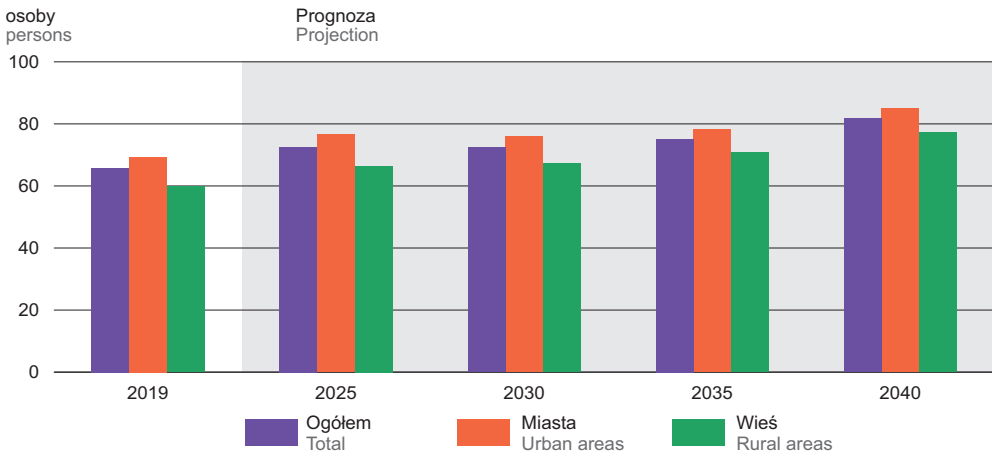
TABL. 12 (27). **PROGNOZA LUDNOŚCI**
 Stan w dniu 31 grudnia
 POPULATION PROJECTION
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
OGÓŁEM w tys.	997	980	958	933	906	879	TOTAL in thousands
W wieku przedprodukcyjnym	171	154	144	136	131	127	Pre-working age
mężczyźni	89	80	75	71	68	66	males
kobiety	82	74	69	65	63	61	females
Miasta	102	90	84	79	75	73	Urban areas
mężczyźni	53	47	44	41	40	38	males
kobiety	49	43	40	37	36	35	females
Wieś	70	64	61	58	56	54	Rural areas
mężczyźni	36	33	31	30	29	28	males
kobiety	34	31	30	28	27	26	females
W wieku produkcyjnym	578	568	547	513	471	430	Working age
mężczyźni	312	308	302	289	269	246	males
kobiety	266	260	245	224	201	184	females
Miasta	349	340	325	302	273	246	Urban areas
mężczyźni	188	184	180	171	158	143	males
kobiety	161	156	145	130	115	103	females
Wieś	230	228	222	212	198	184	Rural areas
mężczyźni	125	124	122	118	111	104	males
kobiety	105	104	100	94	87	81	females
W wieku poprodukcyjnym	248	257	267	283	304	321	Post-working age
mężczyźni	91	97	99	106	118	132	males
kobiety	157	161	168	177	186	189	females
Miasta	165	168	170	177	188	196	Urban areas
mężczyźni	59	62	62	65	72	81	males
kobiety	106	106	108	112	116	115	females
Wieś	83	90	97	106	116	126	Rural areas
mężczyźni	32	35	37	41	46	52	males
kobiety	51	55	60	65	70	74	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	72	72	75	82	93	104	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	58	57	58	61	69	81	Males
Kobiety	90	90	97	108	124	136	Females

WYKRES 13 (23) **LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM**

Stan na 31 grudnia

CHART 13 (23) **NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE**
 As of 31 December

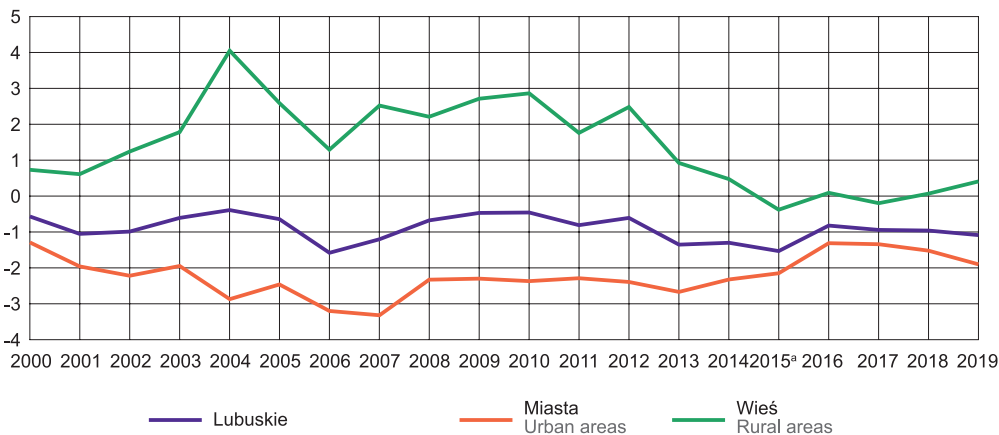
TABL. 13 (28). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT
RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji ^c Net migration ^c	
		ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas		za granicę to abroad
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS										
OGÓŁEM	2010	13338	7724	5057	557	13812	7039	6216	557	-474
TOTAL	2015	11389	6385	4574	.	12945	6818	5034	.	-1556
	2018	12694	7004	5273	417	13672	7478	5770	424	-978
	2019	13434	7399	5502	533	14535	7938	6208	389	-1101
Miasta	2010	7059	3088	3535	436	8599	3477	4683	439	-1540
Urban areas	2015	6523	2889	3278	.	7945	3478	3665	.	-1422
	2018	7085	3044	3772	269	8087	3644	4148	295	-1002
	2019	7555	3227	3966	362	8802	3986	4518	298	-1247
Wieś	2010	6279	4636	1522	121	5213	3562	1533	118	1066
Rural areas	2015	4866	3496	1296	.	5000	3340	1369	.	-134
	2018	5609	3960	1501	148	5585	3834	1622	129	24
	2019	5879	4172	1536	171	5733	3952	1690	91	146
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION										
OGÓŁEM	2010	13,04	7,55	4,94	0,54	13,50	6,88	6,08	0,54	-0,46
TOTAL	2015	11,17	6,26	4,49	.	12,70	6,69	4,94	.	-1,53
	2018	12,50	6,90	5,19	0,41	13,46	7,36	5,68	0,42	-0,96
	2019	13,26	7,30	5,43	0,53	14,35	7,84	6,13	0,38	-1,09
Miasta	2010	10,85	4,75	5,44	0,67	13,22	5,35	7,20	0,68	-2,37
Urban areas	2015	9,85	4,36	4,95	.	11,99	5,25	5,53	.	-2,15
	2018	10,73	4,61	5,71	0,41	12,25	5,52	6,28	0,45	-1,52
	2019	11,48	4,91	6,03	0,55	13,38	6,06	6,87	0,45	-1,90
Wieś	2010	16,86	12,44	4,09	0,32	13,99	9,56	4,12	0,32	2,86
Rural areas	2015	13,63	9,79	3,63	.	14,01	9,36	3,83	.	-0,38
	2018	15,79	11,15	4,23	0,42	15,73	10,80	4,57	0,36	0,07
	2019	16,55	11,75	4,32	0,48	16,14	11,13	4,76	0,26	0,41

a Zameldowania. b Wymeldowania. c W 2015 r. do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

a Registrations. b Deregistrations. c In 2015 for calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on inter-national migration for 2014 were used.

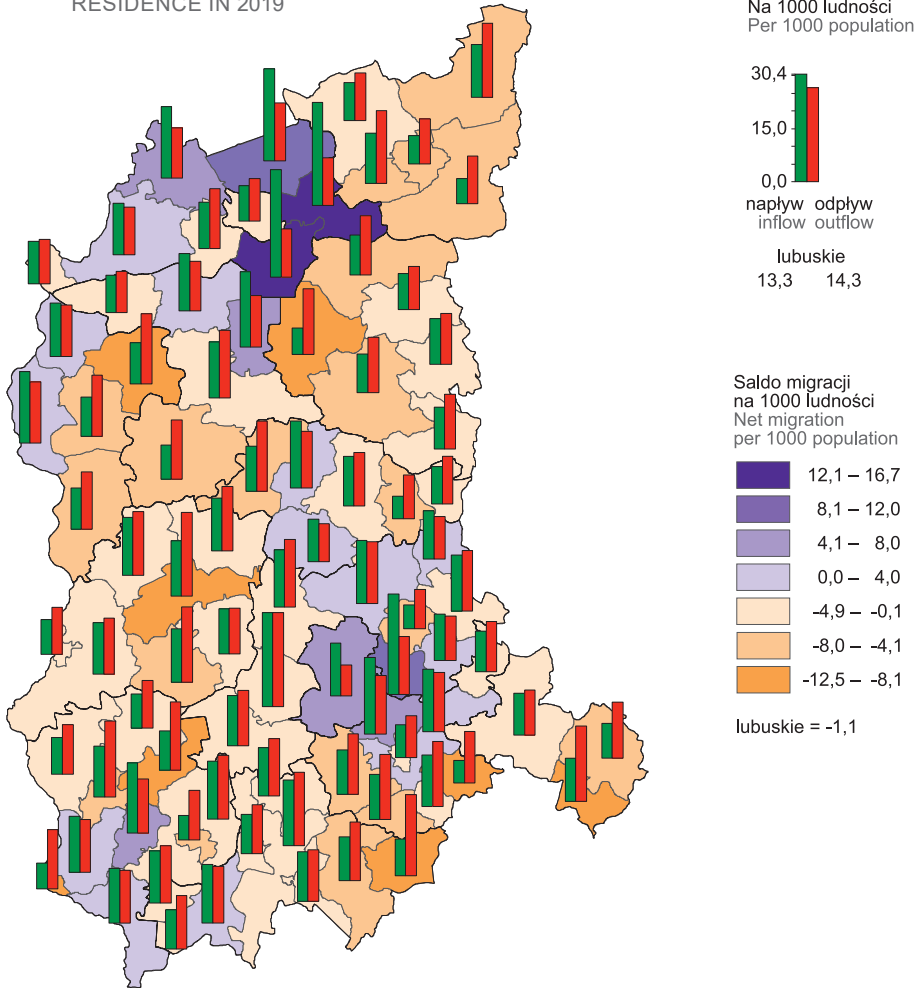
WYKRES 14 (24) **SALDO MIGRACJI LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY NA 1000 LUDNOŚCI**
CHART 14 (24) **NET MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE**
PER 1000 POPULATION

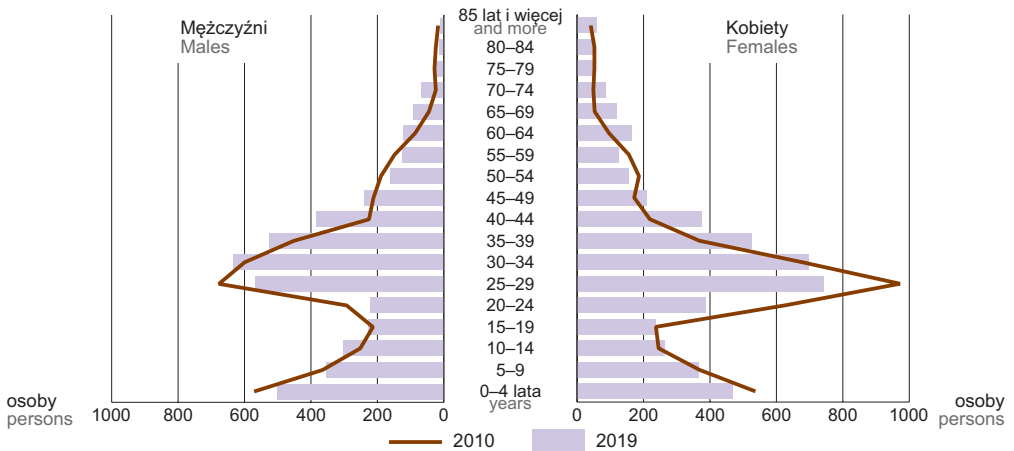
a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used

MAPA 5 (14) MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY W 2019 R.
MAP 5 (14) INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE IN 2019

WYKRES 15 (25) MIGRACJE WEWNĄTRZWOJEWÓDZKIE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY
CHART 15 (25) INTERVOIVODSHIP MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE

TABL. 14 (29). MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

LATA YEARS	WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Imigranci Immigrants			Emigranci Emigrants			Saldo migracji Net migration		
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females
OGÓŁEM	2010	557	337	220	557	232	325	0 ^a	105	-105
TOTAL	2014	430	241	189	1093	545	548	-663	-304	-359
	2018	417	223	194	424	213	211	-7	10	-17
	2019	533	318	215	389	218	171	144	100	44
	0–4 lata	213	123	90	11	7	4	202	116	86
	5–9	69	46	23	24	12	12	45	34	11
	10–14	13	6	7	20	12	8	-7	-6	-1
	15–19	10	5	5	38	29	9	-28	-24	-4
	20–24	12	8	4	31	16	15	-19	-8	-11
	25–29	24	11	13	36	20	16	-12	-9	-3
	30–34	31	15	16	53	29	24	-22	-14	-8
	35–39	38	23	15	58	33	25	-20	-10	-10
	40–44	23	13	10	37	23	14	-14	-10	-4
	45–49	14	11	3	35	18	17	-21	-7	-14
	50–54	12	9	3	17	10	7	-5	-1	-4
	55–59	13	8	5	9	2	7	4	6	-2
	60–64	29	20	9	5	2	3	24	18	6
	65 lat i więcej and more	32	20	12	15	5	10	17	15	2

a Oznacza, że liczba imigrantów i emigrantów równoważy się.

a Means, that the number of immigrants and emigrants is balanced.

TABL. 15 (30). REZYDENCI^a
Stan w dniu 31 grudnia
USUAL RESIDENCE POPULATION^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1010700	1005159	1003310	1001411	TOTAL
mężczyźni	492663	489850	489344	488395	males
kobiety	518037	515309	513966	513016	females
Miasta	641792	653130	651971	650335	Urban areas
w tym mężczyźni	307737	313097	312695	311967	of which males
Wieś	368908	352029	351339	351076	Rural areas
w tym mężczyźni	184926	176753	176649	176428	of which males

a Do ludności rezydującej (rezydentów) zalicza się: stałych mieszkańców gminy, z wyjątkiem osób przebywających poza gminą zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy – bez względu na ich miejsce przebywania (w kraju czy za granicą); osoby przebywające czasowo w gminie z zamiarem zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy, przybyłe z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez stałego pobytu w Polsce).

a The usual residence population (residents) – comprise the following groups: permanent residents of the gmina, with the exception of persons residing outside the gmina of residence for a period 12 months and more – regardless of their place of residence (in the country or abroad); a person temporarily staying in the gmina with the intention of residence for the period 12 months and more, arrived from another place in the country or from abroad (immigrants who are not registered for permanent residence in Poland).

TABL. 16 (31). **NIKTÓRE KOŚCIOŁY I INNE ZWIĄZKI WYZNANIOWE^a**
 Stan w dniu 31 grudnia
 SELECTED CHURCHES AND OTHER RELIGIOUS ASSOCIATIONS^a
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019	
	jednostki kościelne ^b church units ^b				duchowni clergy			wierni, wyzna- -wcy adhe- -rents, faithful	
Kościół Katolicki: Catholic Church:									
Kościół Rzymskokatolicki ^c	266	268	270	270	660	660	673	649	932000
Kościół Greckokatolicki ^d	57	56	60	59	24	30	32	31	25000
Starokatolickie: Old Catholic:									
Kościół Polskokatolicki w RP	7	6	5	5	5	4	3	3	410
Prawosławne: Orthodox:									
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^{e,f}	42	43	44	44	38	44	58	58	42496
Protestanckie i tradycji protestanckiej: Protestant and Protestant tradition:									
Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP ^{g,h}	16	16	16	16	17	17	18	19	2545
Kościół Zielonoświątkowy w RP	16	15	15	15	15	15	16	16	1041
Nowoapostolski Kościół w Polsce	7	7	7	5	4	8	6	5	601
Kościół Boży w Chrystusie	3	5	6	6	15	18	17	14	470
Kościół Chrześcijan Baptystów w RP ^e	2	2	2	3	1	5	3	3	100
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego w RP	4	4	4	4	2	2	2	3	96
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny w RP ^e	1	1	1	1	–	–	1	1	63
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	2	2	1	1	1	1	2	2	45
Nurt badaczy Pisma Świętego: Bible student movement:									
Świadkowie Jehowy w Polsce	67	51	47	48	.	.	358	359	4164 ⁱ
Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego	2	2	2	2	4	4	4	4	20
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	3	2	2	2	4	4	5	5	17
Islamskie: Muslim:									
Islamskie Zgromadzenie Ahl-ul Bayt	–	–	–	–	–	–	–	–	150 ^j
Dalekiego Wschodu: Far Eastern Religions:									
Misja Buddyjska „Trzy Schronienia” w Polsce	–	–	–	–	–	–	–	–	70 ^k
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamstang	–	–	–	–	–	–	–	–	65
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	–	–	–	–	–	–	3	3	8
Inne: Others:									
Zachodniostowiański Związek Wyznaniowy „Słowiańska Wiara”	1	1	.	1	1	1	.	–	20
Zbór w Opolu „Społeczność Wywołanych”	–	1	1	1	2	2	2	2	19 ^l

a Znaczące w województwie, uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. c Dane dotyczą diecezji zielonogórsko-gorzowskiej; wierni – ochrzczeni. d Dane dotyczą diecezji wrocławsko-gdańskiej. e Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. f Dane dotyczą diecezji wrocławsko-szczecińskiej. g Dane dotyczą diecezji wrocławskiej. h Głosiciele. i Dane szacunkowe dotyczą społeczności szyckiej w województwie. k Dane dotyczą 2008 r. l Dane dotyczą 2018 r.

a Important in the voivodship; listed by the decreasing number of adherents and faithful. b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. c Data concern zielonogórsko-gorzowska diocese; adherents – baptised person. d Data concern wrocławsko-gdańska diocese. e Church associated in the Polish Ecumenical Council. f Data concern wrocławsko-szczecińska diocese. g Data concern wrocławska diocese. h Proclaimers. i Data estimated concern the Shi'ite community in the voivodship. k Data concern 2008. l Data concern 2018.

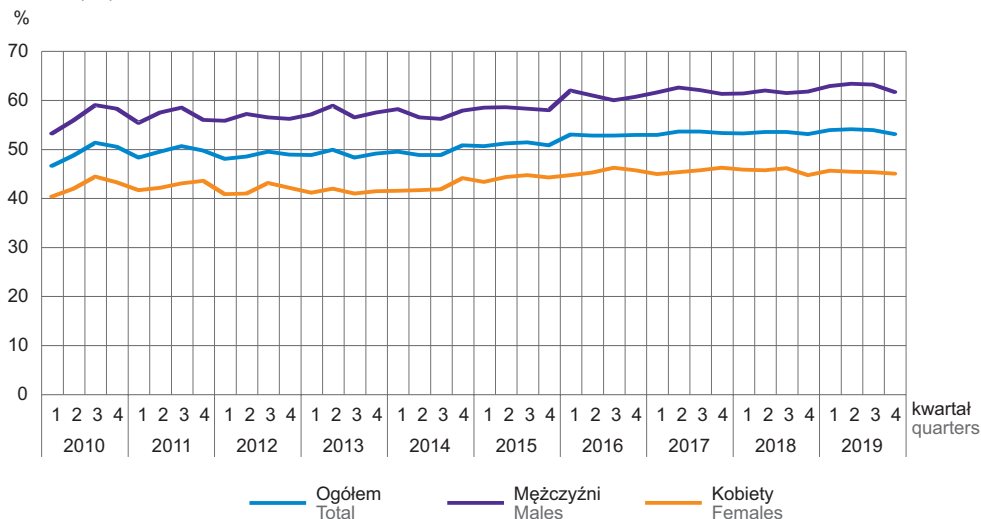
Dział V. Rynek pracy
Chapter V. Labour market

TABL. 1 (32) AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
– NA PODSTAWIE BAEL
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE
– ON THE LFS BASIS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019				SPECIFICATION	
	przeciętne w roku annual averages			kwartały quarters					
	1	2	3	4					
LUDNOŚĆ w tys.	865	808	796	791	792	791	791	790	POPULATION in thousands
Mężczyźni	419	391	383	381	381	381	381	380	Men
Kobiety	446	417	413	410	411	411	410	410	Women
Aktywni zawodowo	477	441	439	435	436	438	436	429	Economically active persons
mężczyźni	265	244	245	245	244	248	246	241	men
kobiety	213	198	194	190	192	190	190	188	women
Pracujący	427	413	425	426	428	429	427	420	Employed persons
mężczyźni	237	228	237	240	240	242	241	235	men
kobiety	190	184	189	186	188	187	186	185	women
Bezrobotni ^a	50	28	13	9	8	9	9	9	Unemployed persons ^a
mężczyźni	27	15	8	5	.	6	5	6	men
kobiety	23	13	5	.	.	.	.	.	women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %	55,1	54,6	55,2	55,0	55,1	55,4	55,1	54,3	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni	63,2	62,4	64	64,3	64,0	65,1	64,6	63,4	men
kobiety	47,8	47,5	47	46,3	46,7	46,2	46,3	45,9	women
Bierni zawodowo	387	367	358	356	356	353	355	361	Economically inactive persons
mężczyźni	154	147	138	136	137	133	134	139	men
kobiety	233	220	219	220	219	220	221	222	women
STOPA BEZROBOCIA w %	10,5	6,3	3,0	2,1	1,8	2,1	2,1	2,1	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	10,2	6,1	3,3	2	.	2,4	2	2,5	men
kobiety	10,8	6,6	2,6	.	.	.	.	.	women

a Osoby w wieku 15–74 lata.
a Persons aged 15–74.

WYKRES 1 (26). WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA DLA OSÓB W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
CHART 1 (26). THE EMPLOYMENT RATE FOR PERSONS AGED 15 YEARS AND OVER

TABL. 2 (33). **PRACUJĄCY^a**
 Stan w dniu 31 grudnia
EMPLOYED PERSONS^a
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2018	2019	
				ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM TOTAL	323049	334597	357724	360657	168224
sektor publiczny public sector	80219	73256	72815	73268	49780
sektor prywatny private sector	242830	261341	284909	287389	118444
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ^b Agriculture, forestry and fishing ^b	36531	37633	37337	37088	16131
Przemysł Industry	85069	88290	93968	94343	32932
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	75772	79802	85232	85593	30919
Budownictwo Construction	19227	18011	21790	22778	2318
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	53382	53503	56490	56415	30562
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	20326	22274	27338	28830	5766
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	5297	5502	6327	6726	4240
Informacja i komunikacja Information and communication	3010	3339	3748	3826	1161
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	6183	6117	5693	5337	3608
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	4445	4304	4352	4041	2183
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	7853	9150	9945	10217	5205
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	10691	12312	14622	14470	6455
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	18131	17706	17516	17607	11791
Edukacja Education	26246	26592	27289	27511	21943
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	18134	19102	20231	20223	16533
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	3397	3300	3419	3498	2121
Pozostała działalność usługowa Other service activities	5127	7462	7659	7747	5275

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe.
 a By actual workplace and kind of activity. b For private farms in agriculture estimated data.

TABL. 3 (34). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób ^a of which entities employing more than 9 persons ^a	
O G Ó Ł E M	220881	216897	229341	231503	191503	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	7005	7279	7485	7544	4646	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	71701	73997	76685	76887	72091	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	66136	69311	71725	71776	67281	of which manufacturing
Budownictwo	12973	11193	12571	13305	6937	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a	29542	27513	28991	29073	17575	Trade; repair of motor vehicles ^a
Transport i gospodarka magazynowa	10838	12031	16240	17286	13546	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^a	3391	2874	3442	3859	2154	Accommodation and catering ^a
Informacja i komunikacja	1445	1435	1928	1924	1505	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3260	3007	2901	2729	2255	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^a	3660	3262	2939	2848	2095	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4604	4536	4968	5202	2901	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^a	9266	8893	9573	8737	7819	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	17991	16845	16145	16345	16344	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	25227	24347	25140	25397	25120	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	15004	14666	14715	14710	13444	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2770	2669	2750	2787	2649	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2204	2349	2869	2871	423	Other service activities

a Bez zatrudnionych za granicą.

a Excluding persons employed abroad.

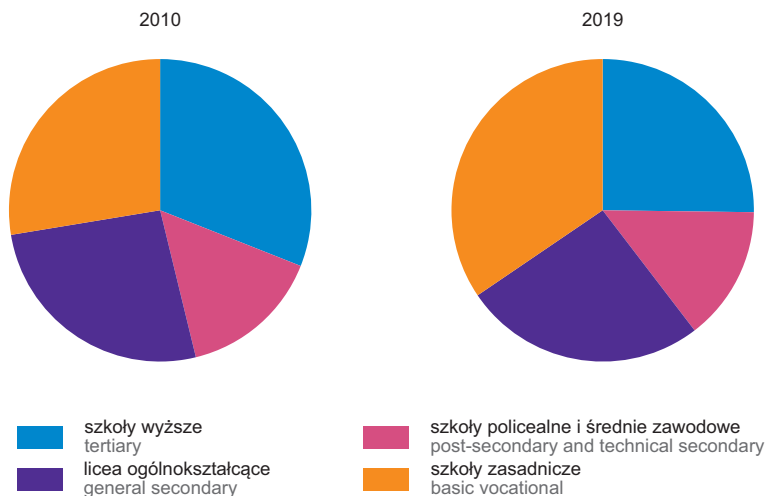

TABL. 4 (35). **PRZYJĘCIA DO PRACY I ZWOLNIENIA Z PRACY^a**
HIRES AND TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przyjęcia do pracy Hires		Współczynnik przyjęć w % Hire rate in %	Zwolnienia z pracy Terminations		Współczynnik zwolnień w % Terminations rate in %
		Ogółem Total	w tym kobiety women		Ogółem Total	w tym kobiety women	
OGÓŁEM	2010	42111	16744	23,9	39422	16164	22,3
TOTAL	2015	41271	17835	23,5	38867	15894	22,1
	2018	50060	20687	27,0	46885	19496	25,3
	2019	48293	20617	25,8	45495	18749	24,3
sektor publiczny public sector		7769	5592	12,7	7174	4891	11,7
sektor prywatny private sector		40524	15025	32	38321	13858	30,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		904	227	21,6	884	239	21,1
Przemysł Industry		17918	5994	24,6	17757	5816	24,4
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		17026	5736	25	16946	5619	24,9
Budownictwo Construction		2412	174	35,3	2099	148	30,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		5141	2895	29,6	4859	2725	28,1
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		5729	689	42,9	5111	514	38,3
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		1049	722	51,5	1023	654	50,6
Informacja i komunikacja Information and communication		299	131	18,6	297	96	18,5
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		425	316	20,1	479	350	23,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		301	167	14,5	307	161	15,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		1666	929	67,8	1209	684	49,1
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		5246	2669	71,4	4927	2392	67,1
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security		2016	1378	11,9	1857	1187	10,9
Edukacja Education		2806	2340	12,4	2414	1949	10,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		1901	1671	14,4	1789	1519	13,5
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		358	237	14,4	347	227	13,9
Pozostałe sekcje Other sections		122	78	31,1	136	88	34,7

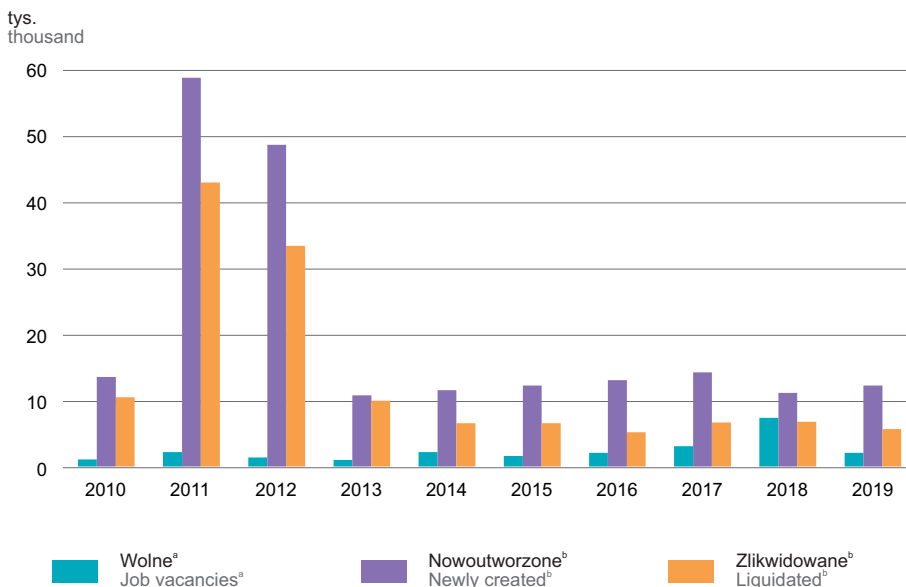
a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
a Data cover full-time paid employees as well as seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

WYKRES 2 (27). **ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PRACĘ PO RAZ PIERWSZY WEDŁUG RODZAJU UKOŃCZONEJ SZKOŁY^a**
 CHART 2 (27). **GRADUATES TAKING UP WORK FOR THE FIRST TIME BY TYPE OF SCHOOL THEY GRADUATED FROM^a**

a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
 a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

WYKRES 3 (28). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWOUTWORZONE I ZLIKwidOWANE**
 CHART 3 (28). **JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOBS**

a Stan w dniu 31 grudnia. b W ciągu roku.
 a As of 31 December. b During the year.

TABL. 5 (36). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI**
 Stan w dniu 31 grudnia
 REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	59225	39348	22201	18498	Total registered unemployed persons
w tym kobiety	31607	21263	13115	10893	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący	11347	5363	2592	2029	previously not employed
absolwenci ^a	3063	1501	669	588	school-leavers ^a
bez kwalifikacji zawodowych	16093	12687	7121	5848	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	1064	2307	935	857	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^b	26517	19712	10063	7774	long-term unemployed ^b
posiadający prawo do zasiłku	11365	6731	4190	3719	possessing benefit rights
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	.	5905	4522	3814	with at least one child under 6 years of age
niepełnosprawni	4488	3479	2022	1794	disabled persons

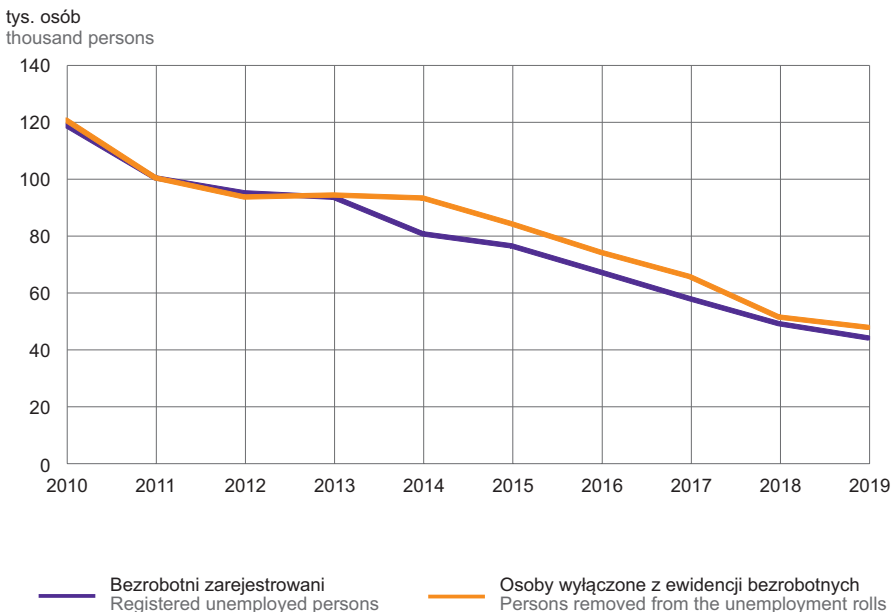
a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. b Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. b Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall over 12 months during the last two years, excluding the time of undergoing traineeship and on a job occupational training.

S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

WYKRES 4 (29). **NAPŁYW I ODPIYW BEZROBOTNYCH**
 CHART 4 (29). **INFLOW AND OUTFLOW OF THE UNEMPLOYED**

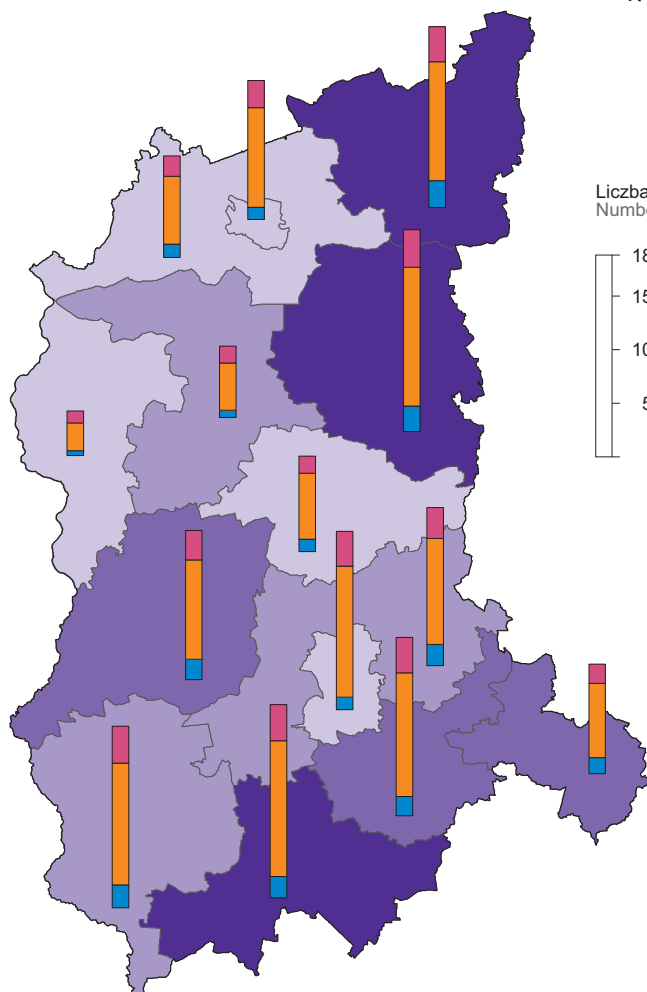
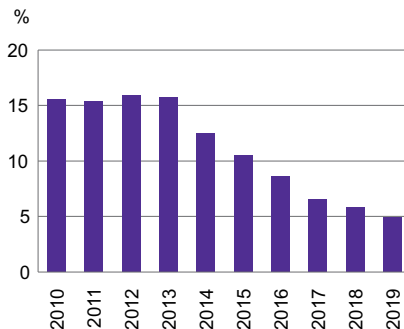
MAPA 1 (15). **STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO W 2019 R.**

Stan w dniu 31 grudnia

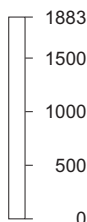
MAP 1 (15). REGISTERED UNEMPLOYED RATE IN 2019

As of 31 December

Stopa bezrobocia rejestrowanego
Registered unemployment rate

Liczba bezrobotnych
Number of unemployed

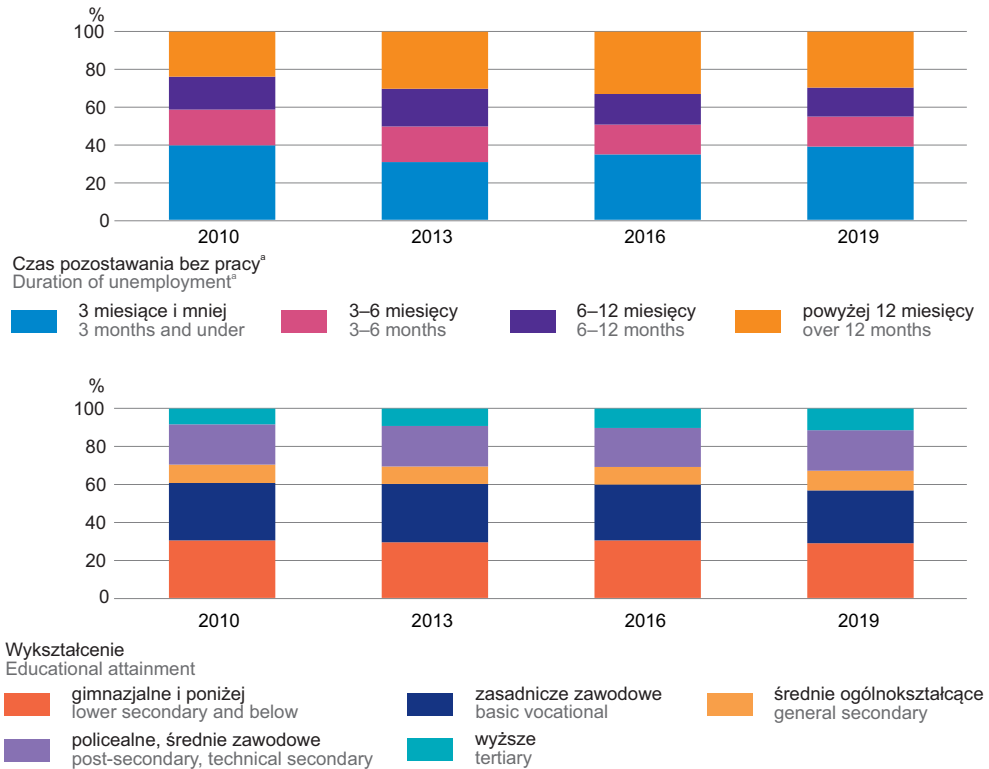
W wieku
Aged

- 55 lat i więcej
55 years and more
- 25-54
- 24 lata i mniej
24 years and under

Stopa bezrobocia rejestrowanego
Registered unemployment rate

- 8,1 – 9,8 %
  - 6,1 – 8,0
  - 4,1 – 6,0
  - 2,3 – 4,0
- lubuskie = 4,9%

WYKRES 5 (30). **BEZROBOTNI OGÓLEM WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY I WYKSZTAŁCENIA**
 Stan w dniu 31 grudnia
 CHART 5 (30). **UNEMPLOYED PERSONS BY DURATION OF UNEMPLOYMENT AND EDUCATIONAL ATTAINMENT**
 As of 31 December

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy; przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.
 a From the date of registering in a labour office; intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

TABL. 6 (37). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a**
 REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	2645	1184	1134	1048	Undertook employment in intervention works
w tym kobiety	1550	687	709	584	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	2769	1044	736	569	Undertook employment in public works
w tym kobiety	841	425	328	240	of which women
Rozpoczęli szkolenie i staż u pracodawcy	17436	7475	3778	3312	Started training and traineeship with the employer
w tym kobiety	10635	4526	2404	2147	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	14530	2668	1149	1133	Started a social useful works
w tym kobiety	6794	1334	483	497	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy	51448	40472	52540	46881	Number of submitted job offers
Bezrobotni na 1 ofertę pracy^b	70	15	9	11	Unemployed persons per 1 job offer^b

a W ciągu roku. b Stan na 31 grudnia.
 Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.
 a During the year. b As of 31 December.
 Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

MAPA 2 (16). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a W 2019 R.**

Stan w dniu 31 grudnia

MAP 2 (16). **EXPOSURE TO RISK FACTORS AT WORK^a IN 2019**

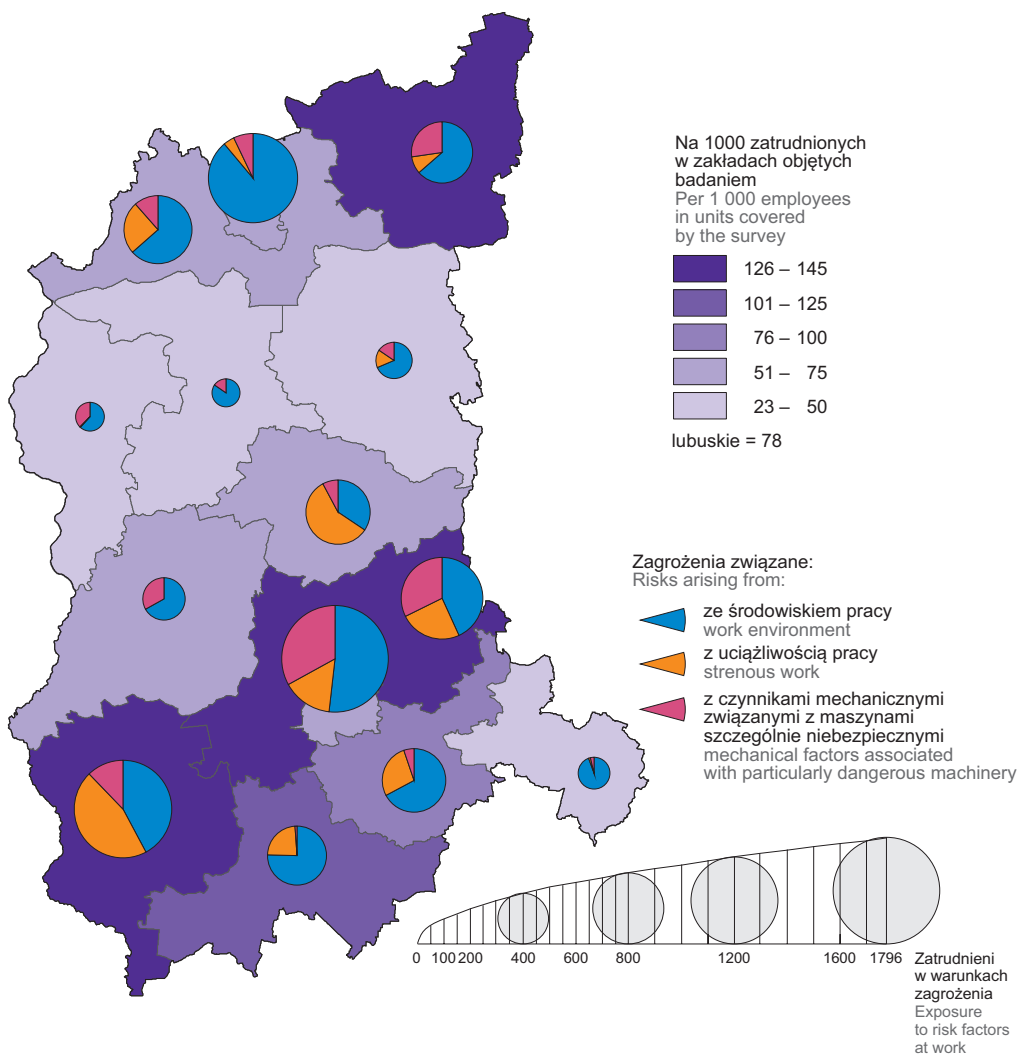
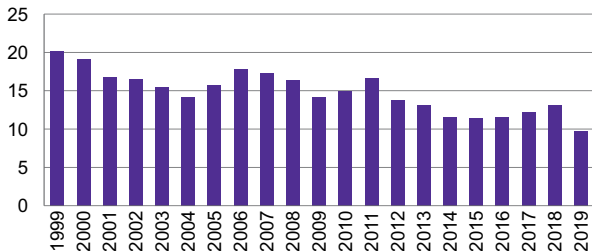
As of 31 December

Zatrudnieni w warunkach zagrożenia

Exposure to risk factors at work

w tys.

in thousands

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.
^a Employees listed only once by predominant factor.

TABL. 7 (38). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – niezdol- ni do pracy ^b			SPECIFICATION	
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	z innym skutkiem with other effect	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more		
O G Ó Ł E M	2010	2789	9	21	2759	38	1083	1496	T O T A L
	2015	2342	2	10	2330	37	1026	1191	
	2018	2401	5	13	2383	46	1087	1166	
	2019	2154	8	14	2132	14	997	1114	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		47	2	-	45	-	19	26	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł w tym przetwórstwo przemysłowe		1146	2	11	1133	2	532	600	Industry of which manufacturing
Budownictwo		43	-	-	43	1	16	26	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		237	1	1	235	3	119	109	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka maga- zynowa		173	2	-	171	3	74	92	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		20	-	-	20	1	9	10	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja		6	-	-	6	-	3	3	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa		18	-	-	18	-	8	10	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		22	1	-	21	-	10	11	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		16	-	1	15	-	5	11	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		49	-	-	49	-	12	36	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		109	-	-	109	1	57	51	Public administration and defen- ce; compulsory social security
Edukacja		93	-	-	93	2	47	43	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		153	-	1	152	1	78	72	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		11	-	-	11	-	3	8	Arts, entertainment and recre- ation
Pozostała działalność usługowa		11	-	-	11	-	5	6	Other service activities

a Zgłoszone w danym roku. b Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych.
a Registered in a given year. b Excluding persons injured in fatal accidents.

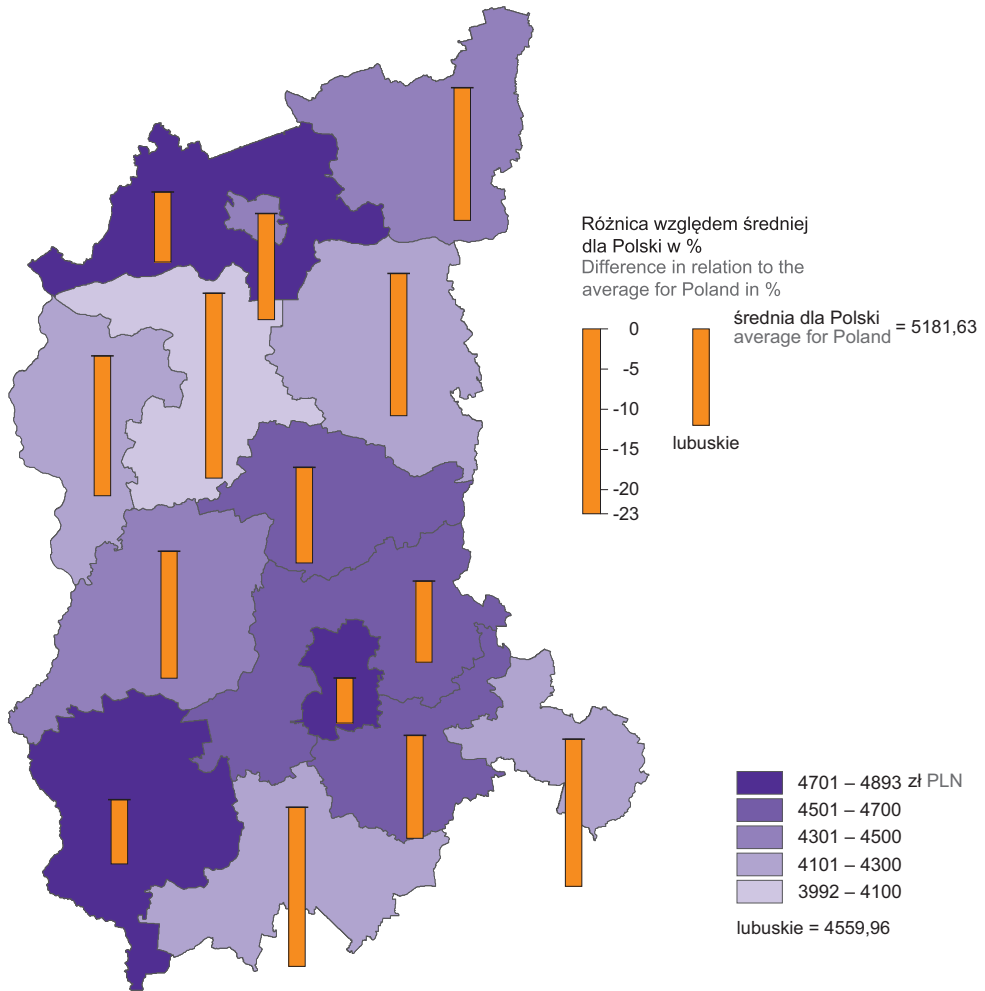
Dział VI. Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne
Chapter VI. Wages and salaries. Social benefits

TABL. 1 (39). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

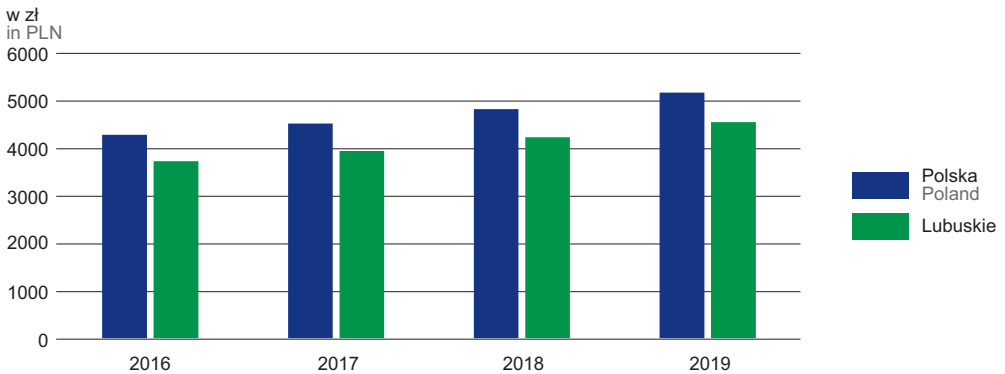
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracują- cych powyżej 9 of which entities employing more than 9 persons	
					w zł in PLN	
O G Ó Ł E M	2755,38	3375,72	4029,14	4333,15	4559,96	T O T A L
sektor publiczny	3396,80	4112,95	4747,64	5111,43	5111,43	public sector
sektor prywatny	2454,81	3073,10	3759,48	4041,24	4293,16	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3337,57	4500,92	5131,70	5235,92	5620,23	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2798,41	3509,62	4324,52	4637,41	4731,30	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	2752,48	3502,12	4327,95	4648,81	4746,43	of which manufacturing
Budownictwo	2144,77	2541,67	3110,87	3404,07	3830,30	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2062,98	2582,30	3247,82	3578,56	3846,91	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	2297,95	2701,32	3284,34	3429,91	3532,68	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1663,31	2147,70	2607,41	2829,53	2986,62	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3761,57	4950,64	6573,89	7502,93	8105,92	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3548,39	4307,06	5026,14	5227,53	5578,26	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3051,04	3642,65	4101,24	4301,18	4477,08	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3310,77	3624,34	3895,98	4133,49	4477,65	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1773,02	2125,48	2720,57	2962,63	2918,61	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3854,98	4523,54	5324,74	5737,22	5737,22	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	3200,95	3955,67	4364,44	4741,35	4759,30	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2976,45	3374,56	4174,55	4539,89	4642,71	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2566,80	3116,65	3668,59	3938,38	3978,86	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2174,92	2741,86	3093,98	3132,67	3157,90	Other service activities

MAPA 1 (17). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a W 2019 R.**
 MAP 1 (17). **AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a IN 2019**

WYKRES 1 (31). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a**
 CHART 1 (31). **AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a**

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
^a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 2 (40). EMERYCI I RENCISCI^a
RETIREES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	229094	214766	224507	226357	T O T A L
Pobierający emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	205880	196405	208118	210715	Persons receiving retirement and other pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury	130694	131415	150636	155678	retirement pensions
renty z tytułu niezdolności do pracy	43351	33482	27053	25054	disability pensions
renty rodzinne	31835	31508	30430	29983	survivors pensions
Rolnicy indywidualni	23214	18361	16389	15642	Farmers

a Przeciętne w roku.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a Annual averages.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 3 (41). ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO
GROSS RETIREMENT AND OTHER PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M G R A N D T O T A L					
Świadczenia w mln zł	3877,9	4557,0	5259,1	5575,1	Benefits in million PLN
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
Razem Total					
Świadczenia w mln zł	3575,9	4266,2	4990,9	5307,3	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1447,41	1810,13	1998,41	2098,93	Average monthly retirement and other pension in PLN
Emerytury Retirement pensions					
Świadczenia w mln zł	2450,0	3022,0	3770,8	4067,1	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1562,17	1916,33	2086,04	2177,10	Average monthly retirement pension in PLN
Renty z tytułu niezdolności do pracy Disability pensions					
Świadczenia w mln zł	620,7	618,5	561,0	554,5	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna renta w zł	1193,17	1539,38	1728,11	1844,41	Average monthly pension in PLN
Renty rodzinne Survivors pensions					
Świadczenia w mln zł	505,2	625,7	659,1	685,7	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna renta w zł	1322,48	1654,89	1804,91	1905,77	Average monthly pension in PLN
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH ^a FARMERS ^a					
Świadczenia w mln zł	302,0	290,8	268,2	267,8	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1084,18	1319,74	1363,70	1426,67	Average monthly retirement and other pension in PLN

a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 179.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see general notes, item 1 on page 179.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 4 (42). ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE „RODZINA 500+”
CHILD-RAISING BENEFIT „FAMILY 500+”

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2018	2019	SPECIFICATION
Świadczenie wychowawcze: przeciętna miesięczna liczba rodzin otrzymujących świadczenie w tys.	62,7	58,0	58,5 ^a	Child-raising benefit: average monthly numer of families receiving benefit in thousands
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenia w tys.	93,7	86,9	87,0 ^b 148,0	average monthly numer of children to which families receive benefits in thousands
wypłaty świadczenia w tys. zł	572801,3	544241,4	753709,0	benefit payments in thousand PLN
Dodatek wychowawczy: przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka otrzymują dodatek	1710	1669	1630	Child-rising supplement: average monthly numer of children to which foster families and foster homes receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	10226	9963	9760	benefit payments in thousand PLN
Dodatek do zryczałtowanej kwoty: przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które placówki opiekuńczo- wychowawcze typu rodzinnego otrzymują dodatek	27	26	32	Lump sum supplement: average monthly numer of children to which family care and education centres receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	159	159	186	benefit payments in thousand PLN
Dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego: przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które pozostałe placówki otrzymują dodatek	.	.	352	Supplement equal child-rising benefit: average monthly numer of children to which others centres receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	.	.	1147	benefit payments in thousand PLN

a, b Dane dotyczą okresu: a – od 1 stycznia do 30 czerwca. Od 1 lipca 2019 r. nie są gromadzone informacje o liczbie rodzin pobierających świadczenie wychowawcze. b Dane dotyczą okresu: w liczniku – od 1 stycznia do 30 czerwca, w mianowniku – od 1 lipca do 31 grudnia; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 180.

Uwaga. W 2019 r. Kartę Dużej Rodziny posiadało 21880 rodzin.

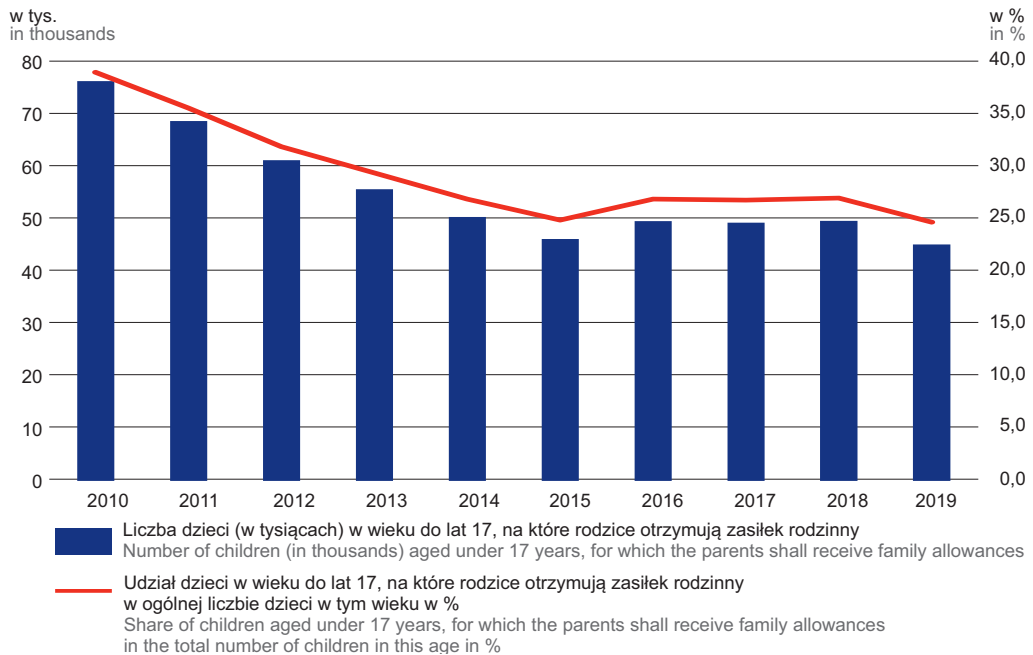
Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a – Data concern the period: a – from 1 January to 30 June. Since 1 July 2019 information of the number of families receiving the child-raising benefit is not collected, b – in the numerator – from 1 January to 30 June, in the denominator – from 1 July to 31 December; see general notes, item 8 on page 180.

Note. In 2019, 21880 families had the Large Family Card.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

WYKRES 2 (32). KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH
CHART 2 (32). BENEFITING FROM FAMILY BENEFITS

Dział VII. Gospodarstwa domowe. Mieszkania Chapter VII. Households. Dwellings

Gospodarstwa domowe Households

TABL. 1 (43). **PROGNOZA GOSPODARSTW DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 grudnia
HOUSEHOLDS PROJECTION
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
GOSPODARSTWA DOMOWE W TYS. HOUSEHOLDS IN THOUSANDS								
O G Ó Ł E M	391,1	406,6	416,5	402,7	382,0	368,2	359,2	TOTAL
Miasta	265,9	273,9	276,4	265,3	247,9	236,1	229,4	Urban areas
Wieś	125,2	132,7	140,0	137,4	134,1	132,1	129,9	Rural areas
PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM AVERAGE NUMBER OF PERSONS IN HOUSEHOLD								
O G Ó Ł E M	2,56	2,43	2,33	2,36	2,42	2,44	2,43	TOTAL
Miasta	2,35	2,23	2,14	2,16	2,23	2,25	2,22	Urban areas
Wieś	3,02	2,86	2,71	2,74	2,78	2,78	2,78	Rural areas

Budżety gospodarstw domowych Households budgets

TABL. 2 (44). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

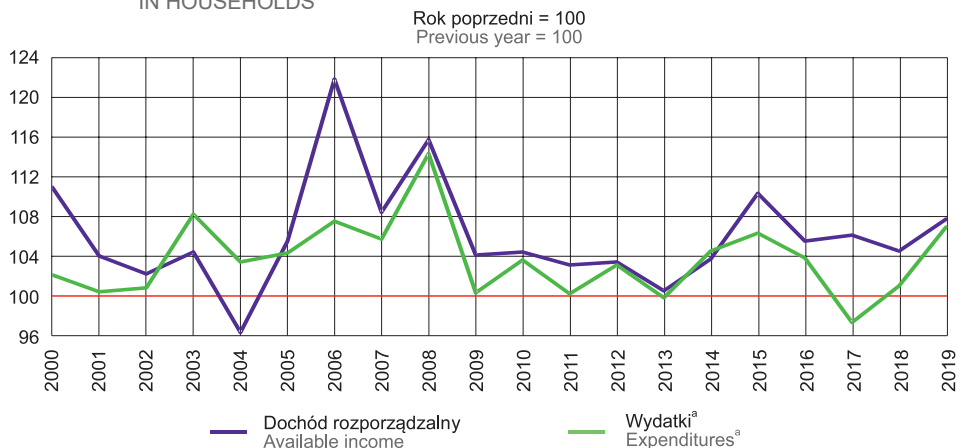
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	963	1005	977	921	Households included in the survey
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	2,86	2,73	2,63	2,55	Average number of persons in a household
w tym:					of which:
pracujących	1,09	1,08	1,07	0,98	employed
pobierających świadczenia społeczne	0,81	0,80	1,16	0,88	receiving social benefits
w tym emeryturę lub rentę	0,65	0,66	0,68	0,72	of which retirement or other pension
pozostających na utrzymaniu ^a	0,88	0,77	0,35	0,62	dependents ^a

a W 2018 r. bez dzieci w wieku 15–18 lat pobierających świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”, a w 2019 r. łącznie z dziećmi w wieku 15–18 lat otrzymującymi świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”.

a In 2018 without children aged 15–18 years receiving the child-raising benefit „Family 500+”, and in 2019 including children aged 15–18 receiving the child-raising benefit “Family 500+”.

WYKRES 1 (33). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE DOCHODY I WYDATKI NA 1 OSOBE** **W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

CHART 1 (33). **AVERAGE MONTHLY INCOMES AND EXPENDITURES PER CAPITA**
IN HOUSEHOLDS

a Od 2005 r. bez funduszu remontowego oraz łącznie z wydatkami na ubezpieczenia na życie.
a Since 2005 excluding renovation fund and including expenditures on life insurance.

TABL. 3 (45). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY AVAILABLE INCOME PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

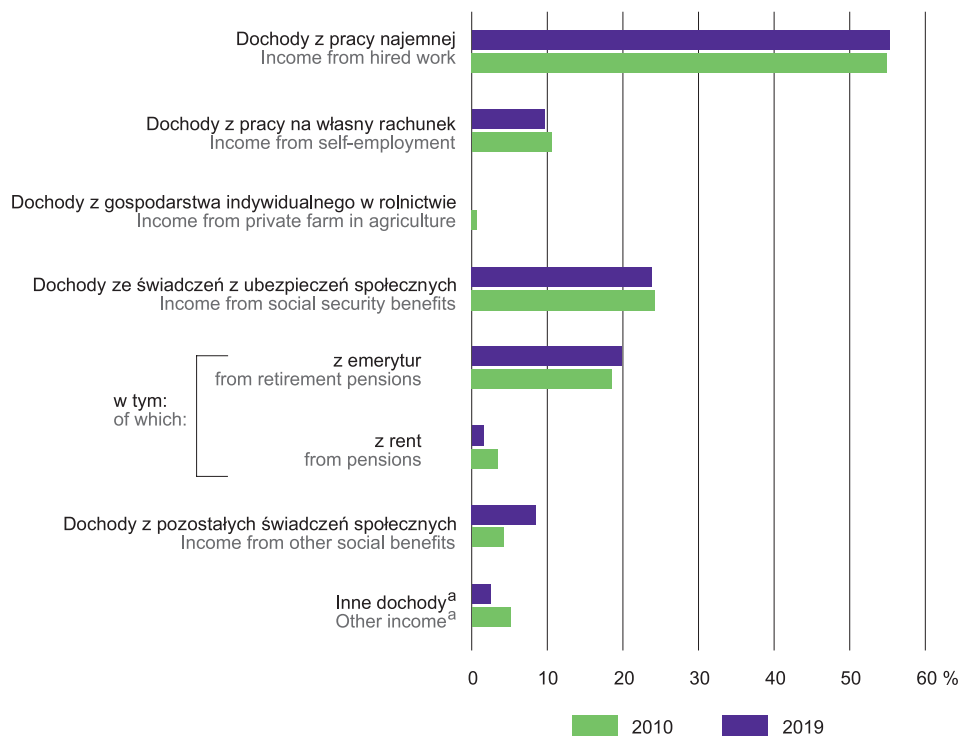
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Dochód rozporządzalny	1153,06	1419,58	1664,89	1794,12	Available income
w tym dochód do dyspozycji	1108,70	1354,22	1629,42	1755,78	of which disposable income
w tym:					of which:
z pracy najemnej	634,93	775,11	931,19	993,34	from hired work
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	8,47	43,97 ^a	13,15 ^b	.	from a private farm in agriculture
z pracy na własny rachunek	121,84	95,42 ^c	172,65	174,58 ^d	from self-employment
ze świadczeń społecznych	328,26	429,14	507,74	580,77	from social benefits

a-d Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 64,30%, b – 42,15%, c – 15,20%, d – 24,22 %.

a-d Relative error of estimates exceeds 10% and equals: a – 64,30%, b – 42,15%, c – 15,20%, d – 24,22%.

WYKRES 2 (34). **STRUKTURA PRZECIĘTNEGO MIESIĘCZNEGO DOCHODU ROZPORZĄDZALNEGO
NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

CHART 2 (34). **STRUCTURE OF AVERAGE MONTHLY AVAILABLE INCOME PER CAPITA
IN HOUSEHOLDS**

a Obejmują: dochody z własności, dochody z wynajmu nieruchomości oraz pozostałe dochody.

a Including: income from property, income from rental of real estate and other income.

TABL. 4 (46). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY EXPENDITURES PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

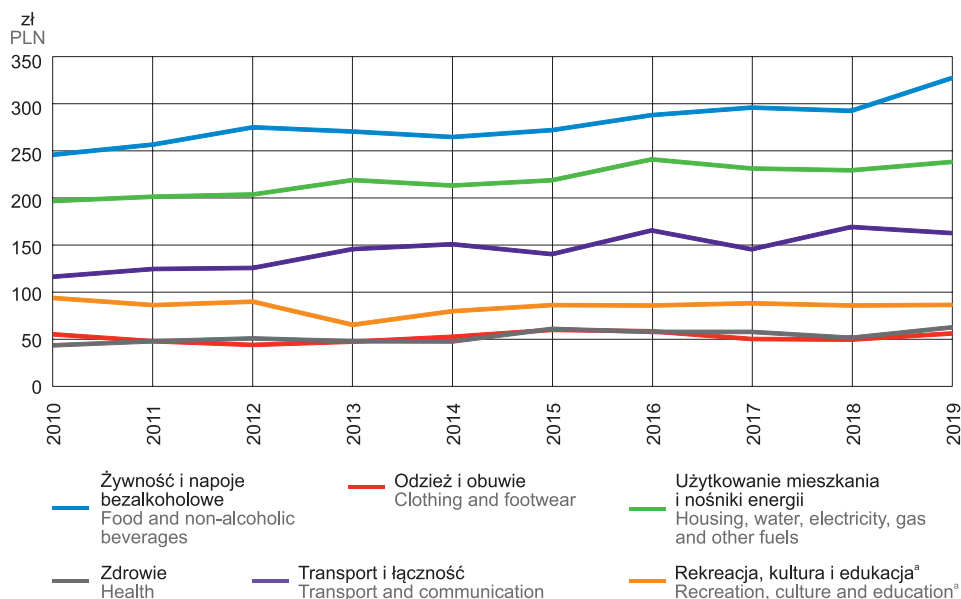
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Wydatki ogółem ^a	972,30	1118,30	1143,84	1223,71	Total expenditures ^a
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^{ab}	927,94	1052,94	1108,37	1185,37	of which consumer goods and services ^{ab}
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	245,91	272,12	292,85	327,37	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	33,68	29,93	33,34	34,64	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	54,35	59,11	48,70	55,25	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	196,56	218,74	229,35	238,18	furnishings, household equipment and routine household maintenance
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	47,13	52,44 ^c	70,38 ^d	70,20 ^e	furnishings, household equipment and routine household maintenance
zdrowie	42,77	60,15	50,74	61,67 ^f	health
w tym wyroby farmaceutyczne	26,63	33,74	33,02	38,58	of which pharmaceutical products
transport	72,70	82,15	120,49 ^g	103,06	transport
łącznie ^h	43,28	57,83	48,51	59,47	communication ^h
rekreacja i kultura	82,45	77,83	72,70 ⁱ	72,25 ^k	recreation and culture
edukacja ^l	10,81	7,81 ^m	12,36 ⁿ	13,50 ^o	education ^l
restauracje i hotele	22,95	46,58 ^p	47,59	56,19	restaurants and hotels
pozostałe towary i usługi ^a	59,83	69,93 ^r	61,62	73,33 ^s	miscellaneous goods and services ^a
w tym higiena osobista	31,28	34,38	33,90	39,08	of which personal care

a, b łącznie z: a – wydatkami na ubezpieczenia na życie, b – kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. c – g Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: c – 10,72%, d – 12,84%, e – 13,81%, f – 14,02%, g – 17,35%. h łącznie z wydatkami na usługi internetowe (od 2013 r.; do 2012 r. ujmowane w pozycji „Rekreacja i kultura”). i, k Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: i – 10,19%, k – 12,34%. l łącznie z wychowaniem przedszkolnym. m – s Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: m – 11,99%, n – 14,58%, o – 18,81%, p – 14,67%, r – 10,42%, s – 12,42%.

a, b Including: a – expenditures on life insurance, b – pocket money not considered in items by types of expenditures. c – g Relative error of estimates exceeds 10% and equals: c – 10,72%, d – 12,84%, e – 13,81%, f – 14,02%, g – 17,35%. h Including expenditures for Internet services (since 2013; until 2012, included in position "Recreation and culture"). i, k Relative error of estimates exceeds 10% and equals: i – 10,19%, k – 12,34%. l Including pre-school education. m – s Relative error of estimates exceeds 10% and equals: m – 11,99%, n – 14,58%, o – 18,81%, p – 14,67%, r – 10,42%, s – 12,42%.

WYKRES 3 (35). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

CHART 3 (35). AVERAGE MONTHLY EXPENDITURES PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

a Od 2013 r. bez wydatków na usługi internetowe.

a Since 2013 excluding expenditures for Internet services.

TABL. 5 (47). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

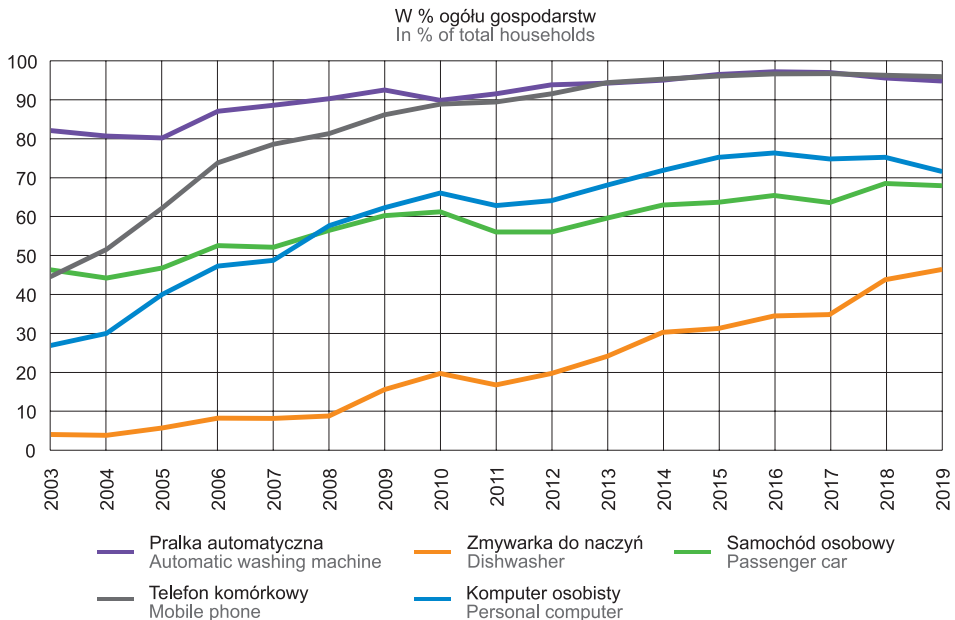
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Pralka automatyczna	90,0	96,7	95,8	95,0	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	19,5	31,1	43,7	46,3	Dishwasher
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	6,0	13,3	19,7	20,4	Electric cooker with ceramic or induction cooktop
Kuchenka mikrofalowa	62,2	64,8	69,2	70,8	Microwave oven
Samochód osobowy	61,2	63,7	68,5	68,0	Passenger car
Motocykl, skuter, motorower	7,1	6,7	3,8	6,1	Motorcycle, scooter, motorbike
Rower (bez dziecięcego)	76,3	63,3	72,1	67,3	Bicycle (excluding children's)
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	.	71,7	64,0	55,2	Equipment for reception, recording and reproduction of sound ^b
Odbiornik telewizyjny	99,6	98,3	98,0	95,9	Television set
Telefon komórkowy	89,0	96,3	96,5	96,1	Mobile phone
Smartfon	.	42,0	68,7	78,1	Smartphone
Zestaw kina domowego	20,0	16,8	12,9	8,4	Home theatre system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	78,1	79,8	70,6	68,1	Satellite or cable television equipment
Komputer osobisty	66,1	75,3	75,3	71,7	Personal computer
Laptop, tablet	23,9	61,7	68,1	59,0	Laptop, tablet
Urządzenie z dostępem do Internetu ^c	.	.	70,6	80,3	Device with access to the Internet ^c
Drukarka	37,0	31,7	30,1	27,9	Printer
Drukarka wielofunkcyjna	.	21,3	22,0	19,5	Multifunction printer

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieże. c Komputery, laptopy, tablety, telewizory, smartfony, inne posiadające dostęp do Internetu.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. b Includes: radio, radio tape recorder, radio with compact disc player or radio tape recorder with compact disc player, stereo music system. c Personal computers, tablets, television set, smartphones, others with access to the Internet.

WYKRES 4 (36). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA**

CHART 4 (36). HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS

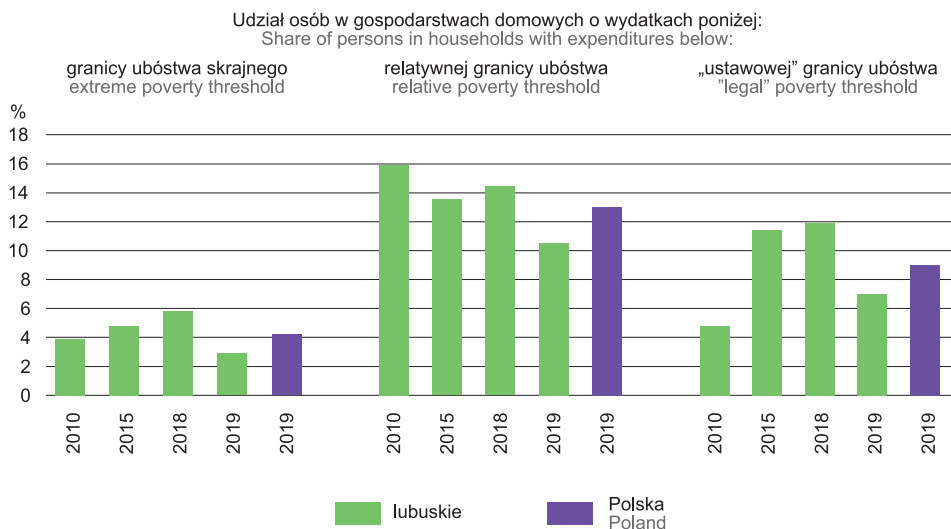
TABL. 6 (48). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWIŃCOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe ^a w kg	6,74	5,64	4,97	4,87	Bread and cereals ^a in kg
w tym pieczywo ^b	4,44	3,30	2,65	2,51	of which bread ^b
Mięso ^c w kg	5,91	5,61	5,52	5,41	Meat ^c in kg
w tym:					of which:
mięso surowe	3,25	3,12	3,10	3,06	raw meat
w tym drób	1,62	1,59	1,55	1,66	of which poultry
wędliny i inne przetwory mięsne ^d	2,56	2,23	2,18	2,09	processed meat and other meat preparations ^d
Ryby i owoce morza ^e w kg	0,48	0,34	0,25	0,26	Fish and seafood ^e in kg
Mleko ^f w l	3,76	3,24	2,84	3,05	Milk ^f in l
Jogurty w kg	0,58	0,56	0,54	0,61	Yoghurt in kg
Sery i twarogi ^g w kg	0,98	0,87	0,87	0,93	Cheese and curd ^g in kg
Jaja w szt.	11,70	11,08	8,99	9,64	Eggs in units
Oleje i tłuszcze w kg	1,45	1,24	1,14	1,12	Oils and fats in kg
w tym masło	0,25	0,24	0,22	0,27	of which butter
Owoce ^h w kg	3,36	4,00	3,43	3,86	Fruit ^h in kg
Warzywa w kg	10,13	8,78	7,59	7,48	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	4,88	3,58	2,78	2,72	of which potatoes
Cukier w kg	1,23	1,02	0,77	0,74	Sugar in kg
Kawa, herbata, kakao w kg	0,29	0,26	0,25	0,26	Coffee, tea, cocoa in kg
Wody mineralne i źródlane w l	3,80	4,77	5,77	6,27	Mineral or spring waters in l
Soki owocowe i warzywne w l	1,00	0,85	0,99	1,04	Fruit and vegetable juices in l

a, b, g Od 2013 r. bez: a – mąki ziemniaczanej, b – pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego, g – serków słodkich. c Od 2013 r. łącznie z boczkiem surowym (ujmowanym do 2012 r. w pozycji „Oleje i tłuszcze”). d, h łącznie z: d – wyrobami garmażeryjnymi; od 2013 r. bez przetworów podrobowych, h – nasionami i pestkami jadalnymi. e Do 2012 r. określane jako „Ryby”; bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych oraz od 2013 r. bez konserw rybnych. f Bez zagęszczonego i w proszku.

a, b, g, Since 2013 excluding: a – potato flour, b – crisp bread, toasted bread and confectionery, g – sweet cottage cheese. c Since 2013 including raw bacon (until 2012, included in position “Oils and fats”). d, h Including: d – ready-to-serve meat products; since 2013 excluding offal preparations, h – seeds and edible kernel. e Until 2012 defined as „Fish”; excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products as well as since 2013 excluding canned fish. f Excluding condensed and powdered milk.

WYKRES 5 (37). **WSKAŹNIKI ZASIĘGU UBÓSTWA W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CHART 5 (37). POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS

Mieszkania Dwellings

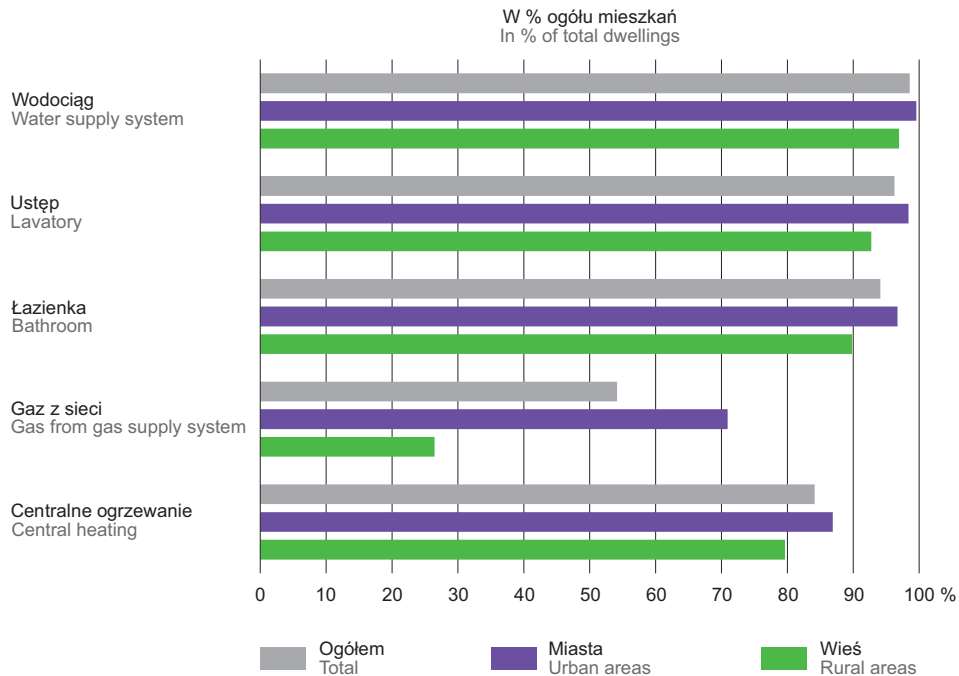
TABL. 7 (49). **ZASOBY MIESZKANIOWE^a**
Stan w dniu 31 grudnia
DWELLING STOCKS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	350,6	365,7	377,0	381,0	268,9	112,1	Dwellings in thousands
Izby w mieszkaniach w tys.	1389,0	1452,6	1496,5	1512,7	1014,2	498,5	Rooms in dwellings in thousands
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	25349,1	26808,1	27802,8	28171,4	18120,3	10051,1	Useful floor area of dwellings in thousand m ²
Przeciętna w zasobach:							Dwelling stocks, average:
liczba izb w mieszkaniu	3,96	3,97	3,97	3,97	3,77	4,45	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :							useful floor area in m ² :
1 mieszkania	72,3	73,3	73,8	73,9	67,4	89,6	per dwelling
na 1 osobę	24,8	26,3	27,4	27,8	27,6	28,3	per person
liczba osób na:							number of persons:
1 mieszkanie	2,92	2,78	2,69	2,66	2,44	3,17	per dwelling
1 izbę	0,74	0,70	0,68	0,67	0,65	0,71	per room

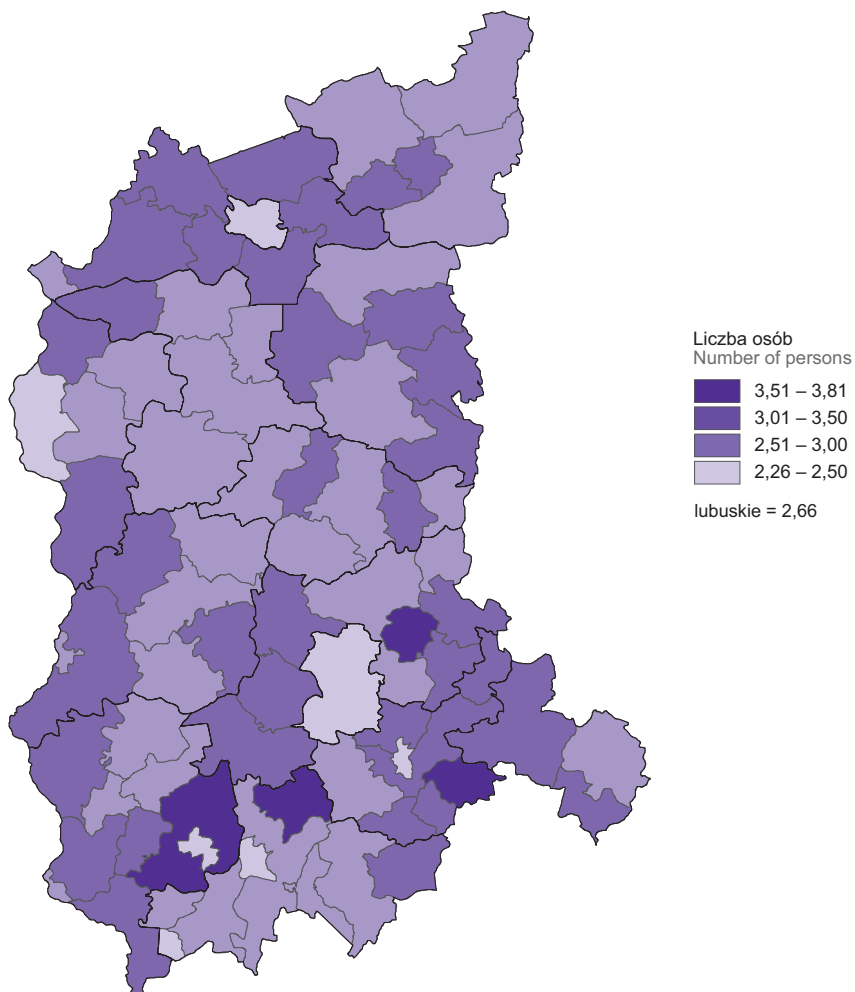
a Na podstawie bilansów.
a Based on balances.

WYKRES 6 (38). MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH WYPOSAŻONE W INSTALACJE W 2019 R.

CHART 6 (38). DWELLINGS IN DWELLING STOCKS FITTED WITH INSTALLATIONS IN 2019

MAPA 1 (18). **PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB NA 1 MIESZKANIE W 2019 R.**
 MAP 1 (18). **AVERAGE NUMBER OF PERSONS PER DWELLING IN 2019**

TABL. 8 (50). **MIESZKANIA, NA BUDOWĘ KTÓRYCH WYDANO POZWOLENIA^a**
DWELLINGS FOR WHICH PERMITS HAVE BEEN GRANTED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	3747	4269	5966	6442	TOTAL
W nowych budynkach mieszkalnych ^b	3451	3951	5795	6145	In new residential buildings ^b
jednorodzinnych ^c	2039	1785	2549	2743	single-family ^c
wielorodzinnych ^d	1412	2166	3246	3402	multi-family ^d
W nowych budynkach zbiorowego zamieszkania i nowych budynkach niemieszkalnych	12	22	14	11	In new residences for communities and new non-residential buildings
Powstałe w wyniku rozbudowy ^e i przebudowy ^f	284	296	157	286	Created as a result of enlarging ^e and adapting ^f

a Od lipca 2015 r. łącznie z mieszkaniami, na budowę których dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym. b Bez budynków zbiorowego zamieszkania. c O jednym lub dwóch mieszkaniach. d O trzech lub więcej mieszkaniach. e Budynków mieszkalnych i niemieszkalnych. f Mieszkań i pomieszczeń niemieszkalnych.

a Since July 2015 including dwellings which have been registered with a construction project. b Excluding residences for communities. c With one or two dwellings. d With three or more dwellings. e Of residential and non-residential buildings. f Of dwellings and non-residential spaces.

TABL. 9 (51). **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	4152	4000	5148	5512	TOTAL
Indywidualne	1922	1711	2211 ^a	2288 ^a	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1876	2131	2755 ^b	3108 ^b	For sale or rent
Spółdzielcze	36	123	101	116	Cooperatives
Komunalne (gminne)	115	–	–	–	Municipal (gmina)
Spoleczne czynszowe	160	–	–	–	Public building society
Zakładowe	43	35	81	–	Company

a Przeznaczone na użytek własny inwestora. b łącznie z budownictwem indywidualnym przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 181.

a Intended for the own use of the investor. b Including private construction intended for sale or rent; see general notes, item 5 on page 181.

WYKRES 7 (39). **MIESZKANIA (POZWOLENIA, ROZPOCZĘTE BUDOWY)**
CHART 7 (39). DWELLINGS (PERMITS, CONSTRUCTION IN PROGRESS)

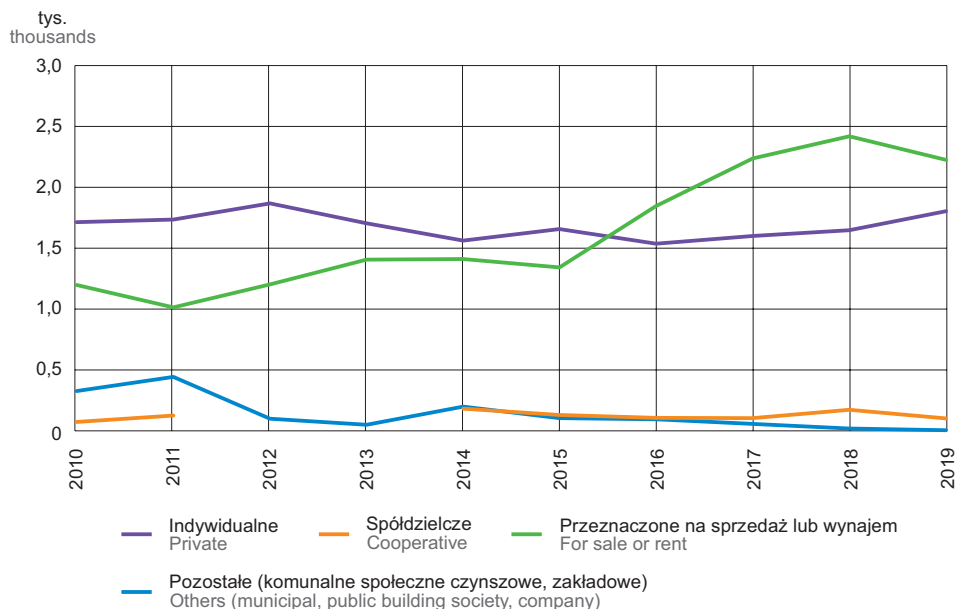

TABL. 10 (52). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

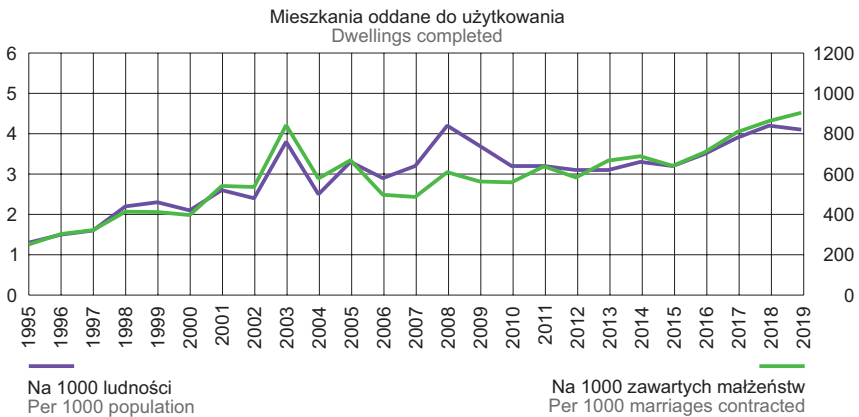
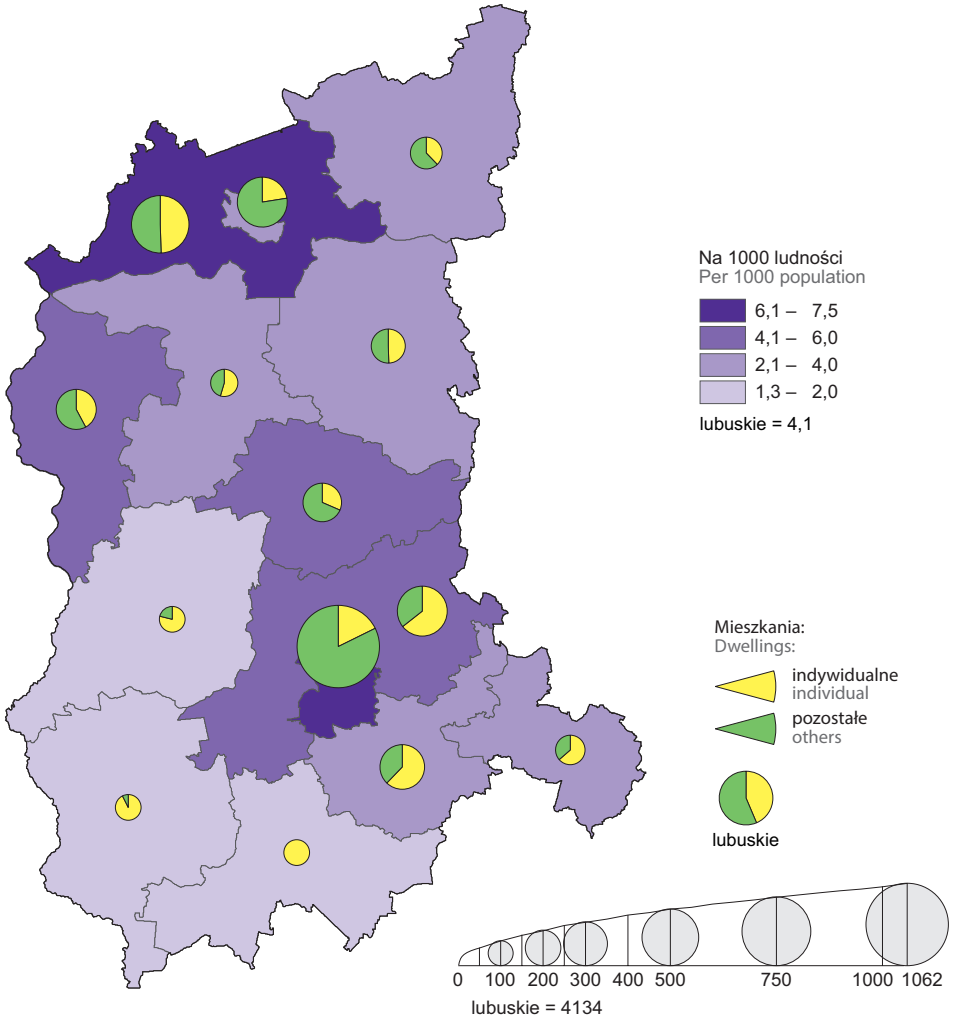
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Mieszkania	3313	3233	4257	4134	Dwellings
miasta	2099	2120	3194	2840	urban areas
wieś	1214	1113	1063	1294	rural areas
Indywidualne ^a	1714	1656	1648	1803	Private ^a
miasta	.	.	684	731	urban areas
wieś	.	.	964	1072	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	1199	1342	2419	2225	For sale or rent ^b
Spółdzielcze	73	131	172	101	Cooperative
Komunalne (gminne)	170	11	13	4	Municipal (gmina)
Społeczne czynszowe	120	-	-	-	Public building society
Zakładowe	37	93	5	1	Company
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	559	641	863	904	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	544	648	981	918	Urban areas
Wieś	588	629	633	875	Rural areas
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	100,3	95,4	87,3	92,7	Average useful floor area per dwelling in m²
miasta	86,3	80,3	75,3	79,2	urban areas
wieś	124,3	124,0	123,2	122,3	rural areas
Indywidualne ^a	135,0	130,9	131,1	131,1	Private ^a
miasta	.	.	136,4	133,1	urban areas
wieś	.	.	127,4	129,7	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	67,0	59,2	60,4	83,6	For sale or rent ^b
Spółdzielcze	82,6	48,9	47,7	49,6	Cooperative
Komunalne (gminne)	35,4	29,2	34,2	75,0	Municipal (gmina)
Społeczne czynszowe	49,1	.	.	.	Public building society
Zakładowe	64,0	58,3	130,6	92,0	Company

a Przeznaczone na użytek własny inwestora. b Łącznie z budownictwem indywidualnym przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 181.

a Intended for the own use of the investor. b Including private construction intended for sale or rent; see general notes, item 5 on page 181.

WYKRES 8 (40). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG FORM BUDOWNICTWA**
CHART 8 (40). DWELLINGS COMPLETED BY FORMS OF CONSTRUCTION

MAPA 2 (19). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA W 2019 R.**
 MAP 2 (19). **DWELLINGS COMPLETED IN 2019**

TABL. 11 (53). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**

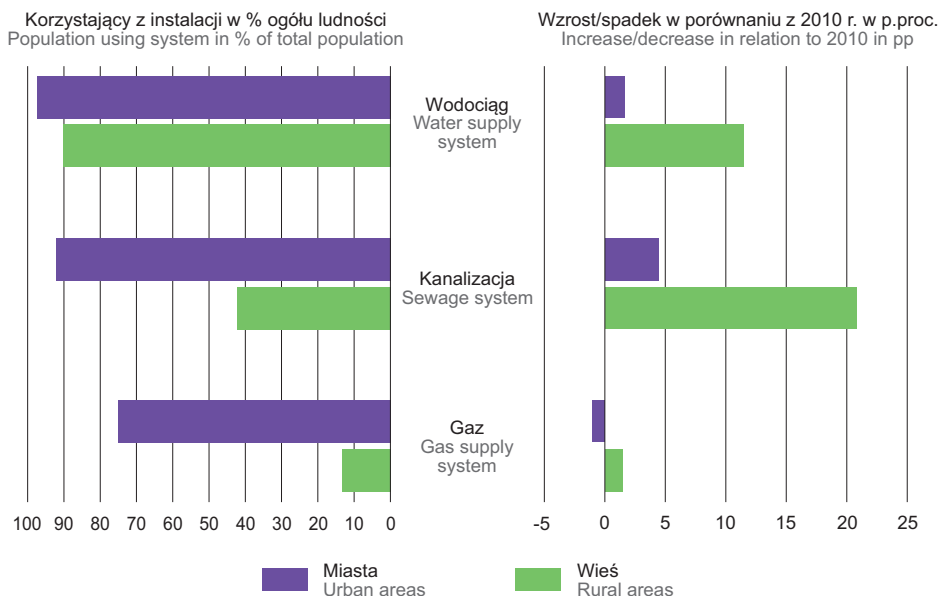
Stan w dniu 31 grudnia
DWELLING STOCKS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km					Distribution network in km
Wodociągowa	6459,8	6962,5	7019,9	7105,0	Water supply
miasta	1909,2	2322,1	2317,9	2393,4	urban areas
wieś	4550,6	4640,4	4702,0	4711,6	rural areas
Kanalizacyjna ^a	2709,0	4181,4	4444,5	4511,5	Sewage ^a
miasta	1573,0	2065,8	2218,9	2252,9	urban areas
wieś	1136,0	2115,6	2225,6	2258,6	rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	30,7	30,1	31,3	31,3	Consumption of water from water supply systems in households (during the year) in hm³
na 1 mieszkańca w m ³	30,4	29,5	30,8	30,9	per capita in m ³
Miasta:					Urban areas:
w hm ³	21,3	20,7	21,3	21,3	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	33,1	31,3	32,2	32,4	per capita in m ³
Wieś:					Rural areas:
w hm ³	9,5	9,4	10,0	10,0	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	25,7	26,2	28,2	28,0	per capita in m ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	34,9	30,9	32,1	32,1	Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm³
W tym oczyszczone	34,5	30,7	32,0	32,1	Of which treated

a Łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

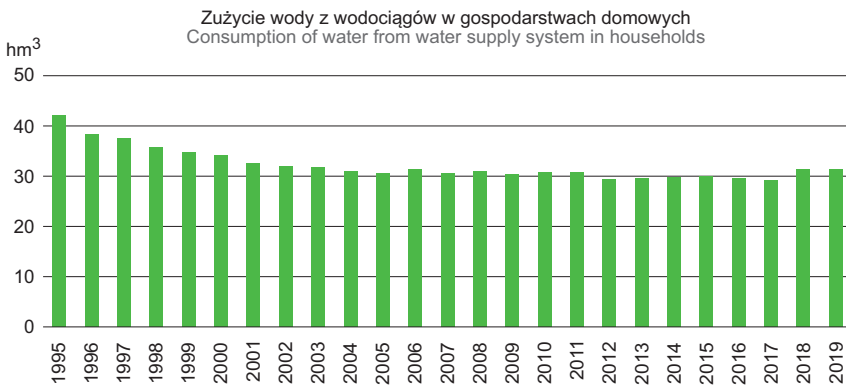
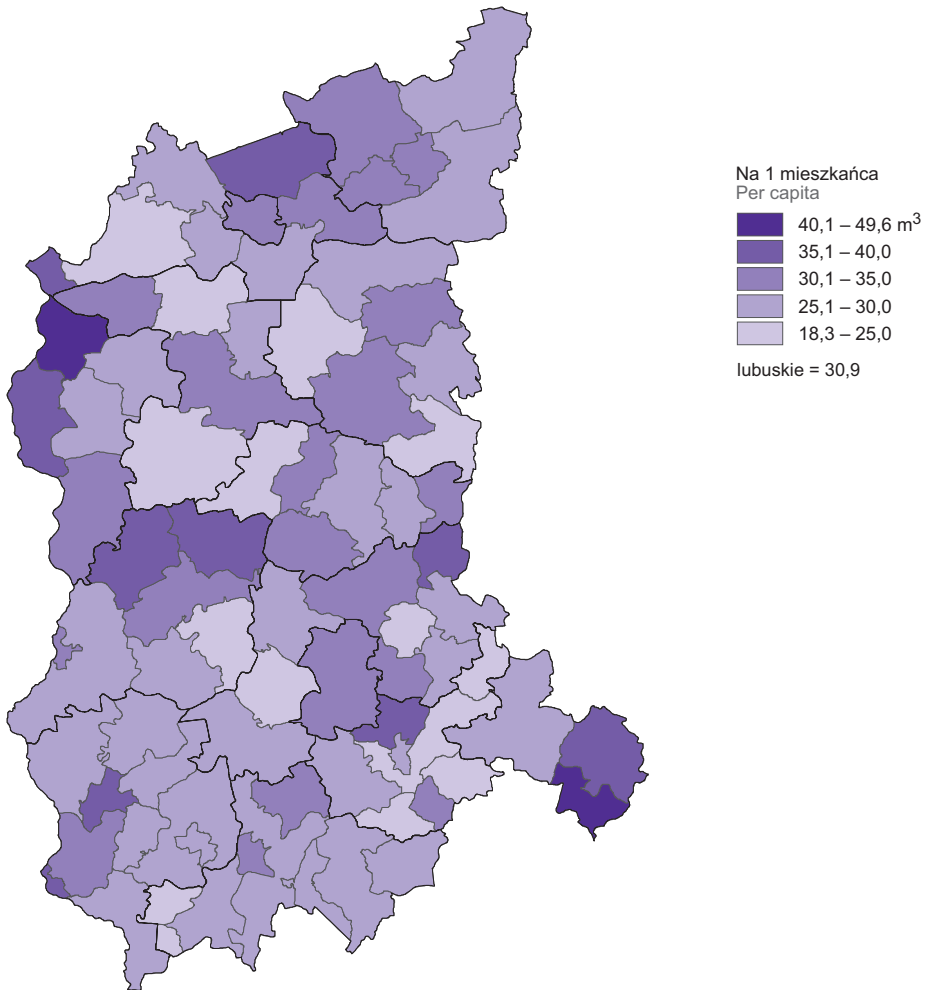
WYKRES 9 (41). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ W 2019 R.**

CHART 9 (41). POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEM IN 2019

MAPA 3 (20).
MAP 3 (20).

ZUŻYCIE WODY Z WODOCIĄGÓW W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2019 R.
CONSUMPTION OF WATER FROM WATER SUPPLY SYSTEMS IN HOUSEHOLDS
IN 2019

TABL. 12 (54). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIENIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	359,2	353,9	405,4	408,0	Consumers (as of 31 December) in thousands
Miasta	241,5	242,7	280,7	284,5	Urban areas
Wieś	117,7	119,1	124,7	123,5	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku):					Consumption (during the year):
W GWh	749,9	695,4	785,8	794,7	In GWh
miasta	468	430,0	490,3	498,7	urban areas
wieś	281,9	265,3	295,5	296,0	rural areas
W kWh:					In kWh:
miasta: na 1 mieszkańca	719,6	649,1	742,6	758,1	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	1938	1772,2	1746,8	1753,1	per consumer ^a
wieś – na 1 odbiorcę ^a	2395	2385,0	2368,9	2396,9	rural areas – per consumer ^a

a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 grudnia.

Źródło: dane Ministerstwa Energii.

a The number of consumers as of 31 December was used in calculations.

Sou r c e : data of the Ministry of Energy.

TABL. 13 (55). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIENIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

Stan w dniu 31 grudnia

GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	3573,8	4098,0	4330,7	4391,9	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa	834,9	1050,1	1054,2	1054,2	of which transmission
miasta	92,5	108,8	112,3	112,3	urban areas
wieś	742,4	941,3	941,8	941,8	rural areas
Miasta	1662,5	2005,6	2215,9	2247,6	Urban areas
Wieś	1911,4	2092,4	2114,8	2144,3	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	191,4	192,9	196,9	202,1	Consumers of gas from gas supply system ^a in thousands
Miasta	178,6	180,6	183,9	188,2	Urban areas
Wieś	12,8	12,3	13,1	13,9	Rural areas
Zużycie gazu z sieci (w ciągu roku)					Consumption of gas from gas supply system (during the year)
W GWh ^b	.	1195,9	1345,1	1343,1	In GWh ^b
miasta	.	1060,0	1189,0	1181,9	urban areas
wieś	.	135,8	156,1	161,2	rural areas
Na 1 mieszkańca w kWh ^c	.	1173,0	1324,7	1325,8	Per capita in kWh ^c
miasta	.	1600,0	1800,8	1796,6	urban areas
wieś	.	380,5	439,6	453,7	rural areas

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. b, c W 2010 r. w jednostkach naturalnych: b – hm³, c – m³.

a Including consumers using collective gas-meter. b, c In 2010 in natural units: b – hm³, c – m³.

TABL. 14 (56). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 grudnia
HOUSE-HEATING
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła przesyłowa i rozdzielcza w km	434,4	506,8	510,8	515,6	484,7	30,9	Heating transmission and distribution network in km
Kotłownie	675	1060	980	1448	1203	245	Boiler rooms
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ	3719,4	3257,1	3665,3	3591,4	3517,5	73,9	Sale of heating energy (during the year) in TJ

Dział VIII. Edukacja i wychowanie
Chapter VIII. Education

TABL. 1 (57). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA
EDUCATION BY LEVELS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2018/19	2019/20	SPECIFICATION
WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE^a PRE-PRIMARY EDUCATION^a					
Placówki	480	476	499	496	Establishments
w tym na wsi	255	229	220	217	of which in rural areas
w tym:					of which:
Przedszkola	232	278	294	307	Nursery schools
w tym specjalne	6	8	9	9	of which special
w tym na wsi	67	74	72	76	of which in rural areas
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	209	159	174	159	Pre-primary sections in primary schools
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	342	339	361	359	primary
w tym na wsi	208	192	189	185	of which in rural areas
gimnazja	180	181	44	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	17	17	19	19	special job-training
branżowe I stopnia ^b	58	57	52 ^c	53	stage I sectoral vocational ^b
licea ogólnokształcące ^d	68	52	54	54	general secondary ^d
technika ^e	75	60	57	56	technical secondary ^e
artystyczne ogólnokształcące	3	3	3	3	general art
policealne	74	46	36	29	post-secondary
dla dorosłych	94	49	44	29	for adults
podstawowe	.	.	7	2	primary
gimnazja	8	6	1	.	lower secondary
licea ogólnokształcące ^d	72	43	36	27	general secondary ^d
technika ^e	14	.	.	.	technical secondary ^e
Uczelnie	8	6	5	5	Higher education institutions
NAUCZYCIELE^f TEACHERS^f					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	4490	4887	6472	6844	primary
w tym na wsi	1736	1596	1966	2068	of which in rural areas
gimnazja	2906	2526	823	.	lower secondary
branżowe I stopnia ^{bg}	473	456	405 ^c	490	stage I sectoral vocational ^{bg}
licea ogólnokształcące ^d	1200	927	880	1075	general secondary ^d
technika ^{eh}	1396	1252	1242	1440	technical secondary ^{eh}
policealne	199	138	124	47	post-secondary
Uczelnie	1415	1189	1217	1215	Higher education institutions
DZIECI, UCZNIOWIE I STUDENCI CHILDREN, PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ⁱ :					Pre-primary education ⁱ :
dzieci w wieku 6 lat	8657	10539	9865	9337	6-year-old children
w tym w przedszkolach	5801	8467	7491	7200	of which nursery schools
Szkoły:					Schools:
podstawowe	57561	67324	81109	81627	primary
w tym na wsi	18652	19048	21645	21514	of which in rural areas
gimnazja	33961	27667	8656	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	352	333	303	352	special job-training
branżowe I stopnia ^b	6651	5504	4306 ^c	6061	stage I sectoral vocational ^b
licea ogólnokształcące ^d	14653	11185	9931	13491	general secondary ^d
technika ^e	16681	13733	13667	17994	technical secondary ^e
artystyczne ogólnokształcące	312	298	271	347	general art
policealne	7373	5199	4342	3552	post-secondary
dla dorosłych	7833	5151	4131	2596	for adults
podstawowe	.	.	240	86	primary
gimnazja	736	447	150	.	lower secondary
licea ogólnokształcące ^d	6434	4704	3741	2510	general secondary ^d
technika ^e	663	.	.	.	technical secondary ^e
Uczelnie	24183	15134	12596	11976	Higher education institutions

a Obejmuje przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.
b W latach szkolnych 2010/11 i 2015/16 zasadnicze szkoły zawodowe. c Z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. d W roku szkolnym 2010/11 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi. e W roku szkolnym 2010/11 łącznie z technikami uzupełniającymi. f-h Łącznie ze szkołami: f - dla dorosłych; g - specjalnymi przysposabiającymi do pracy; h - artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. i W roku szkolnym 2015/16 - w wieku 5 lat.

a Includes nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres. b In the 2010/11 and 2015/16 school years, basic vocational schools. c Including basic vocational school sections. d In the 2010/11 school year, including supplementary general secondary and specialised secondary schools. e In the 2010/11 school year, including supplementary technical secondary schools. f-h Including schools: f - for adults; g - special job-training schools; h - general art schools leading to professional certification. i In the 2015/16 school year - 5 years old.

TABL. 1 (57). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**

EDUCATION BY LEVELS (cont.)

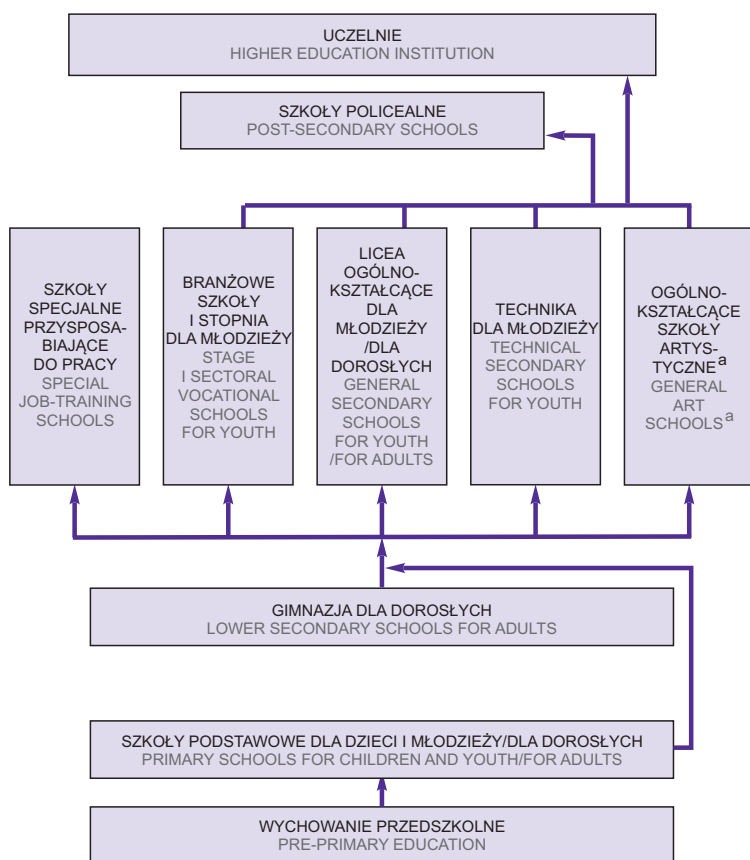
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2018/19	2019/20	SPECIFICATION
	ABSOLWENCI		GRADUATES		
Szkoły:					Schools:
podstawowe	10132	8661	9604	.	primary
gimnazja	10848	8826	8035	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	60	87	83	.	special job-training
zasadnicze zawodowe	2032	1611	1155	.	basic vocational
licea ogólnokształcące ^a	4839	3604	2802	.	general secondary ^a
technika ^b	3443	2987	2844	.	technical secondary ^b
artystyczne ogólnokształcące	62	62	51	.	general art
policealne	2115	1397	819	.	post-secondary
dla dorosłych	1849	1387	680	.	for adults
podstawowe	.	.	93	.	primary
gimnazja	367	123	87	.	lower secondary
licea ogólnokształcące ^a	1354	1264	500	.	general secondary ^a
technika ^b	128	.	.	.	technical secondary ^b
Uczelnie	6371	3873	3088	.	Higher education institutions

a W roku szkolnym 2010/11 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi. b W roku szkolnym 2010/11 łącznie z technikami uzupełniającymi.

a In the 2010/11 school year, including supplementary general secondary and specialised secondary schools. b In the 2010/11 school year, including supplementary technical secondary schools.

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2019/20

EDUCATION BY LEVELS IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR

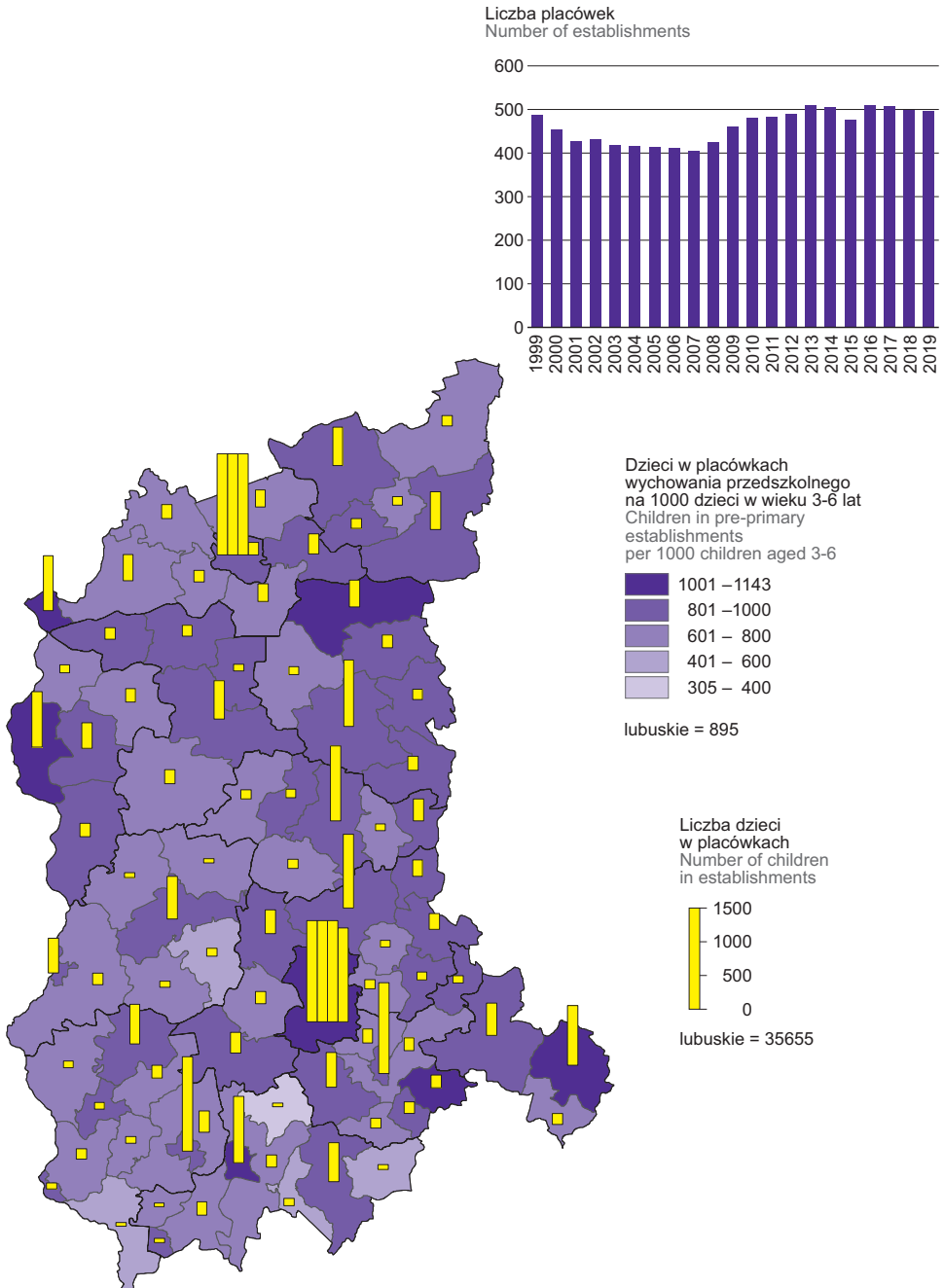

a Łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. b Dające uprawnienia zawodowe.

a Including basic vocational school sections. b Leading to professional certification.

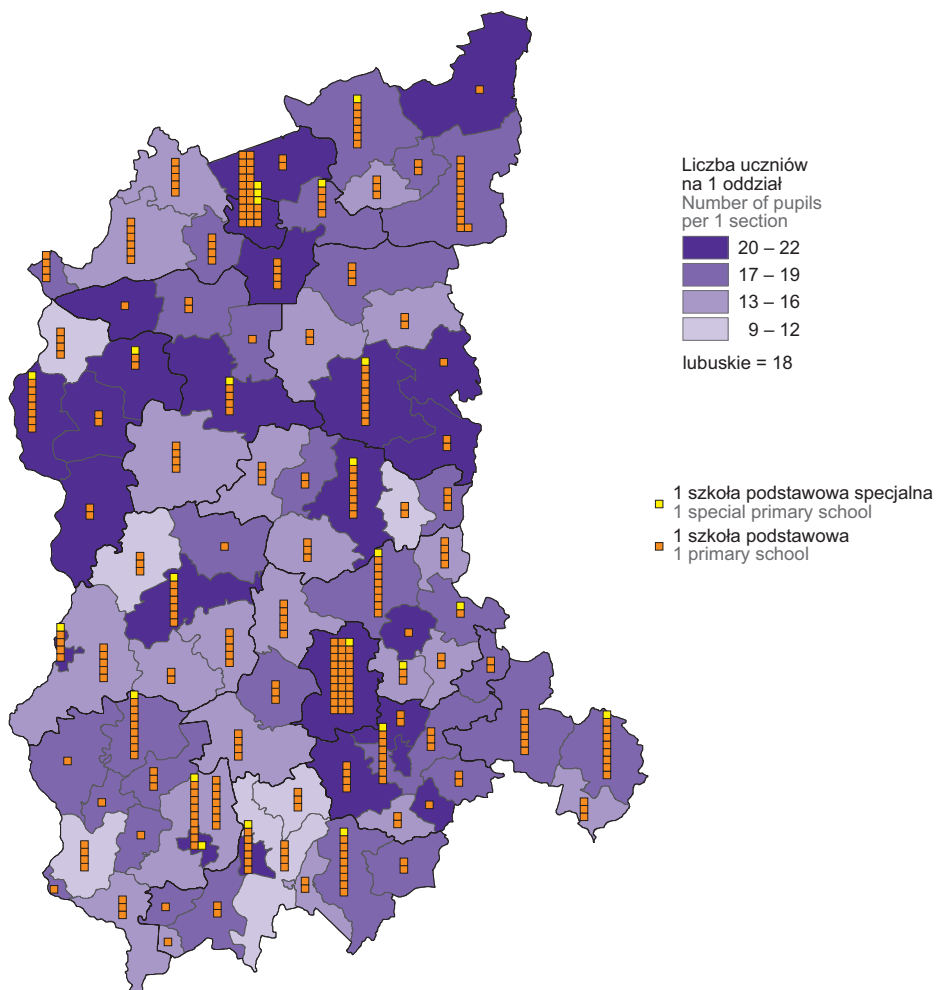
MAPA 1 (21). WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE^a W ROKU SZKOLNYM 2019/20

MAP 1 (21). PRE-PRIMARY EDUCATION^a IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR

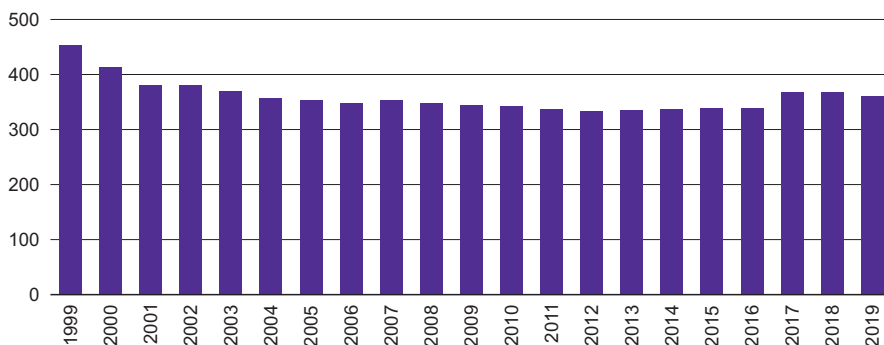

^a Obejmuje przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.
^a Includes nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres.

MAPA 2 (22). SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W ROKU SZKOLNYM 2019/20
 MAP 2 (22). PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR

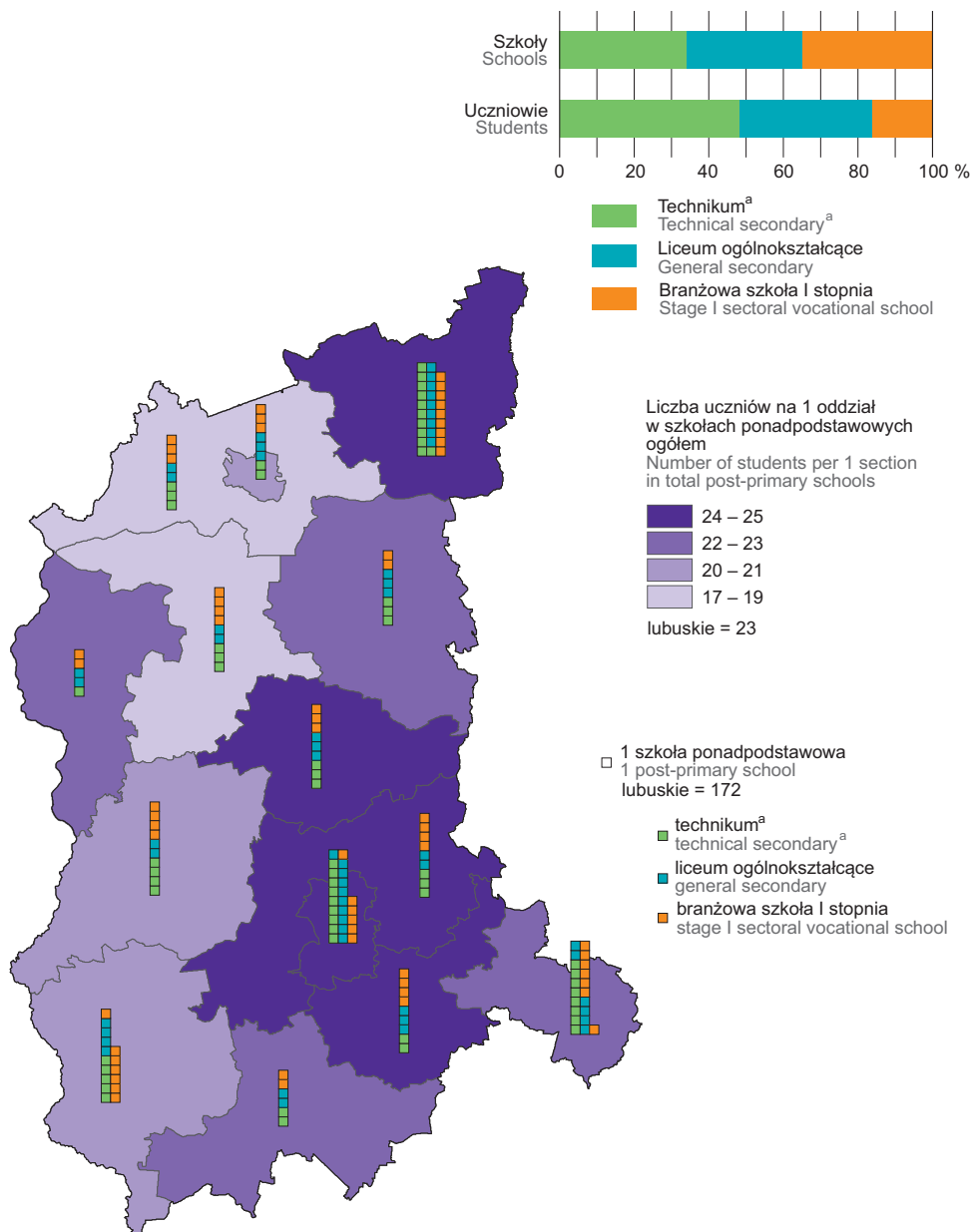

Liczba szkół podstawowych
 Number of total primary schools

MAPA 3 (23). SZKOŁY PONADPODSTAWOWE DLA MŁODZIEŻY (BEZ SZKÓŁ SPECJALNYCH)
W ROKU SZKOLNYM 2019/20

MAP 3 (23). POST-PRIMARY SCHOOLS FOR YOUTH (EXCLUDING SPECIAL SCHOOLS)
IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR

^a Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

^a Including general art schools leading to professional certification.

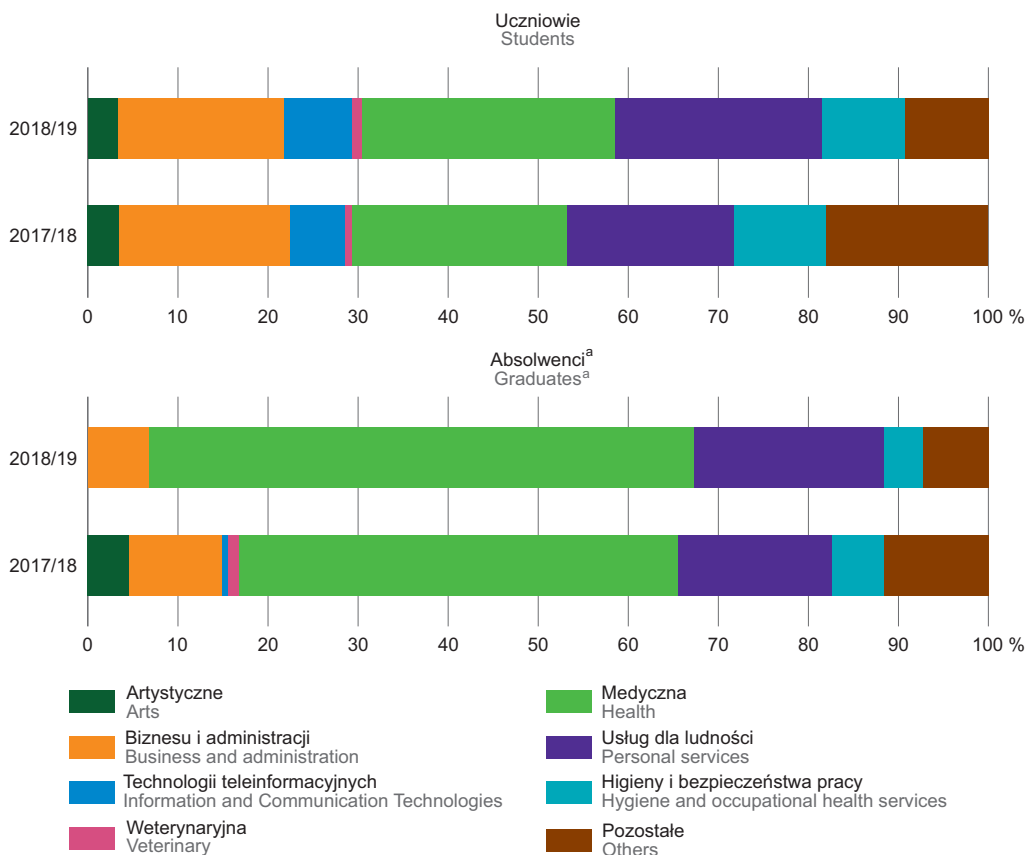
TABL. 2 (58). SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)

POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2018/19	2019/20	SPECIFICATION
Szkoły	74	46	36	29	Schools
Oddziały	283	258	233	238	Sections
Uczniowie	7373	5199	4342	3552	Students
w tym kobiety	4968	4045	3510	2871	of which females
Absolwenci	2115	1397	819	.	Graduates
w tym kobiety	1619	1176	732	.	of which females

WYKRES 1 (42). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA

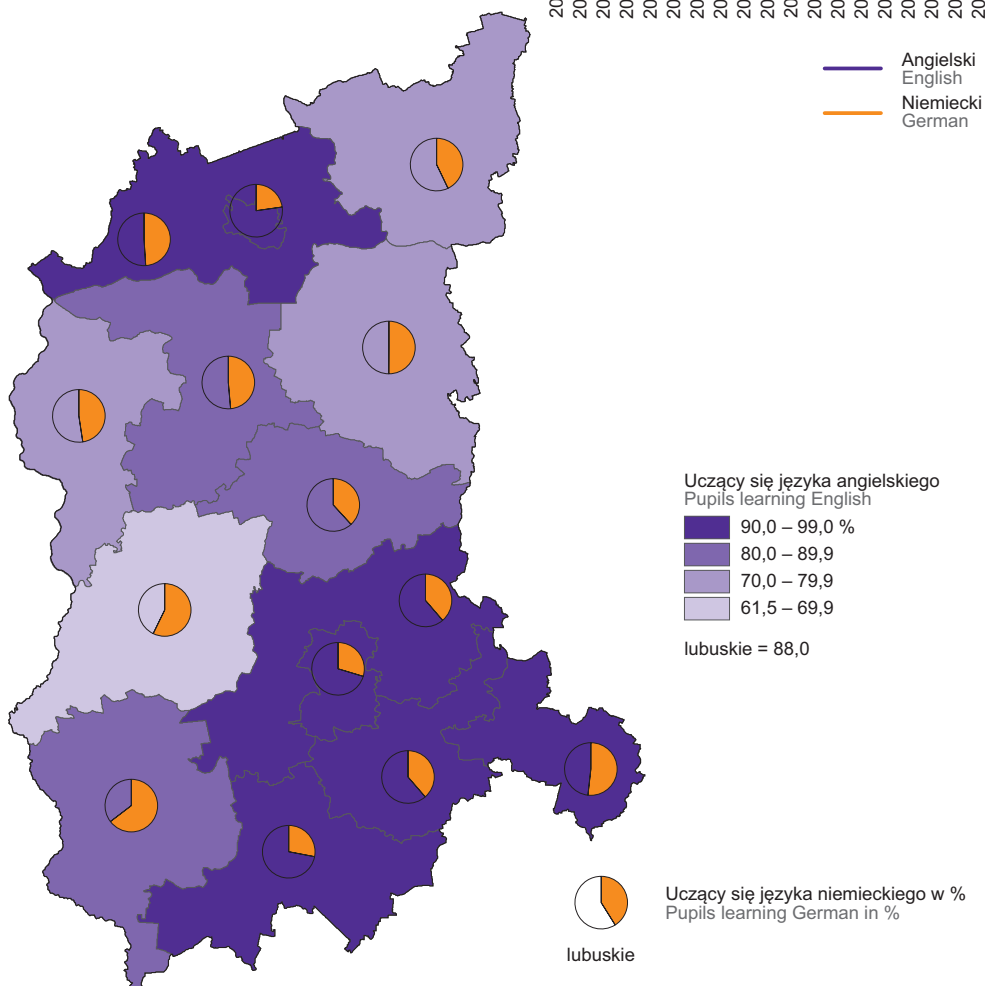
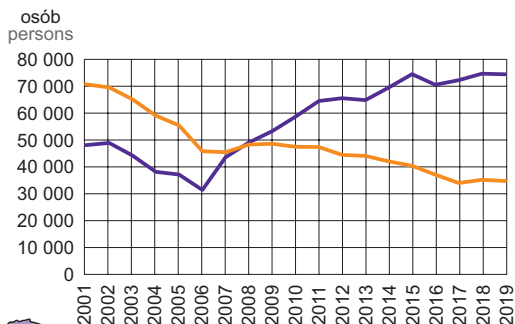
CHART 1 (42). STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY NARROW FIELDS OF EDUCATION

MAPA 4 (24). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W ROKU SZKOLNYM 2019/20

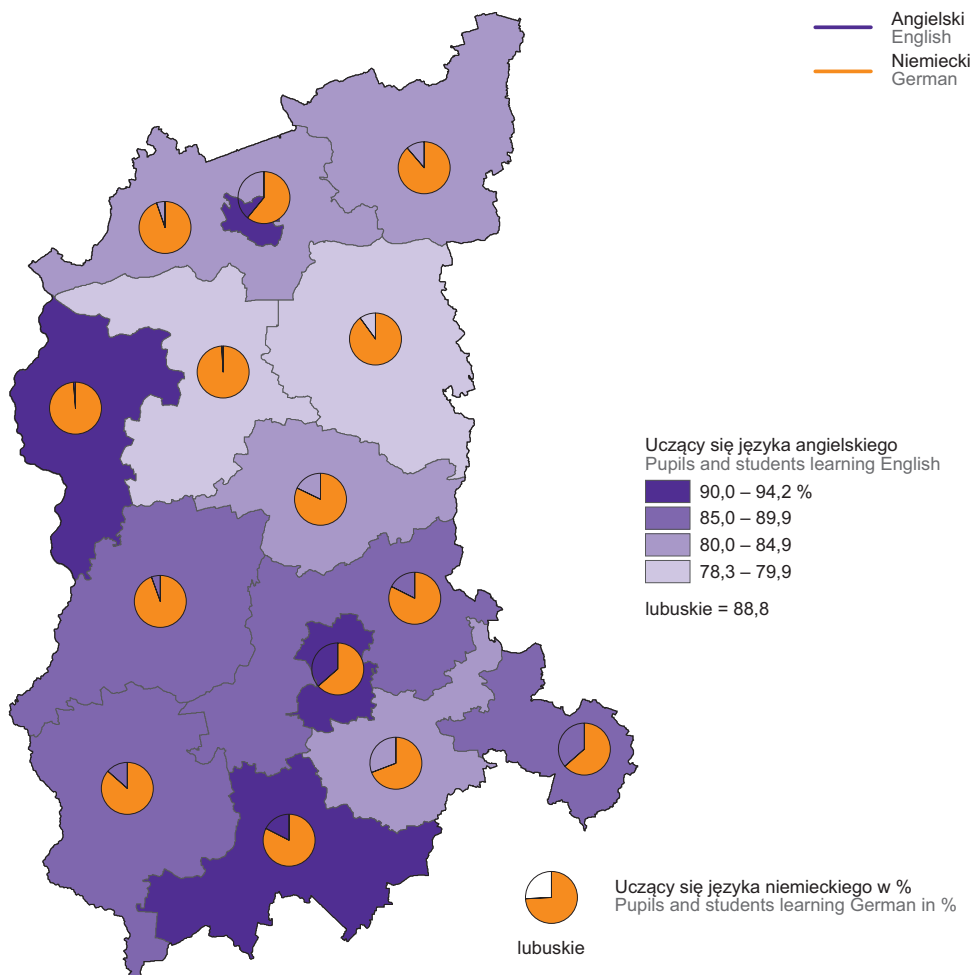
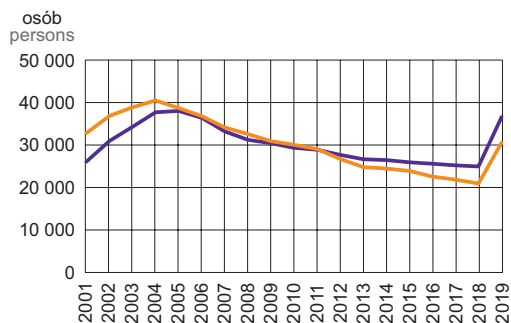
MAP 4 (24). PUPILS AND STUDENTS LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN PRIMARY SCHOOLS IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR

W szkołach podstawowych i gimnazjach dla dzieci i młodzieży
In primary schools and lower secondary schools for children and youth

MAPA 5 (25). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH PONADPODSTAWOWYCH DLA MŁODZIEŻY I SZKOŁACH POLICEALNYCH W ROKU SZKOLNYM 2019/20 (bez szkół specjalnych)**

MAP 5 (25). PUPILS AND STUDENTS LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN POST-PRIMARY SCHOOLS FOR YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS IN THE 2019/20 SCHOOL YEAR (excluding special schools)

TABL. 3 (59). UCZELNIE W ROKU AKADEMICKIM 2019/20

HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN THE 2019/20 ACADEMIC YEAR

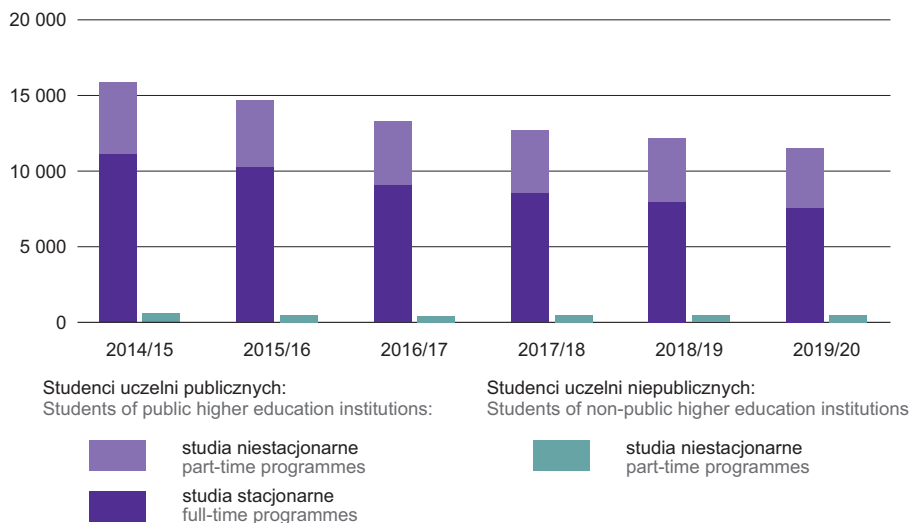
WYSZCZEGÓLNIENIE	Uczelnie Higher education institutions	Nauczyciele akademicy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students			Absolwenci ^b Graduates ^b	SPECIFICATION
			ogółem total	w tym na studiach stacjonarnych of which full-time programmes	w tym cudzoziemcy of which foreigners		
O G Ó Ł E M	5	1215	11976	7560	150	3088	T O T A L
w tym nadzorowane przez Ministerstwo: Nauki i Szkolnictwa Wyższego	5	1215	11976	7560	150	3088	of which supervised by the Ministry of: Science and Higher Education

a Pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty, zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej uczelni wykazani zostali w każdym miejscu pracy. b W podziale według uczelni - osoby, które uzyskały dyplom ukończenia studiów w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r.

a Full-time and part-time employed converted into full-time equivalent units, teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces. b In the breakdown by types of higher education institutions – persons who obtained higher education diplomas between 1 January 2019 and 31 December 2019.

WYKRES 2 (43). STUDENCI UCZELNI

CHART 2 (43). STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

TABL. 4 (60). SŁUCHACZE STUDIÓW PODYPLOMOWYCH I DOKTORANCI WEDŁUG TYPÓW INSTYTUCJI SYSTEMU SZKOLNICTWA WYŻSZEGO I NAUKI

NON-DEGREE POSTGRADUATE PROGRAMME STUDENTS AND DOCTORAL STUDENTS BY TYPES OF INSTITUTIONS OF THE SYSTEM OF HIGHER EDUCATION AND SCIENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Słuchacze studiów podyplomowych Non-degree postgraduate programme students		Doktoranci Doctoral students				SPECIFICATION	
			na studiach doktoranckich in doctoral programmes		w szkołach doktorskich in doctoral schools			
	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females		
O G Ó Ł E M	2010/11	1741	1294	116	38	.	.	T O T A L
	2015/16	1129	961	318	178	.	.	
	2018/19	963	808	240	141	.	.	
	2019/20	769	649	189	110	15	8	

Dział IX. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna Chapter IX. Health care and social welfare

TABL. 1 (61). **OCHRONA ZDROWIA – PODSTAWOWE DANE**

Stan w dniu 31 grudnia
BASIC DATA ON HEALTH CARE
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2018	2019	SPECIFICATION
PRACOWNICY MEDYCZNI		MEDICAL PERSONNEL		
Lekarze	2035	2039	2063	Doctors
Lekarze dentyści	552	563	565	Dentists
Pielęgniarki i położne	5396	5184	5101	Nurses and midwives
Fizjoterapeuci	560	613	630	Physiotherapists
Diagności laboratoryjni	218	225	222	Laboratory diagnosticians
Farmaceuci	563	576	583	Pharmacists
AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA		OUTPATIENT HEALTH CARE		
Przychodnie	551	582	573	Outpatient departments
miasta	440	471	466	urban areas
wieś	111	111	107	rural areas
Praktyki lekarzy i lekarzy dentyistów ^a	222	186	172	Practices of doctors and dentists ^a
miasta	186	155	143	urban areas
wieś	36	31	29	rural areas
Porady udzielone ^b w ciągu roku w tys.	7627,1	7650,6	7518,7	Consultations provided ^b during the year in thousands
lecarskie ^c	6910,8	6984,2	6855,5	doctors ^c
w tym w opiece zdrowotnej:				of which in health care:
podstawowej	4278,1	4524,1	4319,8	primary
specjalistycznej	2517,0	2367,5	2273,1	specialised
stomatologiczne	716,3	666,5	663,2	stomatological
SZPITALA		HOSPITALS		
Szpitala ogólne	26	24	24	General hospitals
Łóżka	4402	4279	3978	Beds
Leczeni ^d w ciągu roku na:	193311	199698	168785	Inpatients ^d during the year per:
10 tys. ludności	1896,1	1966,6	1666,1	10 thousand population
1 łóżko ^e	44,0	46,4	41,8	bed ^e

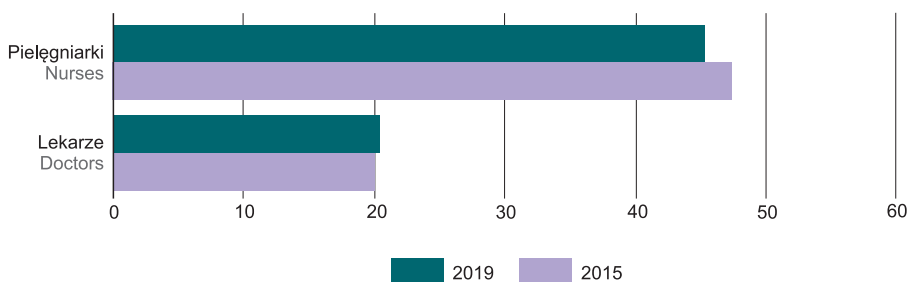
a Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakt z NFZ lub z przychodniami. b Łącznie z poradami opłaconymi w przychodniach przez pacjentów oraz łącznie z poradami udzielonymi w ramach nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej. c Łącznie z poradami z izb przyjęć udzielanymi pacjentom niehospitalizowanym. d Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. e Do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną miesięczną liczbę łóżek w roku.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

a Data concern practices that have signed contract with the National Health Fund or outpatient departments. b Including consultations paid by patients in outpatient departments as well as including consultations provided as part of night and holiday health care. c Including consultations provided in admission rooms for non-hospitalized patients. d Excluding inter-ward patient transfer. e For calculating of indice the average monthly number of beds in year was used.

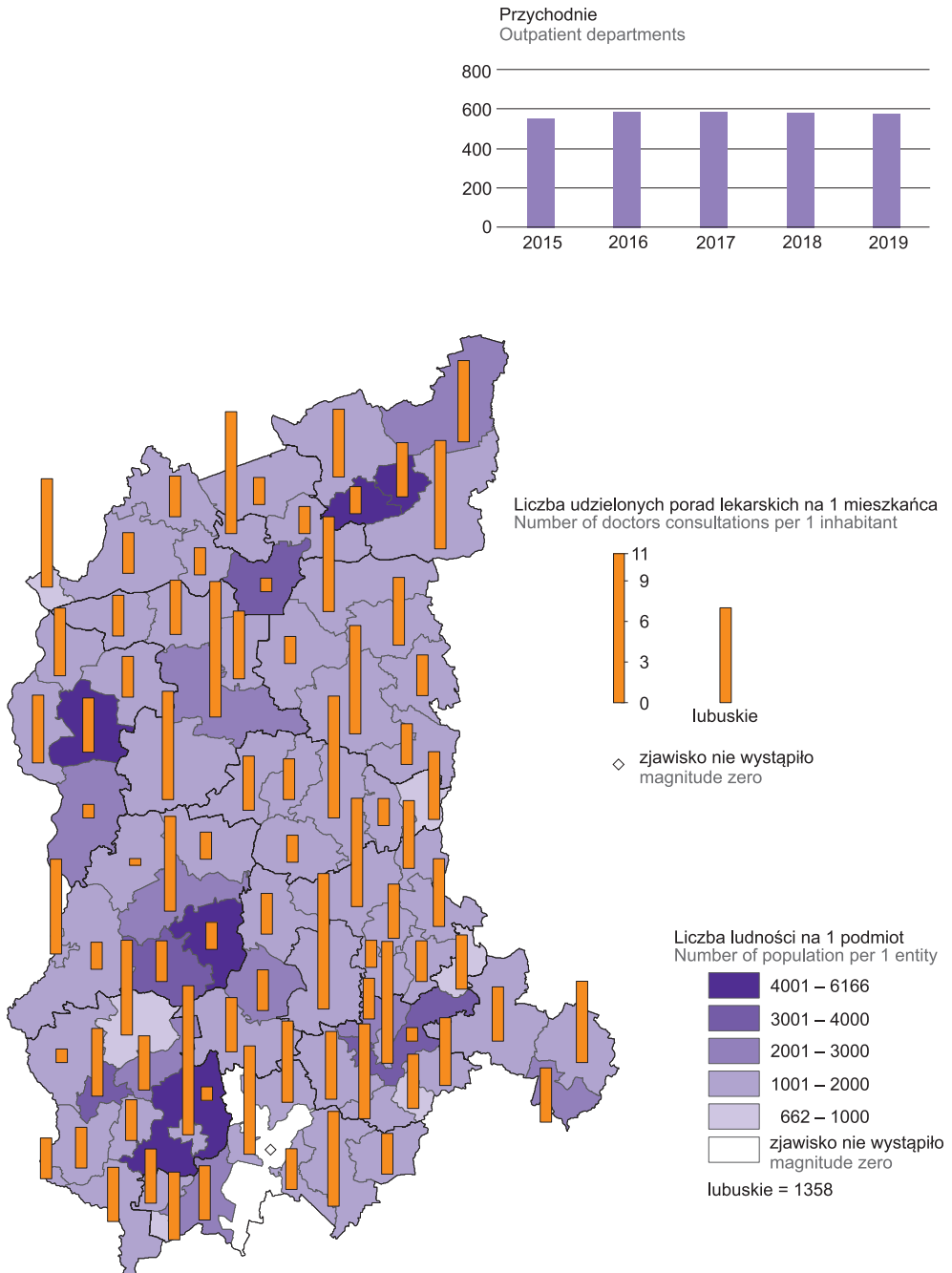
S o u r c e: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration as well as Statistics Poland.

WYKRES 1 (44). **PRACOWNICY MEDYCZNI NA 10 TYS. LUDNOŚCI**
CHART 1 (44). **MEDICAL PERSONNEL PER 10 THOUSAND POPULATION**

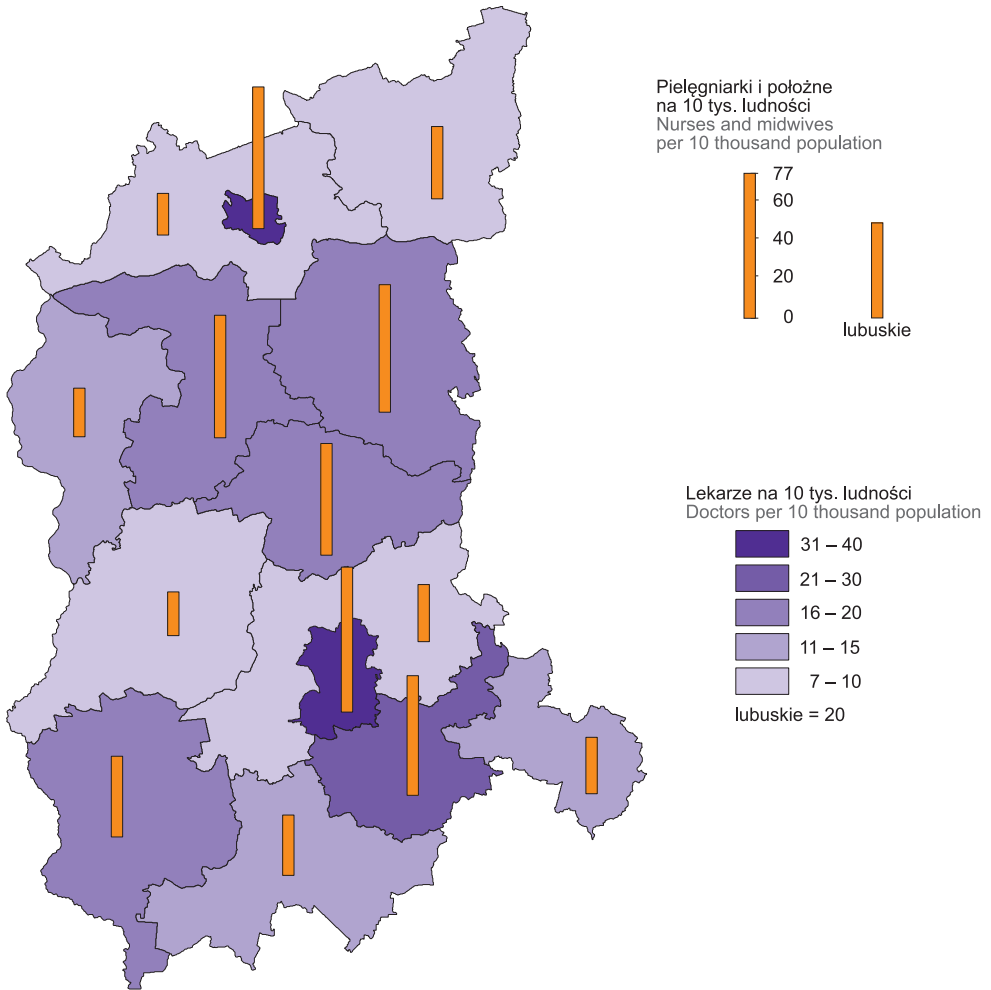

MAPA 1 (26).
MAP 1 (26).

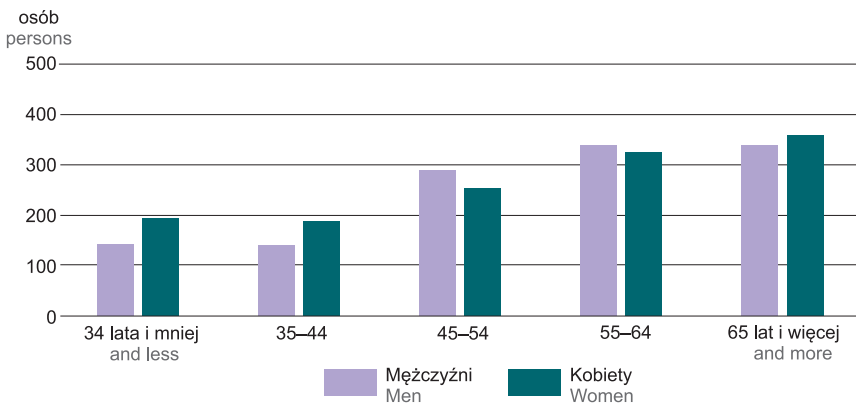
AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA W 2019 R.
OUTPATIENT HEALTH CARE IN 2019

MAPA 2 (27). PRACOWNICY MEDYCZNI W 2019 R.
 MAP 2 (27). MEDICAL PERSONNEL IN 2019

Lekarze uprawnieni do wykonywania zawodu medycznego według grup wieku i płci w 2019 r.
 Doctors entitled to practise medical profession by age groups and sex in 2019

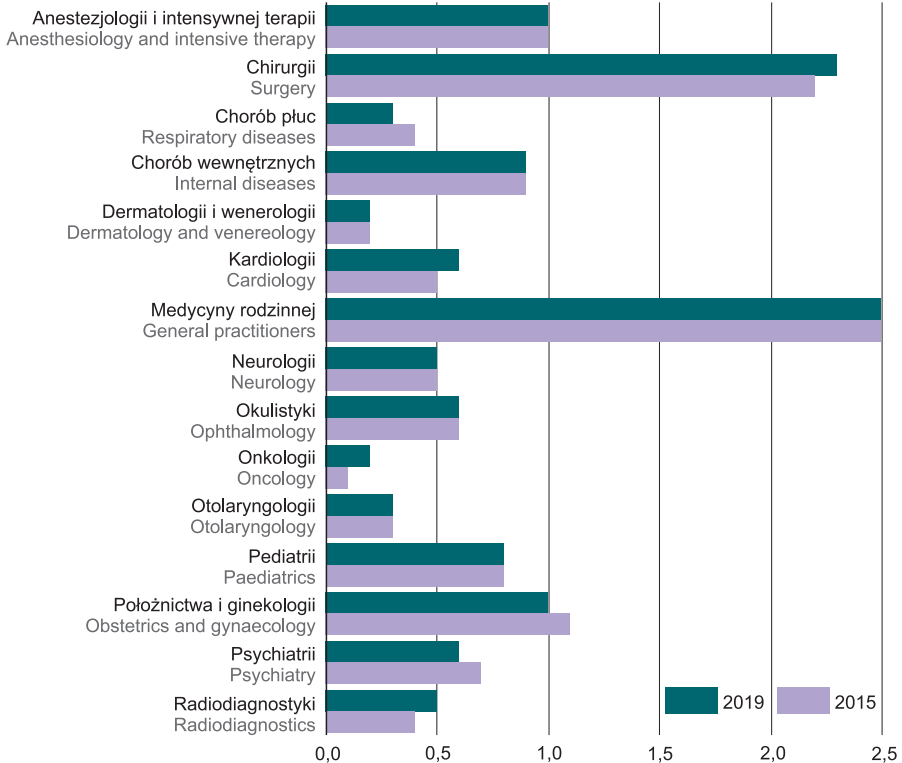
TABL. 2 (62). **LEKARZE SPECJALIŚCI**
Stan w dniu 31 grudnia
DOCTORS SPECIALISTS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Lekarze specjaliści	1476	1462	1469	Doctors specialists
w tym w zakresie:				of which in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	98	106	106	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii	226	212	229	Surgery
Chorób płuc	37	27	28	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	93	78	87	Internal diseases
Dermatologii i wenerologii	24	17	20	Dermatology and venereology
Kardiologii	54	59	59	Cardiology
Medycyny rodzinnej	253	257	253	General practitioners
Neurologii	54	54	51	Neurology
Okulistyki	58	54	59	Ophthalmology
Onkologii	13	17	16	Oncology
Otolaryngologii	26	28	28	Otolaryngology
Pediatrici	80	83	76	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	111	114	103	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii	68	61	57	Psychiatry
Radiodiagnostyki	40	43	47	Radiodiagnosics

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.
Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration.

WYKRES 2 (45). **LEKARZE SPECJALIŚCI WEDŁUG WYBRANYCH SPECJALNOŚCI NA 10 TYS. LUDNOŚCI**

CHART 2 (45). **DOCTOR SPECIALISTS BY SELECTED SPECIALISATION PER 10 THOUSAND POPULATION**

TABL. 3 (63). **SZPITALE OGÓLNE**
GENERAL HOSPITALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Leczeni ^a w tys.	208,8	216,8	182,7	Inpatients ^a in thousands
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,1	5,0	5,7	Average patient stay in days
Łóżka ^b	4402	4279	3978	Beds ^b
w tym na oddziałach:				of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	556	534	508	Internal diseases
Kardiologicznych ^c	157	157	155	Cardiological ^c
Chirurgicznych	970	972	874	Surgical
Pediatrycznych	245	235	190	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	542	542	474	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	155	133	129	Oncological
Intensywnej terapii	92	87	87	Intensive therapy
Zakaźnych	24	35	35	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	201	138	132	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	19	19	19	Dermatological
Neurologicznych	156	178	176	Neurological
Psychiatrycznych	299	259	257	Psychiatric

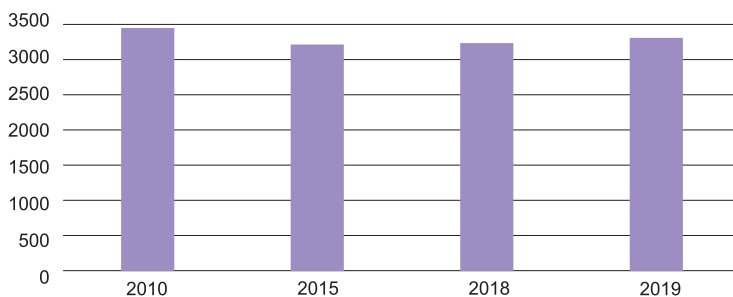
a Leczeni w trybie stacjonarnym łącznie z ruchem międzyoddziałowym. b Stan w dniu 31 grudnia. c Łącznie z oddziałami intensywnej opieki kardiologicznej.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

a Inpatients including inter-ward transfer. b As of 31 December. c Including intensive cardiological care wards.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration.

WYKRES 3 (46). **LICZBA LUDNOŚCI NA 1 APTEKĘ OGÓLNODOSTĘPNĄ**
CHART 3 (46). NUMBER OF POPULATION PER GENERALLY AVAILABLE PHARMACIE

TABL. 4 (64). POMOC DORAŻNA I RATOWNICTWO MEDYCZNE
 Stan w dniu 31 grudnia
FIRST AID AND EMERGENCY MEDICAL SERVICES
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Jednostki systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne:					Units of the State Emergency Medical Services:
Zespoły ratownictwa medycznego podstawowe	53	51	52	52	Emergency rescue teams basic
specjalistyczne	29	29	34	34	specialists
Lotniczy zespół ratownictwa medycznego	24	22	18	18	
Szpitalne oddziały ratunkowe	1	1	2	2	Medical air rescue team
Wyjazdy na miejsca zdarzenia (w ciągu roku):	7	8	8	8	Hospital emergency wards
w tysiącach					Calls to the occurrence places (during the year):
na 1000 ludności	75,6	85,2	71,2	78,7	in thousands
	73,9	83,6	70,2	77,6	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia (w ciągu roku):					Persons who received health care benefits in the place of occurrence (during the year):
w tysiącach	76,0	85,4	71,6	78,7	in thousands
na 1000 ludności	74,3	83,8	70,6	77,7	per 1000 population

TABL. 5 (65). KRWIODAWSTWO^a
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Regionalne centra ^b	1	1	1	1	Regional centres ^b
Oddziały terenowe ^b	6	5	5	5	Local branches ^b
Krwiodawcy w tys.	15,6	15,4	15,3	14,9	Blood donors in thousands
w tym honorowi	15,6	15,4	15,3	14,9	of which voluntary
Liczba donacji ^c krwi pełnej w tys.	29,9	30,8	32,8	32,0	Number of collected donations ^c of whole blood in thousands
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^d w tys.	29,9	30,8	32,5	31,6	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^d in thousands

a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. b Stan w dniu 31 grudnia. c Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. d Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

Źródło: dane Narodowego Centrum Krwi.

a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration. b As of 31 December. c Donation is collection of blood or blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. d One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

Source: data of the National Blood Centre.

TABL. 6 (66). APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUKTY APTECZNE
 Stan w dniu 31 grudnia
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Apteki	296	316	313	305	Pharmacies
w tym prywatne	294	315	312	304	of which private
w tym na wsi	16	16	15	13	of which in rural areas
Punkty apteczne	47	51	41	43	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	47	47	36	38	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	2983	2774	2866	2907	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	5928	5663	6973	6962	of which in rural areas
1 aptekę	3457	3222	3241	3317	pharmacy
w tym na wsi	23340	22297	23708	27312	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	487	532	536	544	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

TABL. 7 (67). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA NA 100 TYS. LUDNOŚCI
INCIDENCE OF SELECTED INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS PER 100 THOUSAND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Gruźlica	13,2	11,3	11,7	9,3	Tuberculosis
Tężec	–	0,1	–	–	Tetanus
Ksztuśec	0,3	6,9	4,1	1,6	Whooping cough
Odra	0,1	–	–	0,7	Measles
Wirusowe zapalenie wątroby:					Viral hepatitis:
typ A	0,1	–	0,7	1,8	type A
typ B	3,0	6,7	6,3	6,3	type B
typ C	13,1	18,0	13,7	11,1	type C
Różyczka	19,7	9,7	1,1	0,4	Rubella
AIDS ^a	0,7	0,1	0,1	0,1	AIDS ^a
Salmonellozy	19,7	13,6	9,4	9,2	Other salmonella infections
Czerwonka bakteryjna	–	–	0,1	–	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	5,3	10,6	0,5	0,3	Other bacterial foodborne intoxications
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	399,6	592,8	366,8	446,5	Acute diarrhoea in children up to the age of 2 ^b
Szkarlatyna (płonica)	37,1	63,1	43,4	39,0	Scarlet (fever)
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	2,5	1,9	2,1	2,0	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	1,3	3,5	3,5	1,7	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	0,1	0,1	0,1	0,3	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyusznic nagminne)	12,1	6,9	3,2	4,1	Mumps
Włośnica	–	1,2	–	–	Trichinellosis
Grypa ^c	268,6	3449,0	6439,4	5394,1	Influenza ^c
Szczepienia przeciw wścieklicznie	12,3	11,6	11,3	13,6	Rabies vaccinations

a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. c Łącznie z podejrzeniami zachorowań.

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne) oraz Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc.

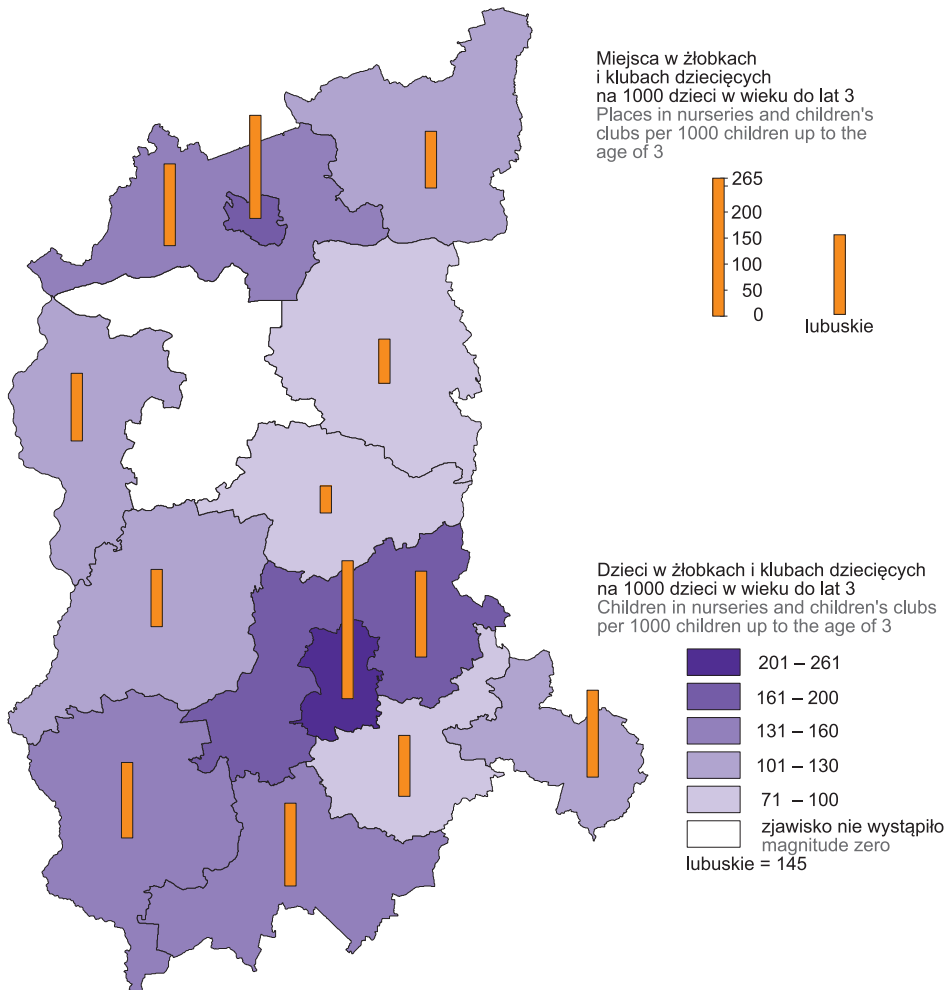
a Preliminary data because of specific features of the disease. b Ratio calculated per 10 thousand children up to the age of 2. c Including influenza-like illness.

S o u r c e: data of the National Institute of Public Health – National Institute of Hygiene (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations) and the Tuberculosis and Lung Diseases Institute.

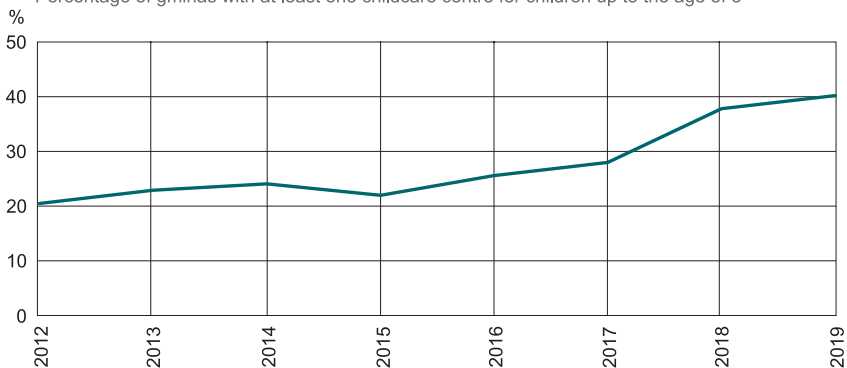

MAPA 3 (28).
MAP 3 (28).

ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE W 2019 R.
NURSERIES AND CHILDREN'S CLUBS IN 2019

Odsetek gmin, w których znajduje się przynajmniej jedna placówka opieki nad dziećmi do lat 3
Percentage of gminas with at least one childcare centre for children up to the age of 3

TABL. 8 (68). ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE^{ab}
 Stan w dniu 31 grudnia
NURSERIES AND CHILDREN'S CLUBS^{ab}
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Żłobki	11	47	77	83	Nurseries
w tym publiczne	11	12	20	26	of which public
Oddziały żłobkowe	5	5	5	2	Nursery wards
Kluby dziecięce	.	8	15	24	Children's clubs
w tym publiczne	.	3	3	7	of which public
Miejsca:					Places:
w żłobkach	1266	2352	3855	3910	in nurseries
w klubach dziecięcych	.	168	309	463	in children's clubs
Dzieci przebywające (w ciągu roku):					Children staying (during the year):
w żłobkach	2116	3398	4956	5403	in nurseries
w klubach dziecięcych	.	179	411	620	in children's clubs
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych:					Children staying in nurseries and children's clubs:
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	36,6	78,6	126,6	145,1	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	100,2	89,7	89,0	94,8	per 100 places

a Miejsca i dzieci w żłobkach łącznie z oddziałami żłobkowymi. b Ponadto w 2019 r. opiekę nad dziećmi sprawowało 10 dziennych opiekunów opiekujących się 50 dziećmi i 133 nianie zarejestrowanych w ZUS.

a Places and children staying in nurseries including nursery wards. b Moreover, in 2019 childcare for 50 children was provided by 10 day carers and 133 nannies registered in the Social Insurance Institution.

TABL. 9 (69). RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA^a
 Stan w dniu 31 grudnia
FAMILY FOSTER CARE^a
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	1367	1482	1341	1342	Foster families
Spokrewnione	1111	938	857	874	Related
dzieci ^b	1439	1204	1083	1118	children ^b
Niezawodowe	173	454	391	378	Non-professional
dzieci ^b	271	612	506	494	children ^b
Zawodowe ^c	83	90	93	90	Professional ^c
dzieci ^b	314	333	321	337	children ^b
Rodzinne domy dziecka	.	11	11	11	Foster homes
dzieci ^d	.	66	69	84	children ^d

a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za 2010 r. z powodu zmiany przepisów prawnych. b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, od 2012 r. – w wieku do 25 lat. c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. d W wieku do 25 lat.

a Some data are not fully comparable with data for 2010 due to changes of the provisions of the law. b Until 2011 – up to the age of 18, since 2012 – up to the age of 25. c Until 2011 professional, not related to the child foster families. d Up to the age of 25.

TABL. 10 (70). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA**

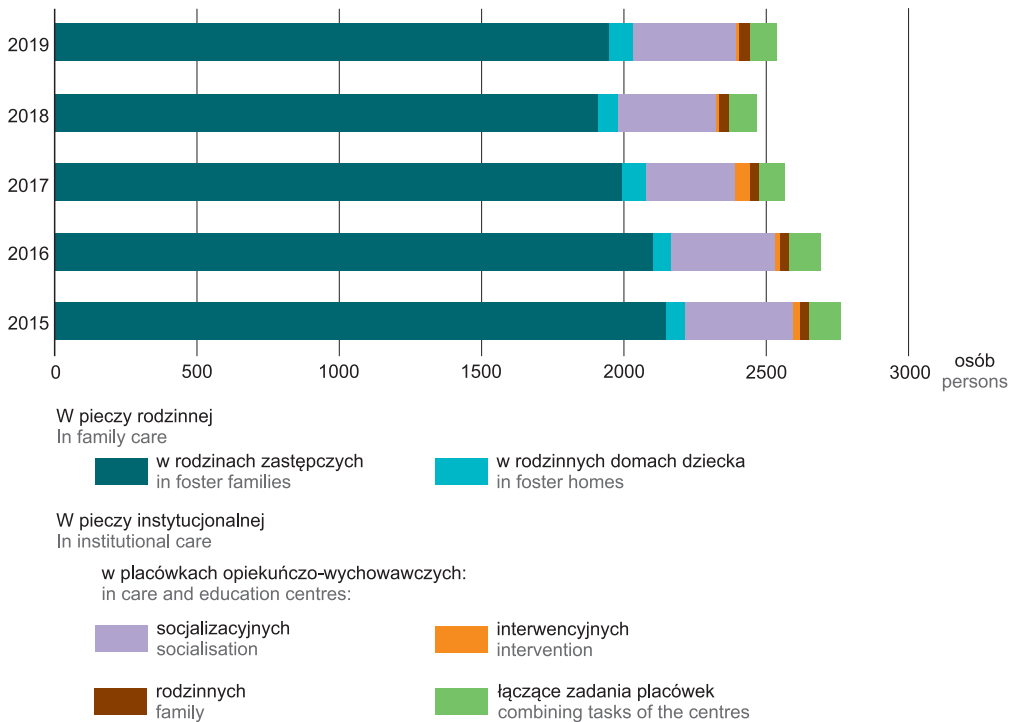
Stan w dniu 31 grudnia
 INSTITUTIONAL FOSTER CARE
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	22	33	33	33	563	545	489	503	Care and education centres
interwencyjne	1	1	1	1	18	23	9	12	intervention
rodzinne	4	4	4	4	26	32	37	36	family
socjalizacyjne	6	22	23	23	144	381	346	361	socialisation
inne ^a	11	6	5	5	375	109	97	94	others ^a

a Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; w 2010 r. – placówki wielofunkcyjne.
 a Combining tasks of the intervention, socialisation and specialist therapy centres; in 2010 – multifunctional centres.

WYKRES 4 (47). **DZIECI (WYCHOWANKOWIE) W WYBRANYCH FORMACH PIECZY ZASTĘPCZEJ**

Stan w dniu 31 grudnia
 CHILDREN (RESIDENTS) IN SELECTED FORMS OF FOSTER CARE
 As of 31 December

TABL. 11 (71). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a**
 Stan w dniu 31 grudnia
 STATIONARY SOCIAL WELFARE^a
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	33	42	46	47	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca (łącznie z filiami):					Places (including branches):
ogółem	2574	2916	2983	2933	total
na 10 tys. ludności	25,2	28,6	29,4	29,0	per 10 thousand population
Mieszkańcy (łącznie z filiami):					Residents (including branches):
ogółem	2569	2789	2827	2854	total
na 10 tys. ludności	25,1	27,4	27,9	28,2	per 10 thousand population
Osoby oczekujące na umieszczenie	223	299	330	302	Persons awaiting a place

a łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy.
 a Including community self-help homes.

TABL. 12 (72). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ**
 SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS

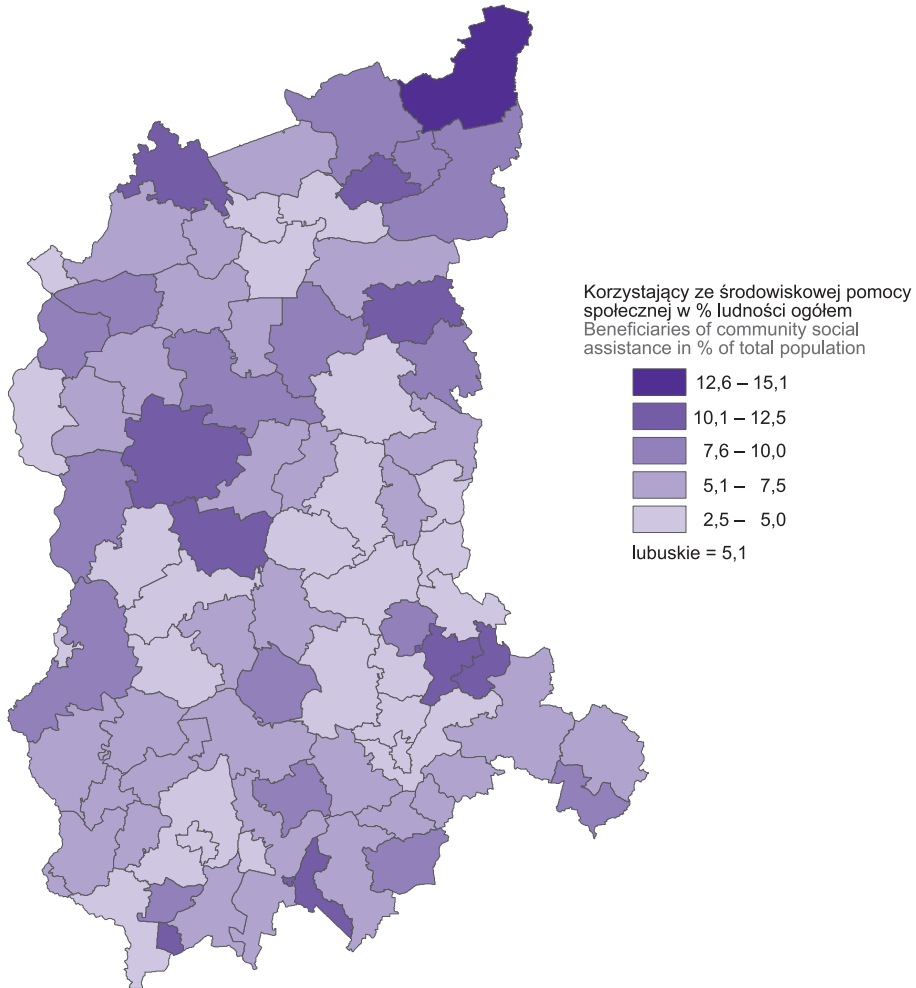
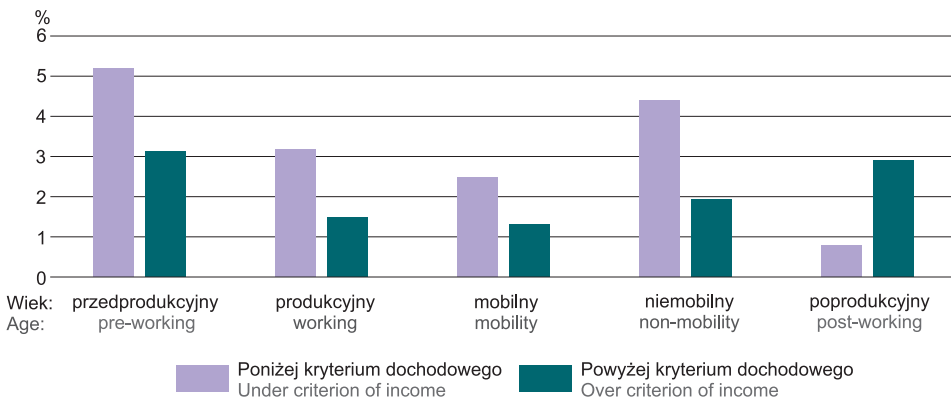
WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^a Beneficiaries ^a	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thousand PLN	SPECIFICATION	
OGÓŁEM	2010	71391	132074,2	TOTAL
	2015	57934	127800,0	
	2018	42195	116816,7	
	2019	38618	115796,3	
Pomoc pieniężna	40231	86361,8	Monetary assistance	
w tym:			of which:	
Zasiłek stały	8087	43227,6	Permanent benefit	
Zasiłek okresowy	10611	18051,8	Temporary benefit	
Zasiłek celowy	21261	24082,8	Appropriated benefit	
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	35	138,8	Assistance to reach self-dependence and to continue education	
Pomoc niepieniężna	16162	29434,6	Non-monetary assistance	
w tym:			of which:	
Schronienie	257	1067,7	Shelter	
Posiłek	12080	10014,8	Meal	
Ubranie	59	22,5	Clothing	
Sprawienie pogrzebu	174 ^b	441,5	Burial	
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	3570	17841,8	Attendance services and specialized attendance services	
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	12	46,2	Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household	

a Osoby, którym przyznano świadczenie decyzją; w podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie. b Podano liczbę świadczeń, która w tym przypadku oznacza liczbę zmarłych.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a Persons awarded the benefit by the decision; under the item benefits, recipients may be shown several times. b The number of benefits is provided, which in this case means the number of deceased.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

MAPA 4 (29).
MAP 4 (29).**BENEFICJENCI ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ W 2019 R.**
BENEFICIARIES OF COMMUNITY SOCIAL ASSISTANCE IN 2019 Odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej według kryterium dochodowego w 2019 r.
Share of beneficiaries of community social assistance by criterion of income in 2019

Dział X. Kultura. Turystyka. Sport

Chapter X. Culture. Tourism. Sport

Kultura

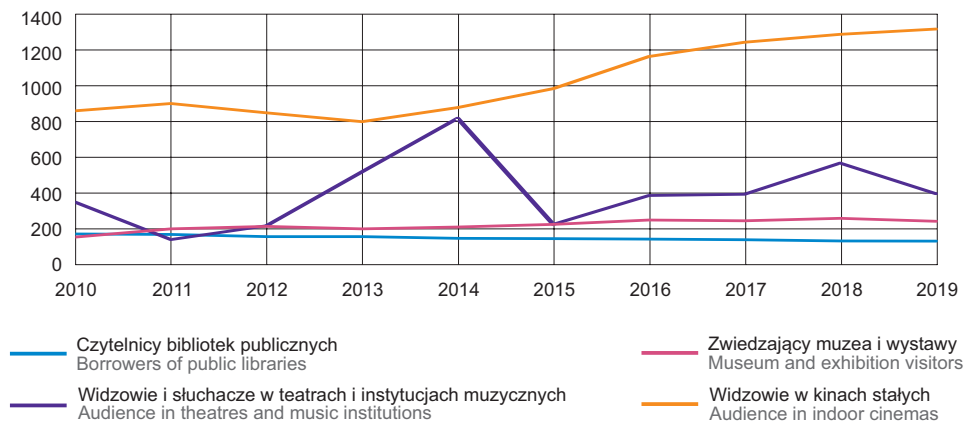
Culture

TABL. 1 (73). **DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA – TYTUŁY**
PUBLISHING ACTIVITIES – TITLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	liczba tytułów number of titles				
Książki i broszury	264	246	219	213	Books and brochures
Wydawnictwa naukowe	145	110	96	70	Scientific publications
Podręczniki dla szkół wyższych	6	3	4	8	University textbooks
Wydawnictwa zawodowe	5	11	10	8	Professional publications
Wydawnictwa popularne	69	78	60	77	Popular science
Literatura piękna	39	44	49	50	Belles-lettres
w tym dla dzieci i młodzieży	5	4	9	10	of which for children and youth
Gazety i czasopisma	111	120	123	125	Newspapers and magazines

Źródło: dane Biblioteki Narodowej.
Source: data of the National Library.

WYKRES 1 (48). **KORZYSTAJĄCY Z INSTYTUCJI KULTURY NA 1000 LUDNOŚCI**
CHART 1 (48). **PERSONS USING CULTURAL INSTITUTIONS PER 1000 POPULATION**

TABL. 2 (74). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

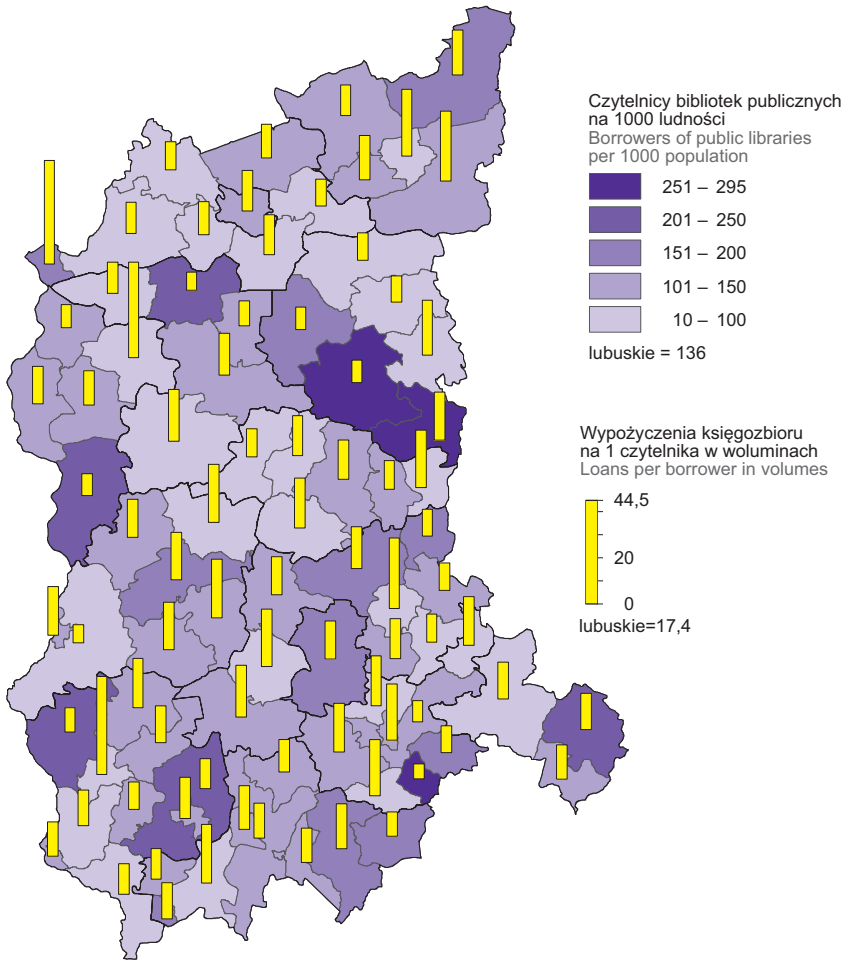
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 grudnia)	258	253	253	252	Libraries (as of 31 XII)
w tym na wsi	173	165	163	163	of which in rural areas
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 grudnia)	102	88	87	79	Library service points (as of 31 XII)
w tym na wsi	62	.	.	.	of which in rural areas
Księgozbiór (stan w dniu 31 grudnia)					Collection (as of 31 XII)
w tys. wol.	3831,9	3677,7	3601,1	4003,5	in thousand volumes
w tym na wsi	1455,1	1312,9	1221,2	1198,3	of which in rural areas
Czytelnicy ^a w tys.	180,2	152,4	139,1	137,3	Borrowers ^a in thousand
w tym na wsi	40,0	34,3	31,6	31,1	of which in rural areas
Wypożyczenia ^{ab} :					Loans ^{ab} :
w tys. wol.	3349,8	2708,1	2416,8	2386,5	in thousand volumes
w tym na wsi	856,4	649,5	530,2	515,1	of which in rural areas
na 1 czytelnika w wol.	18,6	17,8	17,4	17,4	per borrower in volumes
w tym na wsi	21,4	18,9	16,8	16,6	of which in rural areas

a Łącznie z punktami bibliotecznymi, dane za lata 2015–2019 przyporządkowano w podziale na miasta i wieś według siedziby jednostki macierzystej. b W 2010 r. bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

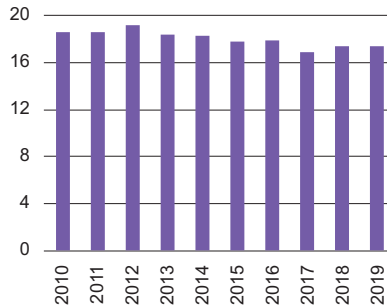
a Including library service points, data for 2015–2019 were assigned with division into urban areas and rural areas according to the location of the main unit. b In 2010 excluding interlibrary loans.

MAPA 1 (30).
MAP 1 (30).

BIBLIOTEKI PUBLICZNE W 2019 R.
PUBLIC LIBRARIES IN 2019

Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach
Loans per borrower in volumes

TABL. 3 (75). **MUZEJA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	15	17	19	20	Museums with branches ^a
Muzealia ^a w tys. szt	121,3	133,3	135,5	137,0	Museum exhibits ^a in thousand pcs
Wystawy czasowe:					Temporary exhibitions:
własne ^b	103	66	71	75	own ^b
obce ^c	26	47	34	34	exterior ^c
współorganizowane	–	–	30	22	co-organized
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	161,6	233,9	266,7	249,9	Museum and exhibition visitors in thousand
w tym młodzież szkolna ^d	42,3	50,8	49,7	38,7	of which primary and secondary school students ^d

a Stan w dniu 31 grudnia. b W kraju. c Krajowe i z zagranicy. d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.
a As of 31 December. b In Poland. c Domestic and foreign. d Visiting museums in organized groups.

TABL. 4 (76). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Institucje ^a Institutions ^a	Miejsca na widowni w stałej sali ^a Seats in fixed halls ^a	Przedstawienia i koncerty ^b Performances and concerts ^b	Widzowie i słuchacze ^b w tys. Audience ^b in thousand	SPECIFICATION
Teatry i instytucje muzyczne	2010	3	1324	3682	Theatres and music institutions
	2015	4	3019	1205	
	2018	4	2993	5631	
	2019	4	2601	5759	
Teatry		2	1453	519	Theatres
dramatyczne		2	1453	519	dramatic
Filharmonie		2	1148	5240	Philharmonic halls
Przedsiębiorstwa estradowe	2010	.	.	132	Entertainment enterprises
	2015	.	.	49	
	2018	1	.	89	
	2019	1	.	63	

a Stan w dniu 31 grudnia. b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.
a As of 31 December. b Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

TABL. 5 (77). **KINA STAŁE**
INDOOR CINEMAS

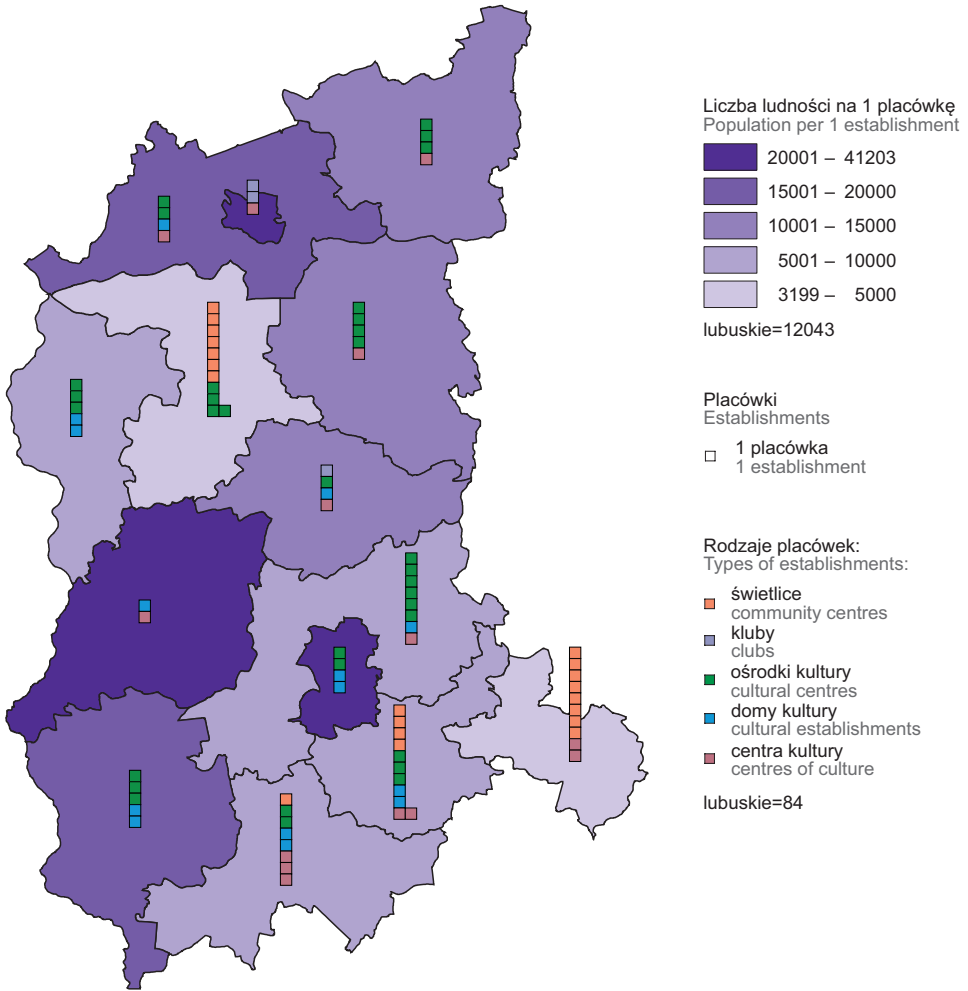
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Kina ^a (stan w dniu 31 grudnia)	11	12	13	13	Cinemas ^a (as of 31 XII)
w tym multiplexy	1	1	1	1	of which multiplexes
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 grudnia)	4265	4896	5146	5155	Seats (as of 31 XII)
w tym multiplexy	1305	1305	1305	1305	of which multiplexes
Seanse	31681	32353	41891	41478	Screenings
w tym multiplexy	18674	16841	17358	16858	of which multiplexes
na 1 kino	2880,0	2696,1	3222,4	3190,6	per cinema
Widzowie	882392	1006472	1310038	1337454	Audience
w tym multiplexy	511159	550057	651084	632853	of which multiplexes
na 1 kino	80217	83873	100772	102881	per cinema
na 1 seans	28	31	31	32	per screening

a W tym 2010 r.— 1 miniplex, w 2015 r. — 2 miniplexy, w 2018 r. — 2 miniplexy, w 2019 r. — 2 miniplexy.
a Of which 2010 — 1 miniplexe, in 2015 — 2 miniplexes, in 2018 — 2 miniplexes, in 2019 — 2 miniplexes.

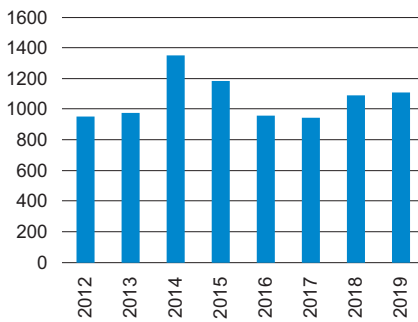

MAPA 2 (31).
MAP 2 (31).

PLACÓWKI KULTURY W 2019 R.
CULTURE CENTRES IN 2019

Liczba uczestników imprez na 1000 ludności
Number of event participants per 1000 population

Turystyka
 Tourism

TABL. 6 (78). BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 lipca)	298	288	300	302	Establishments (as of 31 VII)
w tym całoroczne	194	201	217	219	of which open all year
Obiekty hotelowe	145	131	136	134	Hotels and similar establishments
hotele	66	63	66	70	hotels
motele	13	14	14	13	motels
pensjonaty	9	14	13	13	boarding houses
inne obiekty hotelowe	57	40	43	38	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	153	157	164	168	Other establishments
schroniska ^b	15	10	9	7	shelters ^b
kempingi	2	3	4	5	camping sites
pola biwakowe	21	15	9	9	tent camp sites
ośrodki wczasowe	38	28	27	26	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	28	24	22	23	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych	21	19	21	22	complexes of tourist cottages
hostele	.	.	1	3	hostels
pokoje gościnne	.	10	19	21	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	23	26	27	agrotourism lodgings
inne obiekty	28	25	26	25	miscellaneous establishments
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 lipca)	20283	18570	18512	19818	Bed places (as of 31 VII)
w tym całoroczne	10619	10840	11083	11595	of which open all year
Obiekty hotelowe	7484	7372	7654	7801	Hotels and similar establishments
hotele	4597	4612	4824	5196	hotels
motele	541	651	642	549	motels
pensjonaty	453	691	672	698	boarding houses
inne obiekty hotelowe	1893	1418	1516	1358	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	12799	11198	10858	12017	Other facilities
schroniska ^b	719	398	525	461	shelters ^b
kempingi	177	509	605	805	camping sites
pola biwakowe	1980	1830	1180	1402	tent camp sites
ośrodki wczasowe	3557	2856	2710	2965	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	2882	2447	2354	2397	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c	1440	1148	1237	1277	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	.	20	171	hostels
pokoje gościnne	.	164	420	436	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	378	447	500	agrotourism lodgings
inne obiekty	2044	1468	1360	1603	miscellaneous establishments
Korzystający z noclegów	625965	615913	687751	720799	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	160148	153841	177639	190339	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	479221	466297	536720	564401	Hotels and similar establishments
hotele	337284	325900	390717	419999	hotels
motele	41636	48997	41033	40028	motels
pensjonaty	13218	28340	37972	37854	boarding houses
inne obiekty hotelowe	87083	63060	66998	66520	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	146744	149616	151031	156398	Other establishments
schroniska ^b	11128	2734	2408	3329	shelters ^b
kempingi	1192	5147	4839	8034	camping sites
pola biwakowe	3698	9046	6712	6979	tent camp sites
ośrodki wczasowe	41722	47261	42872	44456	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	52016	42966	45858	42958	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c	13985	12527	16434	14336	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	.	230	1812	hostels
pokoje gościnne	.	3443	10313	11699	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	6496	5943	7599	agrotourism lodgings
inne obiekty	23003	19996	15422	15196	miscellaneous establishments

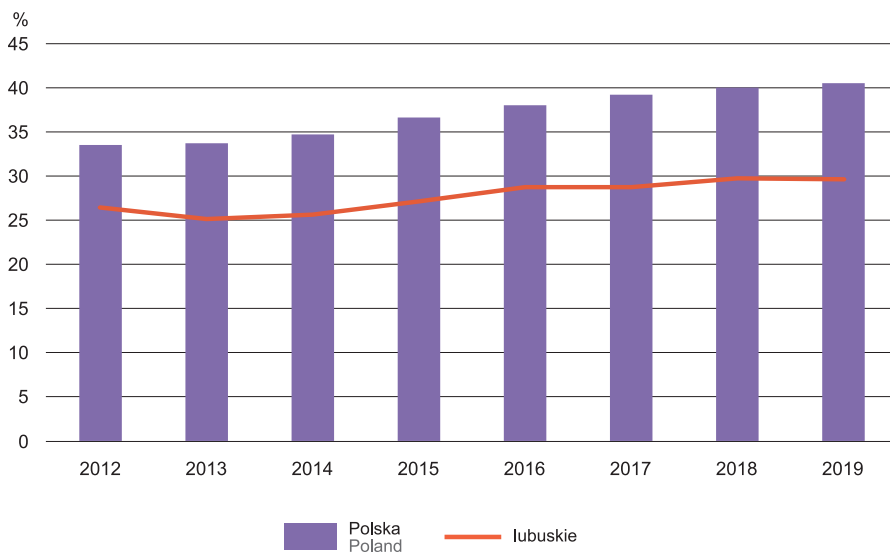
a W 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; w latach 2015–2019 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Dane za lata 2018 i 2019 opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Łącznie ze schroniskami młodzieżowymi i szkolnymi schroniskami młodzieżowymi. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu. a In 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings; in 2015–2019 concern establishments possessing 10 and more bed places. Data for 2018 and 2019 were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. b Including youth hostels and school youth hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 6 (78). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a (dok.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Udzielone noclegi	1319987	1289145	1429521	1480010	Nights spent (overnight stays)
w tym turystom zagranicznym	225893	270801	327190	322623	of which by foreign tourists
Obiekty hotelowe	723223	716840	855324	897037	Hotels and similar establishments
hotele	485488	505228	604862	648781	hotels
motele	50137	58685	54054	54640	motels
pensjonaty	26079	55053	75410	72870	boarding houses
inne obiekty hotelowe	161519	97874	120998	120746	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	596764	572305	574197	582973	Other establishments
schroniska ^b	27403	27763	29142	20920	shelters ^b
kempingi	9991	23274	22894	30884	camping sites
poła biwakowe	20676	38159	28055	34899	tent camp sites
ośrodki wczasowe	174952	196409	162309	168226	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	193783	157677	162300	143318	training-recreational centres
zespoły domków turystycznych ^c	58506	44402	60933	54015	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	.	270	13512	hostels
pokoje gościnne	.	7785	27853	32173	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	22490	22692	25285	agrotourism lodgings
inne obiekty	111453	54346	57749	59741	miscellaneous establishments

a W 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; w latach 2015–2019 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Dane za lata 2018 i 2019 opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Łącznie ze schroniskami młodzieżowymi i szkolnymi schroniskami młodzieżowymi. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu. a In 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings; in 2015–2019 concerns establishments with 10 and more bed places. Data for 2018 and 2019 were compiled considering imputation for units, which refused to participate in the survey. b Including youth hostels and school youth hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

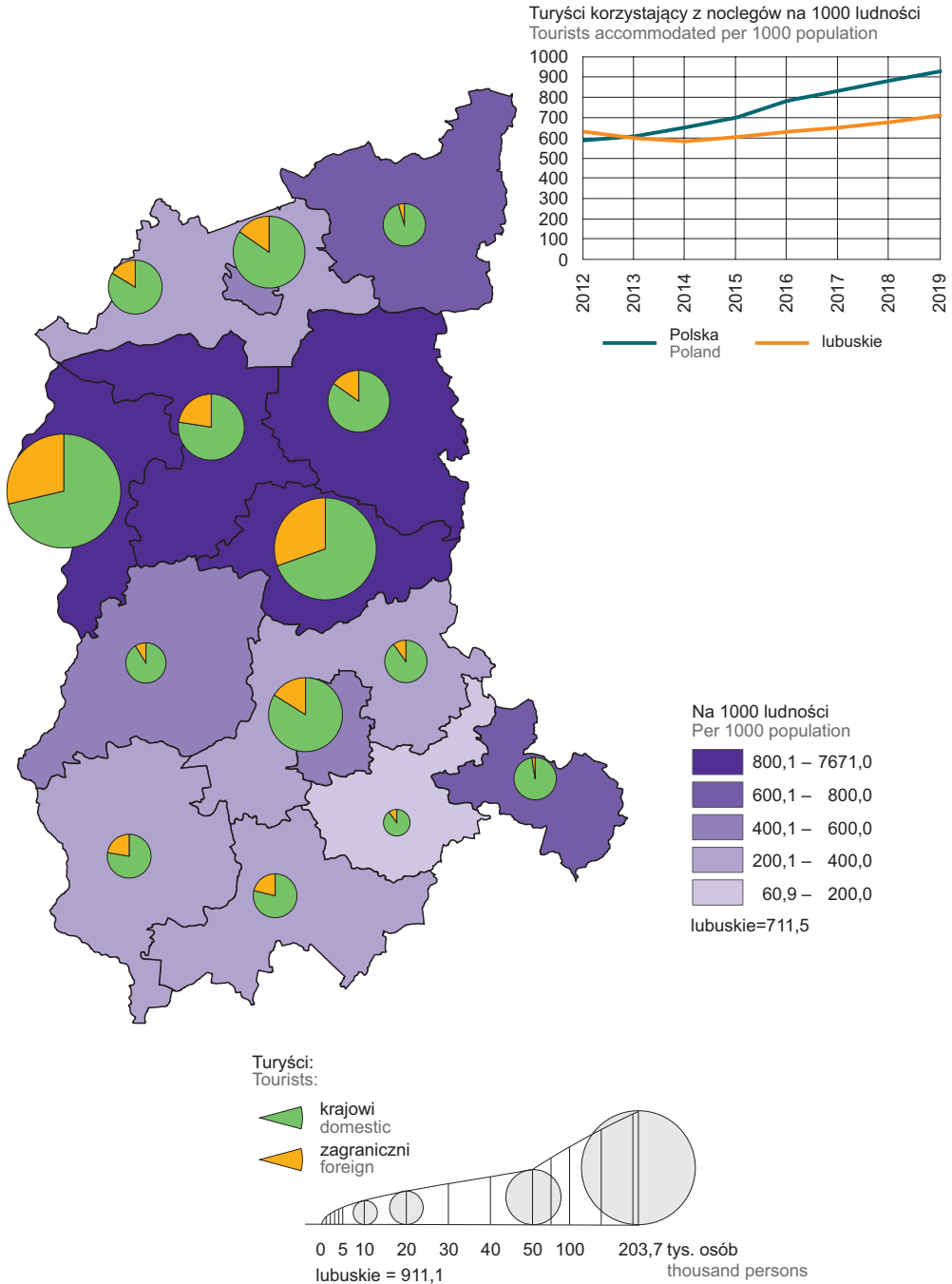
WYKRES 2 (49). **STOPIEŃ WYKORZYSTANIA MIEJSC NOCLEGOWYCH^a**
CHART 2 (49). **OCCUPANCY RATE OF BED PLACES^a**

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.
a Concerns establishments with 10 and more bed places.

MAPA 3 (32).
MAP 3 (32).

WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI W 2019 R.
OCCUPANCY OF TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN 2019

Sport
Sport

TABL. 7 (79). **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE**
 Stan w dniu 31 grudnia
 PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2016	2018	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS					
Jednostki organizacyjne	227	66	60	59	Organizational units
Członkowie	13772	3174	2798	3462	Members
Ćwiczący ^a	13407	2894	2649	3256	Persons practising sports ^a
KLUBY SPORTOWE SPORTS CLUBS					
Jednostki organizacyjne	257	426	485	493	Organizational units
Członkowie	16260	25282	29003	28466	Members
Ćwiczący	15347	24470	30474	30073	Persons practising sports
mężczyźni	13047	18569	23765	22726	males
kobiety	2300	5901	6709	7347	females
w tym w wieku do 18 lat	9174	17045	20626	20045	of which aged up to 18 years
Sekcje sportowe	362	658	718	704	Sports sections
Trenerzy	247	461	833	881	Coaches
Instruktorzy sportowi	439	633	553	571	Sports instructors
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	205	287	246	232	Other persons running sports classes

a Dane szacunkowe.

U w a g a. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

a Estimated data.

N o t e. Data on the basis of a periodic survey conducted every two years.

TABL. 8 (80). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW W KLUBACH SPORTOWYCH W 2018 R.**
 Stan w dniu 31 grudnia
 SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2018
 As of 31 December

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Akrobatyka ^a	13	1194	1074	1149	16	29	Acrobatics ^a
Badminton	7	189	69	115	3	4	Badminton
Boks	5	150	15	107	2	6	Boxing
Brydż sportowy	7	110	13	–	4	4	Bridge
Gimnastyka sportowa	2	77	77	77	1	1	Artistic gymnastics
Hokej na lodzie	4	168	37	143	4	1	Ice hockey
Jeździectwo ^a	18	277	217	139	6	21	Equestrian sports ^a
Judo	7	357	92	322	6	9	Judo
Kajakarstwo klasyczne	6	239	83	189	5	6	Classic canoeing
Karate ^a	16	955	334	723	13	30	Karate ^a
Kick-boxing	13	709	123	471	11	18	Kick-boxing
Kolarstwo górskie	3	38	8	22	1	1	Mountain biking
Kolarstwo szosowe	7	137	18	54	2	3	Road cycling
Koszykówka	25	1283	699	1076	59	16	Basketball
Lekkoatletyka	26	1093	490	790	35	30	Athletics
Łucznictwo	3	61	20	46	2	2	Archery

a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

a A sports field (consists of a number of related kinds of sports).

TABLE 8 (80). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW W KLUBACH SPORTOWYCH W 2018 R.(dok.)**
 Stan w dniu 31 grudnia
 SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2018 (cont.)
 As of 31 December

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem total	z liczbą ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Piłka nożna	242	12893	493	8190	509	63	Football
Piłka ręczna	27	1378	654	1253	27	37	Handball
Piłka siatkowa	53	1719	668	1410	53	46	Volleyball
Pływanie	12	670	295	611	18	20	Swimming
Podnoszenie ciężarów	3	47	18	7	5	2	Weightlifting
Sport lotniczy ^a	6	223	12	219	0	17	Air sport ^a
Sport motorowy ^a	9	199	6	58	4	6	Motorsport ^a
Strzelectwo sportowe ^a	23	1566	143	169	17	70	Sport shooting ^a
Szachy	12	535	140	356	1	21	Chess
Tenis	9	292	146	214	3	10	Tennis
Tenis stołowy	32	698	191	422	23	26	Table tennis
Wioślarstwo	1	64	25	52	1	3	Rowing
Zapasy styl klasyczny	5	211	26	208	6	3	Greco-Roman wrestling
Zapasy styl wolny	2	76	26	76	2	2	Freestyle wrestling
Żeglarstwo ^a	2	30	3	-	-	2	Sailing ^a

a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).
 a A sports field (consists of a number of related kinds of sports).

TABLE 9 (81). **WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2018 R.**
 Stan w dniu 31 grudnia
 SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2018
 As of 31 December

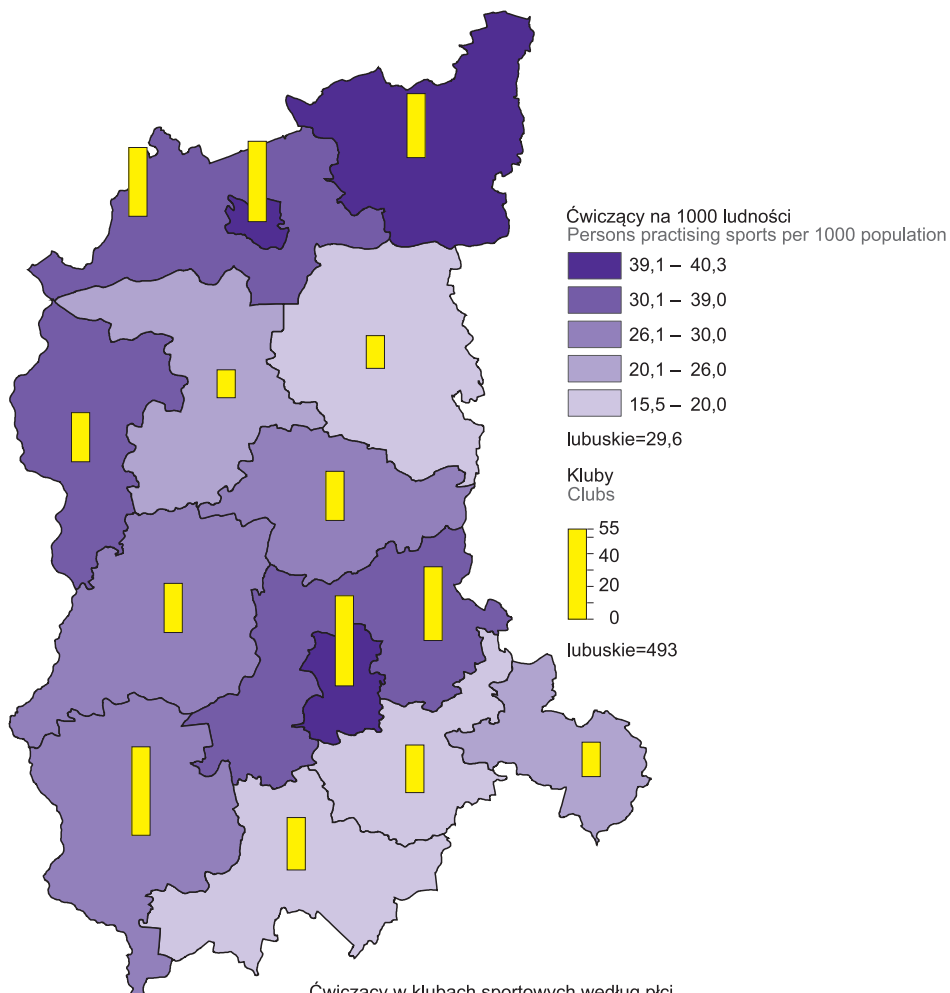
WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym dostosowane do potrzeb niepełnosprawnych osób ćwiczących Of which adapted to the needs of disabled persons practising sports	SPECIFICATION
Stadiony ogółem^b	71	28	Stadiums total^b
w tym piłkarskie	32	11	of which football
Boiska do gier wielkich ^c	312	73	Fields for big games ^c
w tym piłkarskie	311	73	of which football
Boiska do gier małych ^c	157	44	Fields for small games ^c
w tym:			of which:
koszykówki	23	10	basketball
piłki ręcznej	11	3	handball
piłki siatkowej	19	3	volleyball
Boiska uniwersalne (wielozadaniowe)	77	43	Universal and multipurpose sports fields
Korty tenisowe	59	33	Tennis courts
Hale sportowe	35	26	Sports halls
Sale gimnastyczne ^d	30	13	Gyms ^d
Pływalnie	19	14	Swimming pools
Tory sportowe	10	3	Sports tracks
Lodowiska sztucznie mrożone	4	1	Ice skating rinks

a Bez obiektów przyszkolnych. b Łącznie z deklarowanymi obiektami niespełniającymi wymogów przewidzianych dla stadionów, np. widowni.
 c Łącznie z obiektami niepełnowymiarowymi. d Łącznie z salami pomocniczymi.

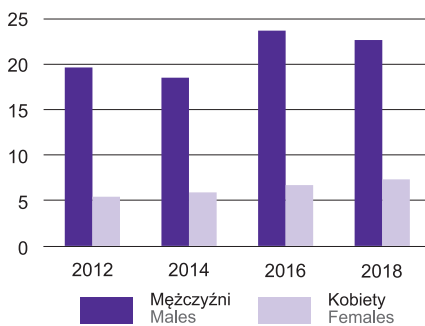
a Excluding schools facilities. b Including declared facilities not satisfying the requirements for stadiums, e.g. the seating. c Including non-full-size facilities. d Including auxiliary gyms.

MAPA 4 (33).
MAP 4 (33).

KLUBY SPORTOWE W 2018 R.
SPORTS CLUBS IN 2018

Ćwiczący w klubach sportowych według płci
Persons practising sports in sports clubs by sex
tys.
thousand

Dział XI. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne
Chapter XI. Science and technology. Information society

TABL. 1 (82). PODMIOTY, STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ ORAZ NAKŁADY W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ
ENTITIES, DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT AND EXPENDITURES IN RESEARCH AND DEVELOPMENT

A. PODMIOTY^a
ENTITIES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
OGÓŁEM	23	69	76	84	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	.	13	10	13	of which R&D dedicated entities
uczelnie ^b	4	.	3	3	higher education institutions ^b
pozostałe	.	.	7	10	others
Z OGÓŁEM:					OF TOTAL:
Przemysł	13	38	44	53	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	13	37	41	49	of which manufacturing
Usługi ^c	10	31	32	31	Services ^c

B. STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI B+R^a
DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN R&D^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w % in %				
OGÓŁEM	96,3	66,2	54,2	58,7	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	69,7	98,3	.	94,1	of which R&D dedicated entities
uczelnie ^b	.	100,0	.	.	higher education institutions ^b
pozostałe	.	.	.	30,5	others
Z OGÓŁEM:					OF TOTAL:
Przemysł	9,8	30,6	36,3	42,5	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	9,8	30,6	39,2	42,5	of which manufacturing
Usługi ^c	96,7	93,4	84,3	85,6	Services ^c

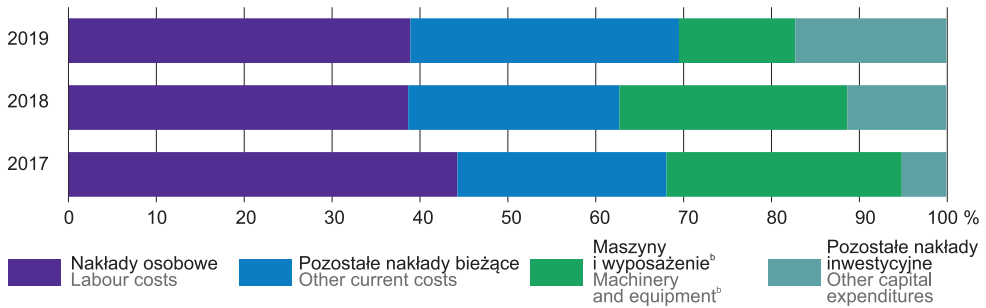
C. NAKŁADY^d NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ
EXPENDITURES^d ON RESEARCH AND DEVELOPMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł in PLN millions				
OGÓŁEM	45,5	89,4	222,7	235,0	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	26,9	37,4	56,4	.	of which R&D dedicated entities
uczelnie ^b	.	32,1	51,9	.	higher education institutions ^b
Z OGÓŁEM:					OF TOTAL:
Przemysł	17,1	.	143,8	153,5	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	17,1	48,1	.	146,6	of which manufacturing
Usługi ^c	28,3	41,3	78,9	81,5	Services ^c

a Stan w dniu 31 grudnia. b Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 185. c Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U). d Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych.

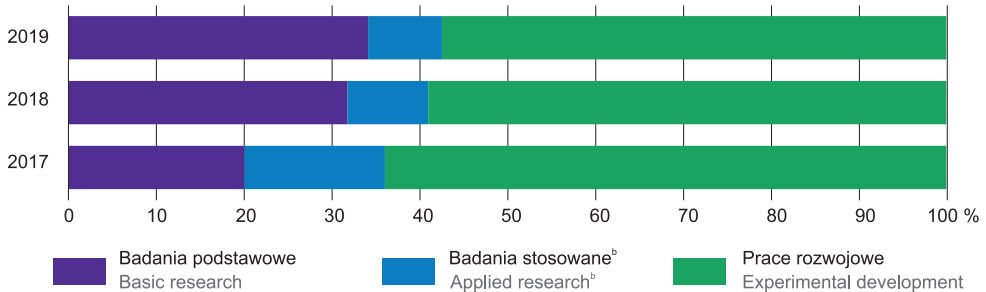
a As of 31st December. b See general notes, item 1 on pages 185. c Other kinds of activity (sections G–U). d Intramural; excluding depreciation of fixed assets.

WYKRES 1 (50). NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW KOSZTÓW
CHART 1 (50). EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY TYPE OF COSTS

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych. b Dotyczy maszyn i urządzeń technicznych, narzędzi, przyrządów, ruchomości, wyposażenia oraz środków transportu (grupy 3–8 KŚT).

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets. b Concerns machinery and technical equipment, tools, instruments, movable properties, equipment not elsewhere classified and means of transport (groups 3–8 according to Classification of Fixed Assets).

WYKRES 2 (51). NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI B+R
CHART 2 (51). EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY TYPE OF R&D

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych. b W 2017 r. łącznie z nakładami na badania przemysłowe.

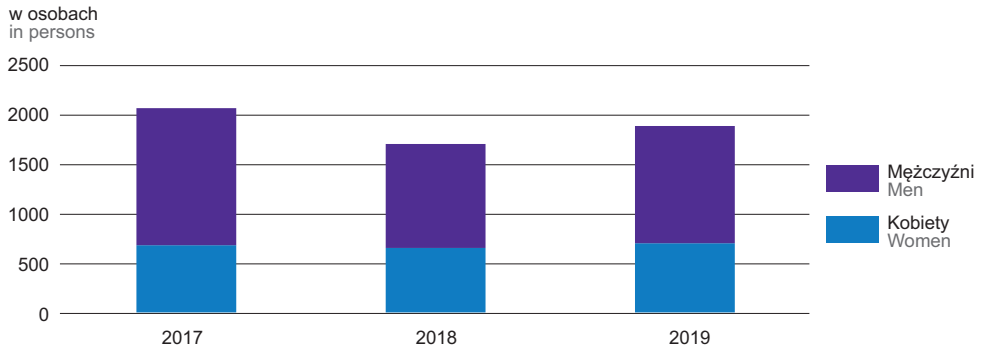
a Intramural; excluding depreciation of fixed assets. b In 2017 including expenditures on industrial research.

TABL. 2 (83). NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN B+R (ceny bieżące)
EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FIELD OF R&D (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM	45,5	89,4	222,7	235,0	TOTAL
w dziedzinie:					in the field of:
Nauk przyrodniczych	3,7	6,1	26,3	27,5	Natural sciences
Nauk inżynierskich i technicznych	30,2	67,3	159,5	180,1	Engineering and technology
Nauk medycznych i nauk o zdrowiu	1,2	0,9	.	.	Medical and health sciences
Nauk rolniczych i weterynaryjnych	-	2,4	8,2	5,3	Agricultural and veterinary sciences
Nauk społecznych	9,1	9,5	15,4	.	Social sciences
Nauk humanistycznych i sztuki	1,1	3,1	.	.	Humanities and the arts

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych.

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets.

WYKRES 3 (52). PRACUJĄCY (personel wewnętrzny)^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG PŁCI
CHART 3 (52). INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY SEX

a Uwzględniono wszystkie osoby, które w danym roku przeznaczyły na działalność B+R minimum 10% całkowitego czasu pracy lub ich wkład w działalność B+R był bardzo istotny.

a Taking into account all persons who in a given year allocated a minimum 10% of their total working time to R&D or their contribution to the R&D was very significant.

TABL. 3 (84). PRACUJĄCY (personel wewnętrzny)^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY EDUCATIONAL LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	Z wykształceniem With level of education				SPECIFICATION	
			wyższym tertiary			pozostali other		
			z tytułem profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of				
				doktora habilitowa- nego habilitated doctor ^b (HD)	doktora doctor (PhD)			pozostali others
	2018	1709	.	.	436	557	352	TOTAL
OGÓŁEM	2019	1891	.	.	.	820	.	
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo		.	.	.	.	148	.	of which R&D dedi- cated entities
uczelnie ^c		.	.	.	.	95	.	higher education institutions ^c
pozostałe		72	.	.	.	53	7	others
Z OGÓŁEM:								OF TOTAL:
Przemysł		694	.	7	.	465	204	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe		683	.	.	14	460	.	of which manufac- turing
Usługi ^d		1197	.	.	409	355	.	Services ^d

a W osobach; uwzględniono wszystkie osoby, które w danym roku przeznaczyły na działalność B+R minimum 10% całkowitego czasu pracy lub ich wkład w działalność B+R był bardzo istotny. c Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 185. d Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U).

a In persons; taking into account all persons who in a given year allocated a minimum 10% of their total working time to R&D or their contribution to the R&D was very significant. b The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions. c See general notes, item 1 on pages 185. d Other kinds of activity (sections G–U).

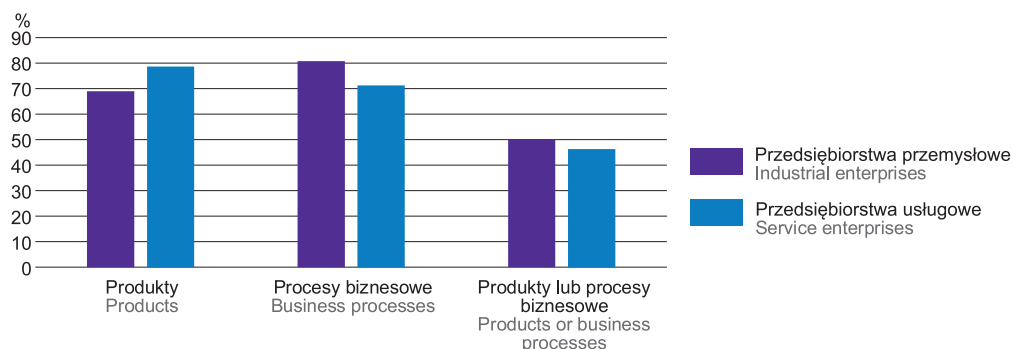
TABL. 4 (85). **PRACUJĄCY (personel wewnętrzny)^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG FUNKCJI**
INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FUNCTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2018		2019			SPECIFICATION
	ogółem total		badacze researchers	technicy i pracownicy równorzędni technicians and equivalent staff	pozostały personel pomocniczy other supporting staff	
OGÓŁEM	1101,3	1036,1	701,6	269,8	64,7	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	.	.	.	.	8,5	of which R&D dedicated entities
pozostałe	34,5	.	.	.	56,2	others
Z OGÓŁEM:						OF TOTAL:
Przemysł	456,3	516,6	231,6	.	.	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	.	507,9	223,9	.	.	of which manufacturing
Usługi ^b	645,0	519,5	470,0	.	.	Services ^b

a W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC). b Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U).
a In full-time equivalents (FTE). b Other kinds of activity (sections G–U).

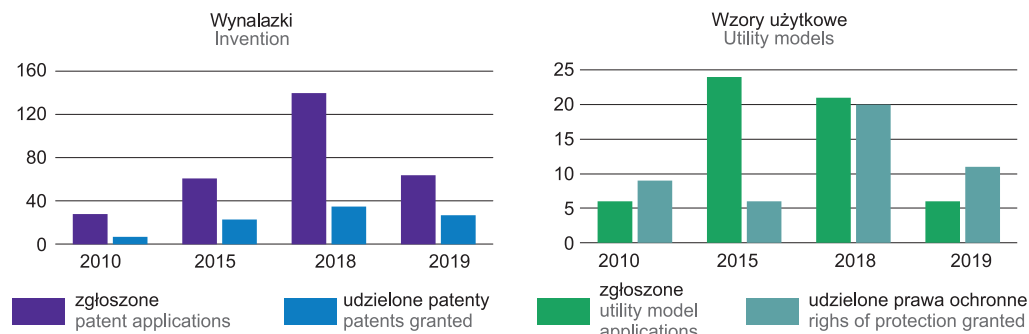
WYKRES 4 (53). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a INNOWACYJNE W LATACH 2017–2019 WEDŁUG RODZAJÓW INNOWACJI^b**

CHART 4 (53). **INNOVATIVE ENTERPRISES^a IN THE YEARS 2017–2019 BY INNOVATION TYPES^b**

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49. b W % liczby przedsiębiorstw ogółem.
a Data concern economic entities employing more than 49 persons. b As a % of total number of enterprises.

WYKRES 5 (54). **WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a**
CHART 5 (54). **DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a**

a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.
Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.
a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.
Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Społeczeństwo informacyjne
Information society

TABL. 5 (86). **CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
PURPOSES OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Przedsiębiorstwa kupujące usługi w chmurze obliczeniowej	.	3,6	14,6	22,6	Enterprises buying cloud computing services
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż elektroniczną	7,8	7,1	15,5	11,5	Enterprises conducting electronic sales
Przedsiębiorstwa korzystające z otwartych danych publicznych	.	.	17,5	12,7	Enterprises using open data

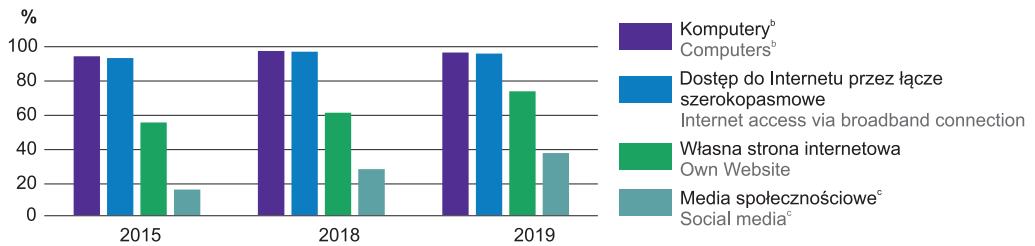
a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

WYKRES 6 (55). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE**

Stan w styczniu

CHART 6 (55). **ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES**

As of January

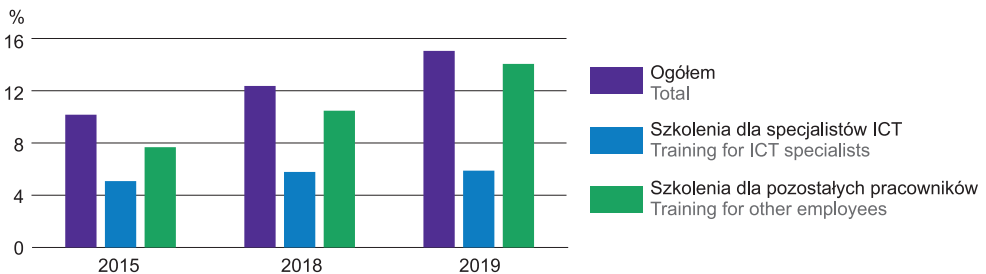

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9. b Stacjonarne i przenośne np. laptopy (notebooki); od 2015 r. również smartfony i nettopy. c Serwisy społecznościowe, blogi, strony umożliwiające udostępnianie multimediów i narzędzi wymiany informacji Wiki.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks); since 2015 including smartphones and nettops. c Social networks, blogs, multimedia content sharing websites, Wiki based knowledge sharing tools.

WYKRES 7 (56). **PRZEDSIĘBIORSTWA ZAPEWNIAJĄCE SWOIM PRACOWNIKOM SZKOLENIA PODNOSZĄCE UMIEJĘTNOŚCI Z ZAKRESU ICT**

CHART 7 (56). **ENTERPRISES PROVIDING ICT TRAINING TO THEIR EMPLOYEES**

Dział XII. Ceny
Chapter XII. Prices

TABL. 1 (87). PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych – za 1 dt:					Consumer and for feeds cereal grain – per dt:
pszenicy	57,48	67,12	72,08	67,66	wheat
żyta	40,99	50,82	61,84	62,86	rye
jęczmienia	46,89	56,71	63,50	61,37	barley
owsa i mieszanek zbożowych	28,65	53,53	61,69	58,48	oats and cereal mixed
pszenżyta	46,56	57,70	66,99	62,95	triticale
Ziemniaki – za 1 dt	19,56	27,86	41,93	61,02	Potatoes – per dt
w tym jadalne (bez wczesnych)	38,47	40,05	60,28	90,69	of which edible (excluding early kinds)
Buraki cukrowe – za 1 dt	11,49	11,96	10,84	10,62	Sugar beets – per dt
Rzepak i rzepik przemysłowy – za 1 dt	127,01	143,07	154,79	152,84	Industrial rape and turnip rape – per dt
Liście tytoniu – za 1 dt	569,16	537,08	376,20	.	Raw tobacco – per dt
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					Animals for slaughter – per kg:
bydło (bez cieląt)	4,27	5,76	6,38	6,08	cattle (excluding calves)
cielęta	3,69	5,76	5,59	2,50	calves
trzoda chlewna	3,93	4,26	4,84	5,69	pigs
Mleko krowie – za 1 l	1,07	1,19	1,37	1,37	Cows' milk – per l
Jaja kurze konsumpcyjne – za 1 szt.	0,15	0,23	0,19	0,19	Consumer hen eggs – per piece

TABL. 2 (88). PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

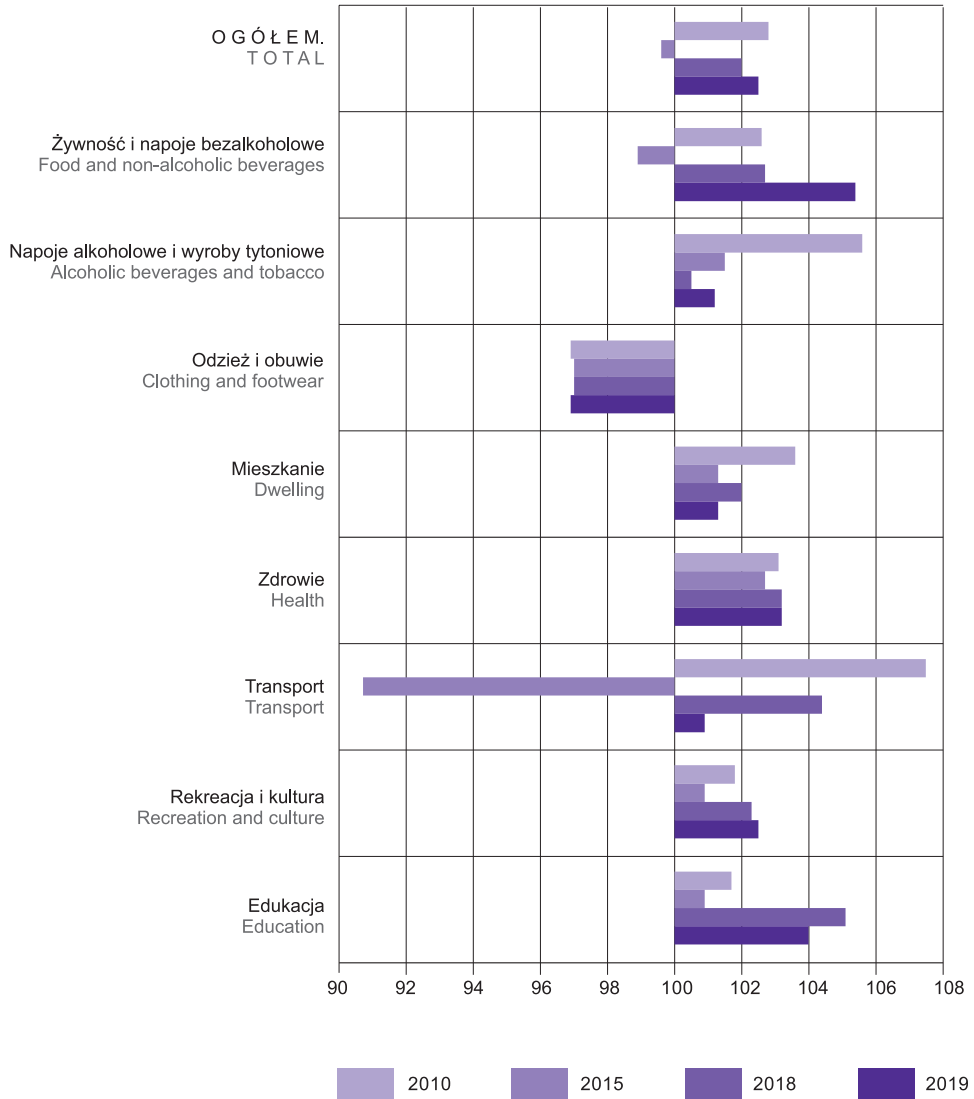
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Ziarno zbóż – za 1 dt:					Cereal grain – per dt:
pszenicy	81,91	79,92	85,43	99,39	wheat
żyta	77,82	55,69	66,83	85,51	rye
jęczmienia	84,33	70,24	80,40	90,59	barley
owsa	51,25	59,97	74,00	85,75	oats
pszenżyta	54,44	63,54	71,09	86,19	triticale
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych) – za 1 dt	108,81	83,97	122,82	228,68	Potatoes (excluding edible early kinds) – per dt
Siano łąkowe – za 1 dt	.	31,77	36,18	45,56	Meadow hay – per dt
Słoma zbóż ozimych – za 1 dt	.	23,54	35,57	39,38	Straw of winter cereals – per dt
Zwierzęta gospodarskie – prosię na chów – za 1 szt.	.	.	.	.	Livestock – piglet – per head
Żywiec rzeźny – za 1 kg					Animals for slaughter – per kg
trzoda chlewna	.	.	.	5,13	pigs
Jaja kurze – za 1 szt.	0,49	0,62	0,75	0,78	Hen eggs – per piece

WYKRES 1 (57). WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH

Rok poprzedni = 100

CHART 1 (57). PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

Previous year = 100

Dział XIII. Rolnictwo
Chapter XIII. Agriculture

TABL. 1 (89). POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW^a

Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE^a
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	W tym gospodarstwa indywidualne		SPECIFICATION
			Of which private farms		
		w ha			
O G Ó Ł E M	2010	437676	326909		T O T A L
	2015	391225	336009		
	2018	388070	340098		
	2019	401438	357929		
W dobrej kulturze rolnej		398872	356415		In good agricultural condition
Pod zasiewami		290955	256111		Sown area
Grunty ugorowane		6471	5875		Fallow land
Uprawy trwałe		2965	2587		Permanent crops
Ogrody przydomowe		481	481		Kitchen gardens
Łąki trwałe		84630	78302		Permanent meadows
Pastwiska trwałe		13370	13059		Permanent pastures
Pozostałe		2567	1515		Others

^a Według siedziby użytkownika.
^a By residence of the holder.

TABL. 2 (90). GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH

Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS
As of June

LATA YEARS	w tys. in thousands	Gospodarstwa Farms									Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha Average total farm area in ha	
		o powierzchni użytków rolnych – w odsetkach with agricultural land area of – in percent									ogółem total	w tym użytki rolne of which agricultural land
		do 1,00 ha up to	1,01– –1,99	2,00– –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50,00 ha i więcej and more			
O G Ó Ł E M T O T A L												
2010	22,1	2,5	21,1	27,0	18,5	9,9	5,3	9,3	6,4	22,14	19,76	
2013	21,3	2,9	20,5	26,7	18,0	9,6	5,1	9,6	7,6	21,49	19,19	
2016	20,2	2,5	17,5	28,2	18,2	9,6	5,8	10,0	8,2	20,94	19,76	
W tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE Of which PRIVATE FARMS												
2010	21,9	1,6	20,0	32,5	23,0	10,1	4,8	6,4	1,6	15,9	14,9	
2013	21,0	2,9	20,7	27,0	18,1	9,7	5,1	9,6	6,9	17,3	16,2	
2016	20,0	2,5	17,7	28,4	18,4	9,7	5,8	10,0	7,5	18,3	17,3	

U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.
N o t e. Since 2013, data on the basis of period survey conducted every three years.

TABL. 3 (91). EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem Certified		W okresie przestawiania Under conversion	
	gospodarstwa farms	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land in ha	gospodarstwa farms	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land in ha
2010		417		16500
2015		1056		7004
2018		646		10523
2019		641		12061

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
S o u r c e: data the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

TABL. 4 (92). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW**

Stan w czerwcu
SOWN AREA
As of June

ZIEMIOPŁODY	2010	2015	2018	2019		CROPS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
w ha in ha						
O G Ó Ł E M	281646	277543	272026	290955	256111	T O T A L
w tym:						of which:
Zboża	206449	178444	197530	220995	197067	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	176517	143658	158562	182634	163921	basic cereals
pszenica	56235	50028	52105	60549	52907	wheat
żyto	42323	21589	27431	34418	31321	rye
jęczmień	26397	21369	28544	26376	23488	barley
owies	13770	7856	7535	7413	6918	oats
pszenżyto	37792	42816	42947	53878	49287	triticale
mieszanki zbożowe	10113	6152	11658	11945	11730	cereal mixed
kukurydza na ziarno	10740	19327	21552	21256	16467	maize for grain
Ziemniaki	5164	5012	3140	3121	3041	Potatoes
Buraki cukrowe	944	1271	1453	2119	1853	Sugar beets
Rzepak i rzepik	38921	36775	31547	20376	16753	Rape and turnip rape

TABL. 5 (93). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW**
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2011-2015 ^a	2015	2018	2019		CROPS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
ZBIORY w t PRODUCTION in tonnes						
Zboża	803674 ^b	649238	547256	707951	612717	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	644632 ^b	542645	432114	582810	508394	basic cereals
pszenica	260175 ^b	218913	162217	214096	178611	wheat
żyto	113935 ^b	64582	62971	93320	84880	rye
jęczmień	92894 ^b	73182	63377	81545	69488	barley
owies	27869 ^b	20295	13326	15638	14320	oats
pszenżyto	149759 ^b	165674	130223	178211	161094	triticale
mieszanki zbożowe	35694 ^b	17467	22702	25386	25207	cereal mixed
Ziemniaki	142846 ^b	95755	62697	60435	58035	Potatoes
Buraki cukrowe	96926 ^b	73985	82004	93305	77448	Sugar beets
Rzepak i rzepik	104199 ^b	108977	65738	49015	39905	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	339971 ^b	367234	311231	332259	321675	Meadow hay
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt						
Zboża	39,6	42,1	34,9	40,4	37,4	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	41,3	43,9	36,1	42,1	39,3	basic cereals
pszenica	52,6	55,3	45,6	52,9	49,4	wheat
żyto	29,9	30,8	25,3	29,8	29,0	rye
jęczmień	35,9	36,8	28,7	33,0	31,0	barley
owies	29,9	30,3	21,4	25,7	25,5	oats
pszenżyto	35,7	37,3	30,8	37,5	36,5	triticale
mieszanki zbożowe	29,8	29,9	23,7	26,9	26,8	cereal mixed
Ziemniaki	258	260	258	286	261	Potatoes
Buraki cukrowe	581	568	756	742	776	Sugar beets
Rzepak i rzepik	28,8	29,1	25,5	29,6	29,5	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	44,6	45,6	31,0	36,7	37,0	Meadow hay

a Przeciętne roczne. b Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

a Annual averages. b Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 6 (94). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH^a**
 AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2018	2019		SPECIFICATION
			ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
POWIERZCHNIA w ha – stan w czerwcu AREA in ha – as of June					
OGÓŁEM	4048	3354	3392	3374	TOTAL
Kapusta	682	502	520	520	Cabbages
Kalafiory	118	78	72	72	Cauliflowers
Cebula	667	624	595	595	Onions
Marchew jadalna	449	428	383	383	Carrots
Buraki ćwikłowe	284	264	274	274	Beetroots
Ogórki	353	311	283	283	Cucumbers
Pomidory	177	150	150	150	Tomatoes
Pozostałe ^b	1318	997	1115	1097	Others ^b
ZBIORY w t PRODUCTION in tonnes					
OGÓŁEM	83909	59929	58315	58278	TOTAL
Kapusta	25560	14046	15858	15853	Cabbages
Kalafiory	2449	1710	1258	1258	Cauliflowers
Cebula	13674	11844	10067	10066	Onions
Marchew jadalna	12853	9537	8571	8568	Carrots
Buraki ćwikłowe	5808	5317	5282	5279	Beetroots
Ogórki	5081	3846	3418	3418	Cucumbers
Pomidory	3335	2183	1440	1439	Tomatoes
Pozostałe ^b	15150	11446	12421	12397	Others ^b
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt					
Kapusta	375	280	305	305	Cabbages
Kalafiory	208	220	175	175	Cauliflowers
Cebula	205	190	169	169	Onions
Marchew jadalna	287	223	224	224	Carrots
Buraki ćwikłowe	204	201	192	192	Beetroots
Ogórki	144	124	121	121	Cucumbers
Pomidory	188	146	96	96	Tomatoes
Pozostałe ^b	115	115	111	113	Others ^b

a Łącznie z ogrodami przydomowymi. b Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.
 a Including kitchen gardens. b Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

WYKRES 1 (58). ZBIORY OWOCÓW

CHART 1 (58). FRUIT PRODUCTION

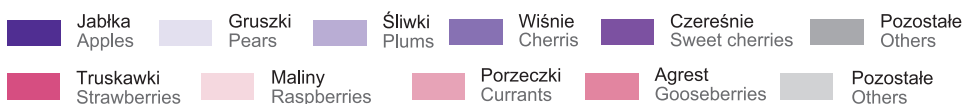
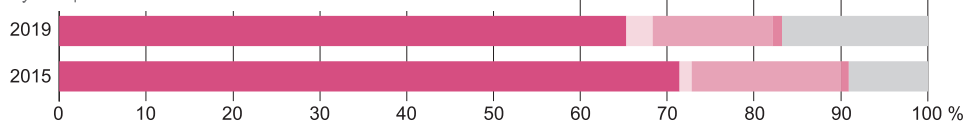
Zbiory owoców z drzew owocowych:

Tree fruit production:

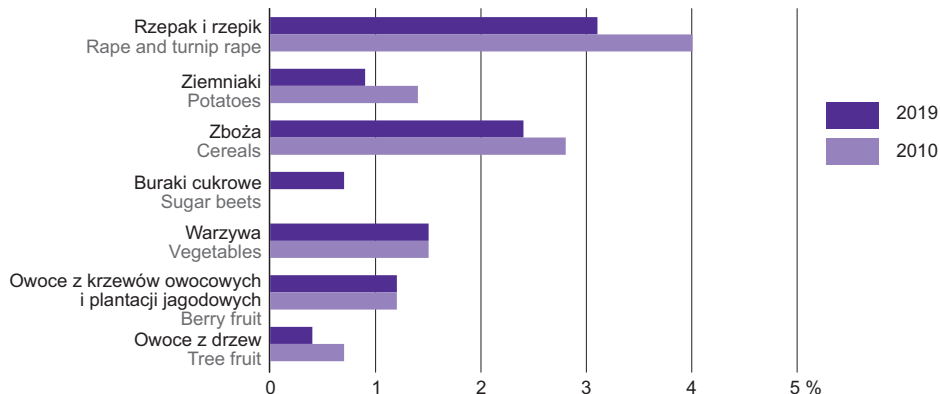
Zbiory owoców z krzewów owocowych i z plantacji jagodowych:

Berry fruit production:

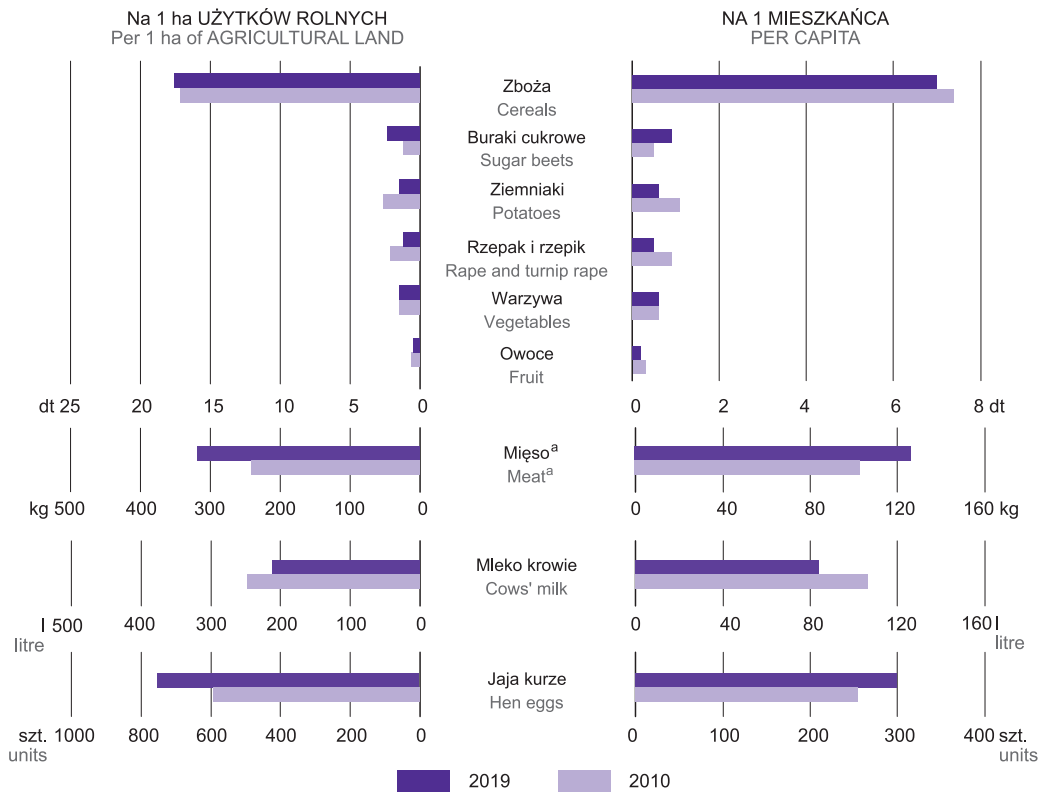
WYKRES 2 (59). UDZIAŁ WOJEWÓDZTWA W KRAJOWEJ PRODUKCJI WYBRANYCH ZIEMIOPLÓDÓW ROLNYCH I OGRODNICZYCH

CHART 2 (59). THE VOIVODSHIP'S SHARE IN DOMESTIC PRODUCTION OF SELECTED AGRICULTURAL AND HORTICULTURAL CROPS

WYKRES 3 (60). PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH

CHART 3 (60). PRODUCTION OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

^a Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; łącznie z tłuszczami i podrobami; w wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą.

^a Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; including fats and pluck; in post-slaughter warm weight. Since 2018, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight.

TABL. 7 (95). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA I OWCE**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS AND SHEEP

As of June

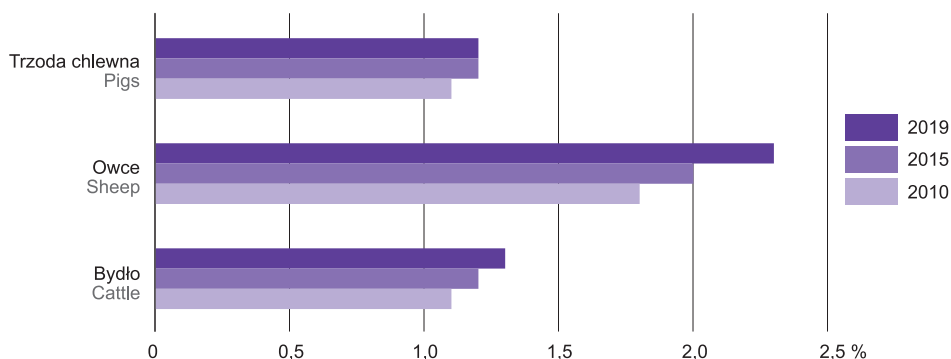
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
W SZTUKACH IN HEADS									
Bydło	69817	73757	83881	82793	57266	64327	68379	69517	Cattle
w tym krowy	28278	27792	31795	31580	22084	24264	25475	25879	of which cows
Trzoda chlewna	164152	143787	165237	132645	144189	98437	123220	90464	Pigs
w tym lochy	14604	10253	9106	9063	7699	5932	5431	5219	of which sows
Owce	4115	4457	4567	6316	3633	4457	4387	6213	Sheep
w tym maciorki	2535	2654	3503	3713	2398	2654	3452	3612	of which ewes
W przeliczeniowych sztukach dużych ^a (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	87137	87166	96288	90668	73982	72650	77507	73650	In terms of large heads ^a (cattle, pigs, sheep and horses)
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt. PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads									
Bydło	16,0	18,9	21,6	20,6	17,5	19,1	20,1	19,4	Cattle
w tym krowy	6,5	7,1	8,2	7,9	6,8	7,2	7,5	7,2	of which cows
Trzoda chlewna	37,5	36,8	42,6	33,0	44,1	29,3	36,2	25,3	Pigs
w tym lochy	3,3	2,6	2,3	2,3	2,4	1,8	1,6	1,5	of which sows
Owce	0,9	1,1	1,2	1,6	1,1	1,3	1,3	1,7	Sheep
w tym maciorki	0,6	0,7	0,9	0,9	0,7	0,8	1,0	1,0	of which ewes
W przeliczeniowych sztukach dużych ^a (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	19,9	22,2	24,8	22,6	22,5	21,6	22,8	20,6	In terms of large heads ^a (cattle, pigs, sheep and horses)

a W 2015 r. do przeliczeń przyjęto stan koni z 2013 r., w 2018 r. i 2019 r. – stan z 2016 r.

a In 2015 for calculations horses stocks of 2013 were adopted, in 2018 and in 2019 – as of 2016.

WYKRES 4 (61). **UDZIAŁ WOJEWÓDZTWA W KRAJOWYM POGŁOWIU BYDŁA, TRZODY CHLEWNEJ I OWIEC**

CHART 4 (61). THE VOIVODSHIP'S SHARE IN DOMESTIC STOCK OF CATTLE, PIGS AND SHEEP

TABL. 8 (96). PRODUKCJA MIĘSA^a
PRODUCTION OF MEAT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	105,3	121,7	133,5	127,8	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	99,9	115,4	126,3	121,0	meat and fats
wołowe	3,3	3,1	4,3	4,1	beef
cielęce	0,2	0,1	0	0,0	veal
wieprzowe	29,0	25,8	21,1	21,9	pork
baranie	0,0	0,0	0,0	0,0	mutton
końskie	0,1	0,1	.	0,0	horseflesh
drobiowe	66,3	84,4	98,8	93,3	poultry
kozy i królicze ^b	1,0	1,9	2,1	1,7	goat and rabbit ^b
podroby	5,4	6,3	7,1	6,8	pluck
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg					
O G Ń Ł E M	240,6	311,1	344,0	318,4	T O T A L

a W wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie. b łącznie z dziczyzną.
 a In post-slaughter warm weight. Since 2018, data have not been comparable with data for previous years. b Including game.

TABL. 9 (97). PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

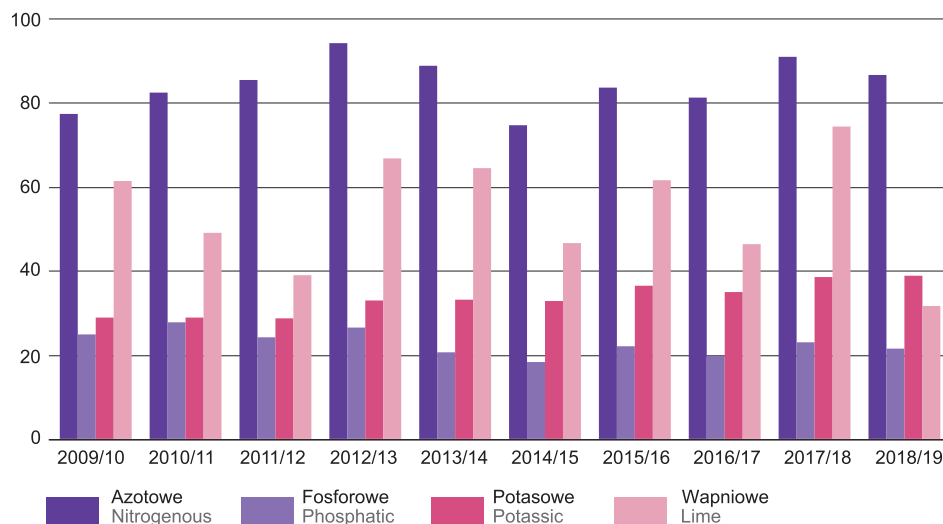
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka:						Milk production:
w milionach litrów na 100 ha użytków rolnych w tys. l	108,4	85,2	108,1	84,9	49,6	in million litres per 100 ha agricultural land in thousand litres
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	24,8	21,8	27,9	21,1	13,9	Average annual quantity of milk per cow in litres
Produkcja jaj w mln szt.	4093	3002	3477	2678	1910	Egg production in million pieces
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt.	259,5	343,7	232,2	302,4	302,4	Average annual number of eggs per laying hen in pieces
	201	258	194	224	225	

TABL. 10 (98). CIĄGNIKI ROLNICZE
 Stan w czerwcu
 AGRICULTURAL TRACTORS
 As of June

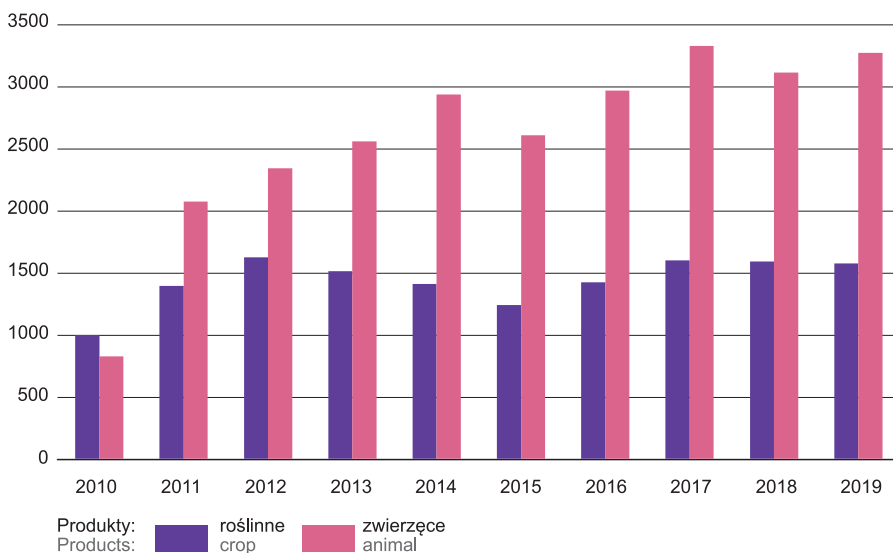
WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	SPECIFICATION
W sztukach	2010	19356	18675 In units
	2013	19380	18796
	2016	20302	19781
Powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik w ha	2010	22,6	17,5 Agricultural land area per tractor in ha
	2013	21,0	18,1
	2016	19,7	17,4

U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.
 N o t e. Since 2013, data on the basis of period survey conducted every three years.

WYKRES 5 (62). ŻUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH^a ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK
CHART 5 (62). CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL^a AND LIME FERTILISERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT

 na 1 ha użytków rolnych w kg
 per 1 ha of agricultural land in kg

 a łącznie z nawozami wieloskładnikowymi.
 a Including mixed fertilizers.

WYKRES 6 (63). WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące)
CHART 6 (63). VALUE OF AGRICULTURE PRODUCTS PROCUREMENT (current prices)

 na 1 ha użytków rolnych w zł
 per 1 ha of agricultural land in PLN

TABL. 11 (99). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2010	2015	2018	2019		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Zboża w t	285202	455314	315734	330924	253520	Cereals in tonnes
w tym zboża podstawowe	260970	380036	248654	248109	180299	of which basic cereals
pszenica	118231	176791	124872	120188	84685	wheat
żyto	72296	61612	36939	38878	29270	rye
jęczmień	25801	37510	23148	22933	16065	barley
owies i mieszanki zbożowe	6706	3649	3984	1743	1501	oats and cereal mixed
pszenżyto	37936	100474	59711	64367	48778	triticale
Ziemniaki w t	4020	13888	19010	17306	14954	Potatoes in tonnes
Buraki cukrowe w t	82812	98879	103804	90484	74628	Sugar beets in tonnes
Rzepak i rzepik w t	78153	73341	50775	33743	30213	Rape and turnip rape in tonnes
Warzywa w t	12998	9054	1664	2353	2353	Vegetables in tonnes
Owoce w t	3157	4637	1763	1893	1893	Fruit in tonnes
Żywiec rzeźny ^a w t	125987	154787	159561	146191	128409	Animals for slaughter ^a in tonnes
bydło (bez cieląt)	4460	5202	5397	5317	3361	cattle (excluding calves)
cielęta	6	10	9	6	6	calves
trzoda chlewna	30847	29651	25384	19319	11491	pigs
owce	.	.	.	1	1	sheep
konie	115	110	22	19	19	horses
drób	90559	119812	128749	121529	113531	poultry
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w t	89858	109753	120416	110160	96992	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^b in tonnes
Mleko krowie w tys. l	96088	84342	80456	77853	43537	Cows' milk in thousand litres
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	35875	111934	196194	97888	97888	Consumer hen eggs in thousand units

a W wadze żywej. b Wolowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie.

a In live weight. b Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. Since 2018 data been not comparable with data for previous years.

TABL. 12 (100). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ**
(ceny stałe)
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
	rok poprzedni=100				previous year=100				
Produkcja globalna	95,8	91,8	97,2	88,8	102,1	95,9	96,6	86,1	Gross output
roślinna	86,1	88,1	98,7	75,2	87,5	92,0	98,1	73,6	crop
zwierzęca	109,7	97,0	95,1	108,7	123,3	101,4	94,4	105,1	animal
Produkcja końcowa	94,4	95,0	92,5	89,8	101,8	98,9	91,3	86,3	Final output
roślinna	78,0	92,6	90,3	72,7	78,8	96,2	88,7	69,5	crop
zwierzęca	110,5	97,4	95,0	108,2	124,5	101,7	94,2	105,0	animal
Produkcja towarowa	99,1	103,1	90,5	100,4	106,9	105,5	89,1	97,4	Market output
roślinna	84,0	104,3	89,6	88,4	86,3	104,5	86,3	86,6	crop
zwierzęca	114,1	101,9	91,5	112,1	127,3	106,5	92,0	107,8	animal

TABL. 13 (101). **GLOBALNA PRODUKCJA ROLNICZA (ceny stałe)**
GROSS AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)

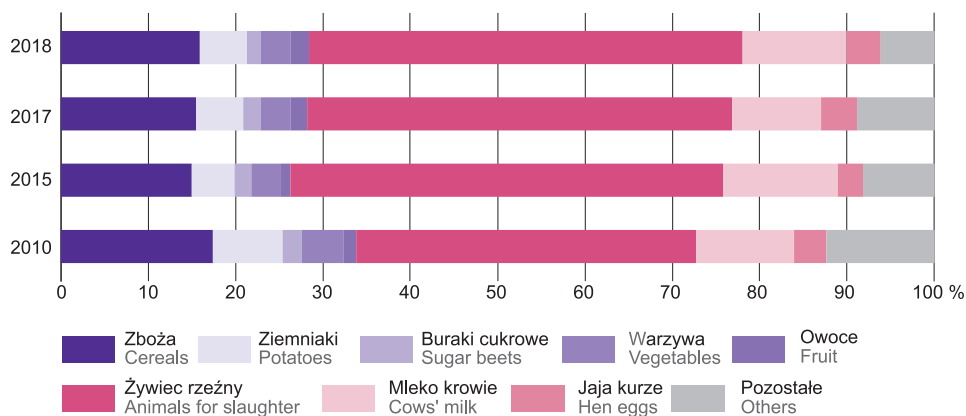
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w odsetkach in percent				
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	53,0	55,7	59,2	52,0	Crop output
Zboża	18,7	18,1	24,0	17,7	Cereals
w tym zboża podstawowe	16,1	15,3	18,9	14,2	of which basic cereals
w tym: pszenica	7,3	6,7	7,7	5,8	of which: wheat
żyto	2,2	1,6	2,6	1,9	rye
jęczmień	2,1	2,0	2,6	2,0	barley
Ziemniaki	2,1	2,2	2,4	1,9	Potatoes
Przemysłowe	6,6	7,2	5,8	6,5	Industrial
w tym buraki cukrowe	0,4	0,5	0,5	0,4	of which sugar beets
Warzywa	8,2	9,2	7,6	8,8	Vegetables
Owoce	2,5	5,7	4,3	4,9	Fruit
Siano łąkowe	3,1	2,2	2,8	2,0	Meadow hay
Pozostałe	11,8	11,1	12,3	10,2	Others
Produkcja zwierzęca	47,0	44,3	40,8	48,0	Animal output
Żywiec rzeźny ^a	33,5	31,1	28,0	32,8	Animals for slaughter ^a
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	1,8	1,6	2,1	2,5	cattle (excluding calves)
cielęta	0,1	0,1	0,0	0,0	calves
trzoda chlewna	10,2	7,2	7,4	6,0	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	21,2	22,1	18,5	24,2	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	-0,4	-0,2	0,8	0,2	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	6,2	5,3	5,6	7,9	Cows' milk
Jaja kurze	6,3	7,0	5,7	5,6	Hen eggs
Obornik	0,7	0,6	0,0	0,7	Manure
Pozostałe	0,7	0,6	0,7	0,8	Others

a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

WYKRES 7 (64). **TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA (ceny stałe)**

CHART 7 (64). MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)

Dział XIV. Leśnictwo i łowiectwo Chapter XIV. Forestry and hunting

TABL. 1 (102). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 grudnia

FOREST LAND

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha	706239	709362	710159	710352	T O T A L in ha
Lasy	685071	688431	689518	689864	Forests
Publiczne	675515	675934	676510	676898	Public
własność Skarbu Państwa	673493	673957	674511	674909	owned by the State Treasury
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych	666097	667288	667954	668093	managed by the State Forests
parki narodowe	4607	4607	4607	4607	national parks
własność gmin ^a	2021	1956	1990	1980	gmina ^a owned
pozostałe	.	21	9	9	other
Prywatne	9557	12497	13008	12967	Private
Grunty związane z gospodarką leśną	21167	20931	20640	20488	Land connected with forest management
LESISTOŚĆ w %	49,0	49,2	49,3	49,3	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI ŁĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %	51,4	51,6	51,7	51,7	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP in %

a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Including gminas which are also cities with powiat status.

Uwaga do wykresów 1 i 2

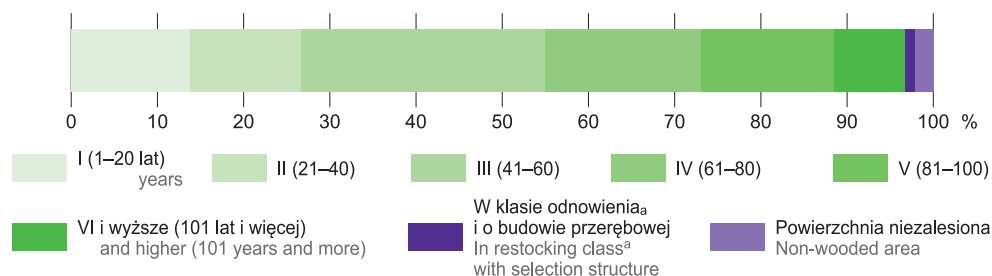
Dane opracowano na podstawie Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasów przeprowadzonej w latach 2015–2019 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

Note to charts 1 and 2

Data prepared on the National Forest Inventory conducted in 2015–2019 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

WYKRES 1 (65). STRUKTURA POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG KLAS WIEKU DRZEWOSTANÓW

CHART 1 (65). STRUCTURE OF FOREST AREA BY AGE CLASSES OF TREE STANDS

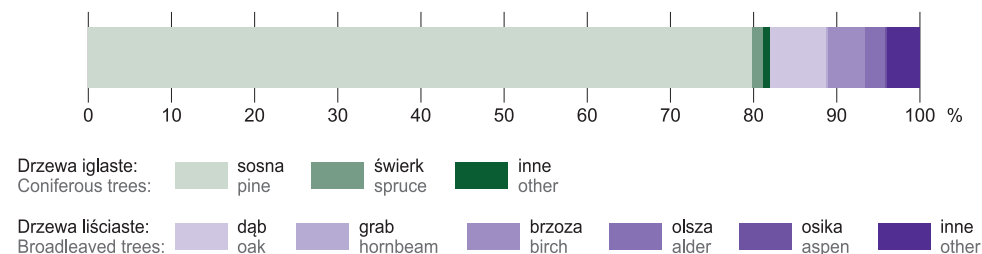

a Łącznie z klasą do odnowienia.

a Including class for restocking.

WYKRES 2 (66). STRUKTURA POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE

CHART 2 (66). STRUCTURE OF FOREST AREA BY DOMINANT (prevailing) SPECIES IN TREE STANDS

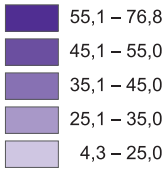

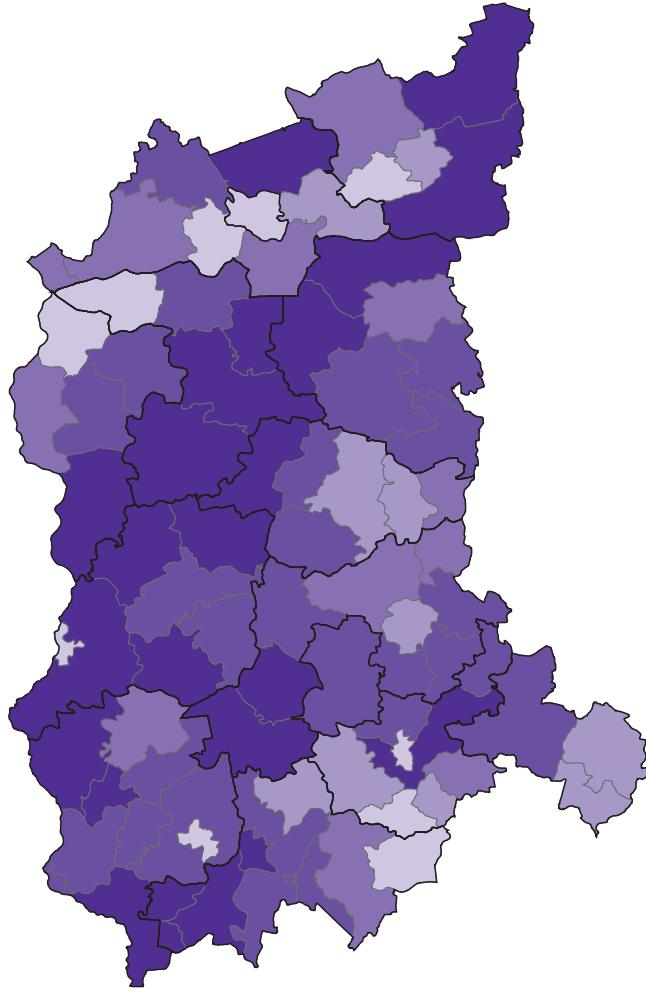
MAPA 1 (34).
MAP 1 (34).

LASY W 2019 R.
FORESTS IN 2019

W % powierzchni ogólnej
In % of total area

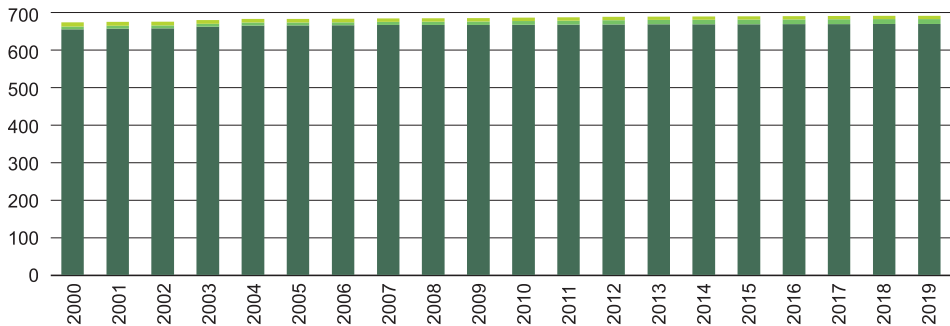

Lubuskie = 49,3

Powierzchnia lasów
Forest area

tys. ha
thousand ha

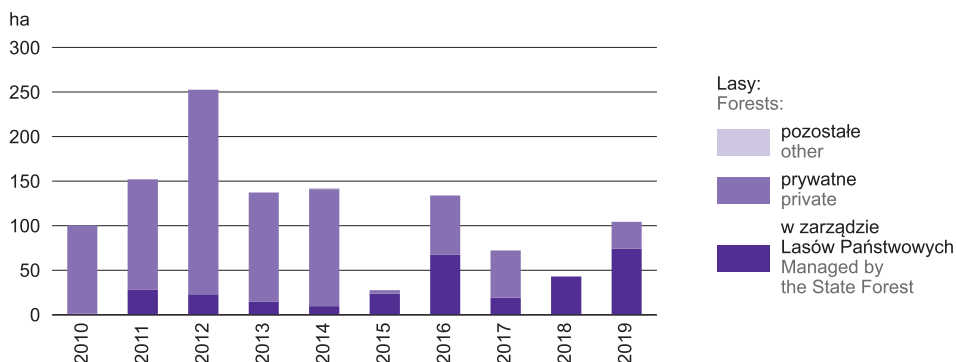
Lasy: w zarządzie Lasów Państwowych managed by the State Forest prywatne private pozostałe other

TABL. 2 (103). ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE
RENEWALS, AFFORESTATION AND OTHER SILVICULTURE
TREATMENT ACTIVITIES

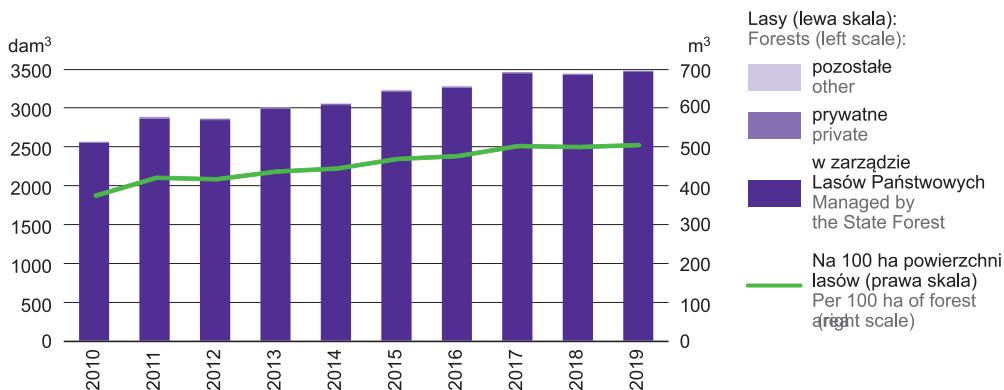
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019				SPECIFICATION
				ogółem grand total	lasy publiczne public forests		lasy prywatne ^a private forests ^a	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
Odnowienia i zalesienia	4892	4961	5763	5872	5832	5830	40	Renewals and afforestation
Odnowienia	4792	4933	5721	5768	5758	5756	10	Renewals
sztuczne ^b	4690	4508	5197	5090	5080	5078	9	artificial ^b
naturalne	102	425	524	678	678	678	0	natural
Zalesienia ^c	100	27	43	104	74	74	30	Afforestation ^c
Poprawki i uzupełnienia	678	357	361	504	501	499	3	Replantings and refillings
Pielęgnowanie lasu	25948	31617	27590	25243	25112	25109	131	Forest tending
Powierzchnia objęta trzebieżami	45626	47957	40839	42319	41858	41832	461	Area covered by thinnings

a Dane szacunkowe. b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. c Użytków rolnych nieprzystadnych do produkcji rolnej i nieużytków określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.
a Estimated data. b Including renewals under cover. c Agricultural land not suitable for agricultural production and wasteland designated for afforestation in land development plan or a decision on building conditions and site management.

WYKRES 3 (67). ZALESIENIA GRUNTÓW NIELEŚNYCH
CHART 3 (67). AFFORESTATION OF NON-FOREST LAND

WYKRES 4 (68). POZYSKANIE DREWNA (grubizny)
CHART 4 (68). TIMBER REMOVALS

TABL. 3 (104). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019				SPECIFICATION
				ogółem grand total	lasy publiczne public forests		lasy prywatne private forests	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
O G Ó Ł E M w dam³	2856,2	3539,2	3692,4	3703,8	3689,5	3689,1	14,3	T O T A L in dam³
Grubizna	2576,4	3240,1	3456,0	3495,6	3481,3	3480,9	14,3	Timber
Grubizna iglasta	2275,2	2842,1	3050,2	3120,1	3108,5	3108,3	11,5	Coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe	785,5	875,7	952,2	974,4	971,7	971,5	2,8	of which large-size wood
Grubizna liściasta	301,1	398,0	405,8	375,5	372,8	372,6	2,7	Non-coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe	69,9	79,2	71,6	70,3	69,6	69,6	0,6	of which large-size wood
Drewno małowymiarowe^b	279,8	299,0	236,4	208,2	208,2	208,2	-	Slash^b
Do przerobu przemysłowego	174,3	192,9	154,1	126,1	126,1	126,1	-	Slash for industrial purposes
Opałowe	105,5	106,2	82,3	82,1	82,1	82,1	-	Firewood
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	376,1	470,7	501,2	506,7	514,3	515,8	110,0	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREA in m³

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; z wyłączeniem karpiny. b Wyłącznie w lasach publicznych.
a Excluding (timber) removals from afforested areas; excluding stump wood. b Solely in public forests.

TABL. 4 (105). **SKUP OWOCÓW I GRZYBÓW LEŚNYCH^a ORAZ ZWIERZYNY ŁOWNEJ**
PROCUREMENT OF FOREST FRUITS AND MUSHROOMS^a
AS WELL AS GAME ANIMALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w t in t				
Owoce leśne	330	24	11	32	Forest fruits
Grzyby leśne	233	137	654	1503	Forest mushrooms
Zwierzyzna łowna	588	1214	740	819	Game animals

a Dane dotyczą owoców i grzybów leśnych świeżych.
a Data concern fresh forest fruits and mushrooms.

TABL. 5 (106). **POŻARY W LASACH**
FOREST FIRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Pożary	484	645	703	583	Number of fires
w tym: podpalenia	213	233	188	191	of which: arsons
nieostrożność dorosłych	185	152	150	97	negligence of adults
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	73,4	96,0	118,5	78,7	Area of forest burned in ha
w tym: podpalenia	45,5	49,9	49,6	20,3	of which: arsons
nieostrożność dorosłych	19,6	14,8	16,6	19,0	negligence of adults
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,15	0,15	0,17	0,13	Average forest area burned by fire in ha

Źródło: dane z Krajowego Systemu Informacji o Pożarach prowadzonego przez Instytut Badawczy Leśnictwa.
Source: data of the National Forest Fire Information System held by the Forest Research Institute.

Uwaga do tablic 6–8.

Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 kwietnia danego roku do 31 marca roku następnego.

Note to tables 6–8.

Data concern the hunting economic year from 1 April of a given year to 31 March of the following year.

TABL. 6 (107). KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE
Stan w dniu 10 marca
CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION AND HUNTING DISTRICTS
As of 10 March

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^a	120	113	113	113	number ^a
członkowie ^b	6823	5157	5385	5420	members ^b
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	204	204	203	203	number
powierzchnia w tys. ha	1060,0	1062,1	1052,0	1051,6	area in thousand ha
w tym na gruntach leśnych	545,9	544,2	541,1	540,7	of which on forest land

a, b Dane grupowane według: a – siedziby koła łowieckiego, b – miejsca zamieszkania członka koła.

Źródło: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

a, b Data grouped according to: a – the seat of a hunting club, b – a place of residence of a member of a hunting club.

Source: data of the Polish Hunting Association.

TABL. 7 (108). WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a
Stan w dniu 10 marca
MAJOR GAME SPECIES^a
As of 10 March

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2010 ^b	2015	2018	2019	GAME SPECIES
W SZTUKACH IN HEADS					
Łosie	–	5	2	2	Moose
Daniele	619	1408	1254	237	Fallow deer
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Jelenie	9,9	14,4	15,2	15,3	Deer
Sarny	48,1	52,8	49,8	46,3	Roe deer
Dziki	15,9	19,1	5,1	4,9	Wild boars
Lisy	7,7	9,5	8,7	8,2	Foxes
Zające	10,1	12,5	11,6	11,4	Hares
Bażanty	13,0	10,7	9,8	10,0	Pheasants
Kuropatwy	6,8	5,8	5,2	4,6	Partridges

a Dane szacunkowe. b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego oraz innych jednostek prowadzących ośrodki hodowli zwierzyny.

a Estimated data. b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Generale Directorate of the State Forests, Polish Hunting Association and other units running game breeding centres.

TABL. 8 (109). ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT
CULLING^a OF MAIN GAME SPECIES

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2010/11 ^b	2015/16	2018/19	2019/20	GAME SPECIES
	w szt. in heads				
Daniele	68	235	207	186	Fallow deer
Jelenie	3108	6323	5210	5714	Deer
Sarny	10142	13216	10023	8671	Roe deer
Dziki	14922	26988	21686	28590	Wild boars
Lisy	5447	6487	5342	4938	Foxes
Bażanty	3289	2398	2700	2330	Pheasants
Kuropatwy	26	–	–	–	Partridges

a Dane szacunkowe. b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego oraz innych jednostek prowadzących ośrodki hodowli zwierzyny.

a Estimated data. b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Generale Directorate of the State Forests, Polish Hunting Association and other units running game breeding centres.

Dział XV. Przemysł i budownictwo Chapter XV. Industry and construction

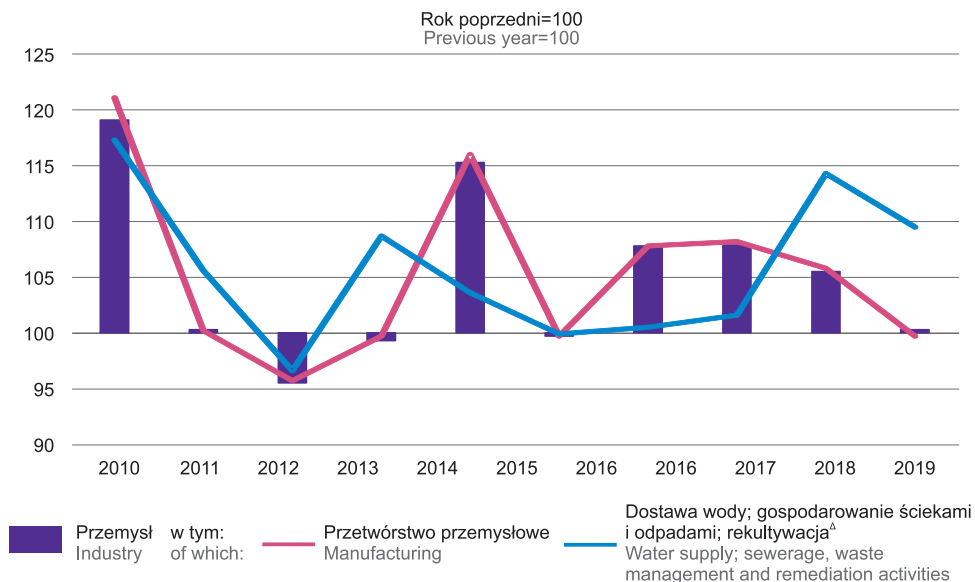
TABL. 1 (110). PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2018	2019		2018 = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	w mln zł in million PLN				w odsetkach in percent	
	ceny bieżące current prices					
OGÓŁEM TOTAL	23371,3	28613,6	35669,3	36923,7	100,0	100,3
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	22350,5	27594,9	34501,8	35440,8	96,0	99,7
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	.	591,7	763,2	857,5	2,3	109,5

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

WYKRES 1 (69). DYNAMIKA PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU^a WEDŁUG SEKCJI PKD
(ceny stałe)^b

CHART 1 (69). INDICES OF SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a BY NACE SECTIONS
(constant prices)^b

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 189.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b See general notes, item 3 on pages 189.

TABL. 2 (111). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY	2010	2015	2018	2019		PRODUCTS
				ogółem total	udział w pro- dukcji krajowej w % share in domes- tic pro- duction in %	
Mięso wieprzowe, świeże lub chłodzone w tys. t	10,2	7,7	6,3	8,1	0,5	Pork meat, fresh or refrigerated in thousand tonnes
Mięso z indyków, świeże lub chłodzone w tys. t	37,1	56,7	79,8	81,1	21,1	Turkey meat, fresh or refrigerated in thousand tonnes
Kury domowe całe, świeże lub chłodzone w tys. t	22,0	27,0	36,6	34,6	4,4	Whole chicken meat, fresh or refriger- ated in thousand tonnes
Mleko płynne przetworzone ^b w tys. hl	286,5	277,8	50,0	53,6	0,2	Processed liquid milk ^b in thousand hl
Obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry w tys. par	685,0	.	311,0	.	.	Footwear with leather uppers in thousand pairs
Tarcica iglasta w dam ³	106,1	77,1	88,1	73,9	1,7	Coniferous sawnwood in dam ³
Tarcica liściasta w dam ³	21,3	21,4	22,8	22,8	4,4	Leafy sawnwood in dam ³
Okna i drzwi, ościeżnice i progi, z drewna w tys. m ²	31,4	19,3	56,4	69,8	0,4	Windows and doors, their frames and thresholds, of wood in thousand m ²
Tworzywa sztuczne ^c w tys. t	412,1	403,9	480,1	.	13,2	Plastics ^c in thousand tonnes
Meble ^d w mln zł	2453,2	1159,5	1431,2	1604,8	3,7	Furniture ^d in million PLN

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9. b Łącznie z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji.
c W formach podstawowych. d Produkcja sprzedana.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Including milk forwarded for further processing. c In primary forms. d Sold
production.

TABL. 3 (112). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA
BRUTTO W PRZEMYSŁE^a**
**AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES
AND SALARIES IN INDUSTRY^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	66673	69697	71901	72091	Average paid employment
w tym:					of which:
Przetwórstwo przemysłowe	61442	65263	67263	67281	Manufacturing
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	3623	3972	4125	4226	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	2860,02	3576,67	4410,43	4731,30	Average monthly gross wages and sala- ries in PLN
w tym:					of which:
Przetwórstwo przemysłowe	2814,53	3570,76	4417,39	4746,43	Manufacturing
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	2914,41	3478,71	4164,01	4421,73	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

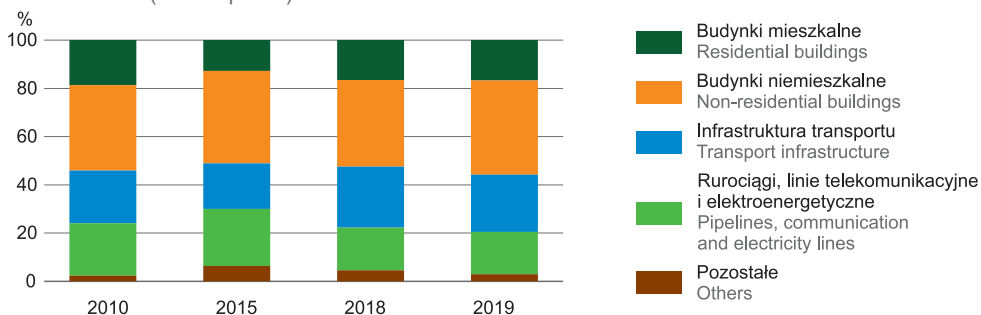
TABL. 4 (113). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł		in million PLN		
O G Ó Ł E M	2777,1	3749,6	3560,5	4611,8	T O T A L
W tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	1257,2	1228,2	1361,5	1495,1	Of which entities employing more than 9 persons
budowa budynków ^a	694,2	465,5	421,5	450,2	construction of buildings
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^a	273,0	454,2	568,4	565,2	civil engineering
roboty budowlane specjalistyczne	290,0	308,5	371,6	479,7	specialised construction activities

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa lubuskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).
a Realised by enterprises which have a seat of board in the lubuskie voivodship, with own resources (without subcontractors participation).

WYKRES 2 (70). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**

CHART 2 (70). **CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)**

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa lubuskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Realised by enterprises which have a seat of board in the lubuskie voivodship, with own resources (without subcontractors participation). Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (114). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym i pozostałe	SPECIFICATION
			Works with an investment character	Works with a restoration character and other works	
			w mln zł	in million PLN	
O G Ó Ł E M	2010	1257,2	842,2	415,0	T O T A L
	2015	1228,2	835,3	392,9	
	2018	1361,5	778,0	583,5	
	2019	1495,1	886,4	608,7	
Budynki		833,7	543,4	290,4	Buildings
budynki mieszkalne		250,8	148,5	102,2	residential buildings
budynki niemieszkalne		583,0	394,8	188,1	non-residential buildings
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej		661,3	343,0	318,3	Civil engineering works
infrastruktura transportu		354,5	149,6	204,9	transport infrastructure
rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne		261,4	186,1	75,3	pipelines, communication and electricity lines
kompleksowe budowle na terenach przemysłowych		36,3	5,2	31,1	complex constructions on industrial sites
obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe		9,1	2,1	7,0	other civil engineering works

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa lubuskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Realised by enterprises which have a seat of board in the lubuskie voivodship, with own resources (without subcontractors participation). Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 6 (115) **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Budynki^a	2518	2506	2598	2741	Buildings^a
miasta	1118	1053	1255	1206	urban areas
wieś	1400	1453	1343	1535	rural areas
Budynki mieszkalne	1792	1780	2017	2259	Residential buildings
w tym: jednorodzinne ^b	1626	1604	1775	2123	of which: single-family ^b
wielorodzinne ^c	51	100	192	74	multi-family ^c
Budynki niemieszkalne	726	726	581	482	Non-residential buildings
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	14	51	56	9	hotels and similar buildings
budynki biurowe	19	16	18	16	office buildings
budynki handlowo-usługowe	123	112	73	62	wholesale and retail buildings
budynki transportu i łączności	283	259	188	179	traffic and communication buildings
budynki przemysłowe i magazynowe	118	129	96	79	industrial buildings and warehouses
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	35	18	19	16	buildings for public entertainment, education, hospital or institutional care buildings and sports halls
pozostałe budynki niemieszkalne	134	141	131	121	other non-residential buildings
Kubatura w dam³	7037,5	4496,3	6008,2	4040,7	Cubic volume in dam³
miasta	4836,6	3008,7	4066,6	2492,8	urban areas
wieś	2201,0	1487,6	1941,6	1547,9	rural areas
Budynki mieszkalne	1516,9	1501,1	1888,5	1955,6	Residential buildings
w tym: jednorodzinne ^b	1074,5	1031,7	1170,0	1415,5	of which: single-family ^b
wielorodzinne ^c	410,8	444,9	699,6	517,3	multi-family ^c
Budynki niemieszkalne	5520,6	2995,2	4119,6	2085,1	Non-residential buildings
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	69,4	32,2	22,7	16,1	hotels and similar buildings
budynki biurowe	62,8	56,5	29,4	50,7	office buildings
budynki handlowo-usługowe	401,5	425,8	334,3	166,0	wholesale and retail buildings
budynki transportu i łączności	38,2	57,3	68,2	46,1	traffic and communication buildings
budynki przemysłowe i magazynowe	1411,3	1895,0	3160,8	1422,6	industrial buildings and warehouses
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	2411,4	106,3	149,0	64,6	buildings for public entertainment, education, hospital or institutional care buildings and sports halls
pozostałe budynki niemieszkalne	1126,1	421,9	355,1	319,1	other non-residential buildings

a Nowe. b Budynki mieszkalne o jednym lub dwóch mieszkaniach; bez domów letnich, domków wypoczynkowych i rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania. c Budynki mieszkalne o trzech lub więcej mieszkaniach.

a New. b Residential buildings with one or two dwellings; excluding summer homes, holiday cottages and rural residences not adapted for permanent residence. c Residential buildings with three or more dwellings.

TABL. 7 (116). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	7953	6124	6813	6937	Average paid employment
Budowa budynków ^a	4377	2445	2787	2724	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^a	1642	1883	1987	2028	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	1934	1797	2039	2186	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	2442,55	2866,85	3503,36	3830,30	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Budowa budynków ^a	2434,77	2752,79	3295,83	3699,83	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^a	2687,95	3116,57	3712,88	3941,17	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	2251,83	2758,79	3582,83	3888,26	Specialised construction activities

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Dział XVI. Transport Chapter XVI. Transport

TABL. 1 (117). **SIEĆ KOMUNIKACYJNA**
Stan w dniu 31 grudnia
TRANSPORT INFRASTRUCTURE
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w km in km				
Linie kolejowe eksploatowane ^a	967	909	912	927	Railways lines operated ^a
w tym: zelektryfikowane	329	337	335	334	of which: electrified
jednotorowe	566	508	511	533	single track
dwu- i więcej torowe	401	401	401	394	double and more track
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	6,9	6,5	6,5	6,6	Per 100 km ² of total area
Drogi publiczne o twardej nawierzchni	8166	8608	8963	9004	Hard surface public roads
w tym: miejskie	1645	1810	1907	1911	of which: urban
zamięskie	6522	6798	7056	7092	non urban
ekspresowe	59,4	142,4	168,7	168,7	expressways
autostrady	-	89,2	89,2	89,2	motorways
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	58,4	61,5	64,1	64,4	Per 100 km ² of total area
Drogi rowerowe	.	523,9	599,1	643,3	Roads for bicycle
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	.	3,8	4,3	4,6	Per 100 km ² of total area

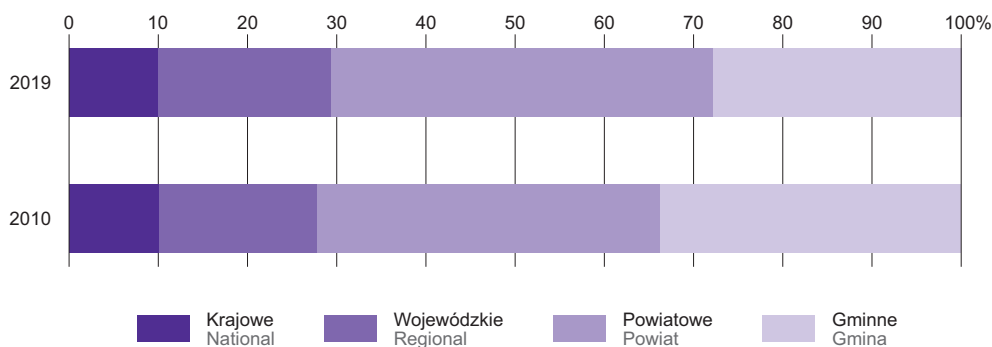
a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej.

Źródło: w zakresie dróg publicznych – dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

a Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP) as well as other entities which are managers of railway infrastructure.

Source: in regard to public roads – data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

WYKRES 1 (71). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**
CHART 1 (71). **HARD SURFACE PUBLIC ROADS**

TABL. 2 (118). **POJAZDY SAMOCHODOWE^a I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE**
Stan w dniu 31 grudnia
REGISTERED ROAD VEHICLES^a AND TRACTORS
As of 31 December

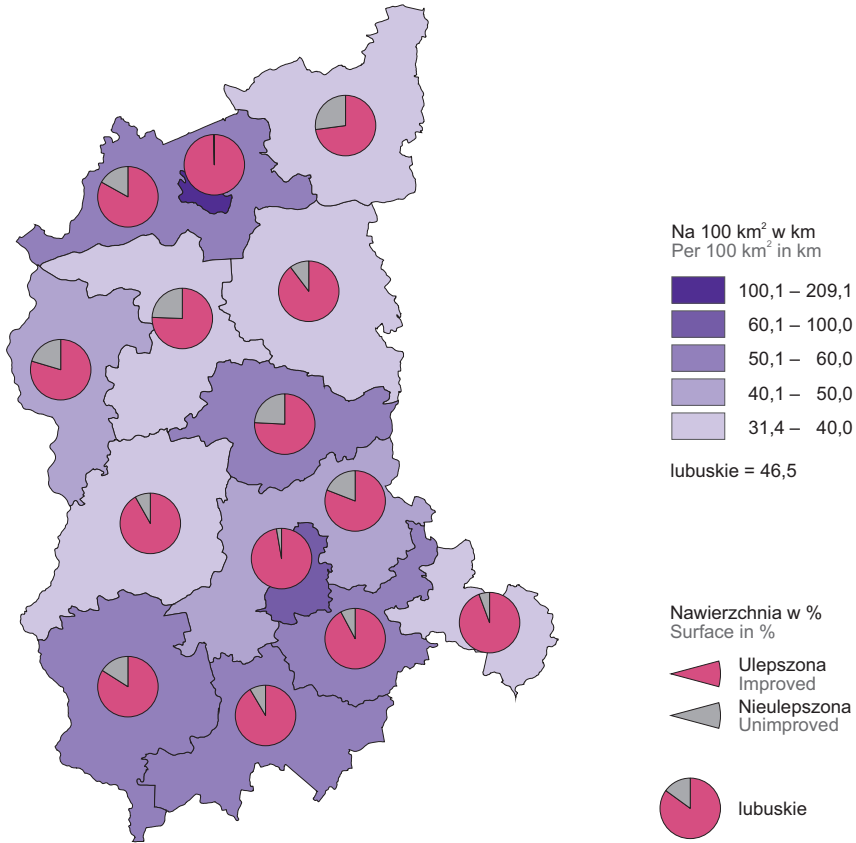
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ő Ł E M	609231	743717	844124	880664	TOTAL
w tym:					of which:
Samochody osobowe	469676	577711	657695	686742	Passenger cars
Autobusy	2252	2527	2794	2888	Buses
Samochody ciężarowe ^b	69305	82289	91895	95305	Lorries ^b
Ciągniki samochodowe i rolnicze	31702	37284	40854	42325	Road and agricultural tractors
Motocykle	32470	39282	45313	47521	Motorcycles

a Według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Cyfryzacji; od 2015 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu danego roku. b łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

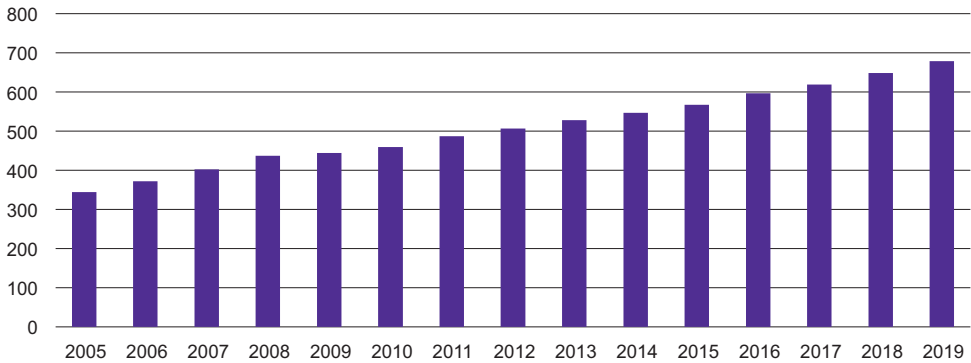
a According to central vehicle register maintained by the Ministry of Digital Affairs; since 2015 including vehicles having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the given year. b Including vans.

MAPA 1 (35).
MAP 1 (35).

DROGI GMINNE I POWIATOWE O TWARDEJ NAWIERZCHNI W 2019 R.
GINA AND POWIAT ROADS ON HARD SURFACE IN 2019

WYKRES 2 (72). SAMOCHODY OSOBOWE NA 1000 LUDNOŚCI
CHART 2 (72). PASSENGER CARS PER 1000 POPULATION

TABL. 3 (119). LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a
 Stan w dniu 31 grudnia
 REGULAR BUS TRANSPORT LINES^a
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	902	756	548	625	National: number
długość w km	35094	26693	19873	21741	length in km
regionalne: liczba	138	93	46	112	regional: number
długość w km	10004	6238	3106	5233	length in km
podmiejskie: liczba	670	644	490	504	suburban: number
długość w km	18194	15883	13357	14165	length in km
miejskie: liczba	73	5	3	3	urban: number
długość w km	803	62	30	30	length in km
Międzynarodowe: liczba	.	–	–	–	International: number
długość w km	.	–	–	–	length in km

a Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 prowadzące regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Enterprises employing more than 9 persons, providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABL. 4 (120). TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a
 HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					National communication
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	20256,9	15961,4	13917,2	13954,6	Transport of passengers ^b in thousands
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	27,5	29,2	28,3	27,1	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	28,0	20,0	16,4	15,1	Transport of passengers ^b in thousands
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	416,9	741,3	1106,6	908,0	Average transport distance per passenger in km

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9. b Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Excluding transports by urban road transport fleet (of which by taxis).

TABL. 5 (121). KOMUNIKACJA MIEJSKA^a
 Stan w dniu 31 grudnia
 URBAN TRANSPORT^a
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna – linie w km	1334	1119	1240	1870	Transport network – lines in km
autobusowe	1299	1094	1240	1870	bus
tramwajowe	35	25	–	–	tram
Tabor:					Fleet of:
autobusy: w sztukach	177	170	214	231	buses: in units
liczba miejsc w tys.	18,4	17,1	20,4	20,8	number of seats in thousands
tramwaje: w sztukach	34	35	18	22	trams: in units
liczba miejsc w tys.	4,8	5,0	2,8	3,6	number of seats in thousands
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) w mln	45,4	43,1	43,4	43,5	Transport of passengers ^b (during the year) in millions

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9. b Dane szacunkowe.

a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. b Estimated data.

TABL. 6 (122). **RUCH PASAŻERÓW W PORTACH LOTNICZYCH**
PASSENGER TRAFFIC AT AIRPORTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010 ^a	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w tys. in thousands				
Pasażerowie przybyli ^b z portów:					Passengers arrivals ^b from airports:
krajowych	1,8	5,3	9,9	13,3	domestic
zagranicznych	0,2	4,6	0,4	2,8	foreign
Pasażerowie odprawieni ^c do portów:					Passengers departures ^c to airports:
krajowych	2,0	5,6	11,3	16,7	domestic
zagranicznych	0,2	1,6	0,4	2,7	foreign

a Dane nie obejmują dzieci w wieku do 2 lat. b, c Pasażerowie, dla których port Zielona Góra jest: b — portem zakończenia podróży rozpoczętej w porcie krajowym lub zagranicznym, c — portem rozpoczęcia podróży kończącej się w porcie krajowym lub zagranicznym.

a Data do not include children below the age of 2. b, c Passengers for whom the airport Zielona Góra is: b — the final destination of a journey begun at a domestic or foreign airport, c — the point of departure for a journey terminating at a domestic or foreign airport.

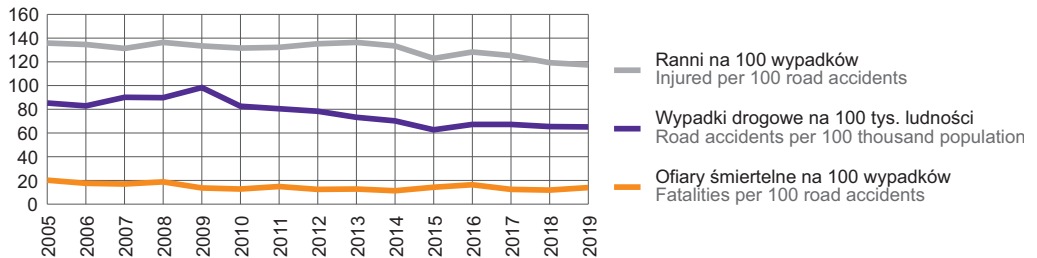
TABL. 7 (123). **WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018 ^b	2019 ^c	SPECIFICATION
Wypadki	845	639	663	660	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^d	13,9	8,6	7,9	7,5	Per 10 thousand registered motor vehicles and tractors ^d
Ofiary wypadków	1221	878	869	867	Road traffic casualties
Śmiertelne	108	92	79	92	Fatalities
na 100 tys. ludności	10,6	9,0	7,8	9,1	per 100 thousand population
Ranni	1113	786	790	775	Injured
na 100 tys. ludności	108,8	77,0	77,8	76,5	per 100 thousand population

a Zarejestrowane przez Policję. b, c Dane z Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWIK) według stanu na: b – 25 lutego 2019 r., c – 16 lutego 2020 r. d Pojazdy według stanu w dniu 31 grudnia; w latach 2015–2019 łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the Police. b, c Data from Accident and Collision Register System as of: b – 25 February 2019, c – 16 February 2020. d Vehicles as of 31 December; in 2015–2019 including road vehicles having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year. Source: data of the National Police Headquarters.

WYKRES 3 (73) **WYPADKI DROGOWE I ICH OFIARY**
CHART 3 (73). **ROAD TRAFFIC ACCIDENTS AND THEIR CASUALTIES**

Dział XVII. Handel i gastronomia Chapter XVII. Trade and catering

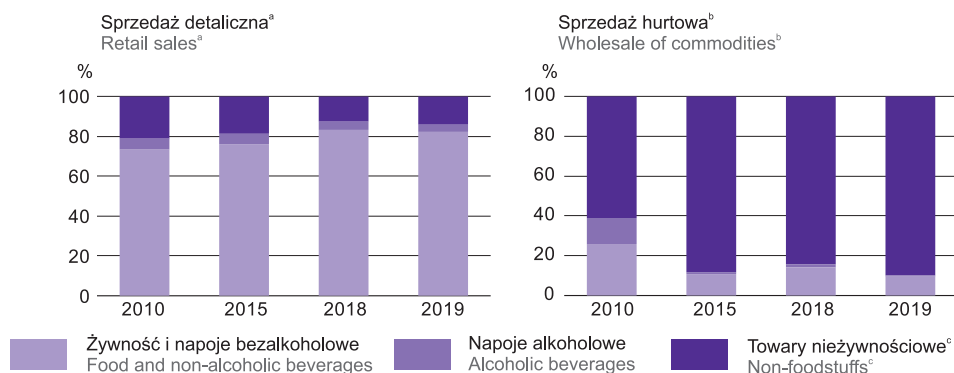
TABL. 1 (124). **SPRZEDAŻ DETALICZNA I HURTOWA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES AND WHOLESALE OF COMMODITIES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
SPRZEDAŻ DETALICZNA RETAIL SALES					
O G Ó Ł E M w mln zł	11135,2	12403,9	15509,9	17709,0	T O T A L in million PLN
W tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					Of which in trade enterprises ^a :
w milionach złotych	1951,9	1920,6	4209,3	4818,2	in million PLN
w %	17,5	15,5	27,1	27,2	in %
NA 1 MIESZKAŃCA w zł	10886	12167	15274	17481	PER CAPITA in PLN
SPRZEDAŻ HURTOWA^b WHOLESALE OF COMMODITIES^b					
O G Ó Ł E M w mln zł	4788,4	6426,2	9172,8	9382,0	T O T A L in million PLN

a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Dane dotyczą przedsiębiorstw handlowych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Trade enterprises employing more than 49 persons. b Data concern trade enterprises employing more than 9 persons.

WYKRES 1 (74). **SPRZEDAŻ DETALICZNA I HURTOWA TOWARÓW WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
CHART 1 (74). RETAIL SALES AND WHOLESALE OF COMMODITIES BY GROUPS (current prices)

a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dane dotyczą przedsiębiorstw handlowych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) employing more than 9 persons. b Data concern trade enterprises employing more than 9 persons. c Consumer and non-consumer goods.

TABL. 2 (125). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW^a**
Stan w dniu 31 grudnia
SHOPS BY ORGANISATIONAL FORM AND PETROL STATIONS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Sklepy	10454	10312	9391	10837	Shops
Domy handlowe	7	4	4	4	Trade stores
Supermarkety	171	254	293	302	Supermarkets
Hipermarkety	12	15	15	15	Hypermarkets
Sklepy powszechnie	162	151	146	117	Universal stores
Sklepy wyspecjalizowane	751	1035	1067	1038	Specialised shops
Pozostałe sklepy ^b	9351	8853	7866	9361	Other shops ^b
Stacje paliw	322	290	383	317	Petrol stations

a Dane opracowano według lokalizacji sklepu/stacji paliw. b Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

a Data are compiled by location of shop/petrol stations. b Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 3 (126). GASTRONOMIA^a
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	297	298	260	316	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	107	99	103	124	of which restaurants
Sprzedaż z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	194566,0	207187,4	319723,0	374502,8	Sales from catering activity (current prices) in thousand PLN
w tym produkcja gastronomiczna	157887	176173,1	279781,8	333247,6	of which catering production

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 4 (127). TARGOWISKA
MARKETPLACES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
Targowiska stałe (stan w dniu 31 XII):					Permanent marketplaces (as of 31 XII):
liczba	75	73	73	73	number
stałe punkty sprzedaży drob- nodetalicznej	5608	5652	5425	5374	permanent small-retail sales outlets
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	150	112	125	151	Seasonal marketplaces ^a (during the year)
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	14338,5	11657,7	11520,4	11043,8	Annual receipts from marketplace fees in thousand PLN

a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

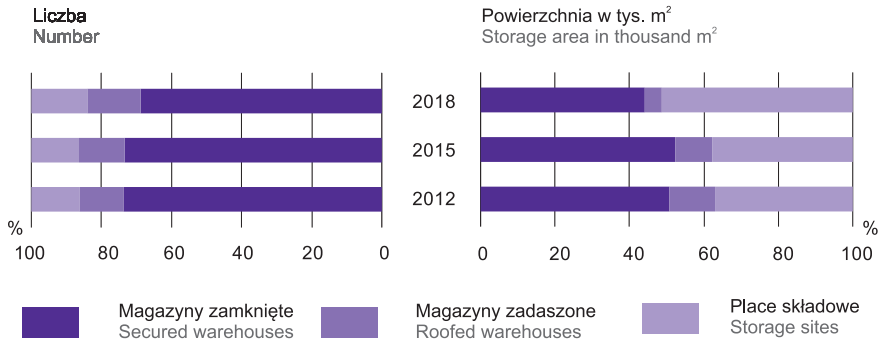
a Number of marketplaces or places located on streets and squares opened seasonally.

WYKRES 2 (75). MAGAZYNY HANDLOWE^a

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 2 (75). TRADE WAREHOUSES^a

As of 31 December

a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność hurtową o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

a Data concern enterprises conducting wholesale activity employing more than 9 persons.

Dział XVIII. Finanse przedsiębiorstw Chapter XVIII. Finances of enterprises

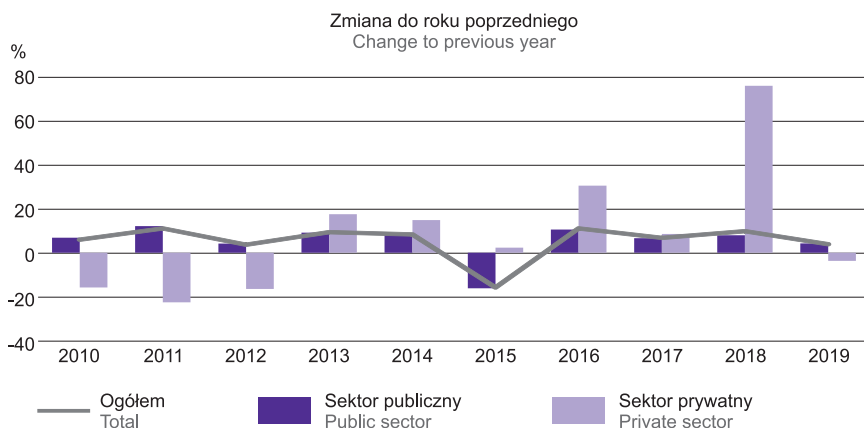
TABL. 1 (128). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł		in million PLN		
Przychody ogółem	40426,2	46307,8	60229,4	62532,0	Total revenues
w tym:					of which:
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	27494,0	33107,1	42755,9	43497,8	Net revenues from sale of products (goods and services)
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	11850,1	11938,0	15896,3	17577,8	Net revenues from sale of goods and materials
Przychody finansowe	264,3	487,0	663,5	301,8	Financial revenues
Koszty ogółem	38955,5	44075,1	57598,0	59487,2	Total costs
w tym:					of which:
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	38011,7	32479,2	42523,6	43244,9	Cost of products sold (goods and services)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	10207,4	10379,8	13647,0	15190,8	Value of goods and materials sold
Koszty finansowe	433,2	672,6	932,0	442,7	Financial costs
Wynik finansowy brutto^a	1469,1	2234,7	2631,4	3044,7	Gross financial result^a
Zysk brutto	1791,1	2538,6	3041,2	3296,9	Gross profit
Strata brutto	322,0	303,9	409,8	252,2	Gross loss
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	112,0^b	244,8	254,2	381,2	Obligatory encumbrances on gross financial result
W tym podatek dochodowy	112,0	244,8	254,2	381,2	Of which income tax
Wynik finansowy netto	1357,0	1989,9	2377,2	2663,6	Net financial result
Zysk netto	1679,1	2295,6	2781,0	2922,4	Net profit
Strata netto	322,1	305,7	403,9	258,8	Net loss

a W latach 2010 i 2015 skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych (odpowiednio: -1,6 mln zł i +2,0 mln zł); od 2016 r. zdarzenia nadzwyczajne zaliczane są do pozostałych przychodów / kosztów operacyjnych. b Obejmują tylko podatek dochodowy.

a In 2010 and 2015 corrected by result on extraordinary events (respectively: minus PLN 1,6 millions and plus PLN 2,0 millions); since 2016 extraordinary events are classified as other operating revenues / costs. b Include only income tax.

WYKRES 1 (76). **PRZYCHODY OGÓŁEM PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
CHART 1 (76). **TOTAL REVENUES OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS**

TABL. 2 (129). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

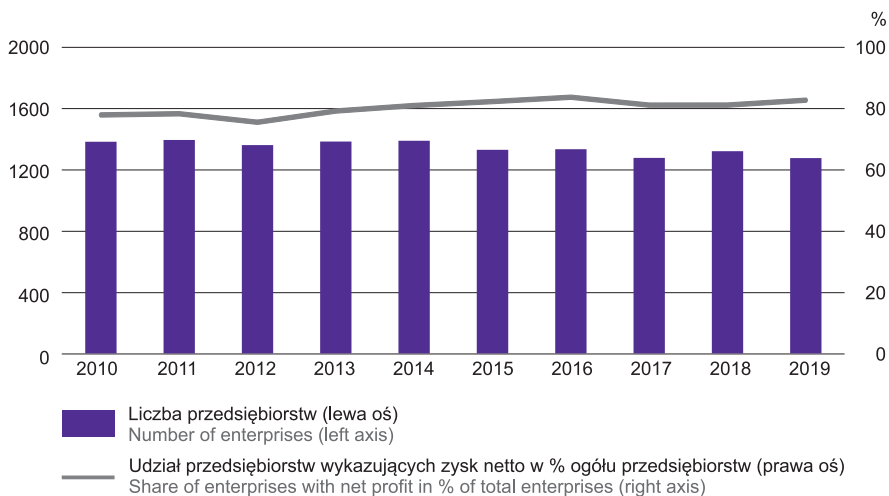
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody ogółem Total revenues	Koszty ogółem Total costs	Wynik finansowy brutto ^a Gross finan- cial result ^a	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto Obligatory encumbran- ces on gross financial result	Wynik finansowy netto Net financial result
		w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM TOTAL	2010	40426,2	38955,5	1469,1	112,0 ^b	1357,0
	2015	46307,8	44075,1	2234,7	244,8	1989,9
	2018	60229,4	57598,0	2631,4	254,2	2377,2
	2019	62532,0	59487,2	3044,7	381,2	2663,6
w tym: of which:						
Przemysł Industry		36152,3	34096,3	2056,0	285,9	1770,1
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		34618,4	32714,3	1904,1	254,5	1649,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpa- dami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities		851,1	785,2	65,9	14,2	51,6
Budownictwo Construction		1610,5	1438,1	172,3	19,2	153,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		12878,1	12472,7	405,4	40,8	364,6
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		3995,1	3851,9	143,1	11,0	132,1
Informacja i komunikacja Information and communication		323,3	281,8	41,5	9,0	32,5
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		2688,7	2674,8	13,9	1,1	12,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		507,9	485,9	22,0	3,2	18,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		683,7	629,2	54,5	2,3	52,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		556,1	537,4	18,7	3,1	15,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		987,0	976,7	10,3	2,8	7,5
Pozostała działalność usługowa Other service activities		29,5	25,5	4,1	0,4	3,7

a, b Notki patrz na str. 135.

a, b See footnotes on page 135.

WYKRES 2 (77). **UDZIAŁ LICZBY PRZEDSIĘBIORSTW WYKAZUJĄCYCH ZYSK NETTO W OGÓLNEJ LICZBIE PRZEDSIĘBIORSTW**
 CHART 2 (77). **SHARE OF NUMBER OF ENTERPRISES SHOWING NET PROFIT IN THE TOTAL NUMBER OF ENTERPRISES**

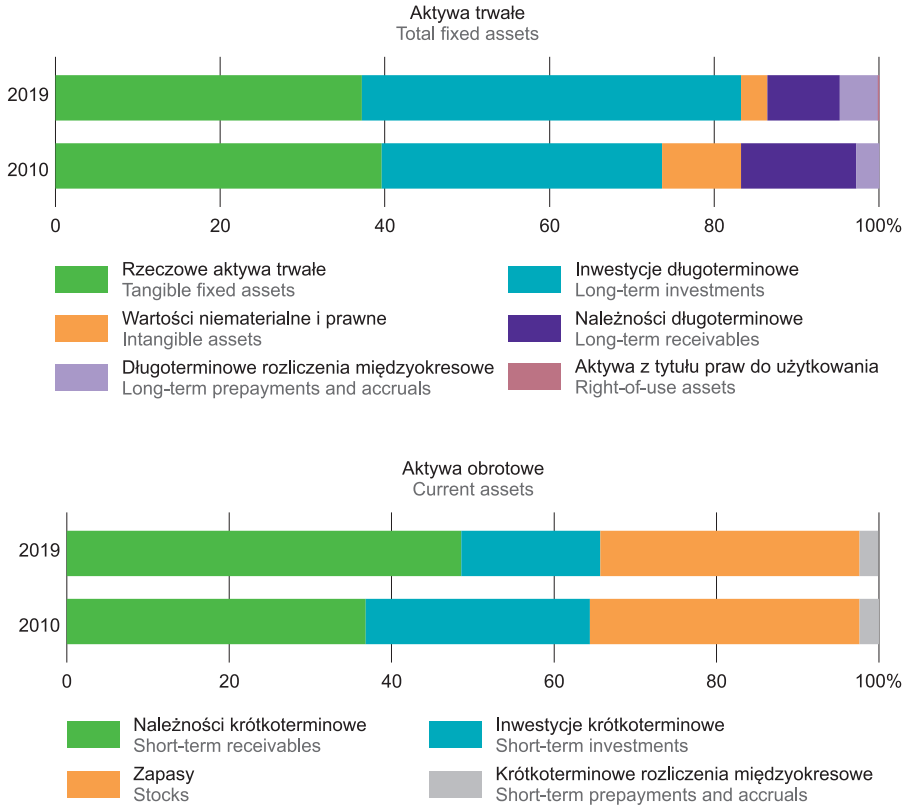
TABL. 3 (130). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wskaźnik – w % – rentowności obrotu Turnover – in % – profitability rate		SPECIFICATION	
	brutto gross	netto net		
OGÓŁEM	2010	3,6	3,4	TOTAL
	2015	4,8	4,3	
	2018	4,4	3,9	
	2019	4,9	4,3	
w tym:				of which:
Przemysł		5,7	4,9	Industry
w tym:				of which:
przetwórstwo przemysłowe		5,5	4,8	manufacturing
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		7,7	6,1	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo		10,7	9,5	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		3,1	2,8	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa		3,6	3,3	Transportation and storage
Informacja i komunikacja		12,8	10,1	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		0,5	0,5	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		4,3	3,7	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		8,0	7,6	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		3,4	2,8	Administrative and support service activities
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		1,0	0,8	Human health and social work activities
Pozostała działalność usługowa		13,8	12,4	Other service activities

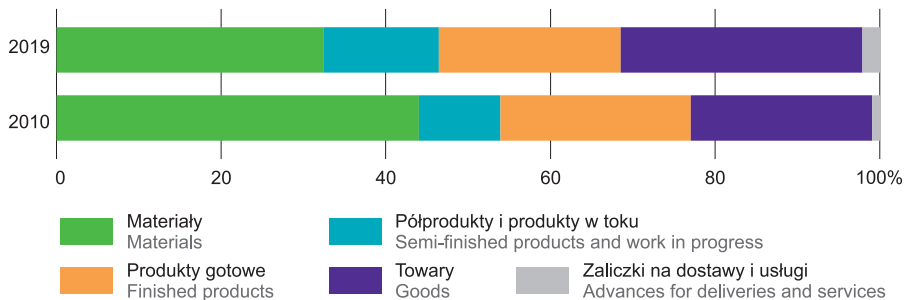
TABL. 4 (131). AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW
 Stan w dniu 31 grudnia
 CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Zapasy Stocks	Należności krótkoterminowe Short-term receivables		Inwestycje krótkoterminowe Short-term investments	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe Short-term prepayments and accruals	
			razem total	w tym z tytułu dostaw i usług of which from deliveries and services			
							w mln zł in million PLN
OGÓŁEM TOTAL	2010	11367,9	3626,5	5527,5	4802,4	1946,9	267,1
	2015	13672,8	4634,7	5772,3	4418,0	3018,4	247,3
	2018	18254,8	6411,6	7815,8	6582,6	3625,3	402,1
	2019	20233,7	6721,4	7450,5	6202,2	5575,9	486,0
w tym: of which:							
Przemysł Industry		11500,6	4054,2	4539,4	3880,1	2616,4	290,7
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		10676,4	3977,1	4352,2	3727,9	2073,9	273,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^A water supply; sewerage, waste management and remediation activities		327,1	14,5	118,5	95,6	186,2	7,9
Budownictwo Construction		1383,3	716,8	382,4	285,0	230,7	53,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A Trade; repair of motor vehicles ^A		3342,6	1702,0	1104,3	925,1	494,1	42,3
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		1002,4	39,8	734,8	554,6	181,9	45,9
Informacja i komunikacja Information and communication		151,3	15,0	62,9	57,9	62,0	11,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		74,6	9,3	20,1	7,7	44,9	0,3
Obsługa rynku nieruchomości ^A Real estate activities		235,0	7,8	48,4	37,8	162,0	16,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		1698,6	32,1	172,0	138,0	1491,2	3,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^A Administrative and support service activities		145,4	9,8	88,9	67,6	41,0	5,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		190,6	20,5	104,3	96,7	59,6	6,3
Pozostała działalność usługowa Other service activities		16,5	3,9	3,6	3,3	8,9	0,1

WYKRES 3 (78). **AKTYWA TRWAŁE I OBROTOWE**
 CHART 3 (78). **TOTAL FIXED AND CURRENT ASSETS**

WYKRES 4 (79). **ZAPASY**
 CHART 4 (79). **STOCKS**

TABL. 5 (132). **KAPITAŁY (fundusze) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW^a**
 Stan w dniu 31 grudnia
 SHARE EQUITY (funds) OF ENTERPRISES^a
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which				
		kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplementary capital (fund)	niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year	
		w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM TOTAL	2010	12251,8	5784,3	4233,7	-705,0	1355,2
	2015	16343,8	6327,5	5627,2	-269,0	2005,8
	2018	19628,4	7272,6	6242,3	-207,6	2408,2
	2019	21574,6	7231,4	7251,8	-255,0	2625,9
w tym: of which:						
Przemysł Industry	13622,5	3649,8	4571,1	-389,6	1734,3	
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	11937,7	2567,5	4203,3	-389,3	1613,8	
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	1325,1	997,7	270,3	-14,3	51,6	
Budownictwo Construction	909,1	98,4	513,6	124,1	153,1	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	2726,9	1091,0	1015,5	102,0	364,6	
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	834,0	250,1	307,6	16,5	132,1	
Informacja i komunikacja Information and communication	95,1	29,1	29,8	-22,3	30,6	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	72,7	31,9	21,1	0,0	12,8	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	1256,0	1048,7	154,9	-14,0	18,8	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	767,5	115,2	362,9	15,7	52,2	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	69,1	23,2	23,2	1,1	15,6	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	227,8	127,4	119,5	-27,9	7,5	
Pozostała działalność usługowa Other service activities	29,6	20,2	5,0	1,1	3,7	

^a Patrz uwagi ogólne działu „Finanse przedsiębiorstw”, ust. 10 na str. 191.
^a See general notes to the chapter “Finances of enterprises”, item 10 on page 191.

TABL. 6 (133). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW
 Stan w dniu 31 grudnia
 LIABILITIES OF ENTERPRISES
 As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term			
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which		
					kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu dostaw i usług from deli- veries and services	
		w mln zł		in million PLN			
OGÓŁEM TOTAL	2010	13015,3	3406,8	1938,0	8069,8	1320,9	4720,1
	2015	12142,9	3640,9	2698,2	8502,0	2001,9	4389,9
	2018	16789,2	4914,7	3521,8	11874,5	2824,4	6001,7
	2019	18898,2	5579,4	4260,5	13318,8	3179,7	6038,7
w tym: of which:							
Przemysł Industry		10623,6	3442,9	2801,6	7180,7	2004,5	3847,7
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		9670,3	2838,3	2239,8	6832,0	1930,8	3728,7
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities		334,1	142,4	104,8	191,7	56,3	54,8
Budownictwo Construction		665,1	56,7	36,6	608,3	35,9	266,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		2887,4	535,0	463,7	2352,3	620,9	1199,1
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		1593,7	795,5	382,7	798,2	167,1	341,5
Informacja i komunikacja Information and communication		108,8	18,8	13,0	90,0	16,3	23,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		51,2	40,0	1,1	11,2	1,5	5,0
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		492,8	334,8	274,9	158,0	20,4	57,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		1729,1	191,3	133,4	1537,9	257,7	48,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		112,4	10,2	9,2	102,3	13,1	35,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		241,0	75,3	71,5	165,8	17,6	86,7
Pozostała działalność usługowa Other service activities		9,4	5,6	5,6	3,8	0,6	2,0

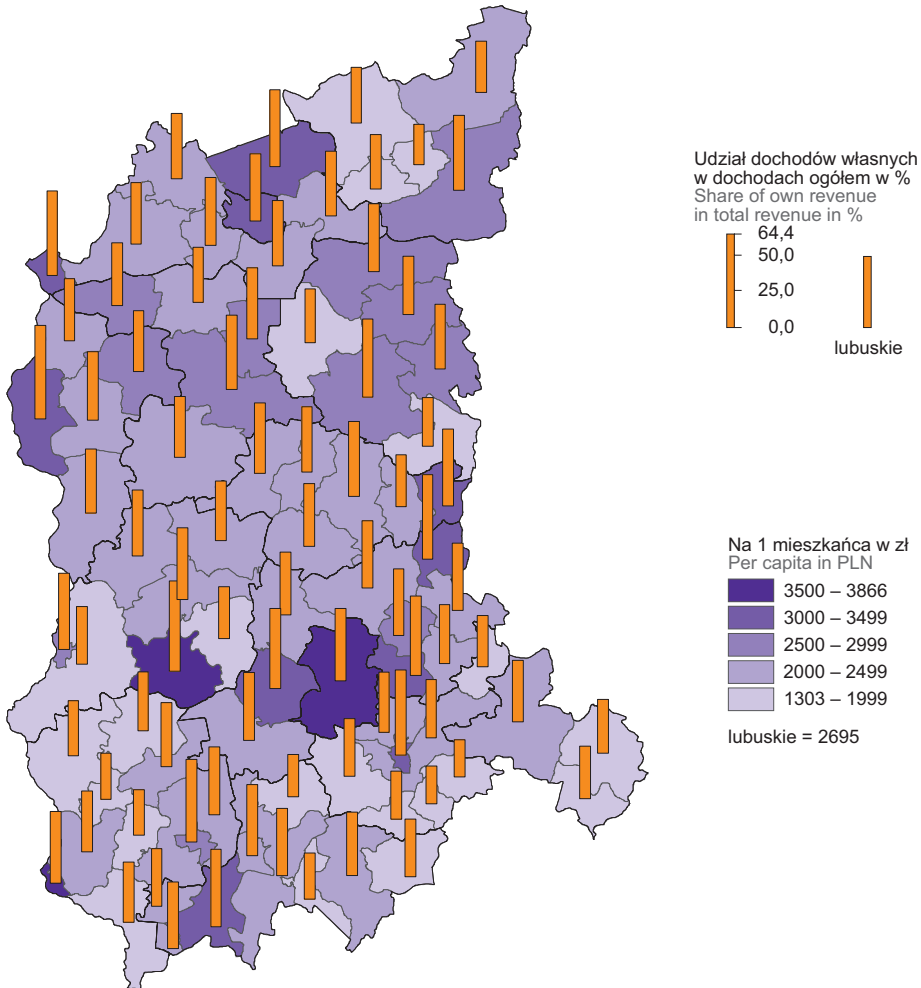
Dział XIX. Finanse publiczne
Chapter XIX. Public finance

TABL. 1 (134). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS

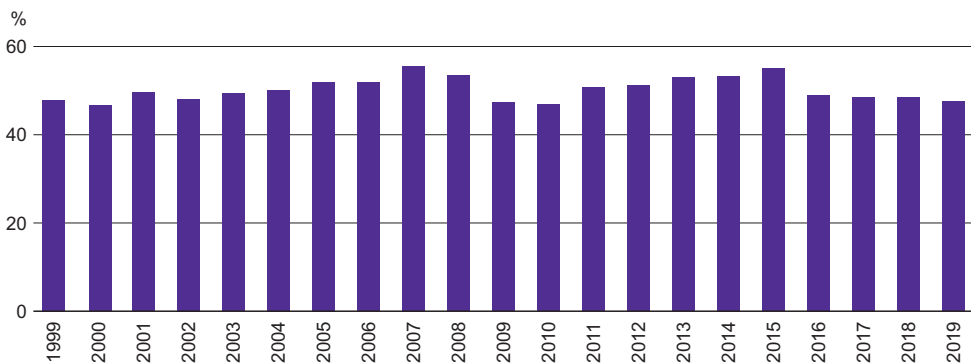
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na	Powiaty	Wojewódz-	
		Total	Gminas ^a	prawach powiatu	Powiat	two	
		w tys. zł					in thousand PLN
OGÓŁEM	2010	4230629,0	2185882,5	885319,2	684122,5	475304,8	
TOTAL	2015	4940566,8	2604201,8	1151714,8	695226,4	489423,8	
	2018	6379052,1	3459004,2	1679680,0	812255,0	428112,8	
	2019	7100747,1	3853669,1	1889166,3	868771,6	489140,1	
Dochody własne		3230711,4	1812483,3	917532,8	341844,6	158850,7	
Own revenue							
w tym:							
of which:							
Udziały w podatku dochodowym							
Share in income tax		1436627,5	655334,7	467655,0	174892,8	138744,9	
od osób prawnych							
corporate income tax		152609,6	25018,4	23924,9	5230,5	98435,7	
od osób fizycznych							
personal income tax		1284017,9	630316,3	443730,1	169662,3	40309,2	
Podatek od nieruchomości							
Tax on real estate		677635,6	511871,4	165764,2	.	.	
Podatek rolny							
Agricultural tax		40337,0	40080,8	256,2	.	.	
Podatek od środków transportowych							
Tax on means of transport		31466,4	19278,1	12188,2	.	.	
Podatek od czynności cywilnoprawnych							
Tax on civil law transactions		51950,4	31968,0	19982,4	.	.	
Oplata skarbową							
Stamp duty		14209,4	6220,2	7989,2	.	.	
Dochody z majątku							
Revenue from property		209033,2	146596,2	54251,0	6474,1	1712,0	
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze							
of which income from renting and tenancy as well as agreements with a similar character		69368,5	54983,3	7376,5	5542,5	1466,1	
Wpływy z usług							
Services revenue		158922,9	54463,3	39088,6	63172,8	2198,2	
Dotacje		2316598,0	1277005,0	595524,4	217587,7	226480,8	
Grants							
Dotacje celowe							
Targeted grants		1753784,8	1123133,5	384652,9	172548,9	73449,4	
z budżetu państwa							
from the state budget		1677175,6	1102354,8	377303,6	134265,5	63251,7	
na zadania:							
for tasks:							
z zakresu administracji rządowej							
for government administration tasks		1440532,5	971505,0	335073,3	105351,7	28602,5	
własne							
for own tasks		233857,6	130395,6	41113,4	28008,0	34340,6	
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej							
realised on the basis of agreements with government administration bodies		2785,5	454,2	1116,9	905,8	308,6	
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego							
for tasks realised on the basis of agreements between local government units		27698,9	8917,8	5058,8	13685,5	36,8	
otrzymane z państwowych funduszy celowych							
received from state appropriated funds		19322,0	10408,9	740,5	2416,7	5755,9	
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań							
for financial assistance between local government units for additional financing of own tasks		29588,2	1452,0	1550,0	22181,3	4405,0	
Dotacje z paragrafów 200 i 620 oraz 205 i 625 ^b							
Grants from paragraphs 200 and 620; 205 and 625 ^b		562813,2	153871,5	210871,5	45038,8	153031,4	
Subwencja ogólna z budżetu państwa		1553437,7	764180,8	376109,1	309339,2	103808,6	
General subvention from the state budget							
W tym część oświatowa							
Of which educational part		1156335,3	569090,8	347219,7	222470,0	17554,7	

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.
a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. b Of the classification of budget revenue and expenditure.

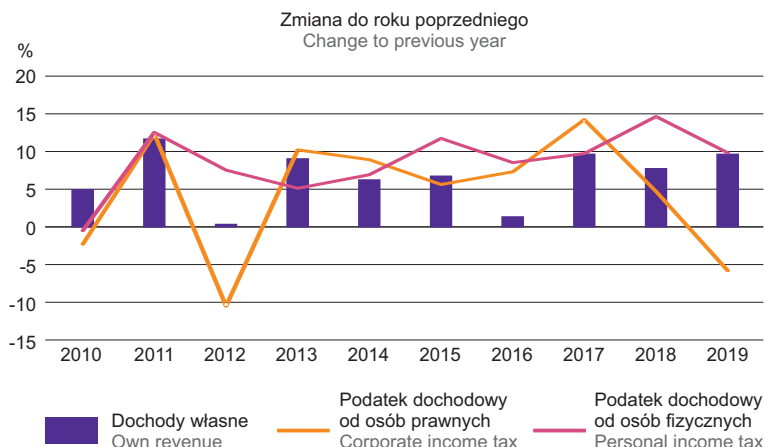
MAPA 1 (36). **DOCHODY WŁASNE BUDŻETÓW GMIN^a W 2019 R.**
 MAP 1 (36). **OWN REVENUE OF GMINAS^a BUDGETS IN 2019**

Udział dochodów własnych w dochodach ogółem
 Share of own revenue in total revenue

a Łącznie z dochodami gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
 a Including revenue of gminas which are also cities with powiat status.

WYKRES 1 (80). WYBRANE RODZAJE DOCHODÓW WŁASNYCH JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
CHART 1 (80). SELECTED TYPES OF OWN REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS

TABL. 2 (135). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW
EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

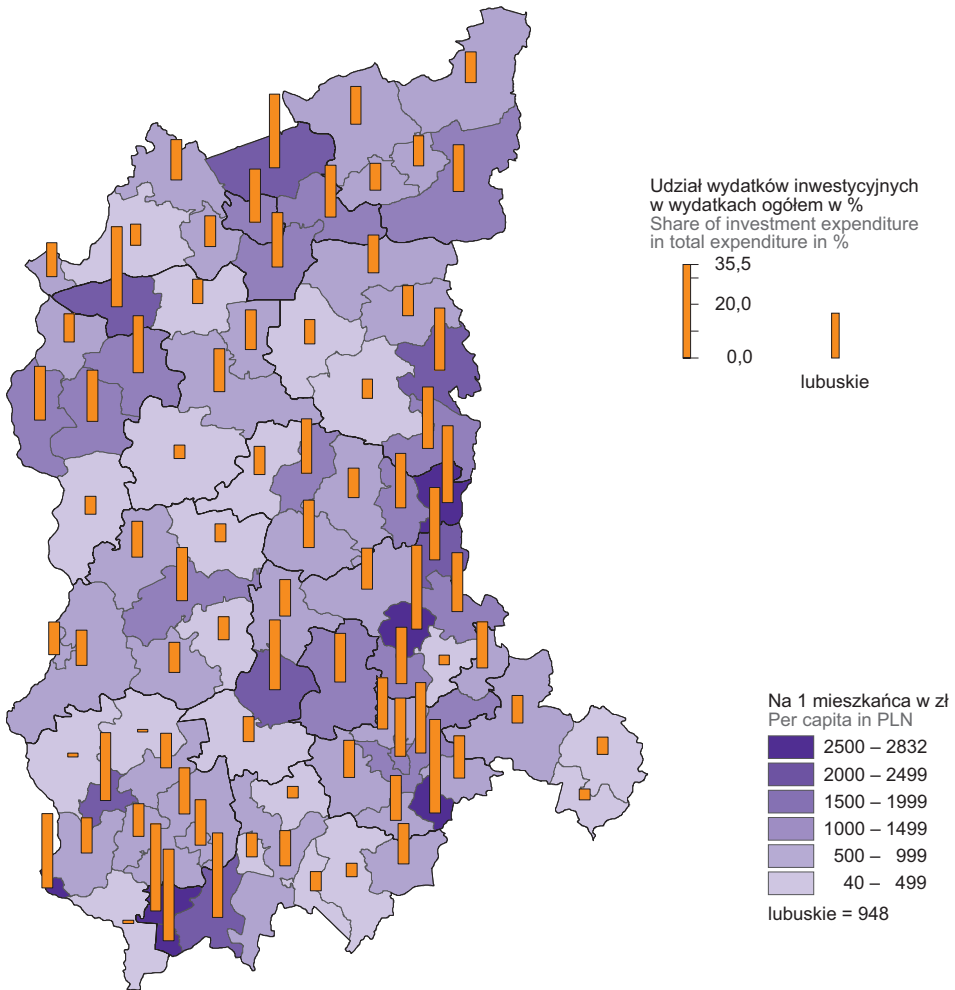
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		Total	Gminas ^a	Cities with powiat status	Powiat	Voivodship
		w tys. zł in thousand PLN				
OGÓLEM	2010	4833678,4	2529052,3	1040686,8	750589,2	513350,1
TOTAL	2015	4854800,3	2530491,0	1113952,5	718955,3	491401,4
	2018	6657560,5	3581659,7	1813334,0	809878,3	452688,6
	2019	7075247,3	3802741,0	1906374,9	841028,5	525102,9
Wydatki bieżące		5778305,7	3200670,5	1532599,3	719742,0	325294,0
Current expenditure						
w tym:						
of which:						
Dotacje		582145,0	199884,4	205186,9	40264,0	136809,7
Grants						
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych		64037,9	11039,6	50089,1	.	2909,1
of which for local government budgetary establishments						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		1373826,0	1007687,7	322599,0	38658,9	4880,5
Benefits for natural persons						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		3760550,4	1963266,8	988210,9	631642,8	177429,9
Current expenditure of budgetary units						
w tym:						
of which:						
wynagrodzenia		2040399,5	1002386,2	544297,6	401796,5	91919,2
wages and salaries						
pochodne od wynagrodzeń ^b		373886,6	195226,1	97705,5	64407,0	16547,9
wages and salaries related expenditure ^b						
zakup materiałów i usług		1119161,3	644260,2	290863,1	122635,4	61402,7
purchase of materials and services						
Obsługa długu publicznego		51906,1	26068,2	11205,2	8648,8	5983,8
Public debt servicing						
Wydatki majątkowe		1296941,6	602070,6	373775,7	121286,5	199808,8
Property expenditure						
W tym inwestycyjne ^c		1276903,7	593836,6	366499,8	116758,5	199808,8
Of which investment expenditure ^c						

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

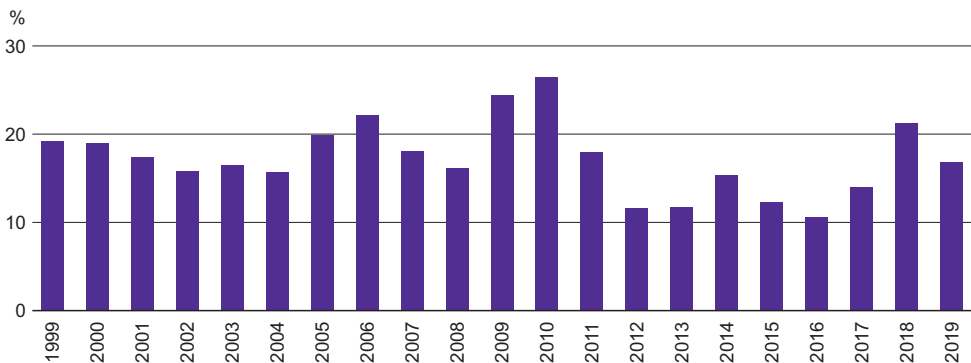
a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. c Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments.

MAPA 2 (37). **WYDATKI INWESTYCYJNE BUDŻETÓW GMIN^a W 2019 R.**
 MAP 2 (37). **INVESTMENT EXPENDITURES OF GMINAS^a BUDGETS IN 2019**

Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem
 Share of investment expenditure in total expenditure

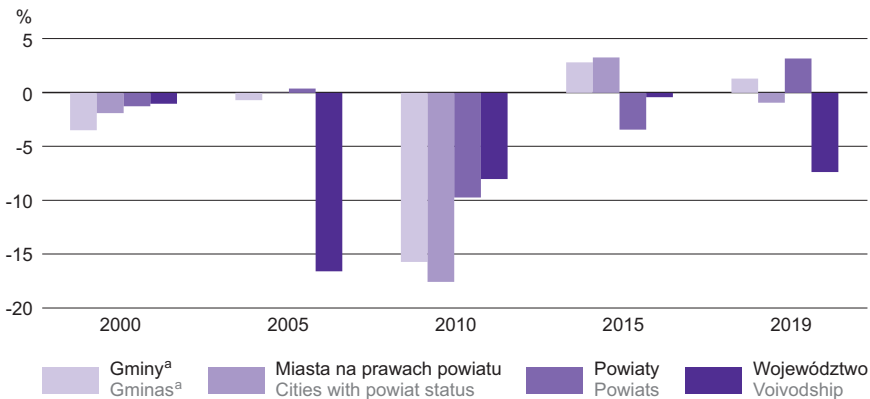
a Łącznie z wydatkami gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
 a Including expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (136). STRUKTURA WYDATKÓW BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2019 R.
STRUCTURE OF EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY DIVISION IN 2019

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w odsetkach in percent				
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo Agriculture and hunting	1,4	2,1	0,1	0,2	2,3
Transport i łączność Transport and communication	13,3	6,3	18,4	13,2	45,5
Gospodarka mieszkaniowa Dwelling economy	1,9	2,2	1,9	1,1	0,4
Administracja publiczna Public administration	8,8	8,6	6,2	10,6	16,1
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa Public safety and fire care	2,0	1,3	1,7	7,3	0,1
Różne rozliczenia Various settlements	0,1	0,1	0,3	0,1	0,0
Oświata i wychowanie Education	27,0	28,3	30,3	27,9	3,3
Ochrona zdrowia Health care	1,7	0,6	1,0	3,0	10,8
Pomoc społeczna Social assistance	6,4	6,5	5,4	12,2	0,7
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej Other tasks in sphere of social policy	1,6	0,3	1,8	5,2	5,0
Edukacyjna opieka wychowawcza Educational care	2,1	0,7	3,0	6,6	1,0
Rodzina Family	19,2	25,1	17,3	8,1	0,3
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska Municipal economy and environmental protection	6,6	8,8	6,7	0,2	0,5
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego Culture and national heritage	3,4	4,2	1,9	0,2	8,3
Kultura fizyczna Physical education	2,5	2,7	2,6	0,3	3,2

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

WYKRES 2 (81). RELACJA WYNIKÓW BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO DO DOCHODÓW OGÓŁEM
CHART 2 (81). RELATION OF RESULTS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS TO TOTAL REVENUE

^a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
^a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

Dział XX. Inwestycje. Środki trwałe Chapter XX. Investments. Fixed assets

Inwestycje Investments

TABL. 1 (137). **NAKŁADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

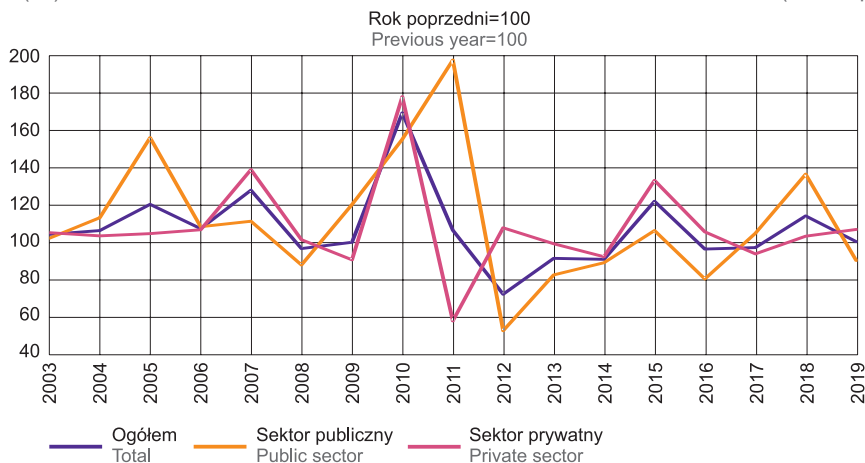
WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł		in million PLN		
O G Ő Ł E M	7497,2	5874,3	6302,8	6333,6	T O T A L
sektor publiczny	2605,3	2130,1	2460,8	2223,9	public sector
sektor prywatny	4891,8	3744,2	3842,0	4109,7	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	171,0	200,4	194,9	164,5	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	1979,3	2868,2	2443,8	2280,6	Industry
w tym:					of which:
przetwórstwo przemysłowe	910,1	1792,7	1869,0	1557,7	manufacturing
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	314,8	426,6	223,8	313,2	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	115,1	89,3	119,6	126,9	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	325,6	290,1	415,0	408,6	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa ^b	3184,1	906,5	1521,8	1332,0	Transportation and storage ^b
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	28,3	30,0	30,5	42,7	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	11,8	44,0	67,6	151,9	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	36,6	43,8	16,7	14,0	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	624,8	645,0	661,9	716,0	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	54,3	63,2	54,4	49,4	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	38,8	41,7	62,7	233,4	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	226,0	175,8	111,2	216,0	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	160,3	133,6	155,7	130,8	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	163,2	179,5	200,4	190,6	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	365,1	122,8	237,9	266,4	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	12,9	40,4	8,7	9,7	Other service activities

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.

a According to investment location. b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

WYKRES 1 (82). **DYNAMIKA NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (ceny bieżące)**

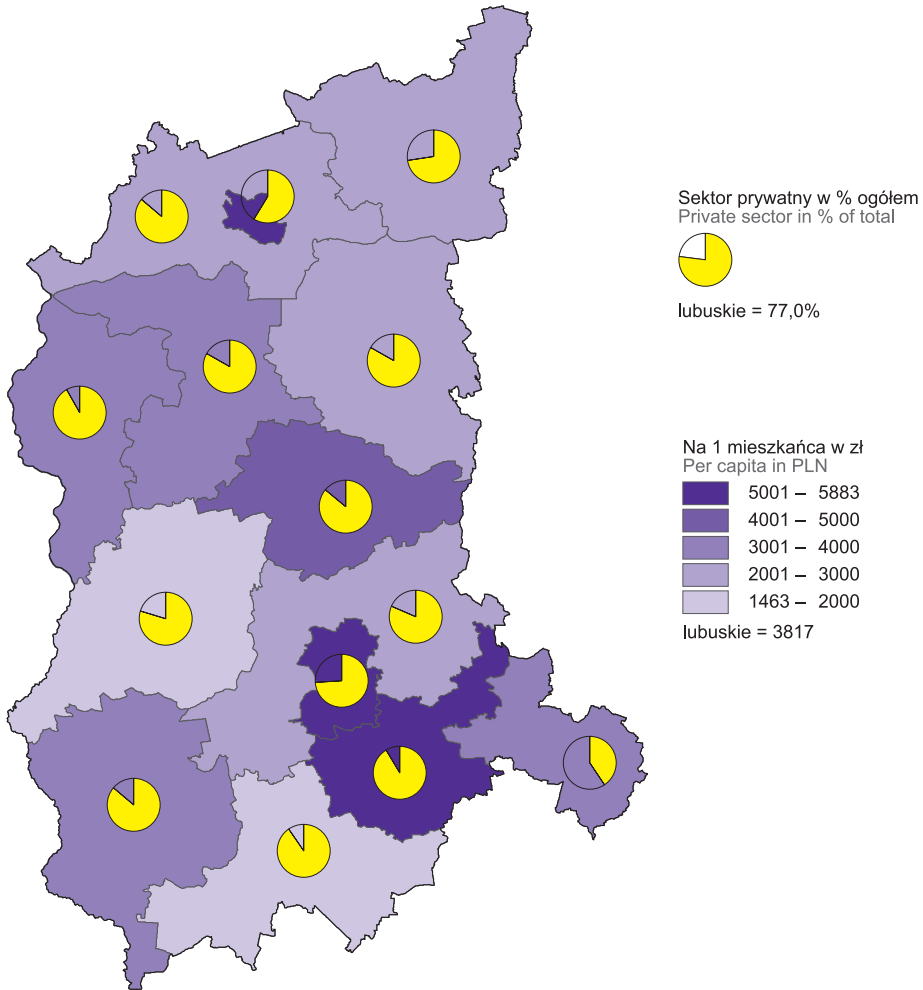
CHART 1 (82). **INDICES OF INVESTMENT OUTLAYS^a BY OWNERSHIP SECTORS (current prices)**

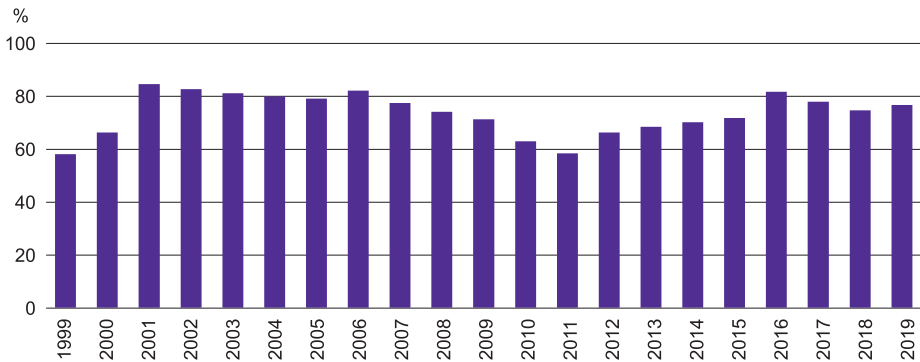
a Według lokalizacji inwestycji.

a According to investment location.

MAPA 1 (38). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a W 2019 R. (ceny bieżące)**
 MAP 1 (38). **INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a IN 2019 (current prices)**

Udział sektora prywatnego w nakładach inwestycyjnych ogółem
Share of the private sector in total investment outlays

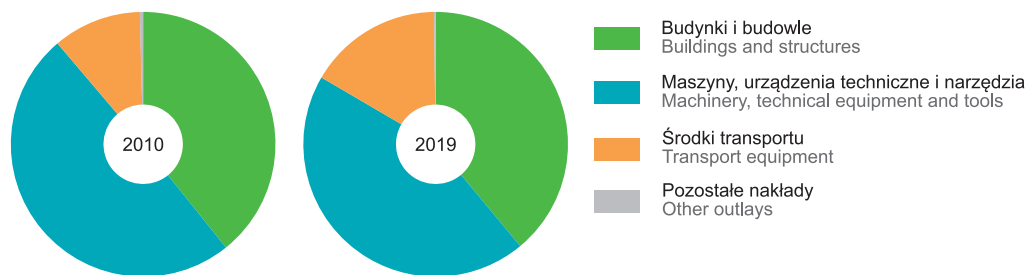

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABLE 2 (138). **NAKLĄDY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		
			budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
			w mln zł in million PLN		
OGÓŁEM TOTAL	2010	1413,9	554,5	700,0	153,4
	2015	2736,3	1108,0	1396,6	227,5
	2018	2606,6	942,8	1293,2	361,7
	2019	2854,8	1112,3	1269,0	467,9
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		69,7	46,4	16,3	6,8
Przemysł Industry		1654,0	520,7	1026,8	106,0
w tym: of which:					
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		1406,4	333,0	979,3	93,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remedia- tion activities		200,7	159,8	29,2	11,7
Budownictwo Construction		61,5	40,1	11,0	10,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		231,8	106,7	93,1	31,7
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		545,2	207,6	34,2	300,3
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		15,2	4,9	10,0	0,4
Informacja i komunikacja Information and communication		7,0	1,1	4,6	1,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		11,5	7,1	3,9	0,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		71,0	64,6	5,4	0,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		7,8	6,0	1,4	0,4
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		9,7	2,8	4,8	2,0
Edukacja Education		1,8	0,0	0,6	1,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		130,8	74,4	49,6	6,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		34,6	27,1	7,2	0,4
Pozostała działalność usługowa Other service activities		3,2	2,9	0,2	0,1

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

WYKRES 2 (83). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG RODZAJÓW (ceny bieżące)
CHART 2 (83). INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY TYPE (current prices)

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 3 (139). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 grudnia

 GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
O G Ó Ł E M	61292,7	97568,0	114202,2	119160,3	T O T A L
sektor publiczny	27914,9	53527,7	61241,0	62179,6	public sector
sektor prywatny	33377,7	44040,3	52961,2	56980,7	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3175,6	3826,5	4137,0	4230,1	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	22180,2	36975,4	45212,6	48097,4	Industry
w tym:					of which:
przetwórstwo przemysłowe	11880,7	16510,9	21405,7	22283,0	manufacturing
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2704,5	4288,2	4743,5	4947,9	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	862,4	1187,5	1461,2	1524,5	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	3265,5	3881,6	5462,9	5051,9	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa ^b	10546,7	24795,8	27374,2	28219,4	Transportation and storage ^b
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	457,0	552,4	639,9	650,8	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	2058,1	1219,1	1578,3	1587,4	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	377,0	475,7	483,6	485,0	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	10805,3	13594,3	15068,1	15795,0	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	405,6	585,2	676,7	651,0	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	230,3	316,3	421,3	478,8	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2882,2	4075,7	4482,9	4759,1	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	1628,1	2294,1	2583,3	2731,0	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1243,5	1943,6	2340,0	2421,3	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1015,0	1660,9	2047,0	2233,9	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	160,3	184,0	233,3	243,6	Other service activities

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. ^b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

^a The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit. ^b Including value of public roads, streets and squares.

Dział XXI. Rachunki regionalne Chapter XXI. Regional accounts

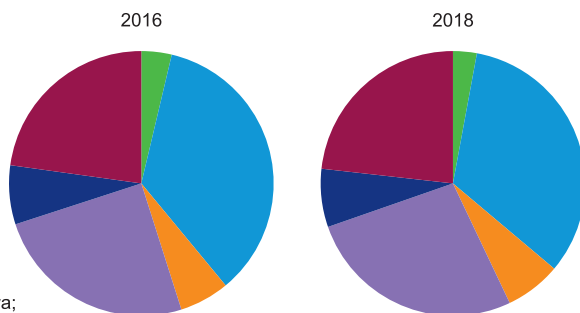
TABLE 1 (140). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2016	2017	2018	2016	2017	2018
	w mln zł	in million PLN		w odsetkach	in percent	
OGÓŁEM TOTAL	41496	43498	46145	.	.	.
W tym wartość dodana brutto Of which gross value added	36660	38201	40401	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw niefinansowych non-financial corporations	19486	19912	21445	53,2	52,1	53,1
instytucji rządowych i samorządowych general government	5901	6252	6559	16,1	16,4	16,2
gospodarstw domowych households	10397	11020	11317	28,4	28,8	28,0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	1364	1409	1183	3,7	3,7	2,9
Przemysł Industry	12934	12826	13394	35,3	33,6	33,2
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	10530	10353	10999	28,7	27,1	27,2
Budownictwo Construction	2241	2373	2763	6,1	6,2	6,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja Trade; repair of motor vehicles ^Δ ; transportation and storage; accommodation and catering ^Δ ; information and communication	9123	9907	10803	24,9	25,9	26,7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ Financial and insurance activities; real estate activities	2630	2769	2888	7,2	7,2	7,1
Pozostałe usługi Other services	8368	8917	9370	22,8	23,3	23,2
NA 1 MIESZKAŃCA^Δ PER CAPITA^Δ	40784	42785	45443	.	.	.

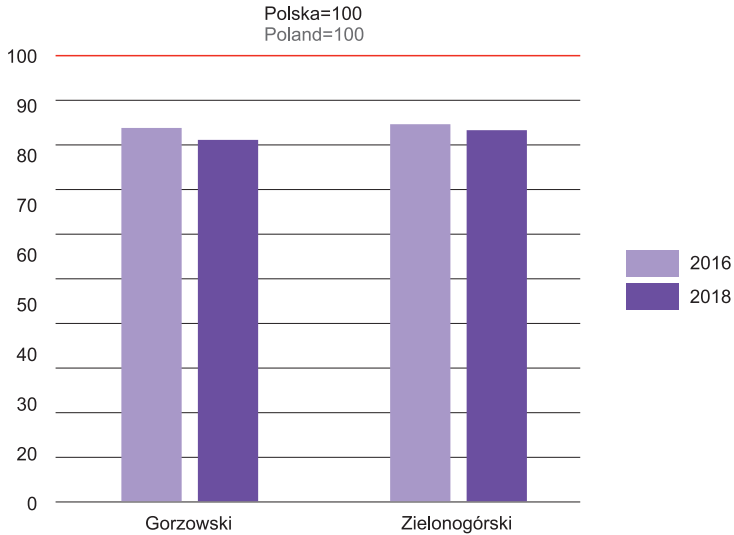
a W złotych.
a In PLN.

WYKRES 1 (84). **WARTOŚĆ DODANA BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI**
(ceny bieżące)

CHART 1 (84). GROSS VALUE ADDED BY KIND OF ACTIVITY (current prices)

WYKRES 2 (85). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO NA 1 MIESZKAŃCA W PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (ceny bieżące)**
 CHART 2 (85). **GROSS DOMESTIC PRODUCT PER CAPITA IN SUBREGIONS OF THE VOIVODSHIP (current prices)**

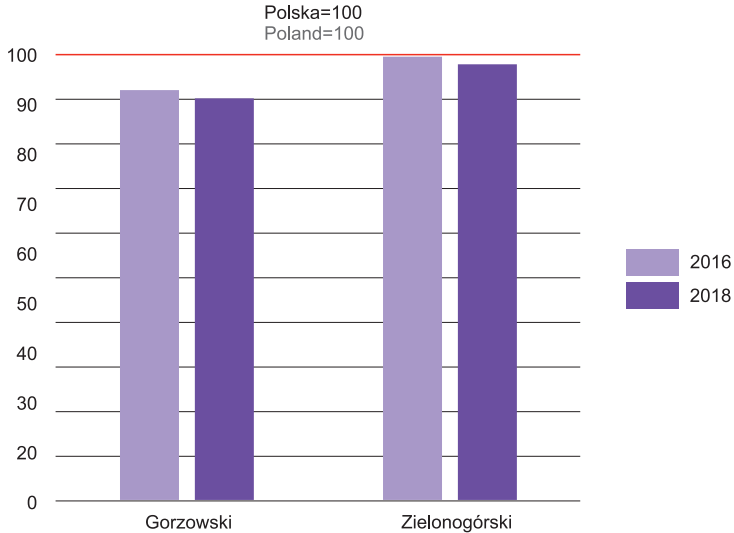

TABL. 2 (141). **WARTOŚĆ DODANA BRUTTO NA 1 PRACUJĄCEGO (ceny bieżące)**
 GROSS VALUE ADDED PER EMPLOYED PERSONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017	2018	SPECIFICATION
	w zł in PLN			
O G Ó Ł E M	110059	112380	116987	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	39397	40668	34396	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	149469	146345	149980	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	134694	130582	135976	of which manufacturing
Budownictwo	117499	118827	128015	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^a ; informacja i komunikacja	106741	111890	119488	Trade; repair of motor vehicles ^a ; transportation and storage; accommodation and catering ^a ; information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^a	245978	262942	279485	Financial and insurance activities; real estate activities
Pozostałe usługi	86529	90444	94343	Other services

WYKRES 3 (86). **WARTOŚĆ DODANA BRUTTO NA 1 PRACUJĄCEGO W PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (ceny bieżące)**
 CHART 3 (86). **GROSS VALUE ADDED PER EMPLOYED PERSON IN SUBREGIONS OF THE VOIVODSHIP (current prices)**

TABL. 3 (142). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
 BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017	2018	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN			
Produkcja globalna	84296	89945	97154	Gross output
Zużycie pośrednie	47636	51744	56753	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	36660	38201	40401	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	15506	16591	18118	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	21199	21547	22134	Gross operating surplus

TABL. 4 (143). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**
 NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017	2018	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	27066	28633	30187	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	26602	28164	29728	per capita in PLN
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	26849	28225	29241	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	26388	27763	28796	per capita in PLN

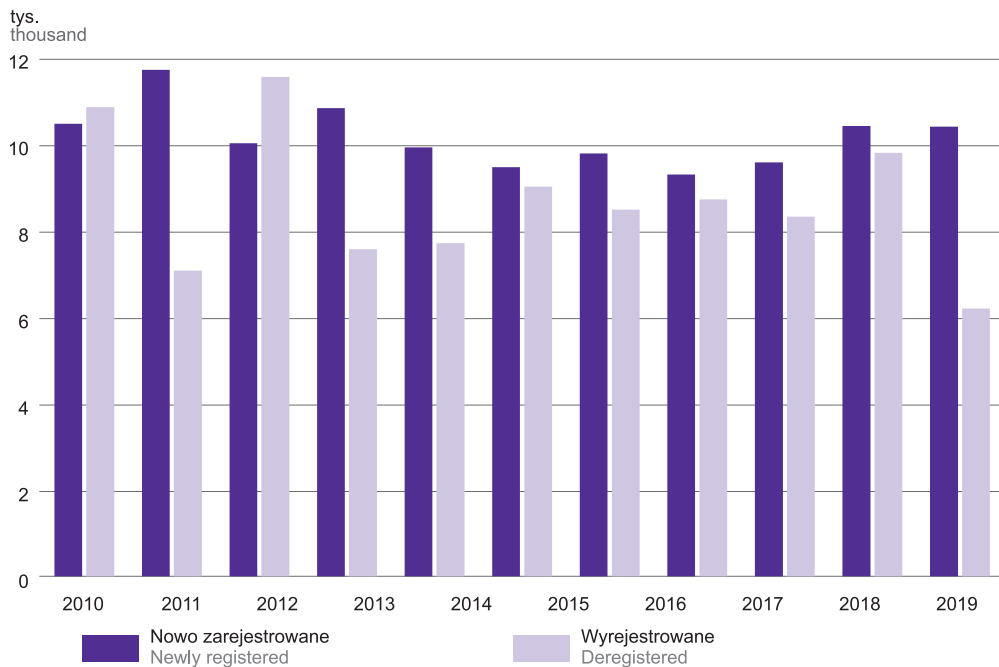
Dział XXII. Podmioty gospodarki narodowej Chapter XXII. Entities of the national economy

TABL. 1 (144). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON**
Stan w dniu 31 grudnia
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2018	2019	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	106111	111272	113277	117172	T O T A L
sektor publiczny	4577	4731	4570	4509	public sector
sektor prywatny	101534	105731	107580	111433	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe	8	1	–	–	State owned enterprises
Spółki	13460	16409	15317	15824	Companies
w tym:					of which:
handlowe	7428	10290	9178	9674	commercial
cywilne	6002	6080	6094	6104	civil
Spółdzielnie	476	486	363	351	Cooperatives
Fundacje	172	378	491	537	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	2643	3302	3330	3440	Associations and social organisations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	78324	77599	80366	83517	Natural persons conducting economic activity

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

WYKRES 1 (87). **PODMIOTY NOWO ZAREJESTROWANE I WYREJESTROWANE Z REJESTU REGON^a**
CHART 1 (87). **NEWLY REGISTERED AND DEREGISTERED ENTITIES FROM THE REGON REGISTER^a**

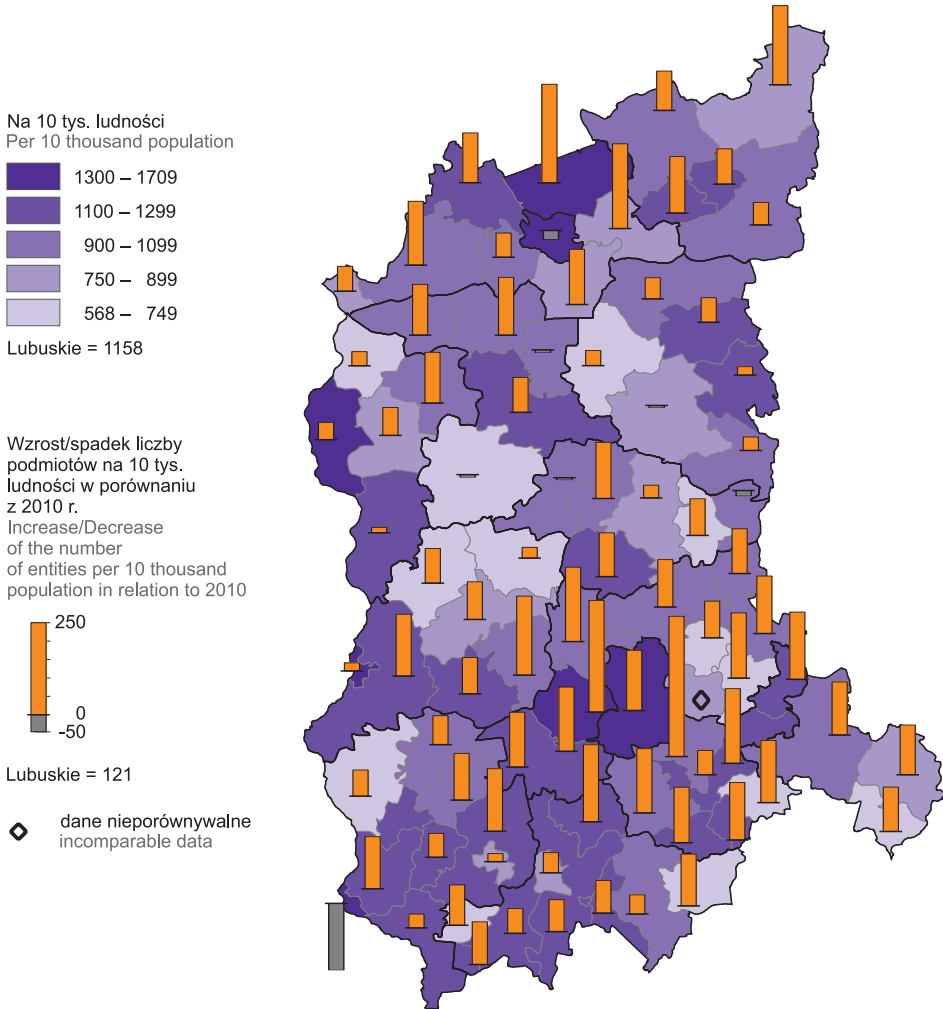
^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

MAPA 1 (39). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON W 2019 R.**

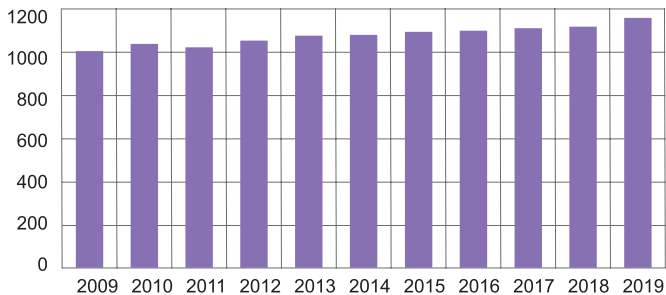
Stan w dniu 31 grudnia

MAP 1 (39). **ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER**

As of 31 December

Podmioty gospodarki narodowej^a w rejestrze REGON na 10 tys. ludności
Entities of the national economy^a in the REGON register per 10 thousand population

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2019 R.
I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2019

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total	Polska=100 Poland=100		
POWIERZCHNIA. SAMORZĄD TERYTORIALNY – stan w dniu 31 grudnia AREA. LOCAL GOVERNMENT – as of 31 December				
Powierzchnia w km ²	312705	13988	4,5	Area in km ²
Powiaty	314	12	3,8	Powiats
Miasta na prawach powiatu	66	2	3,0	Cities with powiat status
Gminy	2477	82	3,3	Gminas
Miasta	940	43	4,6	Towns
Miejscowości wiejskie	52477	1294	2,5	Rural localities
Sołectwa	40789	1027	2,5	Village administrator's offices
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION				
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thousand tonnes:
pyłowych	27,1	0,7	2,7	particulate
gazowych	198440,7	3320,0	1,7	gaseous
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3278	104	3,2	Municipal wastewater treatment plants ^a (as of 31 December)
w tym: biologiczne	2454	81	3,3	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	817	23	2,8	with increased biogene removal (disposal)
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	114133,5	654,2	0,6	Waste generated (during the year; excluding municipal waste) in thousand tonnes
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w tys. t	12752,8	384,5	3,0	Municipal waste collected ^b (during the year) in thousand tonnes
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				Outlays on fixed assets (current prices):
służące ochronie środowiska:				in environmental protection:
w milionach złotych	12415,2	269,9	2,2	in million PLN
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	3,9	4,3	.	in % of total investment outlays
służące gospodarce wodnej:				in water management:
w milionach złotych	3223,7	45,6	1,4	in million PLN
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,0	0,7	.	in % of total investment outlays
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE PUBLIC SAFETY				
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych ^c :				Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings ^c :
w liczbach bezwzględnych	796557	25847	3,2	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	208	255	.	per 10 thousand population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^c w %	73,1	72,3	.	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police ^c in %
LUDNOŚĆ POPULATION				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.				Population (as of 31 December) in thousands
miasta	38382,6	1011,6	2,6	urban areas
wieś	23033,1	656,5	2,9	rural areas
w tym kobiety	15349,5	355,1	2,3	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	72	58,5	Population per 1 km ² of total area (as of 31 December)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	66,7	65,8	.	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 December)

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Pozycja obejmuje odpady odebrane od wszystkich właścicieli nieruchomości i uznawana jest za odpady wytworzone. c Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

a Working on sewage network. b Estimate includes waste collected from all inhabitants and considered to be waste generated. c Excluding punishable acts committed by juveniles.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2019 R. (cd.)
I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2019 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem		Polska=100	
	total		Poland=100	
LUDNOŚĆ (dok.) POPULATION (cont.)				
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,9	-2,0	.	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,2	-1,1	.	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący ^{ab} (stan w dniu 31 XII) w tys.	15783,0	360,7	2,3	Employed persons ^{ab} (as of 31 December) in thousands
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	4920,09	4333,15	88,1	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	866,4	18,5	2,1	Registered unemployed persons (as of 31 December) in thousands
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (stan w dniu 31 XII) w %	5,2	4,9	.	Registered unemployment rate ^b (as of 31 December) in %
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA DWELLINGS. INFRASTRUCTURE				
Zasoby mieszkaniowe ^c (stan w dniu 31 XII):				Dwelling stocks ^c (as of 31 December):
mieszkania: w tysiącach	14812,8	381,0	2,6	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	385,9	376,6	.	per 1000 population
Mieszkania oddane do użytkowania:				Dwellings completed:
w tysiącach	207,4	4,1	2,0	in thousands
na 1000 ludności	5,4	4,1	.	per 1000 population
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 December) in km:
wodociągowej rozdzielczej	310897,6	7105,0	2,3	water supply distribution
kanalizacyjnej rozdzielczej ^d	165098,8	4511,5	2,7	sewage distribution ^d
gazowej	157868,5	4391,9	2,8	gas supply
EDUKACJA I WYCHOWANIE^e – stan na początku roku szkolnego EDUCATION^e – as of beginning of the school year				
Uczniowie w szkołach ^f w tys.:				Pupils and students in schools ^f in thousands:
podstawowych	3061,5	81,6	2,7	primary
branżowych I stopnia ^g	207,9	6,4	3,1	stage I sectoral vocational ^g
liceach ogólnokształcących	642,3	13,5	2,1	general secondary
technikach	648,5	18,0	2,8	technical secondary
artystycznych ogólnokształcących ^h	14,1	0,3	2,5	general art ^h
policealnych	188,4	3,6	1,9	post-secondary
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ⁱ :				Children attending pre-primary education establishments ⁱ :
w tysiącach	1401,0	35,7	2,5	in thousands
na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	904	895	.	per 1000 children aged 3–6

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. c Na podstawie bilansu. d Łącznie z kolektorami. e Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 182. f Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. g Łącznie z uczniami w oddziałach zasadniczych szkół zawodowych oraz uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy. h Dających uprawnienia zawodowe. i Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

a By actual workplace and kind of activity. b Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. c Based of balance. d Including collectors. e See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 182. f Excluding schools for adult, except post-secondary schools. g Including students of basic vocational school sections and students of special job-training schools. h Leading to professional certification. i Including the children attending for all school year in the units performing health care activities.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2019 R. (cd.)

I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2019 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem		Polska=100	
	total		Poland=100	

OCHRONA ZDROWIA^a – stan w dniu 31 grudnia
HEALTH CARE^a – as of 31 December

Pracownicy medyczni ^b :				Medical personnel ^b :
lekarze	90884	2063	2,3	doctors
lekarze dentyści	13509	565	4,2	dentists
pielęgniarki ^c	193132	4580	2,4	nurses ^c
Przychodnie	21839	573	2,6	Out-patients departments
Szpitala ogólne	890	24	2,7	General hospitals
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	166,8	4,0	2,4	Beds in general hospitals in thousands
Apteki ogólnodostępne ^d	12286	305	2,5	Generally available pharmacies ^d

KULTURA. TURYSTYKA
CULTURE. TOURISM

Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	7881	252	3,2	Public libraries (including branches; as of 31 December)
Wypożyczenia na 1 czytelnika w wol.	17,2	17,0	98,8	Loans per borrower in vol.
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	959	20	2,1	Museums with branches (as of 31 December)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	40217,3	249,9	0,6	Museum and exhibition visitors in thousands
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	523	13	2,5	Fixed cinemas (as of 31 December)
Widzowie w kinach stałych w tys.	61710,9	1337,5	2,2	Audience in fixed cinemas in thousands
Baza noclegowa turystyki ^e :				Tourist accommodation establishments ^e :
miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) w tys.	825,5	19,8	2,4	number of beds (as of 31 July) in thousands
korzystający z noclegów w tys.	35668,1	720,8	2,0	tourists accommodated in thousands

ROLNICTWO
AGRICULTURE

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) w tys. ha	14550,3	398,9	2,7	Agricultural land in good agricultural condition (as of June) in thousand ha
w tym pod zasiewami	10897,7	291,0	2,7	of which sown area
Zbiory w tys. t:				Production in thousand tonnes:
zboża	28990,3	708,0	2,4	cereals
ziemniaki	6481,6	60,4	0,9	potatoes
warzywa gruntowe ^f	3849,8	58,3	1,5	ground vegetables ^f
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	36,7	32,0	87,2	cereals
ziemniaki	214	188	87,9	potatoes

a Łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji. b Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. c Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. d Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 8 na str. 184. e Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. f Łącznie z ogrodami przydomowymi; dane według szacunków.

a Data include health care units subordinated to the Ministry of National Defence as well as the Ministry of the Interior and Administration. b Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and National Health Fund. c Including master nurses. d See general notes to the chapter "Health care and social welfare", item 8 on page 184. e Concern establishments possessing 10 and more bed places. g Data were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. f Including kitchen gardens; data based on estimation.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2019 R. (cd.)
I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2019 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total	Polska=100 Poland=100		
LEŚNICTWO FORESTRY				
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9258,8	689,9	7,5	Forest area (as of 31 December) in thousand ha
Lesistość w %	29,6	49,3	.	Forest cover in %
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w milionach złotych	1615202,7	39557,8	2,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	42077	39049	92,8	per capita in PLN
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^a (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^a (current prices):
w milionach złotych	230209,3	5104,8	2,2	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	5997	5039	84,0	per capita in PLN
TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 grudnia TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS – as of 31 December				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	307065,9	9003,5	2,9	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
Samochody osobowe zarejestrowane ^b w tys. szt.	24360,2	686,7	2,8	Registered passenger cars ^b in thousand units
Placówki pocztowe ^c	7627	244	3,2	Postal offices ^c
Łączna abonenckie ^d :				Subscriber lines ^d :
w tysiącach	3583,5	91,2	2,5	in thousands
na 1000 ludności	93,4	90,1	.	per 1000 population
HANDEL – stan w dniu 31 grudnia TRADE – as of 31 December				
Sklepy	333340	10837	3,3	Shops
Targowiska stałe	2154	73	3,4	Permanent marketplaces
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE				
Budżety gmin^e				Budgets of gminas^e
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	135161,5 ^f	3853,7	2,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	5240 ^f	5149	98,3	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	135316,9 ^f	3802,7	2,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	5246 ^f	5081	96,8	per capita in PLN
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of cities with powiat status
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	93894,4	1889,2	2,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	7466	7141	95,6	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	96885,5	1906,4	2,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	7703	7206	93,5	per capita in PLN

a Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonania robót. b Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. c Dane dotyczą placówek operatora wyznaczonego. d Własne; dane częściowo szacunkowe. e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. f Bez gminy Boguszów-Gorce, która nie przekazała sprawozdań budżetowych do Ministerstwa Finansów.

a Realised by construction units – by place of performing works. b Including having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year. c Data concern operators of the public telecommunication network. d Own; partly estimated data. e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status. f Excluding the gmina of Boguszów-Gorce, which did not submit budget reports to the Ministry of Finance.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2019 R. (dok.)

I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2019 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	

FINANSE PUBLICZNE (dok.)
PUBLIC FINANCE (cont.)

Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	30696,3	868,8	2,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1189	1161	97,6	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	29630,7	841	2,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1148	1124	97,9	per capita in PLN
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	18755	489,1	2,6	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	489	483	98,8	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	18376	525,1	2,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	479	518	108,3	per capita in PLN

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE
INVESTMENTS. FIXED ASSETS

Nakłady inwestycyjne ^a (ceny bieżące):				Investment outlays ^a (current prices):
w milionach złotych	320937,4	6333,6	2,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	8361	6253	74,8	per capita in PLN
Wartość brutto środków trwałych ^b (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				Gross value of fixed assets ^b (as of 31 December; current book-keeping prices):
w milionach złotych	4263508,5	119160,3	2,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	111079	117795	106,0	per capita in PLN

RACHUNKI REGIONALNE W 2018 R.
REGIONAL ACCOUNTS IN 2018

Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	2121555	46145	2,2	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	55230	45443	82,3	per capita in PLN
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				Gross value added (current prices):
w milionach złotych	1857482	40401	2,2	in million PLN
na 1 pracującego ^c w zł	123451	116987	94,8	per employed person ^c in PLN
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	1245199	29241	2,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	32416	28796	88,8	per capita in PLN

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^d (stan w dniu 31 XII)	4509916	117172	2,6	Entities of the national economy in the REGON register ^d (as of 31 December)
sektor publiczny	111788	4509	4,0	public sector
sektor prywatny	4325275	111433	2,6	private sector

a Według lokalizacji inwestycji. b Według siedziby jednostki lokalnej rodzaju działalności. c Do przeliczeń przyjęto przeciętną w roku liczbę pracujących. d Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; w podziale według sektorów – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

a According to investment location. b According to the abode of local kind-of-activity unit. c For calculations the average number of employed persons was applied. d Excluding persons tending private farms in agriculture; in divisions by ownership sectors – excluding entities, for which information on the ownership form does not exist in the REGON register.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
POWIERZCHNIA AREA					
Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	13984	13988	13988	13988	Area in km ² (as of 31 XII)
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele:					Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:
produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)	16,6	11,5	12,3	12,3	production ^a (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing)
eksploatacji sieci wodociągowej ^b	58,4	50,2	52,5	61,3	exploitation of water supply network ^b
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	5,8	6,4	6,0	5,4	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³
w tym do produkcji przemysłowej	1,0	0,8	0,8	0,8	of which for industrial production
Ścieki przemysłowe i komunalne ^c odprowadzone do wód lub do ziemi:					Industrial and municipal ^c wastewater discharged into waters or into the ground:
oczyszczane w % wymagających oczyszczania	88,6	98,6	99,2	99,7	treated in % of requiring treatment
nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	0,3	0,0	0,0	0,0	untreated per 1 km ² in dam ³
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności ^d	59,0	67,5	74,1	77,2	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^d
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:					Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thousand tonnes:
pyłowych	4,8	1,4	0,9	0,7	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	23,0	28,1	18,8	9,5	gaseous (excluding carbon dioxide)
Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:					Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:
pyłowych	95,9	98,8	99,1	99,2	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	6,4	0,8	32,3	65,7	gaseous (excluding carbon dioxide)
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):					Area of special nature value under legal protection (as of 31 XII):
w % powierzchni ogólnej	36,1	38,9	38,8	37,4	in % of total area
na 1 mieszkańca w m ²	4926	5315	5332	5172	per capita in m ²
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) na 1 km ² w t	61,8	65,4	45,2	46,8	Waste generated (during the year; excluding municipal waste) per 1 km ² in tonnes
Odpady komunalne zebrane ^e (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	401	290	328	280	Municipal waste collected ^e (during the year) per capita in kg
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych ogółem:					Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:
służące ochronie środowiska	5,5	3,1	7,3	4,3	in environmental protection
służące gospodarce wodnej	2,0	1,8	1,7	0,7	in water management
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE PUBLIC SAFETY					
Przestępstwa stwierdzone przez Policję ^f w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:					Ascertained crimes by the Police ^f in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	41833	39230	26949	25847	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	415	384	264	255	per 10 thousand population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^f w %	57,2	76,1	71,2	72,3	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police ^f in %

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. c Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. d Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – dane szacunkowe, ludność ogółem – na podstawie bilansów. e Dane szacunkowe; w 2000 r. określane jako odpady stałe wywiezione; od 2015 r. pozycja obejmuje odpady odebrane od wszystkich właścicieli nieruchomości i uznawana jest za odpady wytworzone, ze względu na objęcie od 1 lipca 2013 r. przez gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wszystkich właścicieli nieruchomości. f Do 2012 r. – łącznie z prokuraturą; od 2014 r. bez czynów karnalnych popełnionych przez nieletnich.

a From own intakes. b Water withdrawal at intakes before entering the water network. c Since 2010, data are not comparable with data for previous years due to change in the methodology of municipal wastewater. d Population connected to waste water treatment plants – estimated data, total population – based on balances. e Estimated data; in 2000 defined as solid waste removed; since 2015 estimate includes waste collected from all inhabitants and is considered to be waste generated because of covering by gminas since 1 July 2013 all real-estate owners with municipal waste management system. f Until 2012 – including prosecutor's office; since 2014 excluding punishable acts committed by juveniles.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
LUDNOŚĆ POPULATION					
Ludność (stan w dniu 31 XII)	1008472	1023215	1018075	1011592	Population (as of 31 XII)
miasta	652041	649781	661321	656539	urban areas
wieś	356431	373434	356754	355053	rural areas
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	72	73	73	72	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):					Population of age (as of 31 XII):
przedprodukcyjnym	256819	195704	184524	182801	pre-working
produkcyjnym	619906	672779	642638	610173	working
poprodukcyjnym	131747	154732	190913	218618	post-working
Małżeństwa na 1000 ludności	5,3	5,8	4,9	4,5	Marriages per 1000 population
Rozwody na 1000 ludności	1,5	1,9	2,0	1,7	Divorces per 1000 population
Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,9	10,7	9,2	8,9	Live births per 1000 population
Zgony na 1000 ludności	8,8	9,3	10,0	10,9	Deaths per 1000 population
Przyrost naturalny na 1000 ludności	1,1	1,4	-0,7	-2,0	Natural increase per 1000 population
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	8,6	5,4	4,1	3,2	Infant deaths per 1000 live births
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,6	-0,5	-1,5 ^a	-1,1	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					Life expectancy at the moment of birth:
mężczyźni	69,2	71,5	72,8	72,9	males
kobiety	77,4	80,1	80,9	81,0	females
RYNEK PRACY LABOUR MARKET					
Pracujący ^{bc} (stan w dniu 31 XII):					Employed persons ^{bc} (as of 31 XII):
w tysiącach	330,1	323,1	334,6	360,7	in thousands
w tym kobiety	159,0	151,4	159,7	168,2	of which women
na 1000 ludności	327,3	315,7	328,7	356,5	per 1000 population
Przeciętne zatrudnienie:					Average paid employment:
w przemyśle:					in industry:
w tysiącach	.	71,7	74,0	76,9	in thousands
na 1000 ludności	.	70,1	72,6	75,9	per 1000 population
w budownictwie:					in construction:
w tysiącach	.	13,0	11,2	13,3	in thousands
na 1000 ludności	.	12,7	11,0	13,1	per 1000 population

a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. b Według faktycznego miejsca pracy. c Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, od 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. b By actual workplace. c Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, since 2010 – of the Agricultural Census 2010.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
RYNEK PRACY (dok.) LABOUR MARKET (cont.)					
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	89,1	59,2	39,3	18,5	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thousands
2000=100	100,0	66,4	44,1	20,8	2000=100
W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):					In % of registered unemployed (as of 31 XII):
kobiety	54,4	53,4	54,0	58,9	women
w wieku 24 lata i mniej	28,4	20,1	13,6	11,9	aged 24 years and less
pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	41,7	23,9	31,1	29,8	out of work for longer than 1 year
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	1748	70	15	11	Registered unemployed persons (as of 31 XII) per a job offer
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 XII) w %	21,3	15,5	10,5	4,9	Registered unemployment rate ^a (as of 31 XII) in %
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE WAGES AND SALARIES. SOCIAL BENEFITS					
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1670,36	2755,38	3375,72	4333,15	Average monthly gross wages and salaries in PLN
2000=100	100,0	165,0	202,1	259,4	2000=100
w tym: w przemyśle	.	2798,41	3509,62	4637,41	of which: in industry
w budownictwie	.	2144,77	2541,67	3404,07	in construction
Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	239,4	229,1	214,8	226,4	Average number of retirees and pensioners in thousands
pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	202,8	205,9	196,4	210,7	receiving retirement and other pension paid by the Social Insurance Institution
rolników indywidualnych	36,6	23,2	18,4	15,6	farmers
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:					Average monthly gross retirement and other pension in PLN:
wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	754,92	1447,41	1810,13	2098,93	paid by the Social Insurance Institution
rolników indywidualnych	676,41	1084,18	1319,74	1426,67	farmers
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA DWELLINGS. INFRASTRUCTURE					
Zasoby mieszkaniowe ^b (w 2000 r. – zamieszkane; stan w dniu 31 XII):					Dwelling stocks ^b (in 2000 – inhabited; as of 31 XII):
mieszkania:					dwellings:
w tysiącach	305,7	350,5	365,7	381,0	in thousands
na 1000 ludności	298,6	346,7	359,2	376,6	per 1000 population
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	62,9	70,0	73,3	73,9	average useful floor area of dwelling in m ²
Mieszkania oddane do użytkowania:					Dwellings completed:
mieszkania:					dwellings:
w tysiącach	2,1	3,3	3,2	4,1	in thousands
na 1000 ludności	2,1	3,2	3,2	4,1	per 1000 population
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	85,0	100,3	95,4	92,7	average useful floor area of dwelling in m ²
Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:					Distribution network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej	4650,9	6459,8	6962,5	7105,0	water supply
kanalizacyjnej ^c	1317,1	2709,0	4181,4	4511,5	sewage ^c

a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, od 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010. b Na podstawie bilansów. c Łącznie z kolektorami.

a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was used for calculation, estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, since 2010 – of the Agricultural Census 2010. b Based on balances. c Including collectors.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA (dok.)		DWELLINGS. INFRASTRUCTURE (cont.)			
Zużycie w gospodarstwach domowych:					Consumption in households:
wody z wodociągów:					water from water supply systems:
w hektometrach sześciennych	34,2	30,7	30,1	31,3	in cubic hectometre
na 1 mieszkańca w m ³	33,9	30,0	29,5	30,9	per capita in m ³
energii elektrycznej w miastach ^a :					electricity in urban areas ^a :
w gigawatogodzinach	410,5	468,0	430,0	498,7	in gigawatt-hour
na 1 mieszkańca w kWh	629,2	719,6	649,1	758,1	per capita in kWh
EDUKACJA I WYCHOWANIE		EDUCATION			
Uczniowie w szkołach ^b (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					Pupils and students in schools ^b (as of beginning of the school year) in thousands:
podstawowych ^c	87,9	57,6	67,3	81,6	primary ^c
branżowych I stopnia ^{de}	17,1	7,0	5,8	6,4	stage I sectoral vocational ^{de}
liceach ogólnokształcących ^f	22,7	14,1	11,2	13,5	general secondary ^f
liceach profilowanych	.	0,5	.	.	specialised secondary
technikach ^g	29,3	16,7	13,7	18,0	technical secondary ^g
artystycznych ogólnokształcących ^h	0,3	0,3	0,3	0,3	general art ^h
policealnych	4,9	7,4	5,2	3,6	post-secondary
Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ^{efgik} (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	15,6	11,4	8,7	6,9	Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools ^{efgik} (excluding schools for adults) per 1000 population
Studenci uczelni ^l (stan w dniu 31 XII; w latach 2000–2017 – stan w dniu 30 XI) w tys.	33,9	26,2	16,3	12,4	Students of higher education institutions ^l (as of 31 XII; in years 2000–2017 – as of 30 XI) in thousands
Absolwenci uczelni ^{lm} w tys.	5,5	7,5	4,8	3,1	Graduates of higher education institutions ^{lm} in thousands
Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	7,7	7,9	5,2	2,6	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thousands
Absolwenci szkół dla dorosłych ⁱ w tys.	2,6	1,6	1,6	0,7	Graduates of schools for adults ⁱ in thousands

a W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. d Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe i od roku szkolnego 2017/18 łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. e-g łącznie ze szkołami: e – od roku szkolnego 2004/05 specjalnymi przysposabiającymi do pracy, f – z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (w latach szkolnych 2004/05–2012/13 – uczniowie, 2005/06–2012/13 – absolwenci), g – z uzupełniającymi technikami (w latach szkolnych 2004/05–2013/14 – uczniowie, 2006/07–2013/14 – absolwenci). h Dające uprawnienia zawodowe. i Z poprzedniego roku szkolnego. k łącznie z liceami profilowanymi w latach szkolnych 2004/05–2013/14. l łącznie z filiami uczelni mających siedzibę jednostki macierzystej poza województwem lubuskim; bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji; bez cudzoziemców. m Osoby, które uzyskały dyplomy ukończenia studiów wyższych w okresie od 1 grudnia 2017 r. do 31 grudnia 2019 r.; w latach 2005–2018 – z poprzedniego roku akademickiego, a w 2000 r. – z roku kalendarzowego.

a In 2000, excluding households, whose the main source of maintenance was income from a private farm in agriculture. b Excluding schools for adults, except post-secondary schools. c Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. d Until the 2016/17 school year, basic vocational schools and since the 2017/18 school year, including basic vocational school sections. e-g Including schools: e – since the 2004/05 school year special job-training schools, f – supplementary general secondary schools (in the 2004/05–2012/13 school years – students, 2005/06–2012/13 – graduates), g – supplementary technical secondary schools (in the 2004/05–2013/14 school years – students, 2006/07–2013/14 – graduates). h Leading to professional certification. i From the previous school year. k Including specialised secondary schools in the 2004/05–2013/14 school years. l Including branches of higher education institutions seated outside the territory of Lubuskie Voivodship; excluding higher education institutions of the Ministry of National Defence; excluding foreigners. m Persons who obtained higher education diplomas between 1 December 2017 and 31 December 2019; 2005–2018 – from the previous academic year, and in 2000 – from the calendar year.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
EDUKACJA I WYCHOWANIE (dok.) EDUCATION (cont.)					
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):					Pre-primary education (as of beginning of the school year):
miejsca w przedszkolach w tys.	22,4	23,8	27,4	29,7	places in nursery schools in thousands
dzieci ^a w tys.	25,8	29,5	29,2	35,7	children ^a in thousands
w przedszkolach	21,4	24,0	24,9	30,7	in nursery schools
w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	4,3	4,9	3,7	4,5	in pre-primary sections in primary schools
Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat ^b	440	561	715	771	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3–6 ^b
OCHRONA ZDROWIA^c I POMOC SPOŁECZNA HEALTH CARE^c AND SOCIAL WELFARE					
Pracownicy medyczni ^d (stan w dniu 31 XII):					Medical personnel ^d (as of 31 XII):
lekarze	1786	1789	2035	2063	doctors
lekarze dentyści	168	463	552	565	dentists
pielęgniarki ^e	4641	4430	4823	4580	nurses ^e
Łóżka w szpitalach ogólnych ^f (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	46,1	41,0	43,2	39,3	Beds in general hospitals ^f (as of 31 XII) per 10 thousand population
Leczeni w szpitalach ogólnych (bez międzyoddziałowego ruchu chorych) na 10 tys. ludności	1654,4	1610,7	1896,1	1666,1	In-patients in general hospitals (excluding inter-ward patient transfer) per 10 thousand population
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	152	461	551	573	Out-patient departments (as of 31 XII)
Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	210	296	316	305	Generally available pharmacies (as of 31 XII)
Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę ogólnodostępną	4802	3457	3222	3317	Population (as of 31 XII) per generally available pharmacy
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:					Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:
lekarskie	5,0	5,7	6,8	6,8	medical
stomatologiczne	0,4	0,6	0,7	0,7	dental
Dzieci w żłobkach ^g i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku ^h do lat 3	28,3	36,6	78,6	145,1	Children in nurseries ^g and children's clubs (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3 ^h
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM					
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	274	258	253	252	Public libraries (including branches; as of 31 XII)
Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych ⁱ w wol.:					Public library loans ⁱ in volumes:
na 1000 ludności	4149	3275	2656,0	2356	per 1000 population
na 1 czytelnika	20,0	19,0	18,0	17,0	per borrower
Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	1,2	1,3	3,0	2,6	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population
Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^k na 1000 ludności	149,8	425,5	226,5	524,0	Audience in theatres and music institutions ^k per 1000 population
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	14	15	17	20	Museums with branches (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	149,9	158,0	229,5	246,7	Museum and exhibition visitors per 1000 population

a Od 2008 r. łącznie z – nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju placówek – zespołami wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi. Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalnośćleczniczą (do 2011 r. określanymi jako zakłady opieki zdrowotnej). b W 2015 r. do przeliczeń wskaźnika użyto liczbę dzieci w grupie wieku 3–5 lat. c Od 2012 r. łącznie z danymi o placówkach podległych resortowi obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. d Od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem; od 2006 r. łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka lekarska i pielęgniarska. e Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. f Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. g Łącznie z oddziałami żłobkowymi. h Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. i Od 2015 r. łącznie z wypożyczeniami międzybibliotecznymi. k Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

a Since 2008, including pre-primary education groups and pre-primary points not listed in division by type of establishments. Including the children attending for all school year in the units performing health care activities (until 2011 defined as health care institution). b In 2015, the rate was calculated using the number of children aged 3–5. c Since 2012, data have included health care of: the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration as well as until 2011 the Internal Security Agency. d Since 2005, working directly with a patient; since 2006 including persons whose primary workplace is a medical and nurse practice. e Including masters of nursery. f Excluding day places in hospital wards; since 2008, including beds and incubators for newborns. g Including nursery wards. h Until 2010, excluding children's clubs. i Since 2015, including interlibrary lending. k Data concern activity performed in the voivodship, including outdoor events.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
KULTURA. TURYSTYKA (dok.) CULTURE. TOURISM (cont.)					
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	22	11	12	13	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	6,2	4,2	4,8	5,1	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population
Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	288,8	862,6	987,2	1320,2	Audience in fixed cinemas per 1000 population
Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:					Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:
radiowi	258,4	204,6	206,2	201,8	radio
telewizyjni	253,9	198,5	199,2	194,9	television
Obiekty noclegowe turystyki ^a (stan w dniu 31 VII)	296	298	288	302	Tourist accommodation establishments ^a (as of 31 VII)
w tym hotele	38	66	63	70	of which hotels
Miejsca noclegowe ^a (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	193,9	198,3	182,4	195,9	Number of beds ^a (as of 31 VII) per 10 thousand population
Korzystający z noclegów ^a na 1000 ludności	474,0	612,0	604,1	711,5	Tourists accommodated ^a per 1000 population
ROLNICTWO AGRICULTURE					
Użytki rolne (stan w czerwcu) w tys. ha	546,7	437,7	391,2	401,4	Agricultural land (as of June) in thousand ha
w tym w dobrej kulturze rolnej w %		92,5	98,7	99,4	of which in good agricultural condition in %
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha	291,8	281,6	277,5	291,0	Sown area (as of June) in thousand ha
w tym w %:					of which in %:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	74,2	66,3	54,0	66,9	basic cereals (including cereal mixed)
ziemniaki	5,5	1,8	1,8	1,1	potatoes
buraki cukrowe	1,2	0,3	0,5	0,7	sugar beets
Zbiory w tys. t:					Crop production in thousand tonnes:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	480,6	671,6	560,1	608,2	basic cereals (including cereal mixed)
ziemniaki	319,8	109,7	95,8	60,4	potatoes
buraki cukrowe	107,2	50,6	74,0	93,3	sugar beets
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	22,2	36,0	37,4	31,3	basic cereals (including cereal mixed)
ziemniaki	201	213	191	286	potatoes
buraki cukrowe	317	536	582	742	sugar beets
Zwierzęta gospodarskie (stan w czerwcu):					Livestock (as of June):
bydło	80165	70011	73757	82793	cattle
na 100 ha użytków rolnych w szt.	15,4	16,0	18,9	20,6	per 100 ha of agricultural land in heads
trzoda chlewna (w 2000 r. – stan w końcu lipca):	289188	164910	143787	132645	pigs (in 2000 – as of the end of July):
na 100 ha użytków rolnych w szt.	55,6	37,5	36,8	33,0	per 100 ha of agricultural land in heads
Produkcja na 1 ha użytków rolnych:					Production per 1 ha of agricultural land:
żywcza rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^b w kg	146,6	240,6	311,1	318,4	of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^b in kg
mleka krowiego w l	250,0	248,0	218,0	211,0	of cows' milk in l

a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Od 2016 r. dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, krolicznego i dziczyzny; w wadze poubojowej cieplej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywcza rzeźnego na wagę poubojową cieplą.

a Since 2011, concern establishments 10 and more bed places. Since 2016, data were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. b Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. Since 2018, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
ROLNICTWO (dok.) AGRICULTURE (cont.)					
Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych w kg:					Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land in kg:
mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	87,4	98,7	104,9	92,4	mineral or chemical (including mixed fertilizers)
wapniowych	26,5	38,9	29,2	24,5	lime
LEŚNICTWO FORESTRY					
Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	692,2	706,2	709,4	710,4	Forest land (as of 31 XII) in thousand ha
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):					Forest areas (as of 31 XII):
w tysiącach hektarów	672,7	685,1	688,4	689,9	in thousand hectares
na 1 mieszkańca w ha	0,7	0,7	0,7	0,7	per capita in ha
Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	48,1	49,0	49,2	49,3	Forest cover (as of 31 XII) in %
Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	321,6	376,1	470,7	506,7	Removals (timber) per 100 ha of forest area in m ³
PRZEMYSŁ INDUSTRY					
Produkcja sprzedana przemysłu:					Sold production of industry:
w milionach złotych (ceny bieżące)	.	24597,2	30422,3	39557,8	in million PLN (current prices)
rok poprzedni=100 (ceny stałe)	.	117,2	101,0	101,2	previous year=100 (constant prices)
2005=100 (ceny stałe)	.	161,7	183,3	254,7	2005=100 (constant prices)
na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	.	343053	421999	514700	per employee in PLN (current prices)
na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	.	24337	29840	39049	per capita in PLN (current prices)
BUDOWNICTWO CONSTRUCTION					
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^a (ceny bieżące):					Sales of construction and assembly production ^a (current prices):
w milionach złotych	.	3146,8	4264,3	5104,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	3076	4183	5039	per capita in PLN
TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 XII TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS – as of 31 XII					
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^b :					Railway lines operated – standard gauge ^b :
w kilometrach	1210	967	909	927	in kilometres
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	8,7	6,9	6,5	6,6	per 100 km ² of total area in km
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):					Hard surface public roads (urban and non-urban):
w kilometrach	8164	8166	8608	9004	in kilometres
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	58,4	58,4	61,5	64,4	per 100 km ² of total area in km

a Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. b Dane dotyczą sieci kolejowej Polskich Kolei Państwowych (PKP) oraz od 2005 r. również innych podmiotów będących zarządcami infrastruktury kolejowej.

a Realised by construction units – by place of performing works. b Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP) as well as since 2005 of other entities which are administrators of railway infrastructure.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 XII (dok.)			TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS – as of 31 XII (cont.)		
Samochody osobowe zarejestrowane ^a :					Registered passenger cars ^a :
w tysiącach sztuk	270,3	469,7	577,7	686,7	in thousand units
na 1000 ludności	264	459	567	679	per 1000 population
Placówki pocztowe ^b :	267	282	237	244	Postal service offices ^b :
na 100 tys. ludności	26,5	27,6	23,3	24,1	per 100 thousand population
Łącza abonenckie ^c :					Subscriber lines ^c :
w tysiącach	278,9	207,6	137,7	91,2	in thousands
na 1000 ludności	276,6	202,9	135,2	90,1	per 1000 population
HANDEL			TRADE		
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):					Retail sales (current prices):
w milionach złotych	10022,6	11135,2	12403,9	17709,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	9789	10886	12167	17481	per capita in PLN
Sklepy (stan w dniu 31 XII)	11650 ^d	10454	10312	10837	Shops (as of 31 XII)
Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	87 ^d	98	99	93	Population (as of 31 XII) per shop
FINANSE PUBLICZNE			PUBLIC FINANCE		
Budżety gmin^e					Budgets of gminas^e
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	960,8	2185,9	2604,2	3853,7	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1257	2804	3442	5149	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	994,2	2529,1	2530,5	3802,7	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1301	3244	3344	5081	per capita in PLN
Budżety miast na prawach powiatu					Budgets of cities with powiat status
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	512,8	885,3	1151,7	1889,2	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	2103	3638	4381	7141	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	522,5	1040,7	1114,0	1906,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	2142	4276	4238	7206	per capita in PLN
Budżety powiatów					Budgets of powiats
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	397,2	684,1	695,2	868,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	520	878	919	1161	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	402,2	750,6	719,0	841,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	526	963	950	1124	per capita in PLN
Budżet województwa					Budget of voivodship
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	147,0	475,3	489,4	489,1	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	146	465	480	483	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	148,5	513,4	491,4	525,1	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	147	502	482	518	per capita in PLN

a Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. b Dane dotyczą operatora wyznaczonego (do 2012 r. operatora publicznego); w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. c Własne; dane częściowo szacunkowe. d Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody badania sklepów. e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. a Since 2011, including having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year. b Data concern the appointed operator (until 2012 the public operator); in 2000 post offices and telecommunication service offices. c Own; partly estimated data. d Data are not comparable due to change in 2004 the method of shop survey. e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2019	SPECIFICATION
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE^a INVESTMENTS. FIXED ASSETS^a					
Nakłady inwestycyjne ^b (ceny bieżące):					Investment outlays ^b (current prices):
w milionach złotych	2627,9	7497,2	5874,3	6333,6	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	2606	7329	5762	6252	per capita in PLN
Wartość brutto środków trwałych ^c (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):					Gross value of fixed assets ^c (as of 31 XII; current book-keeping prices):
w milionach złotych	32805,9	61292,7	97568,0	119160,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	32530	59902	95836	117795	per capita in PLN
RACHUNKI REGIONALNE^{de} REGIONAL ACCOUNTS^{de}					
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):					Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	.	.	39939	46145	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	.	39174	45443	per capita in PLN
Produkt krajowy brutto (ceny stałe) – rok poprzedni=100	.	.	.	104,2	Gross domestic product (constant prices) – previous year=100
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):					Gross value added (current prices):
w milionach złotych	.	.	35435	40401	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	.	34757	39787	per capita in PLN
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:					Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	.	.	25582	29241	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	.	25092	28796	per capita in PLN
Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych – rok poprzedni=100	.	.	.	101,6	Gross real disposable income in the households sector – previous year=100
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON^f – stan w dniu 31 XII ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE REGON REGISTER^f – as of 31 XII					
Ogółem: w tysiącach	87,9	106,1	111,3	117,2	Total: in thousands
na 10 tys. ludności	871,5	1037,0	1093,0	1158,3	per 10 thousand population
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:					Legal persons and organisational entities without legal personality:
w tysiącach	19,1	27,8	33,7	33,7	in thousands
2000=100	100,0	145,3	176,1	176,0	2000=100
w tym:					of which:
spółdzielnie	0,5	0,5	0,5	0,4	cooperatives
spółki handlowe	4,5	7,4	10,3	9,7	commercial companies
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	1,9	2,7	2,8	1,6	of which with foreign capital participation
spółki cywilne	7,3	6,0	6,1	6,1	civil law partnerships
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:					Natural persons conducting economic activity:
w tysiącach	68,8	78,3	77,6	83,5	in thousands
2000=100	100,0	113,9	112,9	121,5	2000=100
na 10 tys. ludności	681,8	765,5	762,2	825,6	per 10 thousand population

a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. b Według lokalizacji inwestycji. c Według siedziby jednostki lokalnej rodzaju działalności. d W rubryce dla 2019 r. dane dotyczą 2018 r. e Patrz uwagi ogólne do działu „Rachunki regionalne”, ust. 13 na str. 195. f Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of The Accounting Act. b According to investment location. c According to the abode of local kind-of-activity unit. d In the column for 2019, data concern 2018. e See general notes to the chapter „Regional accounts”, item 13 on page 195. f Excluding persons tending private farms in agriculture.

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w Roczniku — jeśli nie zaznaczono inaczej — podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**.

W tabelach zawierających informacje w podziale na **miasta i wieś**, przez „**miasta**” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „**wieś**” — gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

2. Dane w tabl. I, II prezentowane są w układzie **Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS)** obowiązującej w krajach Unii Europejskiej, wprowadzonej rozporządzeniem Nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. (Dz. Urz. UE L 154 z 21 czerwca 2003 r.) z późniejszymi zmianami. Klasyfikacja została ustanowiona w celu zbierania, opracowania i rozpowszechniania na obszarze Unii Europejskiej porównywalnych danych dla statystyk regionalnych. Obecna czwarta rewizja (NUTS 2016) została wprowadzona Rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/2066 z dnia 1 listopada 2016 r., zgodnie z którym od 1 stycznia 2018 r. Polskę podzielono na 3 poziomy, w ramach których funkcjonuje 97 jednostek statystycznych NUTS:

— NUTS 1 — **makroregiony** (grupujące województwa) — 7 jednostek,

— NUTS 2 — **regiony** (województwa lub ich części) — 17 jednostek,

— NUTS 3 — **podregiony** (grupujące powiaty) — 73 jednostki.

3. Prezentowane dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

4. Prezentowane informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i — jeśli nie zaznaczono inaczej — obejmują podmioty o liczbie pracujących:

— do 9 osób,

— od 10 do 49 osób,

— 50 osób i więcej.

5. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności — PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej — Statistical Classification of Economic Activities in the European Community — NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami.

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zapatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”, „Pozostała działalność usługowa” oraz „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby”;

2) według **sektorów instytucjonalnych** — wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

6. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

7. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano — jeśli nie zaznaczono inaczej — tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całej podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

8. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

GENERAL NOTES

1. Data in the Yearbook, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**.

In the tables containing information divided into **urban areas and rural areas**, the term “**urban areas**” is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while the term “**rural areas**” is understood as rural gminas and rural area in urban-rural gminas.

2. Data in tables I, II are presented in accordance with the **Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS)**, obligatory in the countries of the European Union, introduced according to the Regulation No. 1059/2003 of the European Parliament and of the Council of 26 May 2003 (Official Journal of the EU L 154, 21 June 2003) with later amendments. Classification was established to enable the collection, compilation and dissemination of harmonised regional statistical data in the European Union. Current, fourth revision (NUTS 2016) was introduced by Commission Regulation (EU) 2016/2066 of 21 November 2016, according to which from 1 January 2018 Poland is divided into 3 levels, under which there are 97 NUTS statistical units:

— NUTS 1 — **macroregions** (grouping voivodships) — 7 units,

— NUTS 2 — **regions** (voivodships or their parts) — 17 units,

— NUTS 3 — **subregions** (grouping powiats) — 73 units.

3. Presented data, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

4. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed** and, unless otherwise indicated, include entities employing:

— up to 9 persons,

— from 10 to 49 persons,

— 50 persons and more.

5. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities — PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community — NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1st January 2008 by the decree of the Council of Ministers of 24 December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments.

The item “**Industry**” was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.

The item “**Other services**” was introduced including sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation”, “Other service activities” as well as “Activities of households as employers; undifferentiated goods-and services-producing activities of households for own use”;

2) according to **institutional sectors** — exclusively within the scope of regional accounts;

6. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with the **respective organisational status of units of the national economy**.

7. Data according to NACE Rev. 2 sections as well as according to territorial division are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organisational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

8. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e. legal persons, organisational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

9. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku — obok PKD 2007 — należy wymienić **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen).

10. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach i na mapach, w których nie określono cen, dane liczbowo wyrażono w cenach bieżących.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług — VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

11. **Standard Siły Nabywczej (PPS — Purchasing Power Standard)** jest to sztuczna jednostka monetarna jednolitego odniesienia, która służy do wyrażenia wielkości agregatów ekonomicznych dla przestrzennych porównań w taki sposób, aby wyeliminować różnice w poziomach cen pomiędzy krajami. Wielkości agregatów ekonomicznych w PPS uzyskuje się poprzez podzielenie ich wartości pierwotnych w krajowych jednostkach monetarnych przez odpowiedni Parytet Siły Nabywczej (PPP — Purchasing Power Parity). Zatem za 1 PPS można kupić taką samą ilość towarów i usług we wszystkich krajach, podczas gdy do zakupu tej samej ilości towarów i usług w poszczególnych krajach potrzebne są różne kwoty krajowych jednostek monetarnych, w zależności od poziomu cen.

13. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

14. Do przeliczeń danych według liczby ludności — jeśli nie zaznaczono inaczej — przyjęto liczbę ludności według krajowej definicji zamieszkania, opracowaną metodą bilansową.

Przy **przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja) — według stanu w dniu 30 czerwca.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

15. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrotu narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

16. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Głównego Urzędu Statystycznego.

17. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

18. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Głównego Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami.

19. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.

9. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped.

10. Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables and maps in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: value added tax on goods and services — VAT (on domestic and imported products), taxes and customs duties on imports (including excise tax), as well as other taxes on products and taxes on selected types of services (e.g. on games of chance and mutual betting, lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

11. **Purchasing Power Standard (PPS)** means the artificial common reference currency unit used to express the volume of economic aggregates for the purpose of spatial comparisons in such a way that price level differences between countries are eliminated. Economic volume aggregates in PPS are obtained by dividing their original value in national currency units by the respective PPP (Purchasing Power Parity). 1 PPS thus buys the same given volume of goods and services in all countries, whereas different amounts of national currency units are needed to buy the same volume of goods and services in individual countries, depending on the price level.

13. **Relative numbers (indices, percentages)** are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

14. For the purpose of calculating data by population number, unless otherwise indicated, the population number according to the national definition of residence, compiled using the balance method, was adopted.

When **computing per capita data (per 1000 population, etc.)** as of the end of a year (e.g. beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 December was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production) — as of 30 June.

For calculations, it was assumed to use the number of population calculated on the basis of the Population and Housing Census 2011.

15. Data, unless otherwise indicated, do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

16. Selected information presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistics Poland.

17. Due to data rounding, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".

18. Statistical information derived from sources other than the Statistics Poland is indicated in the appropriate notes.

19. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót abbreviation	pełna nazwa full name
MIEDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA CHOROÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja) INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD-10 Revision)	
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych Diseases of blood and blood-forming organs	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz wybrane choroby przebiegające z udziałem mechanizmów immunologicznych Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism
Wady rozwojowe wrodzone Congenital anomalies	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities
Objawy i stany niedokładnie określone Symptoms and ill-defined conditions	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych niesklasyfikowane gdzie indziej Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory finding, not elsewhere classified

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI —PKD 2007
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES
IN THE EUROPEAN COMMUNITY — NACE Rev. 2

Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi Accommodation and food service activities
Obsługa rynku nieruchomości Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

*
*
*

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych znajdują się w uwagach ogólnych do poszczególnych działów, a bardziej szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki w publikacjach tematycznych oraz w serii „Metodologia badań statystycznych”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are contained in the general notes to individual chapters, while more detailed information on particular fields of statistics can be found in thematic publication as well as in the series "Statistical Research Methodology".

Uwagi do działań

Warunki naturalne i ochrona środowiska

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowanych w oparciu o ewidencje gruntów i budynków wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2016 r. poz. 1034, z późn. zm.).

2. **Zużycie wody** obejmuje ilość wody zużytej na potrzeby gospodarki narodowej i ludności, pochodzącej z ujęć własnych bądź z sieci wodociągowej lub zakupionej od innych jednostek.

3. Jako **ścieki wymagające oczyszczenia** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

4. Informacje o **emisji i redukcji zanieczyszczeń powietrza** z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza oraz o **stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń** dotyczą jednostek ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1986 r. w sprawie opłat za gospodarce korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40, z późn. zm.).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku, z hał produkcyjnych itp.).

5. **Ochrona przyrody** polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, z późn. zm.).

6. **Odpady** oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do których pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o odpadach opracowano w oparciu o ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2019 r. poz. 701, z późn. zm.).

7. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych (z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji), a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

8. Dane o **nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej** oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 marca 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska oraz Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Samorząd terytorialny

1. Z dniem 1 stycznia 1999 r. na mocy ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa, (Dz. U. Nr 96 poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

Uwagi do działań

Environment and environmental protection

1. Information regarding the **geodesic status and use of voivodship land** is classified by ownership and register groups, according to the land and building register introduced by the Regulation of the Minister of Regional Development and Construction of 29 March 2001 on the registration of land and buildings (Journal of Laws 2016 item 1034, with later amendments).

2. **Water consumption** consists of the amount of water used for the needs of national economy and population, coming from either own intakes or a water supply network or purchased from other entities.

3. **Wastewater requiring treatment** is understood as wastewater discharged by means of channel or open ditch systems directly into waters, into the ground or to sewage network from production entities (including contaminated drainage water from mines and cooling water), other entities as well as households.

4. Information regarding **emission and reduction of air pollutants** from plants of significant nuisance to air quality as well as **the systems reducing such pollutants and the effects of their utilization** concerns units established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the Regulation of the Council of Ministers of 13 January 1986 on payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40, with later amendments).

Data regarding emission of particulate and gaseous pollutants include organized emission (from technological and heating facilities) and unorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading, from production halls etc.).

5. **Nature protection** consists in maintenance, sustainable use and renewal of natural resources, objects and elements of nature.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Act of 16 April 2004 on Nature Protection (Journal of Laws 2018 item 1614, with later amendments).

6. **Waste** means any substance or object, which the holder discards, intends to discard or is required to discard.

Data on waste have been compiled on the basis of the Act of 14 December 2012 on Waste (Journal of Laws 2019 item 701, with later amendments).

7. Data on **municipal waste** concern waste generated by households (excluding discarded vehicles) as well as waste not containing hazardous waste originating from other producers of waste, which, because of its character or composition, is similar to waste from households.

8. Data regarding **outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management** are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the Regulation of the Council of Ministers of 2 March 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of the ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as the European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE) implemented by the European Union.

Local government

1. On 1 January 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country (The Act on the introduction of the basic three-tier territorial division of the state Journal of Laws No. 96 item 603, dated 24 July 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

A gmina is a basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 5 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna” w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodu; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

Do **administracji państwowej** zalicza się:

- 1) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:
  - instytucje naczelne i centralne (np. kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
  - terenowe organy administracji rządowej niezespoliczonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);
- 2) terenowe organy administracji rządowej zespolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);
- 3) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

- 1) gminy i miasta na prawach powiatów:
    - urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
    - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
  - 2) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
  - 3) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urzędów wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).
4. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości

1. Dane o przestępstwach stwierdzonych opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. — Kodeks karny, tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 1444, z późn. zm.) i Kodeksu karnego skarbowego (ustawa z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy, tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 19) lub innych ustaw szczególnych.

Artykuły kodeksu karnego dotyczące rodzajów przestępstw wymienionych w tabeli 1 (14) na str. 25:

- przeciwko życiu i zdrowiu — art. 148—162,
- przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji — art. 163—180,
- przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania — art. 189—196,
- przeciwko wolności seksualnej i obyczajności — art. 197—205,
- przeciwko rodzinie i opiece — art. 206—211,
- przeciwko czci i nietykalności cielesnej — art. 212—217,
- przeciwko mieniu — art. 278—295,
- przeciwko wiarygodności dokumentów — kradzież lub przywłaszczenie dokumentu tożsamości — art. 275 § 1.

2. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo — zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. — jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym — jest to przestępstwo skarbowe.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to **przestępstwo wykryte**.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with mayor status and powiat councils lasts 5 years, starting from the day of election.

3. Information presented concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local government administration and local government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".

State **administration** comprises:

- 1) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:
  - principle and central institutions (e.g., chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),
  - territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit and until 2010 auxiliary units of budgetary units);
- 2) territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);
- 3) some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.

Local **government administration** comprises:

- 1) gminas and cities with powiat status:
    - gmina offices and auxiliary service units (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),
    - offices of cities with powiat status and auxiliary service units (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);
  - 2) powiaty, i.e., powiat starost offices and auxiliary service units (e.g., labour offices, public road boards);
  - 3) voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).
4. Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in foreign entities.

Public safety. Justice

1. Data concerning ascertained crimes have been prepared in accordance with the classification of the Criminal Code (Act of 6 June 1997 The Law of Criminal Code, uniform text: Journal of Laws 2020 item 1444, with later amendments) and the Penal Fiscal Code (Act of 10 September 1999 The Law of Penal Fiscal Code, unified text: Journal of Laws 2020 item 19) or other specific laws.

Articles of the Criminal Code on the types of crimes listed in the table 1 (14) on page 25:

- against life and health — Art. 148—162,
- against public safety and safety in transport — Art. 163—180,
- against freedom, freedom of conscience and religion — Art. 189—196,
- against sexual freedom and morals — Art. 197—205,
- against the family and guardianship — Art. 206—211,
- against good name and personal integrity — Art. 212—217,
- against property — Art. 278—295,
- against the reliability of documents — theft or appropriation of identification — Art. 275 § 1.

2. An **ascertained crime** is an event which after the completion of preparatory proceedings, was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997 crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation, in connection with the Penal Fiscal Code — is a fiscal offence.

An ascertained crime in completed preparatory proceeding, in which at least one suspect was found is a **detected crime**.

U w a g a. Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2014 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. Zgodnie z obowiązującą metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego. W związku z tym **dane nie są w pełni porównywalne** z danymi za lata poprzednie.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie policyjnych systemów informacyjnych.

3. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

4. Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

5. Sprawy (postępowania) załatwione lub zakończone w danym roku obejmują również sprawy niezakończony w latach poprzednich.

6. Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem wynika z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz. U. z 2018 poz. 969).

Zmiany dokonane w ustawie, które weszły w życie z dniem 2 stycznia 2014 r. zniosły dwuetapową procedurę postępowania sądów wobec nieletnich. Zgodnie z obowiązującą jednoetapową procedurą sąd prowadzi postępowanie i orzeka w sprawach,

w których zachodzi podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karalnego przez nieletniego.

N o t e. Data about ascertained crimes since 2014 do not include punishable acts committed by juveniles. In accordance with the existing methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court. Thus **data are not fully comparable with the data for previous years**.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of police information systems.

3. The rate of detectability of delinquents is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

4. Incoming cases are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

5. The resolved cases and completed proceedings in the given year also include the cases unresolved from previous years.

6. Court proceedings against juveniles are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 October 1982 (uniform text Journal of Laws 2018 item 969).

Amendments to the law entered into force as of 2 January 2014 abolished the two-stage court proceedings against juveniles. According to the valid single-stage procedure the court conducts the proceedings and adjudges of cases in which occur suspicion of demoralization or commitment punishable act by a juvenile.

Ludność

Tablice działu opracowano na podstawie:

- bilansów stanu i struktury ludności zamieszkałej na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego,
- rejestrów Ministerstwa Cyfryzacji — o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały oraz czasowy,
- sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego — o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach,
- sprawozdawczości sądów — o prawomocnie orzeczonych rozwodach i separacjach.

Dane dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2011 r.

2. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18—64 lata, dla kobiet 18—59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18—44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni — 45—64 lata, kobiety — 45—59 lat. Przez ludność w wieku **nieprodukcyjnym** rozumie się ludność w wieku **przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku **poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni — 65 lat i więcej, kobiety — 60 lat i więcej.

3. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

4. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa — według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwody — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia — według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony — według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Population

Chapter tables were compiled on the basis of:

- the balances of the size and structure of the population in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census,
  - the registers of the Ministry of Digital Affairs — on internal and international migration of population for permanent and temporary residence,
  - documentation of Civil Status Offices — regarding registered marriages, births and deaths,
  - documentation of courts — regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.
- Data for 2010 according to administrative division of the country valid in 31 December 2011

2. The working age population refers to males, aged 18—64, and females, aged 18—59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18—44) and **non-mobility** (i.e. 45—64 for males and 45—59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

3. Median age of population is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.

4. Data regarding the vital statistics according to territorial division were compiled as follows:

- marriages — according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);
- separations — according to the plaintiff's place of residence (in case when person filing petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons — residence of husband is used);
- divorces — according to the plaintiff's place of residence (in case when person filing petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken);
- births — according to the mother's place of permanent residence;
- deaths — according to the place of permanent residence of the deceased.

5. Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15—49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstotliwością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

6. Prognost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **nierodzących** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku. Informacje o urodzeniach i zgonach prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

7. Prognoza ludności do 2050 r. opracowana została w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 grudnia 2013 r. (w podziale administracyjnym w dniu 1 stycznia 2014 r.) oraz założeń dotyczących tendencji w dzietności, umieralności i migracjach zagranicznych.

8. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

9. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

10. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako ilorzec liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 czerwca.

5. Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15—49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age-specific fertility rates for this period to be constant,
- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

6. Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

7. Population projection until 2050 calculated in 2014 on the basis of population number and structure as of 31st December 2013 (in administrative division valid of 1st January 2014) as well as assumption concerning fertility, mortality and international migration.

8. Data regarding **internal migration of the population** were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

9. Data regarding **international migration** were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

10. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 June.

Rynek pracy

1. Dane o aktywności ekonomicznej ludności obejmują osoby w wieku 15 lat i więcej będące członkami gospodarstw domowych i prezentowane są na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**. Badanie prowadzone jest metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną ludności bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału; badanie nie obejmuje osób bezdomnych oraz nieobecnych w gospodarstwie domowym 12 miesięcy i więcej. Badanie nie obejmuje ludności zamieszkalej w obiektach zbiorowego zakwaterowania. Wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności w wieku 15 lat i więcej przebywającej w gospodarstwach domowych.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- 1) do **pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:
  - wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód,
  - formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały; jeżeli przerwą w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.
- 2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15—74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
  - w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
  - w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
  - były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Labour market

1. The data on economic activity of population include persons aged 15 and more, members of households, and they are presented on the basis of the sample survey **Labour Force Survey (LFS)**. The survey has been carried out with the appliance of the continuous observation method, i.e. economic activity of population is observed in each week during the whole quarter; the survey does not cover the homeless and persons absent in a household for 12 months and more. The survey does not include the population living in the institutional households.

The LFS results have been generalised on the basis of population balances aged 15 and more living in households.

2. The main criterion in dividing the population into the economically active and inactive is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

- 1) **employed persons** are individuals who during the reference week:
  - performed, for at least 1 hour, any work generating pay or income,
  - formally had work but did not perform; if the break in work did not exceed 3 months; moreover, if the break in work exceeded 3 months, the additional criterion in the case of employment as paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration.
- 2) **unemployed persons** are persons aged 15—74 who simultaneously fulfilled three conditions:
  - within the reference week were not employed,
  - within a 4 weeks (the last week being the reference week) were actively looking for work,
  - were ready (able) to take up work within 2 weeks following the reference week.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

4. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

5. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Nie ujęto w nich pracujących w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

6. Dane dotyczące **pracujących według stanu w dniu 31 grudnia** podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w głównym miejscu pracy.

7. Dane dotyczące **pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie** według stanu w dniu 31 grudnia wyznaczono na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

8. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnionych według stanu w dniu 31 grudnia** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełne etaty;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

9. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

10. Informacje o ruchu zatrudnionych obejmują pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo). Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o liczbę osób powracających do pracy z urlopów wychowawczych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o liczbę osób, które otrzymały urlopy wychowawcze) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 grudnia z roku poprzedzającego rok badany.

Dane o **absolwentach podejmujących pierwszą pracę** dotyczą pełnozatrudnionych.

11. **Źródłem informacji o wolnych miejscach pracy** jest badanie popytu na pracę (sprawozdanie Z-05). **Wolne miejsca pracy** to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;
- pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;
- w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych

12. Dane o liczbie **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 czerwca 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2019, poz. 1482) określone są jako bezrobotne.

The unemployed also include persons who had found a job and were waiting to begin work within a three-month period and were ready to take up this work.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

3. Activity rate is calculated as the share of the economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

Employment rate is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

Unemployment rate is calculated as the share of unemployed persons (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

4. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.a. in regard to private farms in agriculture).

5. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income. Data do not include persons employed in budgetary entities conducting activity in the scope of national defence and public safety.

6. **Data concerning employment as of 31 December** are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the main workplace.

7. Data concerning **employed persons on private farms in agriculture** as of 31 December were estimated on the basis of the Agricultural Census 2010.

8. Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:

- 1) the **employment, as of 31 December** of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;
- 2) the **average paid employment — full-time** paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

9. The data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

10. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees (including seasonal and temporary employees). These data concern the **number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care leaves) during a surveyed year to the number of full-time paid employees as of 31st December from the year preceding the surveyed year.

Data regarding **school leavers starting work** for the first time concern full-time paid employees.

11. The labour demand survey (the Z-05 report) is the source of information on job vacancies.

Vacancies are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- positions and jobs were actually unoccupied on the survey day;
- employer made efforts to find people willing to take up the job;
- if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would be ready to hire them immediately.

Newly created jobs are the jobs created in the course of organisational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

12. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20th April 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1st June 2004 (uniform text Journal of Laws 2019, item 1482, with later amendments), are classified as unemployed.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezastrudnioną i niewykonyującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest to osoba niepełnosprawna — zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

13. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

14. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze „Statystycznej karty wypadku”.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdań Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, z tytułu których przyznano w danym roku jednorazowe odszkodowania.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

15. Dane według sekcji i działów PKD 2007 opracowano metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności.

16. Za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej;
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

17. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

18. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

19. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia opracowano na podstawie rocznego sprawozdania o warunkach pracy, przy czym:

- 1) dane obejmują zatrudnionych w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób zaliczanych do wybranych sekcji PKD (szersze informacje dostępne w publikacji „Warunki pracy w 2019 r.”)
- 2) dane dotyczą zatrudnionych w warunkach zagrożenia: związanego ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, pyły, hałas, wibracje (drgania mechaniczne), gorąco lub zimny mikroklimat itp.), związanego z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;
- 3) obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych w zakładach objętych badaniem przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 grudnia z roku badanego.

Unemployed person is a person aged 18 and more and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work, capable of work and ready to take full-time employment (or in case he/she is a disabled person — capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam covering this school curriculum) or tertiary schools in part-time programme, registered in the local labour office competent for his/her place of residence (permanent or temporary), and seeking employment or any other income-generating work, with additional provisions concerning the sources of income, included in the law.

13. The registered unemployment rate is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding employees of budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety

14. Information on **accidents at work** includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of whether incapacity for work was indicated. Information on accidents at work in budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data on accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from “Statistical accident report”.

Accidents at work on private farms in agriculture were compiled on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to the accidents for which one-off compensations were granted in a given year.

Each accident, regardless whether the victim was injured during a single or multiple casualty incident, is counted as one accident at work.

15. Data according to sections and divisions of the PKD 2007/NACE Rev. 2 were compiled using the **local kind-of-activity unit method.**

16. Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason, leading to injury or death, which occurred in connection with work:

- during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the obligation arising from the employment relationship.

Every accident is treated equally to accident at work, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance against accidents at work and occupational diseases, if the employee had such an accident:

- during a business trip;
- during a training within the scope of the national self-defence;
- while performing tasks ordered by trade union organisations operating at the employer’s.

17. Serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e. loss of sight, hearing, speech, ability to procreate, other bodily harm or health-related problems, which disrupts primary bodily functions or results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant incapacity for work in the occupation, or a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

18. Fatal accident at work is an accident which leads to the death of a victim at the site of the accident or within 6 months of the accident.

19. Information regarding persons exposed to risk factors at work is compiled on the basis of annual reports on working conditions, wherein:

- 1) data concern economic entities employing more than 9 persons, included in selected sections of NACE/PKD (more detailed information available in the publication “Working conditions in 2019”).
- 2) data concern persons exposed to factors arising from the work environment (chemicals, dusts, noise, vibrations, hot or cold microclimates, etc.), strenuous work (awkward postures, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors associated with particularly dangerous machinery;
- 3) the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 December of the surveyed year was used to calculate the ratio per 1,000 paid employees in units covered by the survey.

Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne

Wynagrodzenia

1. **Wynagrodzenia** obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do wynagrodzeń osobowych zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przestoje płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne)** przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się w **ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płatymi przez ubezpieczonego pracownika.

Świadczenia społeczne

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 czerwca 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE).

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) rolnicy indywidualni;
- 8) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatanci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

Wages and salaries. Social benefits

Wages and salaries

1. **Wages and salaries** include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries include, among others: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. The **average monthly (nominal) wages and salaries** per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television programme producers.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. Data regarding wages and salaries are given in **gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by the insured employee, introduced on 1st January 1999, in accordance with the Law on the Social Security System, dated 13th October 1998 (Journal of Laws No. 137, item 887, with later amendments).

Social benefits

1. Information regarding **retirement and other pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) as well as in the period 1st January 2009 to 30 June 2014 from the sources gathered in the open pension funds (OFE).

Information regarding **retirement and other pension benefits for farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the sources of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement and other pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' cooperatives and co-operatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) farmers;
- 8) war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.

Emerytury oraz renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne (wyplacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) dotyczą uprawnionych wymienionych w pkt. od 1) do 7).

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wyplacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe nie obejmują wypłat emerytalny i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

5. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

6. Dane dotyczące przeciętnej miesięcznej emerytury i renty obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

7. Dane o przeciętnych świadczeniach emerytalno-rentowych prezentowane są w ujęciu brutto, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

8. Świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+” od 1 kwietnia 2016 r. przysługuje osobom uprawnionym na mocy ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407, z późn. zm.). Od 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochód osiągnięty przez rodzinę. Świadczenie finansowane jest z budżetu państwa

Retirement, disability and survivors pensions (also paid due to accidents at work and occupational diseases) concern the persons mentioned in points 1) to 7).

3. Retirement and other pension benefits (also paid due to accidents at work and occupational diseases) include:

- 1) retirement pensions;
- 2) disability pensions;
- 3) survivors pensions.

4. Retirement and other pension benefits do not provide for the payments of retirement and other pension arising out of international agreements.

5. Retirement and other pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.

6. Data regarding the average monthly retirement and other pension are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

7. Data concerning average retirement and other pension benefits are presented in **gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

8. Since 1 April 2016 the child-raising benefit "Family 500+" has been granted to persons auto-rised on the basis of the Law on State Aid in Raising Children dated 11 February 2016 (Journal of Laws 2019 item 2407, with later amendments). Since 1 July 2019 the child-raising benefit has been granted to every child until 18 years of age regardless of family income. The benefit is financed from the state budget

Gospodarstwa domowe. Mieszkania

Gospodarstwa domowe

Prognoza gospodarstw domowych do 2050 r. została opracowana w 2016 r. na podstawie wyników narodowych spisów powszechnych ludności i mieszkań z lat 2002 i 2011 w zakresie liczby i struktury gospodarstw domowych oraz założeń dotyczących tendencji w kształtowaniu się procesów demograficznych, społecznych i ekonomicznych zachodzących w Polsce, szczególnie wynikających z zachowań prorodzinnych i promażeńskich osób młodych, które uczestniczą w procesie formowania się rodzin i tworzenia nowych gospodarstw domowych.

Budżety gospodarstw domowych

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia, wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania oraz zagrożeniu ubóstwem jest reprezentacyjne **badanie budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Od 2004 r. gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujących w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujących się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane za lata 2003—2009 uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącą z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, a od 2010 r. — Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące poszczególne społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów i rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura lub renta).

3. **Dochód rozporządzalny** obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek — rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie) bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych — z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez

Households. Dwellings

Households

The **households projection** until 2050 was calculated in 2016 on the basis of the results of the population and housing censuses in 2002 and 2011 in terms of the number and composition of households and assumptions about trends in the development of demographic, social and economic processes in Poland, especially under the pro-family and pro-marriage behaviour patterns of young people who participate in the formation of families and the creation of new households.

Households budgets

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures, consumption, the equipment of households with durable goods as well as risk of poverty, is a representative **household budget survey**. The survey covers all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. Since 2004 the households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish language participate in the survey.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the household budget survey. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data for 2003—2009 obtained from the household budget survey are weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2002, and since 2010 — Population and Housing Census 2011.

2. The survey covered all households within randomly selected dwellings representing individual socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees and pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement or other pension).

3. **Available income** includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge) excluding prepayments on personal income tax paid (with income from hired labour, from social benefits — from social security benefits and other social benefits), excluding contributions to obligatory social security (retirement, other pensions and sickness) paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Disposable income is understood as available income less

podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przysrost oszczędności.

4. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z przyjętą w badaniu budżetów gospodarstw domowych od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), włączając wydatki na ubezpieczenia na życie w pozycji „pozostałe wydatki na towary i usługi” oraz wydatki na usługi internetowe w pozycji „łączność”.

5. Zasięg ubóstwa — gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych, jak i ustalaniu granicy ubóstwa (relatywnego oraz skrajnego), zastosowano **zw. oryginalną skalę ekwiwalentności OECD**. Według tej skali wagę 1,0 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 — każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 — każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych w kraju z uwzględnieniem **zw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD**.

„**Ustawowa**” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej.

Granica ubóstwa skrajnego ustalana jest na podstawie minimum egzystencji szacowanego przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego. Minimum egzystencji wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka.

Mieszkania. Infrastruktura komunalna

1. Informacje o zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczących mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotele pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkalnych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

2. Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2003—2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, od 2010 r. — wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkałe i niezamieszkałe oraz uwzględniając przystroje i ubytki zasobów mieszkaniowych.

Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 grudnia.

3. Dane o mieszkaniach, których budowę rozpoczęto dotyczą mieszkań: w nowych budynkach mieszkalnych, w budynkach niemieszkalnych, uzyskanych w wyniku rozbudowy budynków (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

4. Informacje o mieszkaniach oraz powierzchni użytkowej mieszkań oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

5. W związku ze zmianą metodologiczną, od 2018 r. dane o efektach budownictwa „indywidualnego” realizowanego z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku, zostały włączone do formy budownictwa „przeznaczone na

other expenditures. Disposable in-come is allocated to purchasing consumer goods and services and savings increase.

4. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Other expenditures include, i.e.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the nomenclature adopted in household budget survey since 2013 on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), including expenditures on life insurance in item “miscellaneous goods and services” and expenditures on Internet services under item “communication”.

5. Poverty rates — a household and thus all its members have been regarded as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) falls below the adopted poverty threshold. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so-called **original OECD equivalence scale** has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty thresholds (relative and extreme). According to this scale, weight 1.0 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0.7 — to any other person at that age and weight 0.5 — to every child under 14.

Relative poverty threshold is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households in Poland estimated with the use of the so-called original OECD equivalence scale.

“**Legal**” **poverty threshold** is the amount which, according to the Law on Social Assistance, provides eligibility for a monetary benefit from social assistance system.

Extreme poverty threshold sets on the basis of the subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies for 1-person employees' household. The subsistence minimum determines the level of the satisfaction of needs below which a biological threat to life and psycho-physical human development occurs.

Dwellings. Municipal infrastructure

1. Information on dwelling stocks and dwellings completed concerns dwellings, rooms and useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

2. Balances of dwelling stocks are estimated for the periods between censuses on the basis of results from the last census (for the years 2003—2009 the basis constituted the results of 2002 census, since 2010 — the results of 2011 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increase and decreases in dwelling stocks.

Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 December.

3. Data on dwellings in which construction has begun concern dwellings: in new residential buildings, in non-residential buildings, dwellings created as a result of enlarging building (the enlarged part), created as a result of adapting non-residential spaces.

4. Information on dwellings and useful floor area of dwellings completed concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged part), as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

5. Due to methodological change, since 2018, data regarding effects of „private construction” realised for sale or rent in order to achieve a profit, are included into the form of construction “for sale or rent”. Data on **dwellings and useful floor area** are **recalculated** according to the new methodology. Data on **dwell-**

sprzedaż lub wynajem”. Dane o **mieszkania**ch oraz **powierzchni użytkowej** przeliczono zgodnie nowo obowiązującą metodologią. Dane o **mieszkania**ch, **których budowę rozpoczęto**, ze względu na **brak możliwości dokonania przeliczeń wstecz** zgodnie ze zmienionym zakresem form budownictwa („indywidualne” oraz „na sprzedaż lub wynajem”), dla lat 2010 i 2015 zaprezentowano według metodologii obowiązującej do 2017 r.

6. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

7. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wody i od 2003 r. — gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewodów odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

8. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci.

Dane o korzystających z gazu dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

9. Dane o liczbie odbiorców gazu podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorowych.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

10. Informacje o **energii ciepłej** dotyczą budynków mieszkalnych oraz urzędów i instytucji.

ings in which construction has begun, due to the **impossibility of recalculating data back**, according to the revised scope of forms of construction (“private” and “for sale or rent”), for the years 2010 and 2015 are presented according to methodology valid until 2017.

6. Information on municipal installations and services was compiled using the **kind-of-activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity.

Data on municipal installations concern operative installations.

7. Information regarding the **length of the water supply and gas supply networks** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e. conduits providing water to the distribution network and since 2003 — gas.

Data regarding the **length of the sewage net-work**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining runoff.

8. Data regarding the **users of water supply and sewage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system.

Data regarding the gas users concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.

Data regarding the population connected to the water supply system, the sewage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

9. Data regarding the number of consumers using include consumers using collective gas-meters.

Data regarding the **consumption of gas**, concern all the households.

Consumption of electricity and gas from the gas supply system in households is established on the basis of an advance system of payments

10. Information on **heating energy** concern residential buildings, public authorities and institutions.

Edukacja i wychowanie

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.), ustawą o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1481) oraz ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. — Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.).

Od 1 września 2017 r. rozpoczęto reformę systemu edukacji, która wprowadziła 8-letnią szkołę podstawową, 4-letnie liceum ogólnokształcące, 5-letnie technikum, 3-letnią branżową szkołę I stopnia, 2-letnią branżową szkołę II stopnia oraz zlikwidowała gimnazja.

W wyniku wdrożenia nowego systemu edukacji w roku szkolnym 2019/20 w klasie pierwszej szkół ponadpodstawowych naukę rozpoczęli absolwenci gimnazjów realizujący 3-letni program nauczania w liceach ogólnokształcących (4-letni w technikum) oraz absolwenci szkół podstawowych realizujący 4-letni program nauczania w liceach ogólnokształcących (5-letni w technikum).

2. Prezentowane dane obejmują:

- 1) placówki wychowania przedszkolnego;
- 2) szkoły dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych:
  - a) podstawowe,
  - b) gimnazja,
  - c) ponadpodstawowe;
- 3) szkoły policealne;
- 4) uczelnie.

3. **Uczelnie** realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu uczelni:

- 1) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce (w tym studiujący w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą);
- 2) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą);

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych uczelni łącznie z filiami i wydziałami zamiejscowymi.

4. Dane o **nauczycielach**, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Education

1. The education system in Poland functions according to the Act of 14 December 2016, Law on School Education (uniform text Journal of Laws 2019 item 1148, with later amendments), the Act of 7 September 1991 on the Education System (uniform text Journal of Laws 2019 item 1481) and the Act of 20 July 2018, Law on Higher Education and Sciences (uniform text Journal of Laws 2018 item 1668, with later amendments).

Since 1 September 2017, the new school system has been implemented, introducing 8-year primary school, 4-year general secondary school, 5-year technical secondary school, 3-year stage I sectoral vocational school, 2-year stage II sectoral vocational school. Lower secondary schools have been abolished.

As a result of implementing the new education system in the 2019/20 school year, the lower secondary school graduates following the 3-year curriculum in general secondary schools (4-year in technical secondary schools) and the primary school graduates following 4-year curriculum in general secondary schools (5-year in technical secondary schools) pursued their education in grade 1 of post-primary schools.

2. The presented data include:

- 1) pre-primary establishments;
- 2) schools for children and youth and for adults:
  - a) primary schools,
  - b) lower secondary schools,
  - c) post-primary schools;
- 3) post-secondary schools;
- 4) higher education institutions.

3. **Higher education institutions** provide full-time and part-time programmes of education. Data regarding higher education institutions:

- 1) comprise foreigners studying in Poland (including students at branch units of Polish higher education institutions operating abroad);
  - 2) do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at branch units of Polish higher education institutions operating abroad);
- Data on students and graduates are given according to the seats of higher education institutions including their branches and branch basic organisational units.

4. Data regarding **teachers**, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed to implement compulsory educational programmes, i.e. excluding

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

5. Studia podyplomowe — forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje co najmniej pierwszego stopnia, prowadzona w uczelniach lub instytutach, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji podyplomowych.

6. Studia doktoranckie (studia trzeciego stopnia), prowadzone przez uprawnioną jednostkę organizacyjną uczelni lub instytut, na które są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje drugiego stopnia, kończące się uzyskaniem kwalifikacji trzeciego stopnia.

7. Szkoła doktorska - zorganizowana forma kształcenia doktorantów, prowadzona przez uprawnione uczelnie i instytuty w co najmniej 2 dyscyplinach, funkcjonująca od roku akademickiego 2019/20. Kształcenie przygotowuje do uzyskania stopnia doktora i kończy się złożeniem rozprawy doktorskiej.

8. Dane dotyczące:

1) wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza uczelniami) podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach — na koniec roku szkolnego;

2) uczelni — prezentuje się według stanu w dniu 31 grudnia (do roku akademickiego 2017/18 — w dniu 30 listopada).

9. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o uczelniach, opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Od roku akademickiego 2017/18 dane o uczelniach, z wyjątkiem danych o części uczelni prowadzonych przez kościoły i związki wyznaniowe opracowano na podstawie Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on administrowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

1. Dane w ochronie zdrowia — jeśli nie zaznaczono inaczej — podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom zdrowia, obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Informacje o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych, aptekach oraz domach i zakładach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej, samorządu terytorialnego lub NFZ.

3. Dane o **specjalistach** dotyczą lekarzy i lekarzy dentyistów ze specjalizacją II stopnia oraz posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2019 r. w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentyistów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1566, z późn. zm.).

4. **Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyistów** w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi (z wyjątkiem porad udzielonych przez lekarza orzecznika) oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

5. Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

Rodzaje oddziałów w szpitalach ogólnych (tabl. 3) opracowano w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2012 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 173).

Dane o łóżkach na oddziałach:

- chirurgicznych obejmują chirurgię ogólną, dziecięcą, szczękową, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, kardiochirurgię, urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym;
- zakaźnych obejmują łóżka na oddziałach obserwacyjno-zakaźnych;
- gruźlicy i chorób płuc — łóżka na oddziałach pulmonologicznych.

6. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria działające na obszarze uzdrowiska albo poza uzdrowiskiem sanatoria znajdujące się w urządzeniu podziemnym wyrobisku górniczym wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczni-

day-room teachers and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.

Data regarding teachers concern full-time and part-time paid employees converted into full-time equivalents.

5. Non-degree postgraduate programmes — a level of education open to first cycle degree holders and provided by higher education institutions or institutes, leading to the award of postgraduate qualifications.

6. Doctoral studies (third-cycle programmes), conferred by an authorised academic unit of a higher education institution or an institute, leading upon successful completion to the award of a third cycle qualification

7. Doctoral school - an organised form of doctoral education, provided by authorised higher education institutions and institutes in at least 2 disciplines, operating from the 2019/20 academic year. The education prepares students for the doctoral degree and ends upon submitting the doctoral dissertation.

8. Data regarding:

1) pre-primary education and schools (excluding higher education institutions) are given as of the beginning of the school year; data concerning graduates — as of the end of the school year;

2) higher education institutions — are presented as of 31 December (until the 2017/18 academic year — as of 30 November).

9. The presented information, except for the data on higher education institutions, has been compiled on the basis of the Educational Information System administered by the Ministry of National Education.

Since the 2017/18 academic year, data on higher education institutions, except for the data on some higher schools run by churches and other religious associations, have been compiled on the basis of POL-on, the Integrated System of Information on Science and Higher Education, administered by the Ministry of Science and Higher Education.

Health care and social welfare

1. Data concerning health care — unless otherwise stated — are given including health care units subordinated to the Ministry of Health, the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration; excluding health care in prisons.

2. Information on **medical personnel** concerns persons employed in: units engaged in health care activities, professional practices, pharmacies as well as social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data concern persons working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, central or local government administration unit and the National Health Fund.

3. Data on **doctor specialists and dental specialists** concern doctors with grade II specialisation and with specialists title in proper medicine domains in accordance with the regulation of the Minister of Health, dated 29 March 2019 on Doctors and Dentist Specialisations (Journal of Laws 2020 item 1566, with later amendments).

4. **Consultations provided by doctors and dentists** in the scope of outpatient health care are presented together with preventive examinations (excluding consultations provided by medical experts), also together with consultations provided in admission rooms in general hospitals.

5. Data regarding **beds in general hospitals** do not include day-time places in hospital wards and until 2007 — places (beds and incubators) for newborns.

Types of wards in general hospitals (table 3), are compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Health, dated 17 May 2012 (Journal of Laws 2019 item 173).

Data regarding beds in:

- surgical wards include general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards;
- communicable diseases wards include beds in observable communicable diseases wards;
- tubercular and pulmonary wards — beds in pulmonology wards.

6. Health resort treatment includes hospitals and sanatoria, conducted on the area of health resort or outside the health resort area, located in an underground mining excavation, using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and healing properties of the climate in the areas where they

czych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

7. Jednostkami systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne są:
  - szpitalne oddziały ratunkowe;
  - zespoły ratownictwa medycznego, w tym lotnicze zespoły ratownictwa medycznego, z którymi zawarto umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej.

Z systemem współpracują centra urazowe oraz jednostki organizacyjne szpitali wyspecjalizowane w zakresie udzielenia świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego.

8. Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to placówki, które prowadzą obrót detalicznie produktami leczniczymi, głównie na wsi.

9. Dane o **zachorowaniach** prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r., poz. 1239).

Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne obejmują wszystkie przypadki zarejestrowane w województwie.

10. Dane o **opiece nad dziećmi do lat 3** prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. (Dz. U. z 2020 r., poz. 326, z późn. zm.), na podstawie której opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego albo sprawowana przez dziennego opiekuna lub nianie.

11. Dane dotyczące **wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej**, począwszy od danych za 2012 r., prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821).

Wspieranie rodziny może być prowadzone w formie usług asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinom m.in. w porażkach ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów społecznych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej, przez rodzinę wspierającą, placówkę wsparcia dziennego lub w formie poradnictwa specjalistycznego.

12. Dane o **placówkach i świadczeniach pomocy społecznej** prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876).

Kultura. Turystyka. Sport

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zilozono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Czytelnik (użytkownik aktywnie wypożyczający) to użytkownik zarejestrowany, który wypożyczył na zewnątrz co najmniej jedną pozycję w ciągu roku.

2. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych oraz przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

3. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się: minipleksy — posiadające od 3 do 7 sal i multipleksy — posiadające 8 sal i więcej.

Turystyka

1. Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r. termin „**turystyka**” oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróże do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Powyższa definicja nie wpływa na dotychczas prezentowane dane.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmują obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (do 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwatery agroturystycznych).

Do obiektów hotelowych zaliczamy hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe (np. zajazdy, gościnie).

3. W informacjach o **obiekтах i miejscach noclegowych turystyki** nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach prze-

are situated.

7. Units of the State Emergency Medical Services are:

- hospital emergency wards;
- emergency medical teams, including medical air rescue teams with which health care service contracts have been concluded.

Trauma centres and hospital organisational units specializing in providing health services necessary for medical rescue cooperate with the system.

8. **Generally available pharmacies** do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are created for selling prepared medicines and they can be located only in rural areas without generally available pharmacy.

9. Data regarding **disease incidence** are presented according to the Law dated 5 December 2008 on the Prevention and Control of Infections and Communicable Diseases in Humans (Journal of Laws 2019 item 1239).

Information concerning incidents of infectious diseases includes all cases registered in the voivodship.

10. Data on **childcare for children up to the age of 3** are presented according to the law dated 4 February 2011 (Journal of Laws 2020 item 326, with later amendments). Childcare can be organised in the form of nurseries, children's clubs or provided by day carer or nanny.

11. Data concerning **family support** and **foster care**, from data for 2012, are presented according to the Law of Family Support and Foster Care System, dated 9 June 2011 (Journal of Laws 2020 item 821).

Family support shall also be provided in the form of family assistant's services, who assists in: improvement of family life situation, resolution of psychological and social issues and problems with upbringing children and searching for a job, as a supporting family day — support centre or a specialists guidance.

12. Data concerning **social welfare facilities and social assistance benefits** are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12 March 2004 (Journal of Laws 2020 item 1876).

Culture. Tourism. Sport

Culture

1. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

Reader/borrower (user actively borrowing books) a person registered in the library, who borrowed at least one volume in reported year.

2. Information regarding **theatres and music institutions** as well as **entertainment enterprises** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

3. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive, magnetic tape and digital). Among fixed cinemas one can distinguish miniplexes — equipped with 3 to 7 screens and multiplekses — equipped with 8 screens and more.

Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the Regulation (EU) No 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

The above definition does not affect the previously presented data.

2. **Tourist accommodation establishments** include hotels and similar facilities and other facilities (until 2010 excluding rooms for rent and agro tourism lodgings).

Hotels and similar facilities cover: hotels, motels, boarding houses and other hotel facilities (e.g. road houses, inns).

3. Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding facili-

ściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub pokoi jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub wynajętych pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

Sport

1. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnopolskim zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start” — rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

2. W kategoriach: **ćwiczący** w organizacjach kultury fizycznej (tabl. 7) oraz **ćwiczący, trenerzy**

i instruktorzy sportowi według dziedziny i rodzaju sportu w klubach sportowych (tabl. 8) jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia, bądź prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy istniejącej.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmują:

- **badania podstawowe**, tj. oryginalne prace badawcze, eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne;
- **badania stosowane** (aplikacyjne), tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy, zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce;
- **prace rozwojowe**, tj. nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmierzonych lub ulepszonych produktów, procesów i usług.

Dane dotyczące działalności badawczej i rozwojowej na poziomie regionalnym od roku 2012 zostały opracowane na podstawie danych jednostek lokalnych. Dane dotyczące podmiotów w tabl. 1 opracowano metodą przedsiębiorstw.

1. Dane z zakresu działalności badawczej i rozwojowej (B+R) prezentuje się zgodnie z metodologią stosowaną przez Eurostat w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)**.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej (B+R) obejmują:

- 1) **podmioty wyspecjalizowane badawczo**, tj. podmioty, których głównym (statutowym) celem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych bądź ich bezpośrednie wsparcie; są to:
  - a) **uczelnie**, działające zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85, z późn. zm.),
  - b) **pozostałe**, tj. pozostałe podmioty zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe” oraz inne powiązane z nimi instytucjonalnie jednostki pomocnicze lub nadzorujące, zaklasyfikowane bądź niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), które obok swojej podstawowej działalności prowadzą lub finansują prace badawczo-rozwojowe.

2. Do **pracujących** w działalności B+R zaliczono:

- 1) **badaczy**, tj. osoby prowadzące badania naukowe oraz ulepszające lub rozwijające koncepcje, teorie, modele, techniki, oprzyrządowanie, oprogramowanie lub metody operacyjne;

ties and the number of bed places for tourists.

4. Occupancy rate of bed places or rooms is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.

Sport

1. Data regarding **physical education organizations** include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled "Start", the Society for Promotion of Physical Education, the "Rural Sports Teams" Association) and primarily concern recreational activity, and in the case of the Polish Sports Association for the Disabled "Start" — rehabilitation activity for the persons with disabilities.

2. In the categories: persons practising sports in physical education organizations (table 7) as well as persons practising sports, coaches and sports instructors according to sports field and kind of sport in sports clubs (table 8) one person may be shown multiple times if he/she practises or runs classes in several kinds of sport.

Persons practising sports are classified as either juniors or seniors depending on age; various age groups are applied for individual sports.

Science and technology. Information society

Research and experimental development (R&D) comprise all activities consisting in conducting and supporting scientific research and experimental development. It is a creative work, conducted in methodological manner, undertaken to increase the stock of knowledge, including knowledge of humankind, culture and society, and to devise new applications of available knowledge.

Research and experimental development (R&D) includes:

- **basic research**, i.e. original experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any direct commercial application or use in view;
- **applied research**, i.e. research undertaken in order to acquire new knowledge, directed primarily towards application or use in practice;
- **experimental development**, i.e. acquiring, combining, shaping and using existing scientific, technological, business and other relevant knowledge and skills for the purpose of producing plans and arrangements or designs for new, altered or improved products, processes and services.

Data on research and development at regional level since 2012 have been compiled on the basis of local units data. Data on entities in table 1 were compiled using an enterprise method.

1. Data on research and experimental development (R&D) are presented, in accordance with methodology applied by Eurostat, in a breakdown by **Statistical Classification of Economic Activities in the European Community (NACE Rev. 2)**.

Information regarding research and experimental development (R&D) covers:

- 1) **dedicated research entities**, i.e. entities whose main (statutory) aim is conducting scientific research and experimental development or its direct support; they include:
  - a) **higher education institutions**, operating under the Law on Higher Education and Science (Journal of Laws 2020 item 85, with later amendments),
  - b) **others**, i.e. other entities classified into NACE Rev. 2 division 72 "Scientific research and development" or other institutionally linked auxiliary or supervising units, classified or unclassified into NACE Rev. 2 division 72 "Scientific research and development";
- 2) **economic entities** (not classified into NACE Rev. 2 division 72 "Scientific research and development") which apart from their main activity perform or fund research and development.

2. **Employed persons in R&D** include:

- 1) **researchers (RSE)**, i.e. persons conducting research and improving or developing concepts, theories, models, techniques, instrumentation, software or operational methods;

- 2) **techników i pracowników równorzędnych**, tj. pracowników, którzy uczestniczą w działalności B+R wykonując zadania naukowe i techniczne związane z zastosowaniem pojęć i metod operacyjnych oraz wykorzystaniem sprzętu badawczego, zazwyczaj pod kierunkiem badaczy;
- 3) **pozostały personel pomocniczy**, do którego należą wykwalifikowani i niewykwalifikowani pracownicy na stanowiskach robotniczych oraz pracownicy administracji, sekretariatów i biur, zaangażowani w projekty B+R lub bezpośrednio związani z takimi projektami.

3. Dane o personelu B+R dotyczą osób bezpośrednio zaangażowanych w prace B+R.

Dane o pracujących w działalności B+R — **personelu wewnętrznym** — obejmują zatrudnionych w danej jednostce na podstawie stosunku pracy lub stosunku służbowego (tj. umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania) oraz pracodawców i pracujących na własny rachunek, agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych, osoby wykonujące pracę nakładczą i członków spółdzielni produkcji rolniczej. Dane te prezentowane są w dwóch ujęciach, tj. w osobach oraz w ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby osób faktycznie zaangażowanych w działalność B+R. Jeden EPC oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność B+R.

Osoby niezaliczone do pracujących w danej jednostce, a zaangażowane w jej projekty B+R zaliczane są do **personelu zewnętrznego**.

4. Nakłady na działalność badawczą i rozwojową obejmują **nakłady wewnętrzne**, tj. wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania

Nakłady inwestycyjne na działalność B+R obejmują nakłady poniesione na środki trwałe łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych.

5. W tablicach działu wyodrębniono, zgodnie z klasyfikacją badań naukowych i prac rozwojowych OECD, sześć podstawowych **dziedzin B+R**, tj. nauki przyrodnicze, nauki inżynierskie i techniczne, nauki medyczne i o zdrowiu, nauki rolnicze i weterynaryjne, nauki społeczne oraz nauki humanistyczne i sztuka.

6. **Działalność innowacyjna** obejmuje wszystkie działania rozwojowe, finansowe i komercyjne podejmowane przez przedsiębiorstwo, mające na celu doprowadzenie do powstania innowacji dla przedsiębiorstwa. Prezentowane w dziale dane obejmują działalność innowacyjną w przemyśle i dotyczą opracowania i wprowadzania na rynek nowych lub ulepszonych produktów (wyróbów, usług) — **innowacja produktowa** oraz wprowadzenia nowych lub ulepszenia procesów biznesowych w przedsiębiorstwie — **innowacja w procesie biznesowym**.

Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek nowego lub ulepszanego produktu (wyrubu lub usługi), znacznie różniących się od poprzednio oferowanych przez przedsiębiorstwo wyróbów lub usług.

Innowacja w procesie biznesowym to wprowadzenie nowego lub ulepszenie procesu biznesowego w przedsiębiorstwie, w ramach jednej lub wielu funkcji biznesowych, który znacząco zmienia dotychczas stosowane procesy biznesowe.

7. **Nakłady na działalność innowacyjną** obejmują nakłady na: działalność badawczą i rozwojową (B+R), własny personel pracujący nad innowacjami, materiały oraz usługi obce zakupione w celu realizacji działalności innowacyjnej, nakłady inwestycyjne na środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne (w tym na zakup i rozwój oprogramowania oraz własności intelektualnej) oraz pozostałe przygotowania (w tym projektowanie produktu, definiowanie sposobu świadczenia usług, przygotowanie produkcji/dystrybucji dla realizacji innowacji, szkolenie i rozwój zawodowy personelu, marketing) do wdrożenia innowacji.

8. **Produkt nowy lub ulepszony** to wyrób lub usługa, który znacząco różni się od poprzednich produktów przedsiębiorstwa jedną lub wieloma cechami lub parametrami technicznymi. Zmiany te obejmują dodanie nowych lub ulepszenie istniejących funkcji bądź użyteczności. Istotne cechy funkcjonalne obejmują jakość, parametry techniczne, niezawodność, trwałość, wydajność w użytkowaniu, przystępność, wygodę, użyteczność oraz łatwość obsługi.

9. **Wynalazek podlegający opatentowaniu** — bez względu na dziedzinę techniki — jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

- 2) **technicians and equivalent staff**, i.e. persons who participate in R&D by performing scientific and technical tasks involving the application of concepts and operational methods and the use of research equipment, normally under the supervision of researchers;
- 3) **other supporting staff**, including skilled and unskilled craftsmen, as well as administrative, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.

3. Data on R&D personnel cover personnel directly engaged in R&D.

Data on **employed persons** in R&D — **internal personnel** — cover persons employed in a given entity under employment relationship (i.e. under a contract of employment, election or appointment) as well as employers and self-employed, agents employed under agency contracts, home workers (outwork) and members of agricultural production cooperatives. Data are presented in two approaches, i.e. in persons and in full-time equivalents.

Full-time equivalent (FTE) is a conversion unit used to determine the number of person actually engaged in research and development. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

Persons not employed in a given entity but en-gaged in its R&D projects are included in **external personnel**.

4. Expenditures on research and development include **intra-mural expenditures**, i.e. the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing.

Capital R&D expenditures include expenditures on fixed assets together with costs of purchasing or manufacturing research equipment necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in records of fixed assets until completion of the project.

5. In the chapter tables, according to the classification of fields of research and development by OECD, six main **fields of R&D** were listed: natural sciences, engineering and technology, medical and health sciences, agricultural and veterinary sciences, social sciences as well as humanities and the arts.

6. **Innovation activity** include all developmental, financial and commercial activities undertaken by the enterprise that are intended to result in an innovation. Data presented in the chapter include innovation activity in industry and concern the development and introduction on the market of new or improved products (goods, services) — **product innovation** and bringing into use in the enterprise new or improved business process — **business process innovation**.

Product innovation is the introduction of a new or improved good or service that that differs significantly from the enterprise's previous goods or services.

Business process innovation is a new or improved business process for one or more business functions that differs significantly from the firm's previous business processes and that has been brought into use in the enterprise.

7. **Expenditures on innovation activity** include expenditures on: R&D, own personnel working on innovation, services, materials and supplies purchased from other parties for innovation, capital expenditures on tangible and intangible assets (including acquisition and development of software and intellectual property rights) and other preparations for introducing innovation (including product/service design, preparation of production/distribution for innovation activities, training and professional development for innovation activities, marketing of innovations).

8. **New or improved product** is a new or improved good or service that differs significantly from the enterprise's previous goods or services with one or more characteristics or performance specifications. This includes the addition of new functions, or improvements to existing functions or user utility. Relevant functional characteristics include quality, technical specifications, reliability, durability, economic efficiency during use, affordability, convenience, usability, and user friendliness.

9. **A patentable invention** — regardless of the field of technology — is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.

10. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Spółeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o **przedsiębiorstwach** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych, według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), do wybranych sekcji: „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”, „Budownictwo”, „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”, „Transport i gospodarka magazynowa”, „Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi”, „Informacja i komunikacja”, „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”, „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), „Działalność w zakresie usług administracyjnej i działalności wspierającej”, „Pozostała działalność usługowa” (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i sprzętu komunikacyjnego).

3. **Handel elektroniczny prowadzony przez przedsiębiorstwa** polega na składaniu zamówienia (zakup) lub przyjmowaniu przez przedsiębiorstwo zamówienia (sprzedaż) za pośrednictwem sklepu internetowego, formularzy elektronicznych na stronie internetowej przedsiębiorstwa, sieci extranet innego przedsiębiorstwa lub wiadomości typu EDI (wiadomości w uzgodnionym formacie, np. EDIFACT, XML posiadające strukturę umożliwiającą ich automatyczne przetwarzanie). Nie uwzględnia się zamówień przyjmowanych lub składanych za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Ceny

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług (ok. 1500 w 2019 r.).

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego i wydatków na ubezpieczenie na życie) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. — COICOP/HICP).

2. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen produktów rolnych skupowanych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług — VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

3. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen dokonane przez stałych ankietowanych na celowo wytypowanych 11 targowiskach. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji PKD 2007, do której są zaliczane.

Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — prezentuje się według siedziby użytkownika gospodarstwa.

2. **Gospodarstwo rolne** to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i prowadząca działalność rolniczą.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

3. **Powierzchnia użytków rolnych** obejmuje powierzchnię

10. An utility model eligible for protection — a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object permanent form.

Information society

1. The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.

2. Data on **enterprises** concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev. 2: "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply", "Water supply; sewerage and waste management and remediation activities", "Construction", "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles", "Transportation and storage", "Accommodation and food service activities", "Information and communication", "Real estate activities", "Professional, scientific and technical activities" (excluding veterinary activities), "Administrative and support service activities", "Other service activities" (repair of computers and communication equipment).

3. **E-commerce conducted by enterprise** type of trade where orders are received or sent via web shop, web forms on a enterprises website, an extranet of another enterprise or via EDI-type messages (which means messages in an agreed format, e.g. EDIFACT, XML allowing their automatic processing), without the e-mail messages typed manually.

Prices

1. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services (about 1500 in 2019).

The consumer price indices have been calculated applying the weights system based on the structure of households' expenditure (excluding own consumption and expenditures on life insurance) on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budgets survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP, until 2013 — COICOP/HICP).

2. Data on **procurement prices** concern agricultural products prices purchased by economic entities directly from their producers. Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax — VAT) and quantity of each agricultural product.

3. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products, provided every month by a network of interviewers collecting it on selected 11 marketplaces. Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

Agriculture

1. The presented information was compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the NACE Rev. 2 in which they are included.

Data — unless otherwise stated — are presented by the official residence of the land user.

2. **Agricultural holding** is a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and conducts agricultural activity.

Private farm is an agricultural holding used by a natural person.

Since 2010, agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activity, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activity on a small scale (below the specified thresholds).

3. **Agricultural land area** includes the area of agricultural land

użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem od 2010 r. powierzchni upraw zaliczonych do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyroście uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz truskawek uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych. Od 2013 r. dane dotyczące truskawek obejmują także uprawy ekologiczne.

Od 2014 r. powierzchnie upraw warzywniczych, sadowniczych oraz truskawek dla poziomu województwa są szacowane wyłączenie według położenia gruntów.

4. Globalna produkcja rolnicza obejmuje produkcję roślinną i produkcję zwierzęcą.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inventarza żywego — stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają platanosci uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

5. Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej — ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji — średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

6. Dane o produkcji **żywna rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), ubój przemysłowy oraz ubój z przeznaczeniem na sprzedaż i samozaopatrzenie. Produkcja żywna rzeźnego zbilansowana jest importem i eksportem zwierząt żywych.

7. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

8. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

9. Prezentowane dane opracowano na podstawie sprawozdańczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

10. Dane za 2010 r. w zakresie użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, ciągników i zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych opracowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego. Powszechny Spis Rolny przeprowadzony został we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 czerwca.

11. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto — jeśli nie zaznaczono inaczej — użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu, a w 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 czerwca.

12. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 lipca do 30 czerwca (np. rok gospodarczy 2018/19 oznacza okres od 1 lipca 2018 r. do 30 czerwca 2019 r.).

Leśnictwo i łowiectwo

1. **Powierzchnia gruntów leśnych** obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (powierzchnia niezalesiona).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestru zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

2. **Lesistość** (wskaźnik lesistości) obliczono jako udział powierzchni lasów w ogólnej powierzchni województwa, powiatu, gminy.

in good agricultural condition and other agricultural land.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, excluding since 2010 the area of crops classified as permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Data on the area and production of vegetables and strawberries include their cultivation in kitchen gardens. Since 2013, data on strawberries have also included organic cultivation of this species.

Since 2014, data on the area under vegetables, fruit trees and bushes and strawberries have been estimated for the Voivodship level only according to the location of the land.

4. Gross agricultural output includes crop output and animal output.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, self-consumption of own agricultural production, the increase in inventories of plant and animal products and the increase in the value of the livestock population (livestock — breeding and non-breeding herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those own products that were utilised for production purposes, e.g. feed, seeds, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales in procurement centres and marketplaces.

In agricultural output (gross, final and market), the presented data do not include supplementary payments for particular crop areas (including: hop, tobacco, cereals, oilseeds crops, pulses and plants intended for seeds and feed).

5. The current prices for the year preceding the surveyed year were adopted to calculate agricultural output in constant prices (for marketplace sales — prices received by farmers in marketplaces, for other elements of production — average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

6. Data regarding the production of **animals for slaughter** concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), livestock slaughter in slaughterhouses and slaughter intended for sales and own consumption. The production of animals for slaughter is balanced by import and export of live animals.

7. Data regarding **agricultural tractors** concern 4-wheeled and tracked tractors.

8. **Procurement of agricultural products** concerns the quantity and value of agricultural products (crop and animal) purchased by economic entities directly from producers.

9. Presented data were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.

10. Data for 2010 on land use, sown area, livestock, tractors, consumption of mineral or chemical and lime fertilisers were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census. The Agricultural Census was conducted in September 2010 — as of 30 June.

11. Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area, and livestock as of June — unless otherwise indicated, in 2010 on the basis of the Agricultural Census conducted in September 2010 — as of 30 June.

12. **Farming years** cover the period from 1 July to 30 June (e.g. the 2018/19 farming year covers the period from 1 July 2018 to 30 June 2019).

Forestry and hunting

1. **Forest land** includes forest area as well as land connected with forest management.

Forest area includes land with a contiguous area of at least 0.10 ha:

- covered with forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (non-wooded area).

These areas are designated for forest production, comprising parts of nature reserves and national parks or registered as nature monuments.

Land connected with forest management includes land used for purposes of silviculture: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, depot areas etc.

2. **Forest cover** (forest cover indicator) has been calculated

3. Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu uszanowanego lub usuniętego.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną, tj. gruntach nieleśnych.

4. **Obwód łowiecki** stanowi obszar gruntów o ciągłej powierzchni, zamkniętej jego granicami, nie mniejszy niż 3 tys. ha, na którego obszarze istnieją warunki do prowadzenia łowiectwa (w szczególnych przypadkach mogą być tworzone obwody łowieckie o mniejszej powierzchni).

Przemysł i budownictwo

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności — PKD 2007, do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Ponadto w tabl. 2 dane o produkcji wyrobów dotyczą podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności sklasyfikowanej według PKD 2007. Wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług — PKWiU 2015 oraz nomenklaturą PRODPOL.

2. Dane opracowano metodą przedsiębiorstw, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 7 na str. 170.

3. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje wartość sprzedanych wyrobów gotowych, półfabrykatów i części własnej produkcji, wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych, zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej, wartość produktów w formie rozliczeń w naturze oraz produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję ceny bazowej podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 10 na str. 171.

Jako ceny stałe przyjęto:

- **ceny stałe 2010 r.** (średnie ceny bieżące 2010 r.) dla lat 2011—2015,
- **ceny stałe 2015 r.** (średnie ceny bieżące 2015 r.) od 2016 r.

4. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość **pracy nakładczej**.

5. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych — na terenie kraju — w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo”.

2. Dane opracowano metodą przedsiębiorstw. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 7 na str. 170.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów — wykonane siłami własnymi systemem zleceń (tj. na rzecz obcych zleceńiodawców) przez podmioty budowlane.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytku według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Informacje o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów):

as the percentage ratio of forest area to the total area of voivodship, powiat, gmina.

3. **Renewals** are understood as new tree stands formed in place of removed stands.

Afforestation consists in establishing forest cultures on land previously outside forest management, i.e. on non-forest land.

4. **Hunting district** is an area of land of at least 3 thousand ha on the territory with conditions for hunting (in special cases hunting districts can cover a smaller area).

Industry and construction

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

Moreover, data in table 2 show industrial products manufactured by entities irrespective of the kind of their activity as classified according to NACE Rev. 2. Products are presented according to the Polish Classification of Goods and Services — PKWiU 2015 and PRODPOL nomenclature.

2. Data were compiled using the enterprise method, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by the real location of production. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 7 on page 170.

3. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes the value of finished products sold, semi-finished products and parts of own production, the value of paid work and services rendered, i.e. both industrial and non-industrial, flat agent's fee in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent's fee in the case of concluding an agency agreement, the value of products in the form of settlements in kind as well as products designated for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of basic price is given in the general notes to the Yearbook, item 10 on page 171.

As constant prices, the following prices were adopted:

- **2010 constant prices** (2010 average current prices) for 2011—2015,
- **2015 constant prices** (2015 average current prices) since 2016.

4. Data concerning production include the **value of outwork**.

5. Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion, selection or service relation) and include full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Construction

1. Information in the chapter concerns activity of economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the section “Construction”.

2. Data were compiled using the enterprise method. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 7 on page 170.

3. **Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment, restoration and maintenance character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities with their own resources on the basis of the contract system (i.e. for outside clients).

4. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Types of Construction (PKOB).

5. Information on **buildings completed** (by all investors):

- w zakresie liczby budynków obejmują tylko budynki nowo wybudowane,
- w zakresie kubatury budynków obejmują budynki nowo wybudowane i rozbudowane (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane o przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych — na terenie kraju — w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

- within the scope of the number of buildings includes only newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings includes newly built and expanded buildings (only concerning the expanded part).

6. Data regarding average employment and average monthly gross wages and salaries concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion, selection or service relation) and include full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości linii kolejowych eksploatowanych w dniu 31 grudnia ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu.

Linia kolejowa jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Drogi publiczne ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się według przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 470) na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

3. Informacje o pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych od 2009 r. prezentowane są według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Cyfryzacji.

4. Linia autobusowa jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

5. Transport samochodowy zarobkowy, zarówno w zakresie przewozu ładunków, jak i pasażerów, obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą; ponadto w zakresie przewozu pasażerów obejmuje również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy.

6. Informacje o komunikacji miejskiej naziemnej dotyczą komunikacji autobusowej (łącznie z autobusami pospieszными), tramwajowej i trolejbusowej — łącznie z obsługą ruchu podmiejskiego i międzymiastowego pozostającego w gestii zakładów komunikacji miejskiej oraz zakładów prywatnych obsługujących niektóre miasta lub określone linie.

Dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Autobusowej.

Przez linię komunikacyjną rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych, trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

7. Dane dotyczące transportu lotniczego obejmują przewoźników transportu lotniczego rozkładowego (transport pasażerów lub ładunków na stałych trasach i według stałych rozkładów lotów).

8. Dane o wypadkach drogowych obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób

Transport

1. Data concerning the total length of railway lines operated on 31 December was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day.

The railway line is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. On account of functions in a road network public roads are divided, according to the Law on Public Roads dated 21 March 1985 (uniform text Journal of Laws 2020 item 470), into following categories: national, regional, district and communal roads.

3. Information on registered vehicles and tractors since 2009 has been presented according to central vehicle register maintained by the Ministry of Digital Affairs.

4. A bus line is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The length of a bus line is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

5. Road transport for hire or reward with respect to transport of goods as well as transport of passengers includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity; moreover, in regard to transport of passengers includes also services for remuneration carried out by entities with basic economic other than road transport.

6. Information from urban ground transport concerns bus (including express buses), tram and trolley-bus communication — including the handling suburban and inter-city service under the responsibility of public and private urban transport enterprises and companies serving some cities and specific lines.

Data do not include the activity of the Państwowa Komunikacja Samochodowa.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley-bus lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.

7. Data concerning air transport include carriers of scheduled air transport (the transport of passengers or freight on permanent routes and according to established flight schedules).

8. Data regarding road traffic accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

Handel i gastronomia

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez przedsiębiorstwa handlowe rozumie się podmioty gospodarcze, których przeważającym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana według PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o sprzedaży detalicznej obejmują:

- 1) sprzedaż towarów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych i produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

Trade and catering

1. Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the principal activity of which is the sale of commodities, classified according to NACE Rev. 2 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data concerning retail sales include:

- 1) sales of goods in quantities in quantities indicating purchases for the individual needs of consumers;
- 2) sales of trade commodities and catering production in catering establishments.

The marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g. sales of agricultural products conducted by farmer pro-

W wartości sprzedaży detalicznej nie uwzględniono sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), wydzielając sprzedaż w placówkach gastronomicznych. W odróżnieniu od grupowań występujących w klasyfikacji COICOP wyodrębnią się „towary nieżywnościowe”.

Podziału towarów na żywność i napoje bezalkoholowe, napoje alkoholowe oraz towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

3. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agencji, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

4. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Finanse przedsiębiorstw

1. **Wyniki finansowe przedsiębiorstw** prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, a także samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. **Przychody ogółem** (kwoty otrzymane i należne) obejmują: przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, pozostałe przychody operacyjne (od 2016 r. łącznie z przychodami związanymi ze zdarzeniami losowymi) oraz przychody finansowe.

3. **Koszty ogółem** (koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), wartość sprzedanych towarów i materiałów, pozostałe koszty operacyjne (od 2016 r. łącznie ze stratami związanymi ze zdarzeniami losowymi) oraz koszty finansowe.

4. **Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów** wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży, z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. **Wynik finansowy brutto** (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej; do 2015 r. był korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych.

6. **Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto** obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanego ulg.

7. **Wynik finansowy netto** (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

8. **Wskaźnik rentowności obrotu** obliczono następująco:

- **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem,
- **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów ogółem.

9. **Aktywa obrotowe** obejmują zapasy oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje (środki pieniężne i papiery wartościowe), rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

10. **Kapitały (fundusze) własne** ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy

(ducers, sales at automobile markets) are not included in the value of retail sales.

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), separating sales in catering establishments. As opposed to groupings in the COICOP classification "non-foodstuff goods" are presented separately.

The division of goods into food and non-alcoholic beverages, alcoholic beverages as well as non-foodstuff goods was made by estimation.

3. Data regarding the **wholesale sale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale sales also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

4. The division of **stores by organizational form** was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Finances of enterprises

1. **Financial results of enterprises** are adjusted to the Accounting Act of 29 September 1994 (Journal of Laws 2019 item 351).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, brokerage houses, insurance companies, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in the agriculture.

2. **Total revenues** (sums received and due) include: net revenues from sale of products (goods and services), net revenues from sale of goods and materials, other operating revenues (since 2016 including revenues from extraordinary events) and financial revenues.

3. **Total costs** include: cost of products sold (goods and services), value of goods and materials sold, other operating costs (since 2016 including losses from extraordinary events) and financial costs.

4. **Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials** which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices including discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. **The gross financial result** (profit or loss) is the result on economic activity; until 2015, it was corrected by result on extraordinary events.

6. **Obligatory encumbrances on gross financial result** include corporate income tax and personal income tax as well as other payments under separate regulations. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obliged to pay after considering abatements granted.

7. **The net financial result** (profit or loss) is derived after reducing the gross financial result by obligatory encumbrances.

8. **Turnover profitability indicator** was calculated as follows:

- **gross** as the relation of the gross financial result to total revenues,
- **net** as the relation of the net financial result to total revenues.

9. **Current assets** include stocks and short-term: receivables, investments (cash equivalents, short-term securities), prepayments and accruals.

Receivables from deliveries and services are included in short-term receivables (irrespective of their due date).

10. **Share equity (funds)** is recorded in accounting ledgers according to type and principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), supplementary capital (fund), revaluation reserve capital (fund), other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous

netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego.

Do 2015 r. obejmowały również należne wpłaty na kapitał podstawowy oraz udziały (akcje) własne.

11. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe — gdy termin ich płatności na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok i krótkoterminowe — gdy termin ich płatności na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

12. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu).

Finanse publiczne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej. Podstawę prawną określającą te procesy od 1 stycznia 2010 r. stanowi ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. poz. 1241, z późn. zm.). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, z późn. zm.), ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 511, z późn. zm.), ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 512, z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1530, z późn. zm.).

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące dochodów, wydatków i wyniku budżetów jednostek samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem dotacji celowych z budżetu państwa oraz subwencji ogólnej z budżetu państwa.

3. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określone w uchwałach budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat.

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. w podziale na działy — określające rodzaj działalności oraz paragrafy — określające rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku. Dane opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, z późn. zm.).

Prezentowane dane w zakresie wydatków według działów obejmują wszystkie paragrafy wydatkowe zrealizowane w danym dziale.

5. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowano na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Finansów.

Inwestycje. Środki trwałe

Inwestycje

1. Nakłady inwestycyjne to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe to nakłady na:

years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year.

Until 2015, it also included share capital (fund) not paid up and entity's shares (stock).

11. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from credits and loans. They are divided into: long-term liabilities — when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities — when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

12. Data concerning finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification).

Public finance

1. Public finance include the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local government units, incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget. The legal basis defining such processes since 1 January 2010 is the Act of 27 August 2009 on Public Finances (Journal of Laws 2019 item 869, with later amendments) and regulations introducing the Act on Public Finances (Journal of Laws 2009 item 1241, with later amendments). With respect to the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by the Act of 8 March 1990 on Gmina Local Government (Journal of Laws 2019 item 506, with later amendments), the Act of 5 June 1998 on Powiat Local Government (Journal of Laws 2019 item 511, with later amendments), the Act of 5 June 1998 on Voivodship Local Government (Journal of Laws 2019 item 512, with later amendments) as well as the Act of 13 November 2003 on Incomes of Local Government Units (Journal of Laws 2018 item 1530, with later amendments).

2. The presented data include information regarding revenue, expenditure and budgets result of local government units, taking into account the targeted grants from the state budget and general subvention from the state budget.

3. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Act on Public Finances.

City with powiat status fulfils the tasks of a gmina as well as of a powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received by both the gmina and the powiat) as well as expenditure realized jointly by the gmina and the powiat.

4. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are grouped in accordance with the provisions set forth in the Act on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions — defining types of activity, and into paragraphs — defining types of revenue, income or expenditure. The data were compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Finance of 2 March 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (Journal of Laws 2014 item 1053, with later amendments).

The presented data on expenditure by divisions cover all the paragraphs of expenditure realized in that division.

5. Information concerning the budgets of local government units is presented on the basis of reporting by the Ministry of Finance.

Investments. Fixed assets

Investments

1. Investment outlays are financial or material expenditures, aimed at creating new fixed assets or improving (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernisation) existing fixed capital items as well as outlays on so-called initial equipment for the investment.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include expenditures on:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zaszczepienia wioleletnie oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również: drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zaszczepienia wioleletnie, melioracje, budowle wodne, grunty, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 stycznia 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują:

- wartości gruntów, uznanych od 1 stycznia 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 1990 r. (Dz. U. poz. 529),
- prawa użytkowania wieczystego gruntu, uznanego od 1 stycznia 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 351, z późn. zm.).

2. **Wartość brutto środków trwałych** jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzienia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych w **bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 grudnia należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
- przed 1 stycznia 1995 r. — wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
- po 1 stycznia 1995 r. — wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia;
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 stycznia 2005 r. — również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 stycznia 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 stycznia 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. poz. 34).

Rachunki regionalne

1. **Rachunki regionalne** opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków 2010 (ESA 2010)”, wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26 czerwca 2013 r., z późniejszymi zmianami).

2. W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

3. **Produkt krajowy brutto (PKB)** przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej.

- buildings and structures (include buildings and premises as well as civil and water engineering structures), including, among others, construction and assembly works, design-cost-estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, movables and equipment),
- transport equipment,
- others, i.e. irrigation and drainage, land quality improvements, livestock (basic herd), long-term plantings and interest on investment credits and loans for the period of investment implementation.

Other outlays are expenditures on so-called initial equipment for the investment and other costs related to the implementation of the investment. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning e.g.: residential buildings and premises, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also: public roads, streets and squares together with shoulders and foundations, development of land tracts, long-term plantings, irrigation and drainage, water structures, land, livestock (basic herd) as well as since 1 January 2002 cooperative ownership right to residential premises and cooperative right to non-residential (of utility character) premises.

Data regarding fixed assets do not include:

- value of land recognised, since 1 January 1991, as fixed assets, in accordance with the Regulation of the Council of Ministers of 12 December 1990 (Journal of Laws item 529),
- right of perpetual usufruct of land, regarded as fixed assets since 1 January 2002, in accordance with Accounting Act of 29 September 1994 (Journal of Laws 2019 item 351, with later amendments).

2. The **gross value of fixed assets** is the value equal to the outlays incurred on their purchase or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** is understood, as of 31 December:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
- before 1 January 1995 — as the value at replacement prices of September 1994,
- after 1 January 1995 — as the purchase or manufacturing value at current prices;
- in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 January 2005 — also revaluation according to fair value.

The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy as of 1 January 1995, in accordance with the decisions of the Regulation of the Minister of Finance, dated 20 January 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws item 34).

Regional accounts

1. **Regional accounts** were compiled according to the principles of the “European System of Accounts 2010 (the ESA 2010)”, introduced by Regulation (EU) No 549/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (Official Journal of the EU L 174, 26 June 2013, with later amendments).

2. The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

3. **Gross domestic product (GDP)** presents the final result of

Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

5. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

6. Zużycie pośrednie obejmuje wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych, usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM), koszty podróży służbowych (bez diet) oraz inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych). Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**, to jest łącznie z wartością produktów wytworzonych przez jedną jednostkę lokalną i przeznaczonych do dalszego przetwarzania w innych jednostkach lokalnych tej samej jednostki instytucjonalnej.

8. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności.

9. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniądze, pozostałe świadczenia z ubezpieczeń społecznych, świadczenia z pomocy społecznej pieniądze) oraz pozostałe transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

10. Grupowanie danych z rachunków regionalnych w przekroju województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. zgodnie z siedzibą i podstawowym rodzajem działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

11. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),
- 2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym i pomocniczą działalnością finansową, z wyłączeniem Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, podmioty zajmujące się ubezpieczeniami oraz jednostki niekomercyjne, spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do sektora instytucji finansowych,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono jednostki będące producentami nierynkowymi, których produkcja przeznaczona jest na spżycie indywidualne i ogólnospołeczne, finansowane z obowiązkowych

the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all domestic institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

Current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices in the calculations of gross domestic product volume indices.

4. Gross value added (GVA) measures the newly generated value as a result of the production activity of domestic institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

5. Gross output includes the value of goods and services produced by all domestic institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

6. Intermediate consumption includes the value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases, outside services (outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly measured (FISIM), costs of business trips (excluding travelling allowances) as well as other costs (e.g. advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption is valued at purchaser's prices.

7. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted, i.e. jointly with value of products produced by one local unit and destined for further processing in other local units of the same institutional units.

8. Gross primary income in the households sector is comprised of the gross operating surplus jointly with the gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income.

9. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, other social insurance benefits, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

10. Grouping regional accounts data by voivodships and sub-regions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities (PKD 2007) was accomplished applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. in accordance with the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

11. Criteria for classifying a given unit of the national economy into specific **institutional sector** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),
- 2) financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation and auxiliary financial activity, excluding the Bank Guarantee Fund, entities engaged in insurance activity as well as non-profit units that meet the ESA 2010 classification criteria to financial corporations sector,
- 3) general government sector, which consists of institutional units which are non-market producers whose output is intended for individual and collective consumption, and are financed by compulsory payments made by units belonging to other sectors, and institutional units principally en-